

Jeugdwerk-
garantieplan
wordt bedreigd
PAGINA 4

Morgen 'klein OLS'
PAGINA 19

Jan Driessen wil
graag naar Limburg
PAGINA 21

Koeweit, een jaar
na Iraakse inval
PAGINA 5

● Het koningspaar van
Sint Laurentius.
Foto: PETER ROOZEN

Jan Cober haakt
naar symfonie
PAGINA 23

Denkwijzer
PAGINA 25

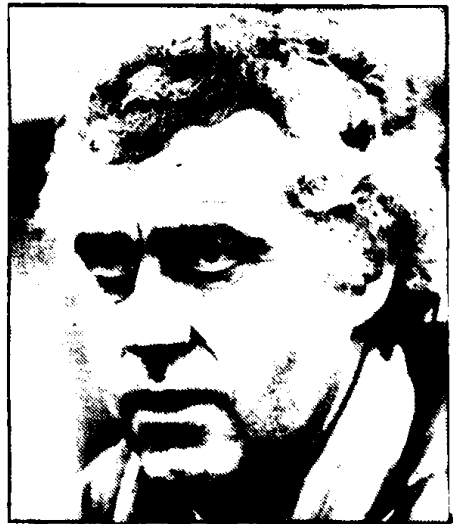
Columbus deel 3
PAGINA 27

Openluchtmuseum
van de atoombomb
PAGINA 28

Metselwerk deugt
vaak niet erg
PAGINA 29

Programma's voor
het weekeinde
PAGINA 33 en 35

Kaoma probeert
nieuwe dansrage
PAGINA 36

Tourdirectie
akkoord met
uitleg PDM
PAGINA 17

Dorjee bouwt
aan nieuw
Feyenoord
PAGINA 18

● Hans Dorjee

Bonn en Parijs voor interventiemacht - Van den Broek aarzelend Strijd in Kroatië steeds feller

● Servische sluipschutters zaaien dood en verderf in het Oostkroatische dorpje Sarvas, onder de rook van het strategisch belangrijke stadje Osijek. Terwijl een vrouw dodelijk getroffen op de grond ligt, zoekt een Kroatische soldaat tjlings een goed heenkomen.

Van de redactie buitenland

BELGRADO/ZAGREB/DEN HAAG - Het dodental van de zware gevechten in Noord-oost-Kroatië loopt snel op. Gisteravond meldde het Joegoslavische persbureau Tanjug dat bij het Slavonische dorp Dalj dat door de Serviërs op de Kroaten is veroverd, al meer dan 100 doden waren gevallen. Het centrum van de vijandelijkheden ligt zo'n tachtig kilometer ten oosten van de Kroatische hoofdstad Zagreb.

Steeds duidelijker blijkt dat de strijd met kolossale wreedheden gepaard gaat. Het hoofd van de Kroatische verdedigingsstroepen in Osijek, Branimir Glavas, verklaarde gisteren dat Serviërs een veertigtal bij Dalj gevangengenomen Kroatische gardisten 'gemarteld' hebben en vervolgens 'de keel doorgesneden'.

Gisteravond arriveerde in Belgrado de EG-trojka - bestaande uit de ministers van Buitenlandse Zaken van Nederland, Luxemburg en Portugal - voor een nieuwe bemiddelingspoging. Het is de vierde reis van het driemanschap naar Joegoslavië in een maand. Voor zijn vertrek verklaarde minister Van den Broek dat een discussie over het zenden van een interventiemacht naar Joegoslavië op dit moment nog volstrekt voorbarig is. EG noch Westeuropese Unie (WEU) - het bondgenootschap van negen van de 12 EG-landen - heeft tot nu toe enige uitspraak in die richting gedaan. "Ik ben daar nog lang niet aan toe," aldus de bewindsman op vragen op een Westeuropese vredes- of interventiemacht. Al eerder is er van Nederlandse zijde op gewezen dat de WEU niet beschikt over een geïntegreerde militaire commando- en samenwerkingsstructuur.

Eerder op de dag had het Luxemburgse trojka-lid, Jacques Poos, gezegd dat de EG haar bemiddelingspogingen in Joegoslavië zal staken, als de betrokken partijen niet langer het Akkoord van Brioni erkennen en de overheid het leger en de milities niet meer in toom kan houden. Inmiddels heeft na Frankrijk ook Duitsland zich uitgesproken voor het sturen van een interventiemacht naar Joegoslavië, mits alle betrokken partijen daarmee instemmen.

Alleen donderdag al kwamen in Dalj bij bloedige botsingen zeker tachtig Kroatische strijders om het leven, aldus Tanjug. Gisteren zouden in een naburig dorp nog eens 36 Kroaten zijn gedood. "Tientallen lijken van Kroatische agenten liggen in de straten van Dalj," berichtte het Joegoslavische persbureau onder aanhaling van een Servische 'officier', Boro Milinkovic genaamd. Milinkovic zei deel uit te maken van de 'Servische Nationale Raad voor Oost-Kroatië'. Hij nodigde de politie van het naburige Osijek uit om de stoffelijke resten te komen bergen. De Servische nationalist beweerde dat ongeveer 300 Kroatische leden van de militie de gevechten waren begonnen.

Zie verder pagina 14

● **Duitsland veroordeelt houding van Serviërs**

(ADVERTENTIE)

Meubelcollectie sensationeel vernieuwd.

Beter Meubel in Peer in België heeft haar collectie sensationeel vernieuwd. Nog nooit heeft een meubelzaak zo'n grote verscheidenheid aan kleuren, vormen en stijlen aangeboden onder één dak. Het mag overdreven klinken, maar de keuze is zo enorm dat u daar gegarandeerd meubelen naar uw smaak vindt. Daarnaast heeft Beter Meubel het grote voordeel dat zij zich niet hoeft te houden aan de Nederlandse prijsbepalingen en

prijsafspraken. De meubelen van Beter Meubel zijn daarom aanzienlijk lager in prijs.

Ook op zondag open.

Beter Meubel is ook op zondag open. U vindt Beter Meubel in Peer België aan de Baan naar Bree, ongeveer 30 km onder Eindhoven.

Beter Meubel Peer België.

Maassen wint in Heerlen

HEERLEN - Drukte, gezelligheid en een Limburgse winnaar. Frans Maas zette gisteravond Heerlen op stelten. De 26-jarige renner uit IJssvoort klopte voor 45.000 toeschouwers zijn twaalf jaar oudere medevluchter Henk Lubberding in de eindsprint.

Het duo was anderhalve ronde voor de finish ontsnapt aan de aandacht van het peloton en

had op de eindstreep een voorsprong van drie seconden op een achtervolgend groepje met onder meer Uwe Raab (derde) en Van Poppel (vierde). Het peloton volgde onder leiding van Pieters op 28 seconden.

Zie verder pagina 15

● **Maassen maakt halve dozijn vol**

Congreshotel op golfbaan in Brunssum

door fred sochacki

BRUNSSUM - Er komt definitief een hotel op de golfbaan Brunssumerheide. Met het aankopen van 5.000 vierkante meter grond en de overname van de BV Trefcentrum heeft investeringsmaatschappij IMA uit Nieuwegein eergisteren de aanzet voor de bouw gegeven. Met de overdracht is een bedrag gemoeid van plusminus f 4 miljoen.

Ruim acht ton betaalde IMA het Streekgevest voor de halve hectare waarop het hotel gerealiseerd zal worden. Het Trefcentrum dat in de nieuwe accommodatie geïntegreerd zal worden, kostte f 3 miljoen. De totale kosten voor het hotel, 96 kamers groot, zijn geraamd op f 18 à f 19 miljoen.

Zie verder pagina 13

● **Hotelpannen lagen al jaren in de kast**

Bush opnieuw kandidaat voor presidentschap

WASHINGTON - De Amerikaanse president George Bush heeft voor het eerst duidelijk gemaakt dat hij zich voor een tweede ambtstermijn kandidaat wil stellen. Hier en daar was gespeculeerd dat Bush op grond van gezondheidsproblemen en met het oog op zijn familie zou kunnen afzien van opnieuw vier jaar in het Witte Huis. Bush desgevraagd: "Ik wil eerlijk zijn. Het enige obstakel zouden gezondheidsproblemen kunnen zijn, en die heb ik op het ogenblik niet." Bush liet nog open wanneer hij zijn besluit zal bekendmaken.

(ADVERTENTIE)

'Regering steunde Inkatha al sinds 1974' Nelson Mandela stelt De Klerk ultimatum

Van de redactie buitenland

RIO DE JANEIRO - De zwarte Zuidafrikaanse leider Nelson Mandela heeft de regering-De Klerk een ultimatum gesteld wat betreft de vorming van een overgangsregering. In een korte verklaring voor de pers in Rio de Janeiro in Brazilië, waar hij momenteel een officieel bezoek brengt, zei Mandela dat als Pretoria weigert "geen verdere besprekingen tussen hen en ons" meer zullen plaatsvinden.

Aan de interim-regering zouden alle politieke organisaties van Zuid-Afrika moeten deelnemen, zei de leider van het Afrikaans Nationaal Congres (ANC). Zo'n regering is nu van "cruciaal belang" voor Zuid-Afrika, aldus Mandela.

Eerder verklaarde het ANC in Johannesburg zijn campagne voor een nieuwe regering op te voeren. De zwarte beweging vindt de maatregelen van president Frederik de Klerk na de onthullingen over de geheime financiering door de overheid van de rivaliserende Zulu-beweging Inkatha onvoldoende.

Het Zuidafrikaanse tijdschrift The Weekly Mail heeft gisteren gemeld

dat de Zuidafrikaanse regering al in 1974 is begonnen de Inkatha Vrijheidspartij te steunen, met de bedoeling het Afrikaans Nationaal Congres (ANC) te ondermijnen. Het blad, dat op 19 juli de geheime betalingen van de regering aan Inkatha aan het licht bracht, baseert zich in het bericht op een interview met de voormalige veiligheidsagent Martin Dolinchek die in 1986 overliep naar het ANC.

Dolinchek zegt dat de voormalige veiligheidsdienst van Zuid-Afrika, het Bureau voor Staatsveiligheid, in 1974 een geheime operatie heeft opgezet om contact te onderhouden met het bureau van Inkatha-leider Mangosuthu Buthelezi. De bedoeling van de operatie was ervoor te zorgen dat de conservatieve Inkatha meer aanhang zou krijgen onder de zwarte bevolking, ten koste van de steun voor het radicalere ANC.

Volgens The Weekly Mail zijn er echter geen bewijzen dat Buthelezi wist dat zijn partij directe zaken deed met het ministerie van staatsveiligheid, in plaats van met andere ministeries.

Weer meisje (13) vermist

ENSCHDEDE - De dertienjarige Sabiha Belkassi uit Enschede wordt sinds donderdagmiddag vermist. Het meisje is omstreeks vijf uur voor het laatst gezien vóór de ouderlijke woning.

Ze had kort daarvoor een vriendin gevraagd of die met haar mee wilde fietsen, maar ging alleen op pad omdat het andere meisje daar geen zin in had.

Het meisje is Marokkaanse van geboorte, maar spreekt goed Nederlands.

Volgens de politie gaat ze nooit alleen weg. Een politieteam van tien personen is gisteren begonnen met de opsporing.

Haar ouders sloegen alarm toen Sabiha om zeven uur nog niet in de woning was teruggekeerd en familieleden reeds overal in de omgeving naar haar hadden gezocht.

Zie verder pagina 3

● **Verdwijningen kosten politie hoofdbrekens**

(ADVERTENTIE)

Halogeen verlichting
Veel voordeliger in klassieke en moderne verlichting
Licht-Studio 2000
Heerlen
Spoorsingel 1A
Tel. 045-729735

Morgen

limburgs Dagblad
WANDELTOCHT

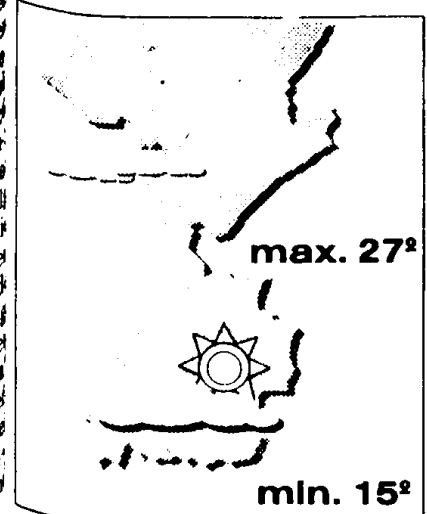
5, 10, 15 km

Start van

10.00 tot 15.00 uur

vanaf gemeenschapshuis

Partij-Wittem

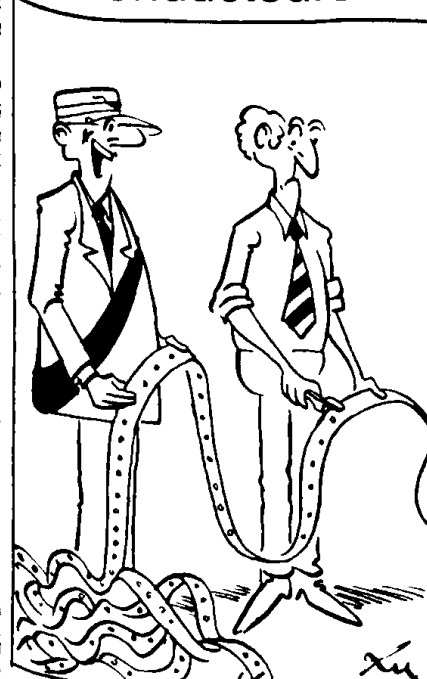

max. 27°

min. 15°

ZOMERS
Dit weekeinde overheersen hogedrukinvloeden en er is dan ook niet veel bewolking; vandaag in de middag enkele niet ontwikkelde stapelwolken. Morgen kan er in de middag en avond uit die stapelwolken een bui vallen. In de nacht en vroege ochtend zijn er plaatselijk enkele mistbanken die echter snel oplossen. De wind is zwak uit uiteenlopende richtingen. De middagtemperaturen lopen op tot 27 graden en zakken in de nachten naar 15 graden. Na het weekeinde wordt het weer zonnig, maar met middagtemperaturen van 23 tot 25 graden ziet het er toch niet al te slecht uit.
Voor verdere informatie kunt u bellen 06-91122346.

Spoorwegen
werven 625
conducteurs

„Goed zo! U bent
aangenomen!”

Babylijkje in diepvrieskist

LEMMER - Een 28-jarige vrouw uit Lemmer is donderdagavond gearresteerd, nadat in een diepvrieskist in haar woning een babylijkje was aangetroffen.

De politie was door de huisarts ingelicht, nadat die door 'de naaste omgeving' van de vrouw was gewaarschuwd. De vrouw heeft inmiddels verklaard dat zij het kind levend ter wereld heeft gebracht. Op welke wijze het kind is overleden, staat nog niet vast. Er zal op korte termijn sectie op het lichaamje worden verricht. Een arts heeft geconstateerd dat het om een volgroeide baby gaat.

De vrouw, die geestelijk ontrouwerd is, werd gearresteerd toen zij zich donderdagavond bij een huisarts meldde. Zij is gistermiddag voorgeleid aan de officier van Justitie.

DEN BOSCH Voor het Internationaal Vocalisten Concours van 's Hertogenbosch, dat dit jaar van 23 augustus tot en met 4 september gehouden wordt, heeft een record-aantal zangers ingeschreven: 146. Onder de honderd deelnemers, die uiteindelijk tot het concours zijn toegelaten, bevinden zich zeven Nederlanders. Het Maastrichts conservatorium levert vier kandidaten, die meedingen naar de diverse prijzen: de sopranen Annemarie Kremer uit Maastricht, Angelina Ruzzafante uit Urmond en Dong Sook Lee uit Aken en de in Essen wonende bas-bariton Marcel Schmitz.

De meeste kandidaten (20) zijn afkomstig uit de USSR, gevolgd door Duitsland (16) en België (14). Per stemsoort zijn de aantallen als volgt: 46 sopranen, 14 alten mezzosopranen, 11 tenoren, 25 bassen baritons en 4 countertenoren. 54 Deelnemers hebben de voorkeur gegeven aan de categorie 'Opera', 13 aan de categorie 'Oratorium' en 33 aan de categorie 'Lied'.

Record-aantal inschrijvingen Vocalisten Concours

De voorselecties duren van 23 tot en met 26 augustus. De halve finale staat gepland op 28 en 29 augustus en de finale op 31 augustus. Het galaconcert met de prijswinnaars en Het Brabants Orkest onder leiding van Jan Stulen wordt gegeven op woensdag 4 september om 20.00 uur.

Voor iedere categorie is beschikbaar een eerste en een tweede prijs (respectievelijk 10.000 en 5.000 gulden groot) alsook bijzonder prijzen van 3.000 gulden, de Erna Spoorenberg Prijs voor opera, de Markus Herdink Prijs voor oratorium en de Elly Ameling

Prijs voor lied. Voor Nederlandse operakandidaten is daarnaast beschikbaar de Gre Brouwenstein Prijs, eveneens 3.000 gulden groot. De Prijs Nederlandse Muziek kan worden toegekend aan een finalist die tijdens het concours tenminste drie werken van Nederlandse componisten heeft uitgevoerd. De Prijs van de stad 's-Hertogenbosch gaat naar een eerste prijswinnaar met uitzonderlijke kwaliteiten.

De jury van het achtendertigste Vocalisten Concours Den Bosch bestaat dit jaar uit voorzitter Menno Feenstra en de leden Betty Allen, Ingrid Bijner, Horia Branisteanu, Elisabeth Coymans, Carlo Cossuta, Irwin Gaga en Gordon Stewart.

Reservering en afgifte van kaarten heeft uitsluitend plaats bij de kassa van schouwburg Casino Den Bosch, tel. 073-125125 vanaf donderdag 8 augustus. Alle onderdelen van het concours zijn voor publiek toegankelijk.

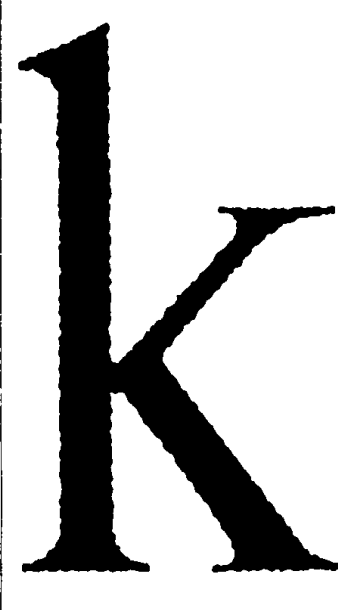
'Straattheater' in Hoensbroek

HOENSBROEK - In kasteel Hoensbroek loopt momenteel een expositie waarop het thema Straattheater centraal staat.

Kunstenaar Jack Vreeke en fotograaf Cor Weerts tonen er beelden over het spectaculaire en ingetogen evenement, dat binnenkort - om precies te zijn op 23 augustus - van start gaat. De tentoonstelling is te zien tot en met 25 augustus, dagelijks van 10.00 tot 17.00 uur.

De acrylschilderijen van Jack Vreeke (Eindhoven) zijn 'uitsneden' van de bizarre, ongerijmde en paradoxale kant van het leven. De speelse, opgewekte en soms teergevoelige kant belicht hij in zijn aquarellen. Zijn affiniteit met theatrale vormen was voor de Stichting Limburgs Straattheater festival aanleiding het festivalaffiche te laten ontwerpen.

Cor Weerts is vrijetijdsvotograaf. Zijn collectie gaat over theater en gekte op straat.

Literaire vakanties

Literatuurminnaars die ook tijdens de vakantie hun geliefde hobby willen vervullen voor een middag of dachtenloos zonnebaden, kunnen sinds kort ook wat dat betreft hun trekken komen.

Een weekend lang zeilen met gelijkgestemde zielen op Merwed Maas en Waal; de rivieren die dichters Ida Gerhardt zo intens hebben geïnspireerd. Of genieten van de omgeving van het Friet Langweer die zo bepalend was voor de literaire dichter. Het werk van auteurs als Slauerhoff, M. Vasalis of Reve. Literaire doe-vakanties' noemt directeur Anneke Reitsma van de Stichting Taal en Letteren deze door haar georganiseerde uitstapjes naar plaatsen die voor de literatuur van betekenis zijn geweest. De Stichting, die de verbreiding van de Nederlandse taal en literatuur als doelstelling heeft, hoopt door de verschillende 'literaire arrangementen' mensen op een informele manier kennis te laten maken met literatuur. Van deelnemers aan de literaire vakanties wordt geen speciale vooropleiding verwacht, wel belangstelling.

Want het is de bedoeling dat zij tijdens speciale workshops ook aan de slag gaan met het schrijven van verhalen en gedichten. Het telefoonnummer van de Stichting Taal en Letteren is: 070 - 3632196.

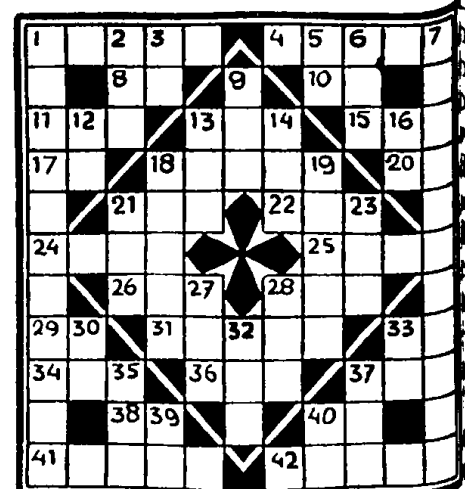
Dansfestival voor de jeugd

MAASTRICHT - Het Landelijk Ondersteuningsinstituut Kunstzinnige Vorming (LOKV) en het CCV Maastricht organiseren van 9 tot en met 11 oktober in Maastricht het vierde Nationaal Jeugddansfestival. Tijdens dit festival zal op vrijdag 11 oktober de premiere plaatsvinden van de voorstelling Dance4ever van het Folkloristisch Dans-theater.

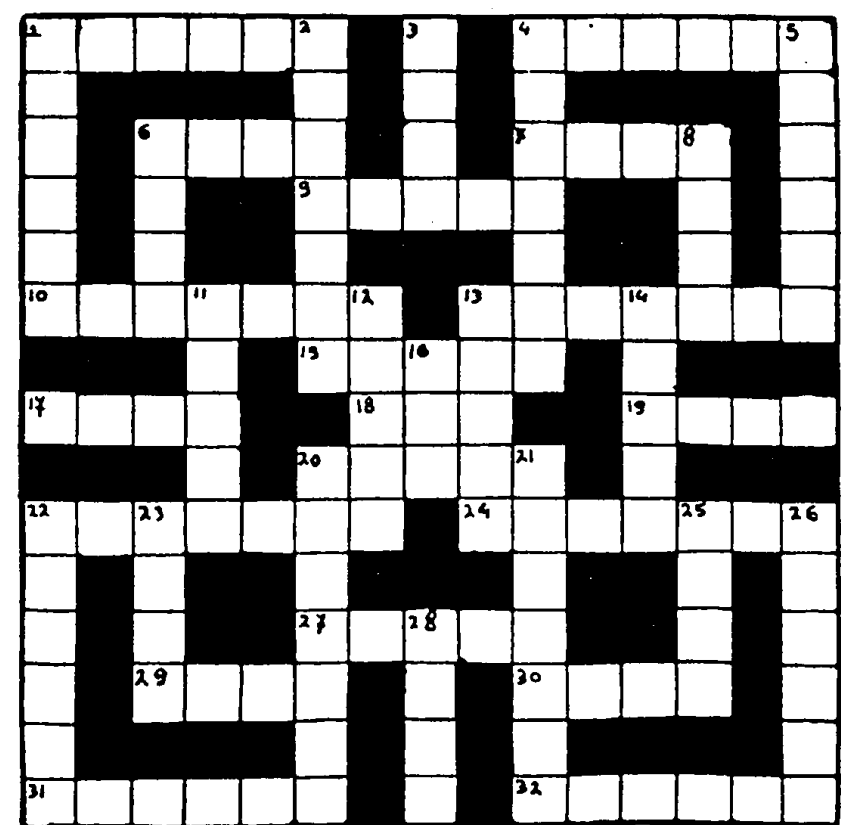
Meer nog dan voorgaande festivals staat deze keer dans als podiumkunst centraal. Naast dansvoorstellingen worden dagelijks seminars en workshops gegeven. Nieuwe manieren om dansvoorstellingen in zowel het onderwijs als de vrijetijdssector te introduceren staan daarin centraal.

Het Nationaal Jeugddansfestival richt zich vooral op professioneel geïnteresseerd publiek zoals dansconsulenten en docenten, bemiddelaars, programmeurs, producenten en uiteraard op de jeugd uit Maastricht en omgeving.

Oplossing van gisteren

cryptogram

Horizontaal: 1 Een zending als 'ie de mooiste is. 4 Werk je dan niet? 6 Als ik me om het voertuig beegf wordt dat doorgegeven. 7 De toestand als je nat bent tot op je huid. 9 Met vis en haar. 10 De tweede van de week is anders in plaats van je verjaardag. 13 Je bent sprakeloos, je ballpoint kan duwen. 15 Hier kun je op teren. 17 Loop in het spel mee. 18 Da's een eind! 19 Altijd is al weg bij het meisje. 20 Rol neer in dit Friese plaatsje. 22 Een schotel drank krijgen bij de meisjes. 24 Is de groep al gekomen bij de ruimte in de tuin? 27 Daar waar je hoort. 29 Vader, je bent nog steeds een knaap! 30 Je 27 in de vakantie. 31 Spijkers in je handen. 32 Aan hem dank je je leven.

Verticaal: Het was een eiland wat nu in Duitsland geldt. 2 Een moment bij gewas vertoeven in line. 3 Vroeg niet anders naar de taal. 4 D eet vet, daarom zij zo geveerd. 5 Ziet u lichaamsdelen dikker worden? 6 Leeft A afgetrokken het meisje? 8 Pak de kool. 11 In droom vallen altijd doden. 12 Een kuil voor jou, dat is jouw zaak. 13 Alval, P, dat jammer. 14 Mag 'ie 't doen? Maar zo'n 16 De dame uit het spel. 20 We streven naar ze te laten behandelen. 21 Ik ga met de beste, baas. 22 Daar moet je 't verleren, dan vergeet je 't niet meer. 23 Kij je een duw, E, geef dan maar een schreeuw. 25 Als een stoof eens gefruit lag. 26 Een hekel hebben aan afruiken en vernemen guldigden! 28 Gij, loop in de tijd.

'Spartacus' na dertig jaar nog steeds indrukwekkend

In Amerika wordt het een goede gewoonte om oude, uitstekende films te herstellen en opnieuw voor vertoning voor het moderne veeleisende publiek geschikt te maken. Gone With The Wind, Fantasia, Lawrence Of Arabia zijn de afgelopen jaren in oude glorie hersteld. In het geval van Lawrence Of Arabia zijn er scènes toegevoegd aan de film zoals iedereen die vijftig jaar lang kende. Oorspronkelijk zaten die scènes wel in de film, maar sneuvelden ten onrechte door censuur of ongeduldige vertoners, die de film te lang vonden. Dit jaar is hetzelfde gebeurd met Spartacus, de Kirk Douglas-productie van een Stanley Kubrick-film uit 1960, die nu weer in het oorspronkelijke 70 millimeter formaat te zien is in het Ima Theater in Rotterdam, compleet met scènes die de censuur toen niet geschikt achtte voor publieke vertoning.

Als eerste valt dat formaat op, een waar genot om zo een film te zien. De oppervlakte van elk beeldje is vier keer zo groot als hetzelfde beeldje op 35 millimeter formaat, wat betekent dat de scherpte en duidelijkheid van de film dus vier keer zo goed is. Het geluid verbeterd ook hoorbaar bij dit helaas te weinig gebruikte filmformaat. De restauratie bestaat voornamelijk uit het schoonmaken van de film, het herstellen van de kleuren en in het geval van Spartacus de toevoeging van twee scènes en enkele flitsen. Compleet met in- en uitloophet maakt dat de film ongeveer een kwartier langer dan bestaande versies.

Superproductie

Stanley Kubrick en de fans van deze regisseur hebben altijd een beetje laiddunkend over deze film gedaan alsof dit niet bij het oeuvre van de filmmaker hoorde. Film is ondanks alle theorieën daarover altijd een produkt van samenwerking geweest en Spartacus is daar een goed voorbeeld van. Kubrick werd pas regisseur gemaakt toen de opnamen al twee weken aan de gang waren. Tegen de zin van ster en producent Kirk Douglas was Anthony Mann door de producerende filmstudio Universal aangenomen. Universal stak in 1959 12 miljoen dollar in deze superproductie, toen en waarschijnlijk nog steeds een van de duurste films aller tijden. Mann werd door de studio ontslagen en

Douglas vond Kubrick bereid om op staande voet de verantwoordelijkheid voor de opnames over te nemen.

Twee jaar daarvoor hadden ze tot beider tevredenheid samengewerkt in de kleinschalige Paths Of Glory. Tijdens de opnamen van Spartacus kwam die relatie sterk onder druk te staan en na afloop van de monsterproductie hadden ze nauwelijks nog een goed woord voor elkaar over.

Spartacus gaat zoals de titel al verdraagt over de opstand van de slaaf Spartacus in het Romeinse keizerrijk, die alle slaven wilde bevrijden. Het communisme heeft overigens wel zijn invloed op de film gehad. Het gelijknamige boek waarop de film gebaseerd is namelijk geschreven door de marxist Howard Fast en het scenario door de tien jaar lang wegens vermeende communistische sympathieën uit Hollywood verbannen Dalton Trumbo. Relativeringszin en humor zijn niet hun twee sterkste punten, dus de film wordt af en toe wat prekerig en de dialogen wat houterig, maar het is vooral in de stille momenten dat Spartacus toont hoe goed een film kan zijn.

Gladiator

Voor de pauze wordt Spartacus opgeleid tot gladiator en de trainingsessies en de scènes waarin Spartacus alleen rondbanjert door zijn cel vertellen meer over de onmenselijk-

● Scène uit Spartacus met (links) Kirk Douglas.

heid van de slavernij dan welke toespraak dan ook. Na de pauze zijn er de onvergetelijke slagveldscènes waar Kubrick zichzelf overtreft en Paths Of Glory en de latere Barry Lyndon op dat gebied in de schaduw stelt van Spartacus. Duizenden figuren zijn gebruikt in een gigantisch panorama waar de Romeinse legioenen hun befaamde manoeuvres uitvoeren tegenover een even grote groep fanatieke, maar ongedisciplineerde bevrijde

slaven onder aanvoering van Spartacus.

Kirk Douglas geeft goed gestalte aan de slaaf Spartacus, die van ongeteldd tot leider wordt en het gelijk en de nobelheid die hij en de zijnen in het script meekrijgen verdraaglijk maakt. Maar Kubrick is meer op zijn plaats in het decadente Rome, waar politici en militairen konkel en kokstoven om de macht. Laurence Olivier, Charles Laughton en Peter Ustinov, allen Engelsen, spelen glansrollen als Romeinse senatoren en burgers. Het is in Rome dat er scènes gesneuveld zijn door de toenmalige censuur.

Verleidingsscène

In een van de scènes wordt Charles Laughton uit Rome verbannen, een tafereel dat waarschijnlijk teveel leek op wat er tien jaar daarvoor met Dalton Trumbo gebeurde in de heksenjacht op communisten in Hollywood. De andere scène die

weer te zien is, is een badscene waar Laurence Olivier zijn slaaf Tony Curtis vertelt dat hij zowel van slakken als oesters houdt en dat moraliteit geen rol speelt. Het is slechts een kwestie van appetijt, zegt Anthony Hopkins die zeer goed de tekst van de oveleden Olivier insprekt. De beelden zijn teruggevonden, het geluid is verloren gegaan. Een mooie verleidingsscène, maar iets te gewaagd vond men dertig jaar geleden.

Wat Kubrick ook moge zeggen, Spartacus is nog steeds een van zijn betere films. Het is ook de beste film van de gigantische spektakelfilms die eind jaren vijftig uit de Hollywoodfabriek kwam. Nu maar hopen dat al die moderne Amerikaanse filmmakers die zoveel geld mogen uitgeven goed naar de lessen van Spartacus en Lawrence Of Arabia kijken.

piet van de merwe

Nog 400 plaatsen voor Pavarotti

ROTTERDAM - Het openluchtconcert in het Londense Hyde-park heeft de belangstelling voor het liefdadigheidsconcert dat Luciano Pavarotti op 1 september in Ahoy Rotterdam hoopt te geven extra gestimuleerd. De laatste dagen loopt de kaartverkoop 'als een trein', heeft de or-

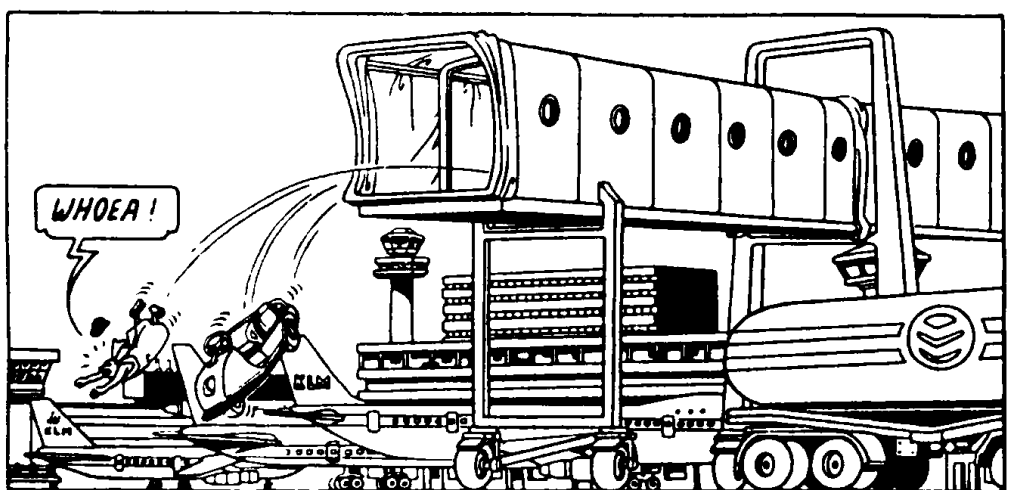
ganisator van de 'Gala-avond van de Eeuw', Harry Mens, makelaar te Lisse, donderdag via de radio laten weten.

Van de 9.000 beschikbare plaatsen zijn er nu nog 400 in de voornamelijk peperdure prijsklasse over. Voor zo'n toegangsbiljet, waaraan een uitgebreide vip-

behandeling vastzit, moet een bedrag van 2.000 gulden, exclusief btw, worden neergegeld. Mens is er zeker van dat hij deze laatste plaatsen ook verkoopt.

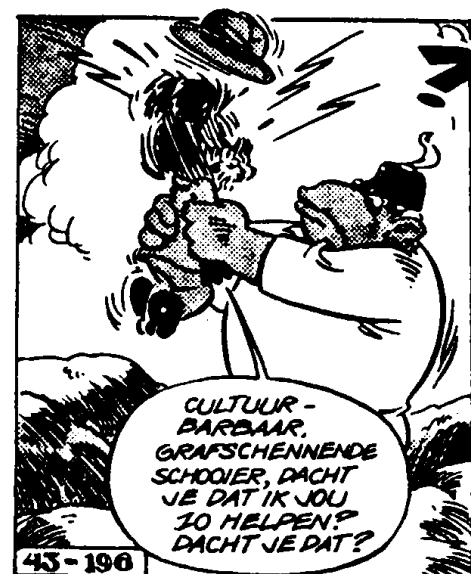
De opbrengst van het concert komt ten goede aan de Stichting Zwerfjongeren.

lambik baba

(C) Standaard Uitgeverij Antwerpen

panda en de luchtpost

recept

Lamsworstjes aan pennen

Benodigdheden voor 4 personen: 500 g mager lamsgahakt, 1 grote vleestomat, 1 tl suiker, 1 el rode wijnazijn, 3 el gehakte peterselie, 1 el oregano, 1 eiwit, 1/2 el olijfolie, 30 g broodkruimels, 2 in ringen gesneden voorjaarsuitjes, 12 kappertjes, 1 1/2 dl magere yoghurt, versgemalen zwarte peper en zout.

Braadpan op middelhoog vuur. Doe er de gehakte tomaten, wat zout, peper, de suiker en de azijn in en laat het geheel af omschepen, ca 20 minuten koken tot er 4 tl moes over zijn. Laat mengsel afkoelen. Maak gehakt aan met 2 el gehakte peterselie, oregano, eiwit, olie, broodkruimels, de helft van de voorjaarsuitjes, nog wat zout en peper. Roer er de afgekoelde tomatenmoes door en zet afgedekt 30 minuten in de koelkast. Verdeel daarna gehakt in vier gelijke porties en vorm

van elk een lange worst van ca. 10 cm. Rijg deze aan een vleespen, druk gehakt stevig aan. Rooster worstjes 8-10 minuten egaal lichtbruin. Keer regelmatig. Hak overgebleven ui en kappertjes zo fijn mogelijk. Vermeng met de rest van de peterselie en de yoghurt. Voeg snufje peper toe. Dien saus apart op. TIP: Serveer hierbij als garnering een gepofte aardappel en een rauwkostsalade.

huub meijer

UITGEVERSMATTSCHAPPU Limburgs Dagblad B.V.

Directie: mr. F.A.M. van Heilemondt K.J. Verwer

Hoofdkantoor: In de Cramer 37 6411 RS Heerlen

Telefoon: Abonnementen 045-739881 Advertenties 045-739888 Piccolo-advertenties 045-719966

Fax: Redactie 045-739264 Advertenties 045-739204 Algemeen 045-739364

Telex: Redactie 56123

Banken: ABN Bank Heerlen 57 75 35 935 Postbank 10 35 100

Rayonkantoren: Brunssum 045-256363 Geleen 046-746868 Heerlen-Centrum 045-717719 Kerkrade 045-452932/455506 Maastricht 043-254477 Roermond 04750-18484 Sittard 046-515577 Valkenburg 04406-15045

Abonnementenprijzen: Bij vooruitbetaling te voldoen per kwartaal f 79,20 per maand f 26,40 losse nummers f 1,50 Bfr. 29

BRUSSEL - In België zal op 1 september de prijs van benzine en dieselolie met bijna vijf cent per liter stijgen. Dat is een van de besluiten die het Belgische begrotingsconclaaf heeft opgeleverd. Een aantal toeministers heeft bijna twee weken lang verhandeld om de Belgische begroting voor 1992 rond te krijgen. De uitkomst van hun beraad werd vrijdag door de minister-raad goedgekeurd.

De Belgische automobielsector heeft meteen fel geprotesteerd tegen het besluit om de accijnzen op benzine en dieselolie te verhogen. Ze wil niet dat het gebruik van de auto opnieuw duurder wordt. De Belgische automobilisten betalen de staat al 240 miljard frank (ruim dertien miljard gulden) per jaar en dat is genoeg, zo liet ze gisteren in een

Grondwetswijziging op komst Benzineprijs België met 5 cent omhoog

reactie weten. Maar de regering zal zich ongetwijfeld niets van het protest aan trekken.

Het begrotingstekort waarmee België het komende jaar ingaat komt na het begrotingsconclaaf uit op (ongerekend) 19,7 miljard gulden. Dat maakt 4,9 procent van het bruto nationaal product (BNP) uit. Men heeft het tekort tot dit bedrag weten te beperken door voor ruim 4,5 miljard aan

bezuinigingen of nieuwe inkomsten te vinden. De totale uitgaven zullen volgens jaar 54,5 miljard gulden belopen.

Tijdens het conclaaf zijn er ook enige stappen gezet op de weg naar een verdere hervorming van de Belgische staat. Besloten is dat er rechtstreekse verkiezingen komen voor de parlementen van de deelgebieden. Die verkiezingen zullen in beginsel samen-

vallen met die voor het Europees Parlement. Ook krijgen de deelregeringen het recht om internationale verdragen te sluiten. In het najaar zal de regering met voorstellen komen om de grondwet zo te wijzigen dat het rechtstreeks kiezen van de deelparlementen mogelijk wordt.

Nieuw is verder dat de Gemeenschappen in België openten zullen mogen gaan heffen op de inkomstenbelasting. Dat kan er toe leiden dat men b.v. op den duur in Wallonië meer belasting zal betalen dan in Vlaanderen (of omgekeerd). Verder is afgesproken dat de opbrengst van de kink- en luistergelden voortaan naar de Gemeenschappen gaat. Volgens jaar ontvangende die 70 procent van de totale opbrengst en een jaar later gaat alles naar de Gemeenschappen.

Komst naar top afhankelijk van vijf garanties 'Ja' van Palestijnen onder voorwaarden

JERUZALEM - De hoop op deelname van een Palestijnse delegatie aan een voor oktober geplande vredesconferentie over het Midden-Oosten is gisteren toegenomen. Dit is gebleken in Jeruzalem na een lang gesprek tussen de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken James Baker en drie Palestijnse vertegenwoordigers uit de door Israël bezette gebieden.

De leider van het drietal, Faisal Husseini, zei na afloop van het onderhoud dat de Palestijnen 'ja' hebben gezegd tegen de conferentie, mits nog een aantal bevredigende antwoorden op vragen zullen worden gegeven.

Eerder op de dag had de Palestijnse bevrijdingsorganisatie PLO vanuit Tunis al laten weten akkoord te gaan met het principe van een vredesconferentie tussen Israël en de Arabische landen.

Het Palestijnse persbureau Wafa meldde dat de instemming van de PLO afhankelijk is van vijf garanties, te weten behandeling op de conferentie van de VN-resoluties die handelen over de beëindiging van de bezetting en terugtrekking

van Israël uit de bezette gebieden; erkenning van het recht op zelfbestemming van het Palestijnse volk; samenstellen van de Palestijnse delegatie door de PLO; bespreking van de kwestie Jeruzalem; en het staken van de vestiging van joodse kolonisten in de bezette gebieden.

Husseini zei in Jeruzalem „voorzichtig optimistisch” te zijn. „Er zijn nog enkele moeilijke punten”, aldus Husseini, zonder in details te treden, „maar ik denk dat de goede sfeer in het gesprek met Baker van positieve invloed zal zijn op de uitkomst van zijn pogingen een conferentie van de grond te tillen”.

FNV-bond wenst PvdA van harte beterschap

DEN HAAG - De Vervoersbond FNV heeft vandaag een advertentie in de landelijke dagbladen geplaatst, waarin de bond zich richt tegen de wao-plannen van het kabinet. Met name naar de PvdA wordt daarin de beschuldigende vinger uitgestoken. „De advertentie is bedoeld als bijdrage in de discussie om de kabinetsplannen tegen te gaan”, aldus voorzitter Ruud Vreeman van de Vervoersbond.

In de advertentie roept de bond, vurig pleitbezorger van een herverdeling van de arbeid, wederom op tot de invoering van de vierdaagse werkweek. De bond noemt als één van de positieve gevolgen van een kortere werkweek, dat minder mensen ziek of arbeidsongeschikt worden.

Opiniepeilingen hebben, aldus de advertentie, aangetoond dat driekwart van de Nederlanders korter wil werken, en dat evenveel Nederlanders tegen het afbreken van ons sociaal zekerheidsstelsel zijn. Ook voelen steeds meer mensen zich door de PvdA in de steek gelaten. Maar het is volgens de bond nog niet te laat. „Daarom wenst de Vervoersbond de PvdA van harte gezondheid”, aldus de advertentie.

Schotse rok toegestaan in St. Pieter

GLASGOW - Goed nieuws voor alle Schotten met gevoel voor traditie. Zij mogen in de Schotse rok, de kilt, de Sint Pieter bezoeken. Kardinaal Vigilio Noe, verantwoordelijk voor de basiliek, heeft dit toegezegd. Dit gebeurde na een protest van een Schot, die in kilt gekleed de toegang tot de Sint Pieter was ontzegd. Tom Watson uit Coatbridge was zeer verbaasd geweest toen de Zwitserse Garde hem wegens zijn kilt de toegang tot Sint Pieter ontzegde. Hij kwam niet van een algemene auditie bij de paus, waar hij dezelfde kilt had gedragen. Na zijn protest bood kardinaal Noe in een brief aan het pauselijke Schots College in Rome zijn excuses aan voor het gedrag van de Gardisten. Hij verzekerde dat in de toekomst de kilt dragers geen strobreed in de weg zou worden gelegd.

(ADVERTENTIE)

SPECIALISTEN IN OPTIEK

Pere & Jongen

Alle originele **RAY BAN** zonnebrillen met **20% korting**

• gedipl. opticien
• gedipl. optometrist e.v.
• gedipl. contactlensspec. ANVC

Heerlen
Akerstraat 18a
Telefoon 043-214856

Politie zoekt moordenaar Hoorns meisje in Duitsland

HOORN - De jacht op de moordenaar van het 11-jarige meisje Jessica Laven uit Blokker richt zich nu voor een belangrijk deel op Duitsland.

Het recherchebistandsteam van de Hoornse politie heeft steeds meer aanwijzingen dat het meisje afgelopen zaterdag in een groene Mercedes met een Duits kenteken is meegenomen. Rechercheurs hielden gisteren een buurtonderzoek nabij het zwembad.

Ook hoopt de politie nog aanwijzingen uit het land te krijgen over de betrokken personenwagen. Inmiddels is een foto van een soortgelijk voertuig verspreid.

Het gaat om een lichtgroene Mercedes Benz, model W123, voorzien van een Duits kenteken, waarin de lettercombinatie HH voorkomt. Dat houdt in dat de auto uit Hamburg komt.

Het stoffelijk overschot van Jessica werd woensdagavond op vijf kilometer van de Duitse grens in Oost-Groningen gevonden. Uit het sectie-onderzoek in het gerechtelijk laboratorium in Rijswijk is komen vast te staan dat Jessica door wurging om het leven is gekomen.

De Groningse politie denkt dat het lichaam van het meisje minstens een dag in de wegberm nabij het dorpie Beerta moet hebben gelegen.

Over de verdere uitkomsten van de sectie, zoals of er sprake is geweest van seksueel misbruik, wil de politie geen mededelingen doen.

Inmiddels heeft justitie het lichaam van Jessica vrijgegeven. Zij wordt komende woensdag begraven.

Aantal oudere patiënten neemt tot 2000 schrikbarend toe

Geriatrische hulp onder zware druk

DEN HAAG - De geriatrische opverlening (medische behandeling en verzorging voor ouderen) moet fors en snel worden uitgebreid. Dat zegt de Raad voor het Ouderenbeleid (RVO) in een advies over geriatricie aan minister d'Anthonis en staatssecretaris Sijben van Volksgezondheid. Het aantal ziekenhuisopnamen van patiënten boven de 65 jaar zal de komende tien jaar met driekwart stijgen, zo wordt verwacht.

Het aantal geriatrische afdelingen in ziekenhuizen zal snel en drastisch moeten worden vermeerderd, aldus de RVO. Op korte termijn bestaat behoefte aan meer geriatrische specialisten voor ouderengeneeskunde en geriatrisch verplegend personeel.

Verdwijning

De behoefte aan geriatrische hulp neemt snel. Slechts 10 van de 130 algemene ziekenhuizen en één academisch ziekenhuis hebben een geriatrische afdeling. Er moeten ook steeds meer bedden voor geriatrische patiënten worden gepland. Het aantal beschikbare geriaters is, met 30 in Nederland, bijzonder laag. De Raad voor het Ouderenbeleid schat dat er omstreeks de eeuwwisseling 150 tot 200 van deze specialisten zouden moeten zijn.

Om zal allereerst moeten worden gewerkt aan een flinke uitbreiding van het aantal opleidingsplaatsen. Daarnaast, stelt het advies, zal de planning van de provincies verplicht moeten worden gesteld in elke gezondheidsregio één van de ziekenhuizen een geriatrische afdeling in het leven roept, met een gelijkmatige spreiding over het land ontstaat.

De wetenschappelijke ondersteuning en voor onderzoek zal in geval van elk academisch ziekenhuis een hoogleraar geriatricie moeten worden benoemd, zegt de RVO. Wezenlijk is ook dat er voldoende en deskundig personeel moet zijn. Daarom zal kennis van verpleging en geriatricie een verplicht onderdeel moeten zijn in de basisopleidingen voor verplegend en verzorgend personeel.

(ADVERTENTIE)

Belangrijke mededeling voor gebruikers van Van Gilse Schenkappelstroop

Helaas hebben wij moeten constateren dat bij sommige flessen van het nieuwe produkt Schenkappelstroop gistvorming is opgetreden. Dit betreft uitsluitend flessen die zijn voorzien van de aanduiding "ten minste houdbaar tot: 13 mei, 14 mei of 15 mei 1993, hetgeen op het etiket op de achterzijde van de fles wordt vermeld.

Het produkt voldoet door de gistvorming niet meer aan de hoge kwaliteitsnormen, die Van Gilse als merkartikelenfabrikant aan haar producten stelt.

Om elk risico te vermijden verzoeken wij u, indien u in het bezit bent van een fles Schenkappelstroop met één van de bovengenoemde houdbaarheidsdata, deze direct weg te gooien. Wij adviseren u in verband met het mogelijk wegspelingen van de dop de sluiting voorzichtig te verwijderen.

Het aankoopbedrag wordt vergoed, indien u het achteretiket (waarop de datum staat vermeld) ongefrankeerd terugstuurt naar: Van Gilse, Antwoordnummer 275, 4800 VB Breda.

Wilt u alstublieft duidelijk uw naam, adres, woonplaats en bank/gironummer vermelden, dan volgt de vergoeding zo spoedig mogelijk.

Van Gilse biedt een ieder die van dit incident ongemak ondervindt haar excuses aan.

Voor eventuele verdere informatie kunt u contact met ons opnemen: 01650 - 35 930.

Directie Van Gilse

Noodweer in Beieren

• In de zuidelijke Duitse deelstaat Beieren zijn als gevolg van hevige regenval diverse rivieren buiten hun oevers getreden, waaronder de Vils bij het Beierse Geisenhausen (zie foto). Grote delen van het Oostenrijkse Salzburg stonden gisteren onder water. Een twee meter hoge vloedgolf overspoelde in de nacht van donderdag op vrijdag de Beierse plaats Neukirchen. De watermassa sleurde mensen, voertuigen en kleine gebouwen mee. Twee mensen verdronken en een vrouw stierf bij de evacuatie aan een hartaanval. Zeker vijftien mensen zijn gewond geraakt. Volgens de autoriteiten in Duitsland en Oostenrijk heeft het noodweer voor vele miljoenen gulden schade aangericht.

Jaarlijks 3.500 aangiften van vermiste personen

Verdwijningen kosten politie hoofdbrekens

Van de redactie binnenland

ALKMAAR - De moord op de ontvoerde elfjarige Jessica Laven uit Blokker heeft Nederland weer eens herinnerd aan de mysterieuze verdwijning van andere kinderen van wie nooit meer een spoor werd teruggevonden. Kinderen, van wie ook mag worden aangenomen dat ze slachtoffer zijn geworden van een misdrijf.

Zoals de zevenjarige Cheryl Morriën uit IJmuiden die staande maandag precies vijf jaar zoek is, of het negentienjarige meisje Germa van den Boom uit het dorpje Nieuwendijk bij Werkendam dat spoorloos verdween nadat zij in de nacht van 29 juli 1984 thuis was afgezet.

Onder de 3.500 aangiften van vermiste personen die jaarlijks bij de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) in Den Haag worden gemeld, bevinden zich - met name in deze vakantietijd - veel jonge

Het eerste onderzoek toont meestal aan dat deze jongelui in 99 van de 100 gevallen op avontuur zijn gegaan en zich weer binnen enkele dagen bij hun ouders/verzorgers melden met het verlossende telefoontje dat alles goed met hen gaat en heus wel (al dan niet plaats

en berouwvol) op het honk zullen terugkeren.

Twintig namen

Aan het einde van het jaar houdt de CRI van al die aangiften gemiddeld maar twintig namen over van mensen die van de aardbodem verdwenen lijken te zijn. De vraag waar ze uithangen of wat er met hen gebeurd is, kan voor iedere vermiste verschillend liggen.

In sommige gevallen kan de politie op grond van informatie ervan uitgaan dat mensen om psychische redenen op een onvindbare plek uit het leven zijn gestapt.

Valse naam

Bij andere aangiften achten rechercheurs het niet uitgesloten dat mensen door ruzie thuis, uit financiële nood of om criminele redenen er tussenuit zijn geknepen om ver weg onder een valse naam een nieuw leven op te bouwen. Maar zekerheid heeft de politie nooit.

Dat was onlangs het geval in Amsterdam. Daar meenden inwoners van Weert een stadgenoot te hebben gesignaleerd, van wie de politie in 1989 had aangenomen dat hij tijdens een bergwandeling in Oostenrijk was verongelukt.

Toen op grond van de binnengekomen tips een speurtocht naar de man op touw werd gezet, leverde dat niets op en kon het dossier weer terug in de kast.

punt uit

• Brand

Bij een brand in een tehuis voor geestelijk gehandicapten in de Australische Huntervallei, 180 kilometer ten noorden van Sydney, zijn twaalf mensen omgekomen. Twintig anderen raakten gewond en werden opgenomen in ziekenhuizen. Het tehuis gaf onderdak aan ongeveer veertig gehandicapte mannen en vrouwen in de leeftijd van 34 tot 89 jaar.

• Visite

Meer dan 300 mensen, onder wie een aantal zware misdadigers gezocht door de politie, zijn al op visite geweest bij de Colombiaanse cocaïneconing Pablo Escobar in zijn 'gouden' gevangenis in Envigado. Dit heeft de Colombiaanse televisie onthuld. De baas van het drugskartel van Medellín zit sinds 19 juni gevangen nadat hij zichzelf had overgegeven aan de Colombiaanse justitie. De Colombiaanse regering heeft leden van de drugsmafia onder meer strafvermindering beloofd als ze zich vrijwillig melden. Onder de gasten van de cocaïnebaas waren drugs-handelaren tegen wie arrestatiebevelen waren uitgevaardigd, de meeste op grond van verdenking van moord.

• Tsjernobyl

Om de gevolgen van de kernramp in Tsjernobyl te helpen uitwissen is zeker 650 miljoen dollar aan buitenlandse hulp nodig, zo hebben functionarissen van de Verenigde Naties en de Sovjetunie bekendgemaakt. „De tragedie zal nog jaren voortduren en zal in de toekomst miljoenen kosten”, zei Roland Timerbaev, de vertegenwoordiger van de Sovjetunie bij de VN in Wenen. De 650 miljoen dollar zijn nodig voor gezondheidszorg, herhuisvesting, economische wederopbouw, sociale en psychologische zorg, voedsel en landbouw en toezicht op en schoonmaak van het milieu. Op een VN-conferentie op 20 september in New York zal de buitenlandse regeringen om een bijdrage worden gevraagd.

• Opgerold

De politie in New York heeft een drugsbende opgerold en voor 40 miljoen dollar aan bedrijven en gebouwen in beslag genomen. Ook 127 luxe wagens, een klein aantal wapens, heroïne ter waarde van een miljoen dollar en 225.000 dollar in baar geld werden meegenomen, zo hebben functionarissen van de drugsbestrijdingsdienst DEA bekendgemaakt. In totaal arresteerde de politie 29 leden van de bende, die een jaarlijkse omzet hadden van 250 miljoen dollar door handel in heroïne.

• Opgerold (2)

De Canadese politie heeft bij de stad Quebec een bende hasjismokkelaars opgerold en zestien personen, onder wie twee Nederlanders, gearresteerd. De groep wilde 49.000 kilo hasj Canada binnenbrengen. Later werd het schip van de bende in Montreal in beslag genomen. Een woordvoester van de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) heeft dit bevestigd. De hasj zou volgens schattingen een straatwaarde hebben van meer dan een miljard gulden. Over de identiteit van de gearresteerde Nederlanders wilde de CRI geen mededelingen doen.

• Postbodes

De gemeente Eibergen neemt verstandelijk gehandicapten in dienst als postbode. Pupillen van het plaatselijke dagverblijf voor gehandicapten De Buskerkamp gaan dagelijks de gemeentelijke poststukken rondbrengen. Ze mogen daarvoor als beloning zelf de portokosten opstrijken die de gemeente op deze wijze bespaart. Volgens burgemeester J. ter Laak is het project bedoeld om de gehandicapten te integreren in de samenleving, terwijl ze tevens op een zinvolle wijze hun tijd besteden. De gemeentelijke postbodes worden uitsluitend onder begeleiding op pad gestuurd. Het project begint na de vakantie.

• Sancties

Een vierkoppige delegatie van christen-democratische leden uit het Europees Parlement is na een tiendaags bezoek aan Zuid-Afrika tot de conclusie gekomen dat alle nog bestaande sancties tegen dat land opgeheven moeten worden en dat steun moet worden verleend aan het streven van de Zuid-Afrikaanse president Frederik de Klerk om een democratisch Zuid-Afrika zonder apartheid tot stand te brengen. De delegatie stond onder leiding van mevrouw Ria Oomen-Ruijs.

Banentekort bedreigt succes van jeugdwerkgarantieplan

DEN HAAG - Het is voor Nederland revolutionair, het is ambitieus en het komt nu snel: over een maand wordt het Jeugdwerk Garantieplan wet. En over vijf maanden hebben gemeenten de dure plicht elke jongere die langer dan een half jaar werkloos is, een baan aan te bieden. Weigeren de jongelui tweemaal, dan moet de sociale dienst de uitkering voor maximaal dertien weken korten, voor de volle honderd procent.

Voor het plan moeten en passant duizenden nieuwe banen in de collectieve sector worden gecreëerd - als dat niet lukt dan heeft de bestrijding van de zo verfoede jeugdwerkloosheid definitief gefaald.

De uitvoerders van de Jeugdwerk Garantieplan, JWVG, is de gangbare afkorting, houden hun hart vast. „In Amsterdam komen we in 1993 al duizend banen tekort om te kunnen voldoen aan de JWVG-eisen,” becijfert Bernard Veldhuis van stichting Maatwerk, de stichting die in de hoofdstad banen moet zoeken voor werkloze jongeren.

Veldhuis weet nu ook al dat enkele categorieën jongeren buiten de garantieregeling zullen vallen, ook al schrijft de wet voor dat dat niet mag. „Wie wij niet aan een baan kunnen helpen in het kader van de JWVG? Drugsverslaafden, jongeren die bij de reclassering lopen, kinderen uit het voortgezet speciaal onderwijs, zwerfjongeren.”

Hoewel er de komende jaren precies in aanmerking komen voor een JWVG-baan van 32 uur, is trouwens onduidelijk. Het gaat in elk geval om veel banen: in 1992 komen 16- en 17-jarige werklozen ervoor in aanmerking en in de jaren daarna wordt de leeftijdsgroep stapsgewijs uitgebreid en geldt het JWVG uiteindelijk voor 16- tot 27-jarigen.

'Additioneel'

De banen, die de vorm van halfjaars contracten krijgen, moeten in eerste instantie allemaal uit de collectieve sector komen: bejaardenhuis zoekt extra schoonmaakkracht, basisschool zoekt klasjesman, gemeentelijke dienst zoekt iemand voor eenvoudig administratief werk. Het moet 'additioneel' werk zijn, werk dat anders niet wordt gedaan, een JWVG'er mag niemand anders op de arbeidsmarkt verdringen. Zolang moet het ook zijn, en het dient perspectief te bieden op de arbeidsmarkt.

Over dat laatste zegt Peter Nijssen, van de Tilburgse stichting Banenpool en JWVG: „De beste kansen op de arbeidsmarkt liggen voor de jongeren uiteindelijk in het bedrijfsleven. Daar zit de meeste werkgelegenheid. En in de collectieve sector doe je nou eenmaal lang niet altijd de ervaring op die je bij een commercieel bedrijf nodig hebt. Daarnaast sluit de belangstelling van jongeren vaak beter aan bij de marktsector en kan het bedrijfsleven een veel grotere variëteit van banen aanbieden.”

De secundaire rol die het bedrijfsleven in de Jeugdwerk Garantie-regeling kan spelen, is de achilleshiel van de hele opzet. De marktsector komt pas in beeld als een gemeente vaststelt dat er te weinig banen beschikbaar zijn - een conclusie die de komende jaren vaak zal worden getrokken, gezien de structureel hoge werkloosheid. Het Regionale Bestuur voor de Arbeidsvoorziening, een overkoepelend orgaan voor vakbonden, regionale overheden en werkgevers, mag dan beslissen ook de marktsector te openen voor het JWVG.

Het eerste (en tot nog toe enige) Regionale Bestuur voor de Arbeidsvoorziening dat dit besluit nam, in de regio Noordholland-Noord, lokte echter al meteen kritiek uit van landelijke organisaties van werkgevers en vakbonden. Noordholland-Noord besloot hiertoe op 1 juli jongstleden: plaatselijke bonden en werkgevers toonden zich bereid zich in te spannen voor de aanpak van de jeugdwerkloosheid. Tien dagen later werden onder druk van de landelijke organisaties de reglementen van de Regionale Besturen aangepast, waardoor het nu veel moeilijker is geworden om in een regio het bedrijfsleven bij het banenplan voor de jeugd te betrekken. Met name de vakbonden zijn benauwd voor het inschakelen van het bedrijfsleven. Ze vrezen dat de goedkope tijdelijke arbeidskrachten van het JWVG andere arbeid gaan verdringen.

Gemeenten denken daar anders over, zij moeten er tenslotte voor zorgen dat de nieuwe banen ook werkelijk worden gecreëerd en men zal nog alles op alles moeten zetten om eind van dit jaar aan de nieuwe wet van de jeugdwerkgarantie te kunnen voldoen. Enige ervaring op dit terrein is inmiddels wel opgedaan. De afgelopen vier jaar deden veel gemeenten op vrijwillige basis mee aan de 'Tijdelijke Voorziening'. Ook hier was sprake van kortere werkcontracten voor werkloze jongeren, die overigens niet verplicht waren deel te nemen.

Onrealistisch

In Amsterdam bijvoorbeeld kregen zo in totaal ongeveer negenhonderd jongeren de kans werkervaring op te doen en zich soms ook verder te ontwikkelen. Voor Gabi Schurian van Maatwerk werd duidelijk dat veel werkloze jongeren, die bijvoorbeeld door een niet afgemaakte middelbare schoolopleiding weinig kans maken op de arbeidsmarkt, rondlo-

pen met een heel onrealistisch beeld van de maatschappelijke realiteit.

Schurian: „Er is hen met de paplepel ingegoten dat ze van hun hobby een baan moeten maken. Dat je moet doen wat je leuk vindt. Wij moeten wel eens zeggen: ik zou maar eens gewoon een baantje aanvragen om wat ervaring op te doen, anders wil een werkgever nooit hebben.” Cobbe, een jongere die hier te wachten staat, namelijk verplicht werken in het kader van de JWVG, dan besluiten ze vaak dan maar hun opleiding af te maken. Dat is dus winst.”

Het tonen van een diploma is zeker geen garantie tot een baan, maar zonder papertje blijkt men helemaal kansloos. Werkgevers kunnen echter steeds minder eisen stellen, omdat er een tekort aan jongeren op de arbeidsmarkt ontstaat. Dit jaar overtreft de vraag naar schoolverlaters het aanbod met liefst dertigduizend.

Actiever

Hoewel het de vraag is of het groot-

schalige banenplan voor jongeren al zijn ambities kan waarmaken, is het nu al wel duidelijk dat er positieve effecten zullen zijn. Het verplichte karakter van het Jeugdwerk Garantieplan maakt sommige jongeren ineens een stuk actiever, merkt Schurian.

„De sociale dienst stuurt ons werkloze jongeren met een aanvullende opleiding. Als ik hier kom, dan kan ik wel een baan vinden hier te wachten staat, namelijk verplicht werken in het kader van de JWVG, dan besluiten ze vaak dan maar hun opleiding af te maken. Dat is dus winst.”

Het tonen van een diploma is zeker geen garantie tot een baan, maar zonder papertje blijkt men helemaal kansloos. Werkgevers kunnen echter steeds minder eisen stellen, omdat er een tekort aan jongeren op de arbeidsmarkt ontstaat. Dit jaar overtreft de vraag naar schoolverlaters het aanbod met liefst dertigduizend.

Daar er toch relatief veel jongeren zonder baan blijven, komt omdat de werkgevers het zich blijkbaar nog steeds kunnen permitteren. Het is open te laten staan. Ze hopen op verwachten uiteindelijk te komen vinden met de juiste ervaring en opleiding.

Dit leidde in Amsterdam de afgelopen jaren tot de opvallende stijging van de werkloosheid. De stichting Maatwerk meldde voor een baan, toenam van 32 procent in 1989, tot ruim 47 procent vorig jaar. Veldhuis: „Dat percentage zou juist moeten dalen, als bedrijven zo graag geschoolde jongeren willen hebben. Het roept de vraag op of het bedrijfsleven wel voldoende zoekt naar jonge arbeidskrachten.”

Kentering

Veldhuis ziet echter wat dit aangaat de eerste tekenen van een kentering. „De demografische trend geeft aan: er komen steeds minder jonge-

● Werkloze jongeren aan de slag in het kader van het jeugdwerkgarantieplan. Hier doen de jongelui ervaring op in een bedrijf dat zich heeft gespecialiseerd in inbraakpreventie.

Onderzoek naar ongelukken door anesthesie

UTRECHT - De Nederlandse Vereniging voor Anesthesiologie (NVA) heeft een onderzoek naar ongelukken door anesthesie. Doel is onder meer de veiligheid van het zogenaamde twee-systeem te toetsen. Dit systeem houdt in dat één anesthesist aan twee patiënten tegelijkertijd anesthesie kan toedienen als hij daan aan een aantal voorwaarden is gebonden. Zo is de aanwezigheid van een kingsapparaat verplicht, evenals de aanwezigheid van een assistent of een gespecialiseerde anesthesiemedewerker. Uiteindelijk moeten ook de toestanden van de patiënten en de aard van de ingreep worden vastgesteld. De anesthesist zal twee patiënten tegelijkertijd bezighouden. Toepassing van deze regels wordt volgens de NAV een voorwaarde voor de aanstelling van anesthesiemedewerkers. NAV-voorzitter dr. F.M. Werner noemt het artikel in Medisch Contact dat deze manier van werken ter discussie wordt gesteld als ongelukkig hebben voorgaande waarbij meestal blijkt dat niet de regels is voldaan.

Directies bejaardenoorden nog efficiënter werken kan niet

UTRECHT - Bejaardenoorden kunnen niet nog efficiënter worden. De onlangs door minister d'A. (Welzijn, Volksgezondheid en Sport) aangekondigde bezuiniging door verbetering van de doelmatigheid zijn dus nauwelijks haalbaar. Dat schrijft de Vereniging van Directies van Bejaardenoorden (VDB) in een brief aan de Twee weken geleden maakte de VDB bekend dat de bejaardenoorden volgend jaar 22,5 miljoen moeten bezuinigen. In 1994 zelfs met 72 miljoen. De directies schrijven nu de plannen voor veel onrust onder de bewoners zorgen. De bezuinigingen van de laatste jaren hebben al geleid tot verlies van efficiëntie. Nog meer efficiëntie lijkt niet mogelijk. Het ministerie doet daar wel onderaan, maar de resultaten zijn eind van dit jaar.

Verdere bezuinigingen zullen grote problemen leiden, we VDB al wel. Die zullen na bijna uitsluitend ten laste komen van de personeelskosten. De ombuigingen van de afgelopen jaren is het al bijna ondoenlijk de kwaliteit van de zorg aan bewoners op een verantwoorde wijze te handhaven. Gaan d'A. nieuwe plannen door, dan is die kwaliteit ernstig in gevaar.

maurice wilbrink

(ADVERTENTIE)

GEOPEND

WINANTS

WITTE-BOEKENHUIS

EEN WINKEL VOL MET

SPECIALE AANBIEDINGEN

DIRECT NAAST ONZE BOEKHANDEL

AAN DE GELEENSTRAAT 1

HEERLEN

VAN HARTE WELKOM

EUROCRUISES

Speciaal voor de lezers van het Limburgs Dagblad

Het Limburgse Eurocruises

biedt u alweer een cruisesensatie!

CRUISE in het CARAÏBISCHE GEBIED
15 t/m 21 oktober

MIAMI • ORLANDO • NASSAU • BLUE LAGOON

De speciale cruise-aanbiedingen naar de Middellandse Zee in het Limburgse Dagblad, zijn zo'n overtuigend succes geworden dat deze schitterende cruise geheel volgeboekt zijn!

Om het enorme aantal aanvragers niet teleur te stellen, biedt EUROCRUISES de lezers van het LIMBURGS DAGBLAD nu weer een sensationele cruise naar het CARAÏBISCHE GEBIED met het luxe cruiseschip M.S. DOLPHIN; alweer een prachtig schip uit de vloot van EUROCRUISES, de cruise-organisatie die met de fijnste schepen onder haar management en het lidmaatschap van de Stichting Garantiefonds Reisgelden, haar passagiers de beste cruises kan garanderen. Profiteer nu van de unieke kans om een paradijselijke cruise naar het Caraïbisch gebied te boeken voor superprijzen van f 1695,- voor een 2-p. hut, f 1995,- voor een 2-p. buitenhut, tot f 2395,- voor een luxe hut. Absoluut te gekke prijzen, die werkelijk alles omvatten: de touringcar naar van Schiphol, de vliegticket naar Miami, luxe hotel in Orlando, de cruise op basis van volpension en de Limburgse reisleiding.

GUN UZELF EENS EEN STUKJE PARADIJS... BOEK NU!
04407-3034 of 3127.

'Met een achterban van 14.000 religieuzen kunnen wij veel doen'

Zuster Michaël op de bres voor verhandelde prostituées

UTRECHT - Zuster Michaël is oprichter van de werkgroep Religieuzen tegen Vrouwenhandel. „En ik ben van de plannen,” zegt ze enthousiast. Ze zet een netwerk op van religieuzen waar buitenlandse prostituees terecht kunnen als zij vrij komen uit 'de gevangenis' van hun ronselaar. Vindt dat verhandelde vrouwen, ook al zijn ze illegaal, het recht moeten krijgen om in Nederland te blijven. Zoekt oud-missionarissen die de taal spreken, mensen die hun cultuur kennen en deze vrouwen kunnen begeleiden.

„Die mogen niet per definitie veroordeeld staan tegenover de prostitutie. Anders zouden deze vrouwen, die er gedwongen in terecht gekomen zijn, met nog grotere schuldgevoelens worden opgezadeld.”

Het is zo gekkeklagd onetrouw verdorven in de wereld, zegt zuster Michaël. Dat is de kern van de zaak. Die buitenlandse vrouwen worden naar het rijke West getrokken. Ze doen het uit bittere, bittere armoede. Ze zal maar in die ellende zitten, geen geld hebben om je kinderen te eten te geven. Eigenlijk zijn ze alleen bezig met symptoombestrijding als we de verhandelde meisjes van de straat opvangen, moet ze toegeven. Helaas kunnen we aan

de ziekte zelf, de economische ongelijkheid, nog niets veranderen. Er volgt een diepe zucht: „...en dan aan die kerels, hè”.

Solidariteit

Het gaat bij om solidariteit met de onderdrukte vrouw,” zegt ze fel. „Wat deze vrouwen wordt aangedaan is zo'n groot onrecht. We komen voor hen op. Met mijn achterban, 14.000 vrouwelijke religieuzen, kunnen we veel voor ze doen.” De zusters leiden al langer opvangshuizen voor prostituees, de huiskamer-aanloopprojecten voor herolnehoerjes in Den Haag en Amsterdam. Daar kunnen de vrouwen voor een habbekrats wat eten en drinken. Bovendien krijgen ze medische en sociale begeleiding.

Voor de buitenlandse prostituees moeten er aparte opvangshuizen komen, vindt zuster Michaël. Ze zijn zo kwetsbaar, omdat ze vaak illegaal in Nederland verblijven. In eigen land werden ze aangesproken door een vrouw die, aan de gouden sierraden te zien, kennelijk rijk was geworden in Nederland. Een landgenote die ze konden vertrouwen, zo leek het, maar die in werkelijkheid vrouwen ronselde voor een handelaar. Of ze waren op een advertentie afgekomen.

Schuldbekentenis

Valse beloftes: we hebben een goede baan voor je in de verzorging, je mag een opleiding volgen, je kan met een rijke man trouwen.

Er is al voor een paspoort gezorgd, vaak vervalst. Bij aankomst op Schiphol pakt die handelaar het af en dan gaan de vrouwen in een busje richting naar een hotel. Daar worden ze een schuldloze tenzels met een rijk man. Het is immers de reis gekocht, kloont een paspoort. Dat moet allemaal terugbetaald worden, belachelijke bedragen, worden ingevuld, soms tot vijftigduizend gulden toe.

Verontwaardigd: „Die vrouwen kunnen werken wat ze willen, maar die schuld krijgen ze nooit afbetaald. Ze moeten ook veel harder werken dan hun Nederlandse collega's. Worden vaak gedwongen zonder condoom te werken, met alle risico's van dien. Klanten mogen hen misbruiken en dat moeten ze allemaal goed vinden.”

„Veel vrouwen moeten hun inkomsten afdragen aan een pooier. Ze mogen niet alleen weg. Wat moeten ze ook in een vreemd land waar ze de taal niet spreken, zonder geldige papieren. Het wordt ze ingeperst dat de politie hier even corrupt is als in eigen land. Die vrouwen zijn gewoon redeloos, radeloos, redeloos. Die kunnen nergens heen.”

Er zijn naar schatting duizenden illegale prostituees in Nederland. De meesten zijn verhandeld. De zuster maakt zich vooral kwaad op mensen die zeggen dat ze ze nog nooit hebben gezien, die

buitenlandse vrouwen. „Die meiden lopen echt niet met een bordje op hun voorhoofd van: Ik ben verhandeld.” „Gelukkig werkt de politie nu mee en mogen de vrouwen blijven om te getuigen in de rechtzaak tegen hun handelaar. Zo zijn er al heel wat maffia-zaken aan het rollen gebracht.”

Netwerken

Het gaat natuurlijk om machtige internationale netwerken van handelaars, legt ze uit. In heel West-Europa en ook in de Verenigde Staten. Die vrouwen worden geschoven. Zodra het ergens gevaarlijk wordt, moet zo'n meisje ergens anders heen. Daar valt moeilijk tegen op te boksen. Toch gaan hulpverleners en actiegroepen steeds meer samenwerken, gegevens uitwisselen. Op de duur moet dat toch zijn vruchten afwerpen.

Zuster Michaël wil contacten leggen met religieuzen, paters en zusters, in de landen waar de verhandelde vrouwen geronseld worden. Dat zijn vooral de Filipijnen, Thailand, de Dominicaanse Republiek en Colombia. Een kleiner aantal komt uit Afrika: Ghana, Nigeria, Marokko, Egypte. Zelfs uit Oost-Europa, zoals Polen en Joegoslavië.

Lachend: „Dat is juist onze kracht. Wij hebben ook een internationaal netwerk, maar dan van God. Ik heb aan een groep zusters uit Indonesië die hier toevallig waren, al informatie gegeven. Zij moeten de vrouwen

elly wempe

Een jaar na de Iraakse invasie in Koeweit

Economische motor van Golfstaten pruttelt nog

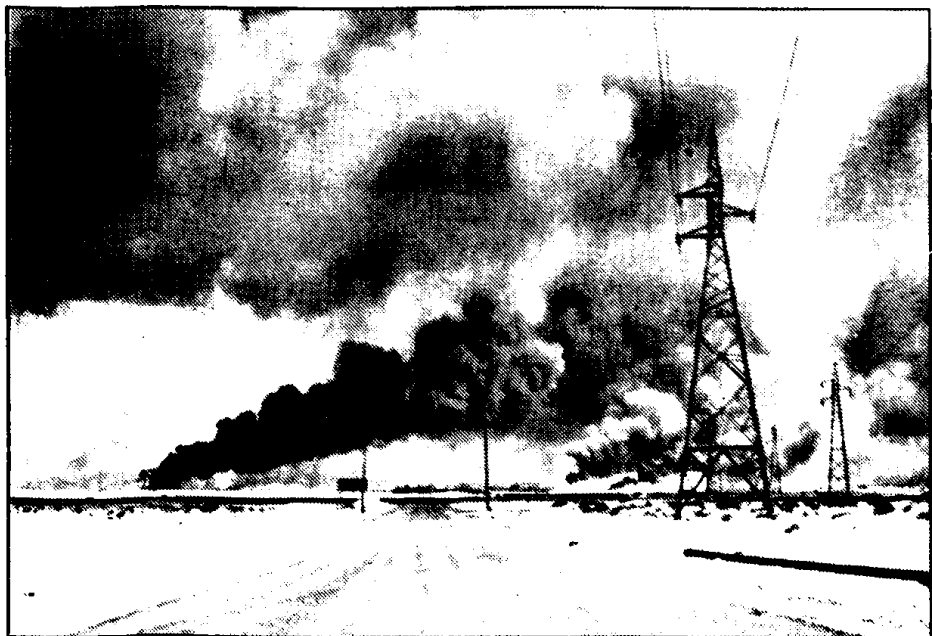
Van de redactie buitenland

AMSTERDAM – De economische motor in de landen rondom de Golf pruttelt nog, precies een jaar nadat de Iraakse troepen het emiraat Koeweit binnenvielen. Een gebrekkige olievoorziening als smeermiddel van de conjunctuur en een ontoereikende financiële slagkracht kunnen de veelal beschadigde raderen van de verschillende nationale economieën maar langzaam weer op gang brengen. De verschillen zijn evenwel groot. Waar de internationale bankiers in de rij staan om leningen te verstrekken aan Koeweit is Irak veel eerder het terrein geworden van internationale 'incassobureaus'.

Het is een aardig toeval dat juist in de week dat Irak het uit de centrale bank van Koeweit gestolen goud met een waarde van ongeveer 650 miljoen dollar en geld teruggeeft aan Koeweit, dit staatje weer is begonnen aan de export van ruwe olie. Ondanks de vele honderden oliebronnen die nog steeds branden, is Koeweit in staat gebleken de olieproductie te hervatten met 115.000 vaten (van 159 liter) per dag. Hoewel de productie vóór de Golfcrisis zo'n twee miljoen vaten beliep, kan het emiraat zichzelf weer bedruipen en zelfs eens per zeven tot tien dagen olie uitvoeren. De oorlogsschade aan de nationale olie-industrie is desondanks met 75 miljard dollar niet gering.

De inventarisatie van de kosten van de wederopbouw dwong Koeweit aan te kloppen bij buitenlandse geldschieters voor een

bedrag van maximaal 33 miljard dollar. Het gebrek aan olie-inkomsten gaf de centrale bank aanleiding de hoeveelheid direct op te nemen contant geld bij de banken in het land te limiteren. De bankautoriteiten hoopten met deze stap een kapitaalvlucht te voorkomen. Vandaag komt een einde aan de regeling, die overigens maar weinig effect lijkt te hebben gehad. In de periode van 24 maart tot eind juni van dit jaar is voor een omgerekende waarde van 2,4 miljard dollar aan dinars ingewisseld voor andere valuta's. Met een verloren vertrouwen in de nationale munteenheid stelt de centrale bank van Koeweit alles in het werk de financiële sector in het land draaiende te houden. De commerciële banken zijn opgeroepen te fuseren in een poging de problemen overzichtelijk te houden. Door de kapitaal-

• Van de olievelden in Koeweit staat nog steeds een groot aantal in brand.

vlucht en de als gevolg van de oorlog verminderde waarde van de activa zal voor veel instellingen maar weinig anders overblijven.

Toch heeft het emiraat zich weinig zorgen te maken, zo menen economen in het staatje. Met een bevolking van maar 700.000 personen, een oliereserve van negentig miljard vaten en buitenlandse bezittingen van ruim honderd miljard dollar lijken de huidige problemen nauwelijks onoverkomelijk.

Minder voorspoedig

Voor Irak lijkt een minder voorspoedige toekomst op korte termijn weggelegd. Hoewel binnen de Verenigde Naties enige ruimte lijkt te ontstaan voor een gedeeltelijke en voorwaardelijke opheffing van de economische sancties om de menselijke noden in het land te lenigen, kampt Irak met een gerende inflatie van soms tweehonderd procent, een totaal verwoeste infrastructuur en een gebrek aan water, voedsel en elektriciteit.

Minister Mohammad Mehdi Saleh van handel heeft inmiddels al forse beschuldigingen geuit aan het adres van de Iraakse boeren. Zij zouden hun voorraden vasthouden om daardoor de prijzen op te krikken. Het gevolg is een kunstmatige schaarste in een land dat voor de Golfoorlog al zeventig procent van de voedselbehoefte uit het buitenland moest invoeren.

Met de gesel van herstelbetalingen in het vooruitzicht is het voor Irak van wezenlijk belang dat het weer olie gaat exporteren. Bagdad heeft de VN al laten weten dat het ongeveer een miljoen vaten per dag kan uitvoeren (veertig procent van het vooroorlogse niveau) ondanks een gedeeltelijk vernielde industrie, een gebrek aan materiaal en het verlies van tien van de grootste, waardevolste tankers. Volgens de VN zelf heeft Irak zeker zes miljard dollar nodig om de industrie weer op poten te krijgen en doet de door Irak voorspelde productie van 3,2 miljoen vaten aan het eind van 1992 af als 'optimistisch'.

Of de Iraakse bevolking binnen afzienbare termijn zal kunnen profiteren van een eventuele hervatting van de olie-uitvoer, is zeer twijfelachtig. Een groot gedeelte van de inkomsten zal worden opgeslokt door de gedupeerden van de Golfoorlog die ongetwijfeld en masse willen incasse-

ren. De jongste aanwinst binnen deze groep zijn de Koerden. In een gesprek met de Britse premier, John Major, heeft Koerdenleider Jalal Talabani deze week de steun van Groot-Brittannië gevraagd voor de oprichting van een bank voor de wederopbouw van Koerdistan. Iraakse oliedollars moeten via deze instelling de getroffen Koerdische bevolking aan een betere toekomst helpen.

Ingrispand

Saoedi-Arabië zal zeker drie jaar nodig hebben om de ingrijpende economische gevolgen van de Golfoorlog op te vangen. Bankiers en diplomaten in het koninkrijk schatten dat het land zo'n slordige veertig miljard dollar aan kosten heeft gemaakt. Deze rekening drukt zwaar op de begroting, die toch al jaren een tekort vertoont. Dat tekort belooft thans ongeveer 13,4 miljard dollar.

De Saoedische economie vertoont vlak voor de Golfoorlog een opgaande lijn na de klap die zij kreeg toen in de jaren tachtig de olieprijs instortte. De schatting van het begrotingstekort van 6,6 miljard voor 1990 werd al snel ruim naar boven bijgesteld toen de Amerikaanse generaal Schwarzkopf en zijn gevolg hun legerkistjes in het woestijnzand zette.

De aanwezigheid van de geallieerde troepen in het land betekende voor Saoedi-Arabië een bijdrage van minimaal 13,5 miljard dollar in de kosten. Minimaal zes miljard dollar reserveerde de Saoedische bewindsheden voor steun aan de andere Golfstaten en twaalf miljard dollar voor het wapentuig dat Saddam Hoessein uit Koeweit dwong.

Het koninkrijk onderhandelt nu met buitenlandse banken om meer dan drie miljard dollar te lenen. De oliekrans is in ieder geval verder open gedraaid om de weggevallen productie van Irak en Koeweit binnen de Organisatie van Olie-exporterende Landen (OPEC) te compenseren. Of dat genoeg extra geld vrijmaakt om de groeiende stapel rekeningen op de mat te betalen, wordt door sommige economen betwijfeld. De eigen nationale banken zijn in ieder al verplicht leningen te verstrekken aan de regering.

In Syrië is sprake van een opmerkelijke opleving van de economie. Vooral door de forse kapitaalverschaffing van Saoedi-Arabië en westere mogendheden als beloning voor anti-Iraakse houding in de oorlog, staat Damascus nu te popelen om te investeren. Het aantal ontwikkelingsprojecten groeit gestaag en de liberalisering van de handelswetgeving en een verbetering van het exportregime staan op stapel. De EG heeft de sinds 1986 bevroren toegoeden van Syrië weer vrijgegeven en Japan is ook bereid in de buidel te tasten.

analyse

de grootste winnaars van de oorlog. Zijn deelname aan de anti-Iraakse coalitie heeft hem geen windeieren gelegd: Assad kon daardoor zijn Iraakse rivaal een slag toebrengen en zijn greep op Libanon versterken. Syrië is als een geacht gesprekspartner van Washington en Cairo uit de oorlog gekomen. Ook Egypte slaagde erin zich te bevrijden uit het isolement waarin het verkeerde sinds zijn verzoening met Israël. De 35.000 man sterke troepen die het naar Saoedi-Arabië stuurde, leidden ertoe dat zijn schulden aan het Westen werden geschrapt. Turkije zag zich beloofd voor zijn bijdrage aan de strijd. Bush beloofde de zich sterk te maken voor een oplossing van de kwestie-Cyprus en het Turkse lidmaatschap van de EG.

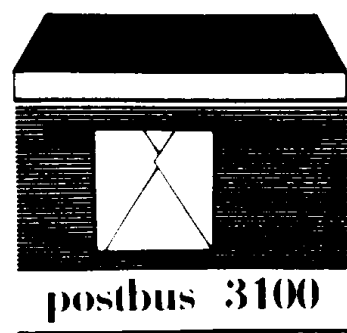
De neutralen werden eveneens beloofd. Indachtig het adagium „de vijand van mijn vijand is mijn vriend” herstelden de Golfstaten de contacten met Iran, de boeman van de regio vóór Irak. Iraaks pogingen om Israël met Scud-aanvallen bij het conflict te betrekken, en zo het Westelijk-Arabisch front te splitsen, mislukten en leverden de joodse staat veel waardering op. Maar Jeruzalem is nu diplomatiek in het defensief gedrongen door Bakers inspanningen voor een globale vredesoplossing in het gebied.

De grootste verliezers zijn Iraaks bondgenoten. Jordanië, dat voorzichtig moest schipperen tussen zijn machtige buur en zijn machtige bondgenoot (Irak en de Verenigde Staten), zoekt weer toenadering tot Washington. Maar de PLO, die Saddam door dik en dun steunde, is bij de vredesbesprekingen op een zijspoor gerangeerd. Bovendien loopt ze door de houding in het conflict miljoenen dollars aan inkomsten uit Koeweit en de Golfstaten mis.

Schermen

Achter de schermen is president Hafez al-Assad van Syrië een van

lezers schrijven

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie heeft het niet eens te zien met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of gereïtueerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwettiglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

• Wao-aanpak

Uit diverse perspublicaties is het ons duidelijk geworden, dat het kabinet het aantal wao-uitkeringen gaat terugdringen. Binnen de totale lawine van lastenverzwaringen van dit kabinet was dit een te verwachten maatregel. Deze regering is tot niets anders in staat dan tot bezuinigen.

Deze bezuinigingen worden dan voor zover het de uitvoering betreft ook nog eens afgewenteld naar de gemeentebesturen. Plaatselijk krijgen de bestuurders dan de zwarte Piet toegeschoven, die zij moeten voorhouden aan de hen 'toevertrouwde' burgers.

Dat is leuk. Op die manier krijgen wij zand in de ogen gestrooid, aangezien wij niet in de gaten hebben dat de landelijke politieke (partij-)gezagdragers ons deze kool gestoofd hebben. Hun hachje is wel gered. Zij kunnen mede teren op de (financiële) steun die deze partijen van het bedrijfsleven krijgen.

Bovendien ontstaat daardoor de indruk, dat het de gemeentebesturen zijn, die de kortingen doordrijven. Dat betekent concreet voor het Limburgse land, dat de mensen de indruk hebben, dat de lokale politieke 'groeperingen' hieraan meewerken. Niets van dat alles: zij moeten. Het is voor hen buigen of barsten. De landelijke politieke partijen leggen ons deze wil op. Het wordt hoog tijd dat in die organisaties eens flink het mes gezet gaat worden. Daar is het mis. Dat is oorzaak van het achteruitgaan van de belangstelling voor de politiek bij de burgers en de slechte opkomsten bij verkiezingen. Het vertrouwen is weg. Ergerlijk is het dan ook om te vernemen, dat één van de PvdA-topmannen in deze provincie 'te keer gaat' tegen de gang van zaken rond de wao. Of je nu door de kat of de hond gebeten wordt: gebeten worden we. Of dat nu Smit-Kroes (VVD) was of May-Weggen (CDA) is maakt niet uit. En datzelfde geldt voor de heren De Vries (CDA), Kok (PvdA) of Lubbers (CDA). Wij, de burgers zullen het voelen. Oh ja: dat zijn dezelfde burgers, die in verkiezingstijd door diezelfde 'volksvertegenwoordigers' zo lieflijk worden aangesproken.

Onwaarachtig is het dan, dat de heer Van Stralen (PvdA) nu tegen zijn eigen PvdA-mensen in de regering en de coalitiegenoten tekeer gaat. Na afloop van de besluitvorming is hij straks toch weer wat blij, dat de PvdA in de regering blijft zitten. Op deze manier probeer je je eigen vege lijf te redden tegen beter weten in. Het zal wel een of ander promotiebureau zijn geweest, dat deze kunstgreep heeft bedacht. Het lijkt er nadien dan op, dat de plaatselijke rayonhoofden/afdelingsbesturen/PvdA-gewesten etc. er dan voor hebben gezorgd, dat het wao-plan (kabinetssplan) nav meerderheidsadvies wao/Ziektewet SER) werd 'verzachtd'. Alle onrust bij de wao'ers van nu en straks ten spijt. Zo lijkt de PvdA zelfs een sociaal bewogen beweging.

Het zou wellicht verstandiger zijn, wanneer er nauwkeuriger en zuiniger werd (her)beoordeeld of iemand wel of niet arbeidsongeschikt is. De wao is nu de stofzuiger van ons sociale zekerheidstelsel geworden.

VALKENBURG R.Jongen

• Milieu

Wat zijn dat voor malen verhalen van Provinciale Staten. Enerzijds zijn ze zo zuinig op het landschap en anderzijds bespreken zij het storten van 200.000 ton afval uit Zuid-Holland. Laat ze in Holland hun eigen rotzooi houden. Of dacht het provinciebestuur dat het landschapsaanzicht er mooier op zou worden. Ook kan er nog een derde naam op het bord van de plaatsnaam: Maastricht, Meesterrecht, Smertrecht. Schande!

HEERLEN Ab Hardeböl

• Verzekeringen

De ziekenfondsen stoten de groep 'Vrijwillig verzekerden' af naar de particuliere ziektekostenverzekeraars. Het kabinet beslist dat de particuliere verzekerde (boven Jan-Modaal) de meerkosten betalen moet via een extra premie onder de naam 'Pooling-bedrag' en 'MOOZ', totaál voor ruim f 225,- per jaar. Nu moet deze groep voor de studenten die particulier verzekerd zijn vanwege hun (of hun ouders) inkomsten, wederom 'extra premie' gaan betalen, omdat studenten maximaal 700 gulden per jaar behoeven te betalen voor hun ziektekostenverzekering. (Waarom niet de studenten zelf of hun ouders, c.q. verzorgenden deze premie behoeven te betalen, maar wel de niets daarmee uitstaande overig particulier-verzekerden, is en blijft een raadsel). Het kan niet anders worden uitgelegd dan 'Collectieve afronning der inkomsten van de groep boven Jan-Modaal', een 'indirecte belastingheffing' derhalve. Geen Kamerlid die ons tegen deze roverijen beschermt. Trouwens, wat de vermindering van wao-uitkeringen betreft, geef ik het kabinet een heel simpele oplossing: Laat elke loontrekende voor het zogenaamde eigen risico-deel een particuliere verzekering afsluiten, gelijk elke middenstander voor geheel eigen rekening doet, op straffe van geen uitkering. Uiteraard is bij deze groep 'letsel vanwege sportblessure', uitgesloten! De vaste bijstand- en andere uitkeringstrekken krijgen deze premie geheel vergoed uit de pot 'inkomstenbelasting-werkenden'. De werkenden kunnen deze premie via de cao's verhalen als verhoging loonsom. Deze premie hoeft niet hoog te zijn, wanneer alle ziekte- en ongevalenverzuim buiten werktijd, buiten beschouwing wordt gelaten. Dat dient men zelf (particulier, c.q. via sportclub, reisverzekering e.d.) te verzekeren.

Tegen inkrimping van het huidige geldverslindende wao- en Ziektekostenstelsel kan geen enkele echte areidsongeschiede bezwaar maken, indien de voor 100 procent afgekeurde 55-plusser wel de uitkering kan behouden en de overigen opnieuw gekeurd worden voor gedeeltelijk aangepaste arbeid. Let wel, elke particuliere verzekeraar hanteert strengere maatstaven dan het GAK, wat 'blijvende arbeidsongeschiktheid' betreft. De loondienst-trekkenden boffen daardoor toch reeds ten aanzien van de zelfstandigen. Wie écht volledig invalide is, heeft bij keuring toch niets te vrezen qua uitkering? Misschien wel wat de (luxueuze) hoogte van de bedragen betreft, maar dat geldt eveneens voor de (kleine) zelfstandige die zich zelf verzekeren moest en waar geen politieke partij over valt. Meten met twee maten ligt Den Haag wel. De 80-jarige oorlog begon vanwege de 10e penning (10 procent belasting maximaal!). Wanneer sturen wij dit kabinet en de zittende Tweedekamerleden nu eens eindelijk weg?

HERKENBOSCH drs J.J. Scharis

• Verkrachting

Heel vaak lees ik in de krant over verkrachtingen. Het is toch onbegrijpelijk dat er nog steeds geen zwaardere straffen worden uitgedeeld aan de plegers van deze verschrikkelijke misdrijven. Een tijdje terug was er sprake van een 19-jarige verkrachter, die al vijftig vrouwen op zijn geweten had. Daarna las ik dat een andere vrouw niet alleen verkracht, maar ook nog mishandeld was en in het ziekenhuis belandde. En zo kan ik nog wel een tijdje doorgaan.

Ook zijn er verkrachters die weigeren mee te werken aan een onderzoek, waarvoor ze een beetje bloed, speeksel of een haar moeten afstaan. Dat zegt toch wel genoeg over hun schuld. Hun straffen zijn vaak niet overeenkomstig het leed dat de slachtoffers hebben ondervonden.

De veelgehoorde klaagzang is dat de verkrachter een slechte jeugd heeft gehad, of onder invloed van drugs en alcohol verkeerde. Maar zijn dat nu verzachtende omstandigheden of maken ze de zaak alleen nog maar erger?

HEERLEN W. Savelkoul (door redactie ingekort)

• Japan

Dat de krans van Kaifu in het water werd gegooid, was een rechtmatige daad, die zeker als zodanig met foto en al in de geschiedenisboeken zal komen. De slachtoffers in Nederlands Indië 1942-1945 kregen voor hun verblijf in de Japanse concentratiekampen en alle aanverwante schade een 'smartegeld' van nog geen 50 cent per dag. En de aangeboden excuses van Kaifu stelden niets voor. De verontschuldiging van Lubbers aan Kaifu dan? Ze betekenden enkel dat handelsbelangen waarbeleren wegen dan slachtofferbelangen.

LANDGRAAF Bert Fermin

• De PvdA loopt langzaam leeg

Amerikanen kijken tevreden terug maar:

VS zijn nog niet bevrijd van kwelgeest Saddam

Van de redactie buitenland
WASHINGTON – De Verenigde Staten kunnen tevreden terugkijken op de Golfoorlog, die volgde op de invasie van Koeweit, gisteren een jaar geleden. Niet alleen verloor de oorlog Washington van zijn Vietnam-syndroom: hij bevestigde de overheersende rol van de Amerikanen in het Midden-Oosten en plaatste het vredesplan van president George Bush voor deze regio hoog op de agenda. Maar er blijft één groot minpunt: de boeman van Bagdad, Saddam Hoessein, is nog steeds aan de macht, aangeslagen maar onverzettelijk.

Voor Washington blijkt de vrede moeilijker te winnen dan de oorlog. Slechts enkele maanden na zijn militaire nederlaag hooit Saddam de overwinnaars met zijn kernwapens. In hun overwinningsoers dachten de bondgenoten te lichtvaardig dat ze Iraaks nucleaire potentieel met de grond gelijk hadden gemaakt. Inmiddels is een vierde missie van de Verenigde Naties in Bagdad aangekomen om een licht te werpen op Iraaks atoomprogramma. President George Bush waarschuwde Hoessein zondag

dat hij een 'enorme fout' zou begaan als hij niet met het VN-inspectieteam samenwerkte, en dreigde met een nieuwe militaire aanval. Maar de meeste van de honderdduizenden Westerse militairen zijn al uit het gebied teruggetrokken, en de bondgenoten in de regio voelen er weinig voor de oorlog te hervatten.

Saga

„Saddam Hoessein is een voortdurende saga”, antwoordt een hoge Amerikaanse functionaris op de beschuldiging dat de Verenigde Staten zich te vroeg uit de strijd hebben teruggetrokken. De bondgenoten hielden zich strikt aan het mandaat van de Verenigde Naties, daarna werd stiltejes gehoopt dat opstandige Koerden en sji'ieten binnen Irak het werk zouden afmaken. „Het ging er ons niet om de Iraakse crisis op te lossen maar om een specifiek geval van agressie tegen te gaan”: de Iraakse invasie van Koeweit in de vroege ochtend van 2 augustus 1990.

Terwijl het Golfstaatje als '21e provincie van Irak' de daaropvolgende maanden aan de terreur van de Iraakezen was overge-

leverd, bouwden de Verenigde Staten en hun Westerse en Arabische bondgenoten hun troepensterkte in Saoedi-Arabië en Turkije op. Op 17 januari begonnen de geallieerden Irak met een bommentapijt te beleggen, waarna de tanks en troepen van het bondgenootschap op 24 februari oprukten naar Koeweit en Irak. Door de oorlog na precies 100 uur te beëindigen met een uiterst gering aantal slachtoffers aan geallieerde zijde kon Bush het maximale politieke effect uit de crisis halen. De Amerikaanse troepen werden thuis met vlag en wimpel binnengehaald. Nu hij zijn land bevrijd heeft van het nederlaagstrauma van Vietnam is Bush verzeukerd van hervervrijing in 1992.

De overwinning heeft het Midden-Oosten rijp gemaakt voor Bush' 'Nieuwe Wereldorde', het zoeken naar een algehele vredesoplossing in de regio in samenwerking met zijn vroegere tegenstander, de Sovjetunie. Dit lijkt zijn vruchten af te werpen, nu een vredesconferentie over het Arabisch-Israëlische conflict in het verschiet ligt. Egypte, Jordanië, Syrië en Saoedi-Arabië hebben al ingestemd met het idee.

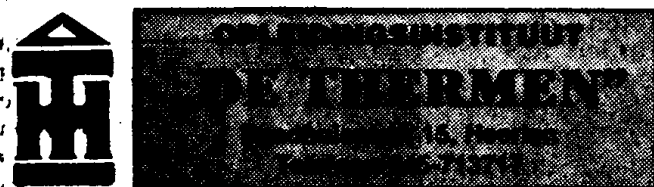
Israël ook, al eist het wel uitsluiting van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie – maar de PLO is toch al aangeslagen door haar onverholen steun aan Irak tijdens de oorlog.

Toch heeft de vernederende nederlaag van Irak, de sterkste mogendheid in de Arabische wereld, vooralsnog geen grote politieke omwentelingen veroorzaakt. Niet alleen zit Saddam nog steeds op zijn troon, tot grote verontusting van Koerden, sji'ieten en de rest van de oppositie, ook de monarchie in Koeweit is hersteld. Het Saoedische koningshuis heeft zowel de Iraakse Scud-aanvallen, als de culturele confrontatie met de honderdduizenden ongelovigen van het bondgenootschap in het heilige land overleefd. Bovendien kan het, net als de overige Golfstaten, voortaan verzekerd zijn van Westerse bescherming tegen pogingen van andere regionale mogendheden (Iran, Syrië of Egypte) zich als heersende macht in de regio op te werpen.

Schermen

Achter de schermen is president Hafez al-Assad van Syrië een van

CURSUSSEN +
OPLEIDINGEN

Erkend door de minister van onderwijs en wetenschappen op grond van de wet op de erkende onderwijsinstellingen.

In september starten de volgende cursussen:

- Tekstverwerking WORD PERFECT
- Basiskennis Informatica
- Lotus 1-2-3
- dBase III+
- Machineschrijven
- Stenografie
- Notuleren
- Kantoor- en Secretariaatspraktijk
- Bedrijfs correspondentie
- Nederlands - Engels - Duits - Frans
- Spaans voor beginners
- Toerisme voor het SEPR-diploma
- Medische Specialisatie voor secretaresses

Informatie en aanmelding: 6411 MK Moerlen
Roermondsesteenweg 15-16 Tel. 045 - 713717

INFORMATICA
INSTITUUT

Erkend door de Minister van Onderwijs & Wetenschappen op grond van de Wet op de erkende onderwijsinstellingen.

WordPerfect 5.1
WordPerfect van 4.2 naar 5.1
WordPerfect macro's en DTP
DTP met Ventura of Pagemaker
dBase III PLUS of IV
Lotus of PlanPerfect 5.1
Startcursus P.C. (MS-DOS)
Gevorderd P.C.-gebruik
Typen of Notuleren
MS-Windows
Praktijk Diploma Informatica

NIEUW!
Diverse examens (o.a. MG3) van het EXIN te Utrecht worden afgenomen in ons Instituut.

Vraag de gratis brochure aan.
Bel (045) 21 17 33
Hommerterweg 224 Hoensbroek

opleiding - advies - begeleiding

INFORMATICA
INSTITUUT

Erkend door de minister van onderwijs en wetenschappen op grond van de wet op de erkende onderwijsinstellingen.

Begin september starten de volgende cursussen:

- middenstand
- praktijkdiploma boekhouden
- moderne bedrijfsadministratie

Informatie en aanmelding:
de heer Verstappen
tel.: 045-312566 (ook tijdens weekeinde)

Wegens vakantie gesloten
van 3 augustus tot 19 augustus

J.J. Verhallen
podotherapeut

Alex. Battalaan 44
6221 CE Maastricht
043-212386

(voetbehandelingen
volgens afspraak)

LID VAN DE NEDERLANDSE VERENIGING VAN PODOTHERAPEUTEN

KIJK ...! EN VERGELIJK ...!

WIJ BIEDEN U AAN:

* VW Polo coupé 1.1 ltr.	1987	12.450,-
* VW Polo 1.3 ltr.	1989	16.450,-
* VW Jetta 1.3 ltr.	1986	11.450,-
* VW Passat CL 1.8 90 pk, grijsmet.	1989	27.950,-
* VW Golf GTS 1.6 ltr.	1985	12.900,-
* VW Golf C 1.3 ltr., 3-drs.	1986	14.850,-
* VW Golf C 1.6 ltr., 3-drs.	1986	15.450,-
* VW Golf CL 1.6 ltr., beige met.	1986	15.950,-
* VW Golf CL 5-drs., grijsmet.	1987	16.900,-
* VW Golf Manhattan 1.6 ltr.	1988	18.950,-
* VW Golf Manhattan 1.3 ltr.	1989	18.950,-
* Audi 80 1.8 S, LPG, blauwmet., sch.dak.	1987	23.750,-
* Audi 80 1.8 S, met., heel mooi	1987	25.950,-
* Audi 80 1.8 S met.	1989	28.900,-
* Audi 80 1.8 S, zwartmet.	1989	30.950,-
* Audi 100 CC, sch.dak, roodmet.	1987	26.800,-
* Fiat Panda 1000	1987	7.950,-
* Opel Kadett HB 1.3	1987	14.650,-
* Peugeot 205 XR	1988	15.450,-
* Ford Escort, 5-drs., 1.6 ltr., met.	1988	17.950,-
* Ford Sierra 1.6 CL, 5-drs., grijsmet.	1989	20.950,-
* Ford Sierra 1.6 CL, 5-drs.	1989	21.950,-
* Mitsubishi Lancer 1500 GLI	1989	21.950,-
* Volvo 440 GL	1990	27.250,-

* Auto's van 1e eigenaar
Deze auto's worden door ons volledig gegarandeerd

auto caubo VAG Audi VW

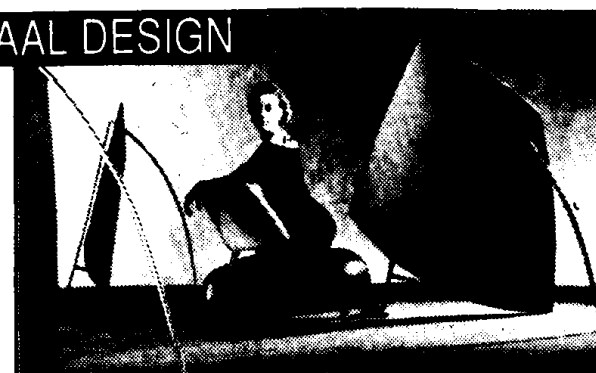
Wonen wordt ontdekkken

Nederlands opwindendste collectie meubelen wacht op ontdekking. In een wooncenter waar elke stap u nieuwe verrassingen bezorgt. Sijben/Wooncenter Roermond; 8 speciaalzaken onder één dak!

1 INTERNATIONAAL DESIGN

Alleen bij Sijben treft u de grote namen bij elkaar: B & B Italia, deSede, Cassina, Leolux en ga zo maar door. Van elk topmerken treft u een gevarieerd aanbod van mogelijkheden. Een oogstrelende, smaakmakende designcollectie voor perfect wonen.

2 EIGENTIJD'S KLASSIEK

Klassiek wordt steeds fantasievol: eigentijdse kleurige meubelstoffen harmonieus gekombineerd met traditionele houtsoorten. De verrassende collecties van ondermeer Bielefelder, Gasparucci, Spakman en Ghyczy zorgen voor een extra dimensie in sfeervol wonen.

3 EIKEN

Grote showrooms met sfeervolle woonwinkels in eiken. Zowel het enorme aanbod als de kwaliteitsprijs-verhouding zullen u verbazen. Voor een degelijke kaus in gezellig wonen.

4 MODERN

Honderden suggesties voor een modern interieur. In alle denkbare materialen en kleuren. Van strak glimmend chroom tot natuurlijk grenen of leer. In glanzend zwart, helder wit of sprekende primaire kleuren. Voor origineel, opvallend en hedendaags wonen.

Op zoek naar een romantisch hemelbed en/of een rühmschloß? U vindt hier tientallen slaapkamervoorbeelden in alle denkbare stijlen en van alle topmerken. Voor uiterst wonen.

5 SLAAPLAND

Siematic, toonaangevend op het gebied van de schitterende vormgeving gaat gepaard met functionele toepasbaarheid dankzij doorzichte details. Gespecialiseerde adviseurs laten u kennis maken met de onbegrensde mogelijkheden.

6 SIEMATIC KEUKENSTUDIO

U vindt in onze speciaalzaken de schitterendste combinatie-ideeën in elke stijl. Vloerbedekking van alle topmerken op grote staten. Exclusieve gordijnstoffen in kamershowbanen. Wereldmerken als Jab, van Besouw, M.J.D., Sluttgarter Gardinen stimuleren uw woonfantasie tot verrassende vondsten.

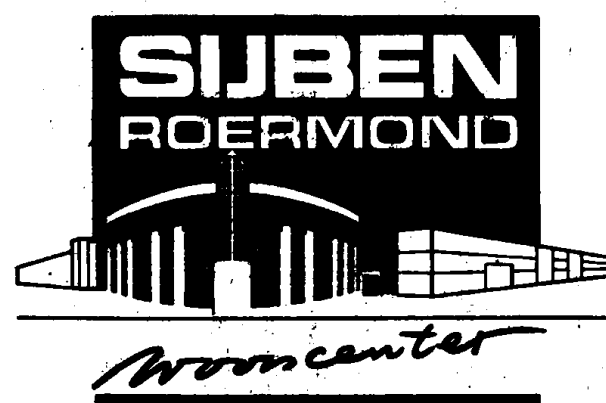

7 GE TOP WOONTEXTIEL

Ook zakelijk mag Sijben gezien worden. Dankzij onze projectafdeling met een internationaal aanbod van vernaamde namen op dat gebied. Niet voor niets hebben bijvoorbeeld Artfort, Castelli, Arco, Tecno en Knoll hun collecties van niveau bij ons tentoongesteld.

8 PROJECTEN

Maasveldweg 33, Roermond, telefoon: 04750 - 16141
Openingsuren: Maandag 13.00 - 18.00 uur. Di. Vm vr. 9.00 - 18.00 uur.
Za. 9.30 - 17.00 uur. Donderdag koopavond.

BMW OCCASIONS VAN UW ZUIDLIMBURGSE BMW-DEALERS

BMW 3-SERIE	BMW 3-SERIE	BMW 3-SERIE
316, 2-drs. blauwmet. LPG..... '87	316, 2-drs. blauwmet..... '88	315, 2-drs. beige met. lpg..... '83
316i, 2-drs. zilvergrijsmet..... '89	316i, 2-drs. beige met..... '88	316, 2-drs. wit, moeie auto..... '87
316i, 2-drs. beige met..... '89	316i, 2-drs. zwartmet..... '89	316, 4-drs. 5-bak, rood..... '89
316i, 2-drs. grijsmet, extra's..... '89	316i, 4-drs. grijsmet..... '89	316i, 4-drs. blauwmet., wein. kn..... '89
320i, Touring rood, moeie auto..... '87	316i, touring zilvergrijsmet..... '88	
325i, 2-drs. zilvergrijs..... '87	320i, grijsmet..... '88	
BMW 5-SERIE	BMW 5-SERIE	BMW 5-SERIE
520i, beige met., div. opties..... '88	520i, groenmet., moeie auto..... '85	520i, 5-bak, wein. kn, z. moel..... '87
525i, grijsmet., nieuw model..... '89	520i, zilvergrijsmet., stu. vlg..... '87	520i, nw. mod., div. opt., grijs..... '88
524 TD zilvergrijsmet..... '89	520i, zwartmet., 150 pk..... '88	520i, nw. mod., zw. met., z. moel..... '88
		520i, opt., alro, zw. met. div. opt..... '88
BMW 7-SERIE	BMW 7-SERIE	BMW 7-SERIE
735i, autom., zwartm., alro..... '88	730i, aut. zw. met., zeer exel..... '88	520i, beige met., 15.000 km..... '91
DEMO	DEMO	DEMO
BMW 7-SERIE	BMW 7-SERIE	BMW 7-SERIE
735i, blauwmet., alro..... '88		

Kera Kerkrade
Kerkradersteenweg 5, tel. 045-452121

Gelca Geleen
Daalstraat 38 - tel. 046-747676

Keram Maastricht
Molensingel 17, tel. 043-618555
Autoparc-Randwyck

ltb
BoerenBond
Verzekeringen

REUMA DE STILLE PIJN.

Reuma betekent pijn. Je kunt er mee leren leven, maar laat het je los. Veel reumapatiënten dragen hun lot in stilte omdat hun handicap niet zichtbaar is. Stille, die écht pijn doet. U kunt er wat aan doen. Uw geld kan voor een reumapatiënt direct omgezet worden in verlichting. Door revalidatie, hulpmiddelen en onderzoek. Het Reumafonds helpt daarbij. Help u het Reumafonds?

REUMABESTRIJDING MOET DOORGAAN

Statenlaan 128, 2582 GW Den Haag. Bankrekening: 707070488. Giro: 324.

NATIONAAL REUMAFONDS

m DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

europplast ramen & deuren

is een dynamisch bedrijf dat sinds 1980 kunststof en aluminium kozijnen importeert, plaatst en levert, en daarbij in Limburg een zeer goede naam verworven heeft bij bedrijven en particulieren.

omwege de sterke groei van verschillende divisies, waarbij aans is toegevoegd de eigen productie van kunststof kozijnen, vraagt europplast een:

werkvoorbereider m/v

indicaties der werkzaamheden:

- organisatie en coördinatie tussen kantoor, productie en montage;
- voortgangsbewaking van lopende orders;
- inkoop en bestellingen;
- verkoop kozijnen in showroom;
- werken met computersystemen.

vereisten op de kandidaat:

- minimaal m.t.s. bouwkunde
- daarvoor h.t.s. bouwkunde
- (enige) praktijkervaring is vereist.

voor inlichtingen kunt u bellen met:

tussen 12.00 en 14.00 uur: tel. 043-632925.

uw sollicitatie s.v.p. binnen 4 dagen:

europplast kozijnen bv,

viaductweg 27, 6224 aa maastricht.

tempo-team uitzendbureau

VAKANTIEWERK

Vakantiekrachten m/v

voor voldoende schoonmaakwerk voor enkele uren per dag in de omgeving van Geleen. Heb je nog geen vakantieplan, dan kun je bij ons nog steeds terecht. Laatste: vanaf 18 jaar. Heb je interesse? Kom dan op woensdag 7 augustus om 18.00 uur naar ons informatie-uur op onze vestiging in Geleen.

Informatie:

046 - 75 61 56, Mariëtte Schutgens

Geleen, Rijksweg Zuid 1a

046 - 51 42 22, Jeanette Vaessen

Sittard, Roerpoststraat 4

KANTOOR

Balie-medewerker m/v

voor een bankfiliale in Geleen. U ontvangt cursussen en verrijkt licht administratieve werkzaamheden. U hebt een afgeronde administratieve opleiding en/of werkervaring. Laatste: 20 tot 25 jaar.

Informatie: 046 - 75 49 99, Patricia Goltstein

Geleen, Rijksweg Zuid 1a

Secretaresse m/v

voor de marketingafdeling van een groot bedrijf in Geleen. Wij zoeken een zelfstandige kandidaat met relevante werkervaring. Beheersing van steno Nederlands en moderne talen is vereist. Het betreft een interessante baan.

Informatie: 046 - 75 49 99, Lissette Ramakers

Geleen, Rijksweg Zuid 1a

DETAILHANDEL

Verkoopmedewerker m/v

voor de meubelafdeling van een zaak in huisvuilafval artikelen in Kerkrade. Naast verkoopwerkzaamheden bent u bereid flink aan te pakken. Representativiteit is vereist. Neem maandagochtend direct contact met ons op.

Informatie: 046 - 46 66 66, Ramona Dorschheid

Kerkrade, Gruppelstraat 35

Commercieel medewerker m/v

voor de afdeling lederwaren/bijouterieën. In eerste instantie werkt u als verkoopmedewerker. Op den duur is het de bedoeling dat u zelfstandig inkoop en de verkoop ook bezorgen. U hebt gevoel voor presentatie van uw producten, volgt de modeontwikkelingen nauwkeurig en past zonnig het assortiment aan. Bent u geïnteresseerd in deze creatieve en uitdagende baan, bel dan of kom langs.

Informatie: 046 - 46 66 66, Ramona Dorschheid

Kerkrade, Gruppelstraat 35

GEZONDHEIDSZORG

A-/B-Verpleegkundige/HBO-Vers m/v

voor diverse mogelijkheden bij installaties in Brunssum, Heerlen of Kerkrade. U bent een of meerdere dagen per week beschikbaar.

Informatie:

046 - 27 28 38, Nicole Olfmans

Brunssum, Lindendreef 16

046 - 71 28 31, Adriane Keulen

Heerlen, Op de Nobel 1/Akerstraat

046 - 46 66 66, Ramona Dorschheid

Kerkrade, Gruppelstraat 35

TECHNIEK

Bedradingmedewerker m/v

voor werkzaamheden in Duitsland, omgeving Aken. In dagdienst gaat u met installaties en bekabelen. U hebt een LBO-opleiding richting elektro/electronica-techniek. Ook kandidaten met affiniteit voor elektrotechnische werkzaamheden kunnen reageren. Laatste: 20 tot 40 jaar. Deze zeer interessante baan in dagdienst biedt voor de juiste kandidaat uitstekende toekomstperspectieven.

Informatie: 046 - 75 29 70, Harry Hollanders

Geleen, Rijksweg Zuid 1a

Metaalbewerker m/v

voor werkzaamheden in Duitsland, omgeving Aken. Vanaf tussentijd gaat u stalen en PVC-pijpen aan toeronderdelen bevestigen. U hebt een LBO-opleiding mechanische technieken of sterke affiniteit hiervoor. Laatste: 20 tot 40 jaar. Deze zeer interessante baan in dagdienst biedt voor de juiste kandidaat uitstekende toekomstperspectieven.

Informatie: 046 - 75 29 70, Harry Hollanders

Geleen, Rijksweg Zuid 1a

Monteur m/v

met speed, voor een bedrijf dat zich bezighoudt met lood- en vriestechniek. U beziteld klachten in de regio Midden- en Zuid-Limburg. Ervaring in deze functie is vereist. Daarnaast hebt u een technische opleiding gevolgd. De baan biedt goede toekomst-mogelijkheden.

Informatie:

046 - 71 28 38, Nicole Olfmans

Heerlen, Op de Nobel 1/Akerstraat

046 - 46 66 66, Ramona Dorschheid

Kerkrade, Gruppelstraat 35

ST. GREGORIUS ZIEKENHUIS EN VERPLEEGHUIS SCHUTTERSLOF BRUNSSUM

Het St. Gregorius ziekenhuis is een algemeen ziekenhuis met 231 bedden. Binnen dit ziekenhuis functioneert een psychiatrische afdeling (PAAZ) met 24 bedden.

Het ziekenhuis werkt samen met verpleeghuis Schutterslof en het De Weverziekenhuis in Heerlen in de Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid Limburg.

Op de psychiatrische afdeling van ons ziekenhuis (PAAZ) ontstaat per 1 september 1991 een vacature voor een:

psychiatrisch verpleegkundige (100%)

Taak:

De psychiatrisch verpleegkundige verricht alle voorkomende verpleegkundige, verzorgende en begeleidende werkzaamheden. Binnen een systeem van eerstverantwoordelijke verpleegkundige begeleidt hij/zij patiënten en werkt zelfstandig met groepen. De verpleegkundige wordt geacht binnen een multidisciplinair team zijn/haar aandeel te leveren in het behandelbeleid van de patiënt en tevens betrokken te zijn bij de algemene gang van zaken op de afdeling.

Functie-eisen:

Kandidaten dienen te beschikken over:

- een diploma A+B-verpleegkundige of HBO-V;
- ervaring als psychiatrisch verpleegkundige op verschillende werkdomeinen binnen de psychiatrie (lijst enige ervaring op een PAAZ) waarbij interesse en aandacht voor de sociale context van de patiënt vooropstaan;
- bereidheid om actief bij te dragen aan een positief leefklimaat;
- enthousiasme om in een hecht team gestalte te geven aan een functie van verpleegkundige.

Salariëring zal geschieden volgens FWG-functiegroep 45 minimaal f 2.674,- maximaal f 4.091,- bruto per maand.

Voor het overige is de CAO-zielenhuis-waarden van toepassing.

Nadere informatie wordt verstrekt door dhr. H. Verkoet, hoofd verplegingsdienst, toestel 327 en door mevrouw A. Broekx, wnd. hoofd PAAZ, toestel 221.

Sollicitaties dienen vóór 19 augustus 1991 schriftelijk gericht te worden aan de personeelsdienst van het St. Gregoriusziekenhuis, postbus 255, 6440 AG Brunssum, t.a.v. dhr. P. Goossens.

piccolo's

SUNCLASS is een organisatie welke zich reeds jarenlang bezighoudt met de bouw en verkoop van recreatiebungalows in diverse schitterend gelegen, Europese, bungalowparken.

Voor ons relatief kleine kantoor, gelegen in de bossen van Rekem, België (8 km van Maastricht) zoeken wij op korte termijn een:

RECEPTIONISTE/SECRETARESS (m/v)

De medewerkster die wij voor deze functie in gedachten hebben, zal niet alleen op vriendelijke wijze onze relaties te woord staan, maar zal tevens zelfstandig en met veel eigen initiatief de volgende taakgebieden dienen in te vullen:

- secretariële ondersteuning directie;
- afspraken/agenda bijhouden;
- uitgaande-postverzoeken;
- verzenden van documentatie;
- assistentie bij administratieve werkzaamheden.

Functie-eisen:

- middelbare-schoolopleiding;
- goede kennis van Nederlands, Duits, Engels;
- ervaring met tekstverwerking;
- beschafde telefoonstem;
- leeftijd 30-40 jaar.

Indien u denkt in deze prettige werkomgeving een uitstekende bijdrage te kunnen leveren, verzoeken wij u schriftelijk te solliciteren via onderstaand adres.

SUNCLASS BUNGALOWS,
Postbus 586,
6200 AN Maastricht.

NATIONAAL SPORTCENTRUM "SITTARD"

een sportcomplex, oppervlakte ± 50 ha, dat al jarenlang een bijzondere functie vervult voor de nationale en internationale sportwereld. Naast diverse sportaccommodaties bevinden zich binnen het complex een sporthotel met 32 kamers, een tweetal restaurants en een vergader- en conferentiegebouwen met 8 zalen.

Het Nationaal Sportcentrum "Sittard" biedt niet alleen mogelijkheden voor sportorganisaties en sportverenigingen, maar staat ook ter beschikking voor het bedrijfsleven en instellingen voor het organiseren van seminars, studietoelagen, cursussen, weekendse etc. ...

In de keuken is thans voorhanden een vacature voor een

zelfstandig werkende restaurantkok A

In full-time dienstverband.

Datum indienstrijding september 1991.

Salariëring conform horeca-C.A.O.

Gezocht wordt een kok met ervaring die in collegiaal verband met het overige keukenspersoneel het culinaire gedeelte verzorgt, en hierbij de nodige creativiteit en flexibiliteit aan de dag legt.

Sollicitaties, voorzien van volledig c.v. en pasfoto, dienen voor 10 augustus a.s. ingesloten te worden naar:

Nationaal Sportcentrum "Sittard",
t.a.v. de heer H.J.C. Fomer, directeur,
postbus 72,
6130 AB Sittard.

Voor nadere informatie kunt u eveneens bij de directeur terecht; tel. 046-513824.

ALGEMEEN BURGERLIJK PENSIOENFONDS

De Centrale Dienst Algemene Voorzieningen van het ABP is verantwoordelijk voor de basisvoorziening en faciliteiten die iedereen binnen het fonds nodig heeft. De afdeling Huisvesting en Technische Dienst (HTD), een onderdeel van deze dienst, verzorgt de realisatie en in-

Centrale Dienst Algemene Voorzieningen

standhouding van de technische infrastructuur, de huisvesting en de werkplekinrichting van ons fonds in heel Nederland. De ca. 3.500 ABP-medewerkers zijn verspreid over een dertigtal panden. Het jaarbudget bedraagt zo'n 60 miljoen gulden. Bovendien is de afdeling momenteel betrokken bij de voorbereiding van een omvangrijk herin-

richtingsproject voor ca. 1.700 werkplekken. De eenheid HTD omvat vier dienstonderdelen, te weten Projectleiding, Bedrijfsbureau, Installaties en Inrichting. Bij de eenheid Installaties (standplaats Heerlen) is momenteel een vacature voor een ervaren

HOOFD INSTALLATIES (M/V)

U wordt verantwoordelijk voor het HTD-beleid met betrekking tot de eenheid Installaties. U gaat dat beleid concipiëren en bent, nadat het eenmaal is goedgekeurd, tevens verantwoordelijk voor de uitvoering, de toetsing en de continue bijstelling ervan. Vanzelfsprekend bent u budgetverantwoordelijk bij de uitvoering van de onder uw leiding ontwikkelde jaarplannen en investeringsplannen. Daarnaast is het ook aan u ervoor te zorgen dat uw eenheid zo efficiënt en effectief mogelijk werkt en dat het werkklimaat optimaal is.

Van installaties wordt een klantgerichte dienstverlening verwacht. U dient dan ook steeds het juiste midden zien te vinden tussen de wensen en eisen van de gebruikers en de interne mogelijkheden. Op dit punt wordt van u een duidelijke visie verwacht. Daarnaast adviseert u de Bedrijfs-eenheden, Centrale Staven en Centrale Diensten over zaken als aanschaf, wijzigingen en budget-

vorming met betrekking tot installaties.

Door uw opleiding (bij voorkeur HTS-scheepswerktuigkunde of -werktuigbouwkunde) en uw ervaring denkt en werkt u op HBO-niveau. U hebt aantoonbaar ervaring in een vergelijkbare functie, evenals management-ervaring waardoor u ook uitstekend in staat bent mensen tot een

goed team te smeden. Bovendien hebt u affiniteit met productiebesturings- en/of planningssystemen.

Het geboden salaris bedraagt maximaal f 85.000,- per jaar, inclusief 8% vakantie-uitkering. Daarnaast kunt u rekenen op aantrekkelijke secundaire arbeidsvoorwaarden.

Voor nadere informatie over deze functie kunt u bellen met de heer F.E. de Ruyter, interim hoofd Huisvesting en Technische Dienst, telefoon 045-793846.

Uw schriftelijke sollicitatie gelieve u binnen twee weken na het verschijnen van deze advertentie te richten aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, Centrale Dienst Algemene Voorzieningen, t.a.v. de heer P.H.M.F. Boymans, Personeelsadviseur AV, Postbus 4900, 6401 JS Heerlen (telefoon 045-798079, toestel 200).

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Het Algemeen burgerlijk pensioenfonds is een moderne organisatie die de pensioenbelangen en arbeidsongeschiktheidsverzekering voor alle ambtenaren behartigt. Om dit financieel mogelijk te maken, wordt op verschillende manieren op de internationale markten belegd. Ruim 3.500 medewerkers vervullen deze verantwoordelijke taken vanuit het hoofdkantoor te Heerlen, ondersteund door collega's uit tien vitale districts-kantoren in het gehele land.

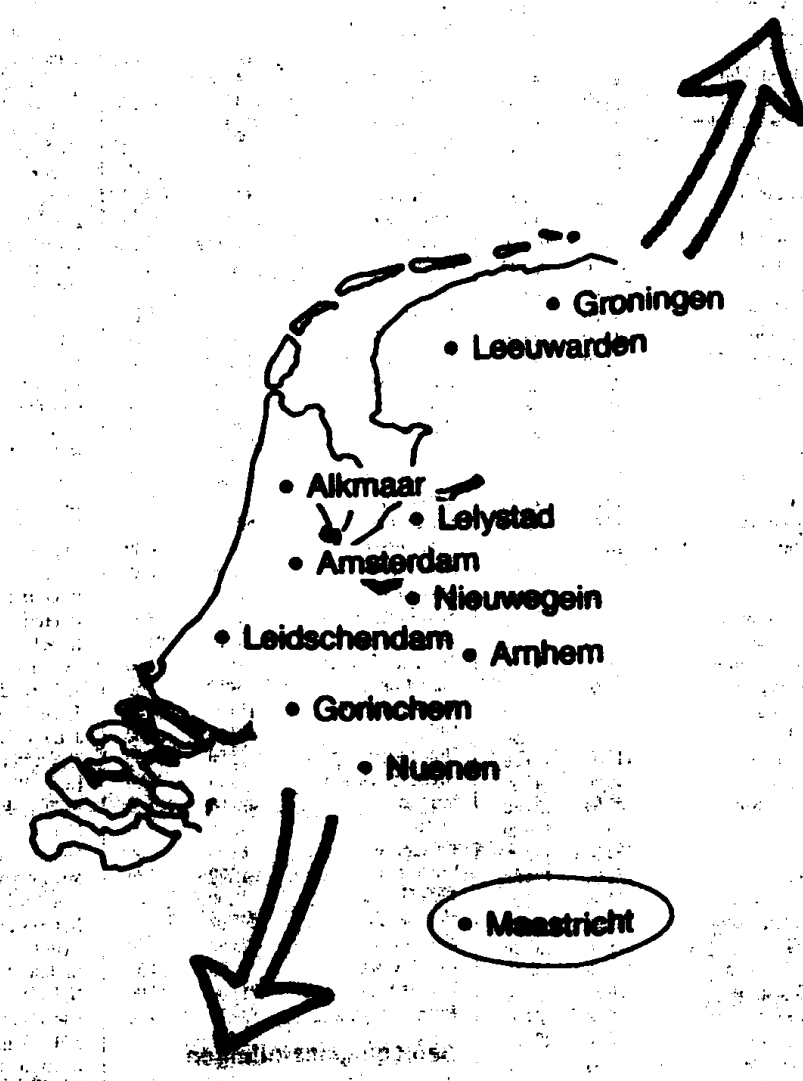

FUGRO BV/IGF BV. is een ingenieursbureau dat al meer dan 25 jaar ervaring heeft met vooral de kwaliteit van de bodem in brede zin. Het maakt deel uit van Fugro-McClelland, een Nederlands consultancybureau met vestigingen in diverse landen dat wat de bodem en het milieu betreft een vooraanstaande positie heeft verworven. De organisatie telt ruim 1.800 werknemers. De activiteiten in Nederland worden door ruim 200 medewerkers vanuit diverse regionale kantoren uitgevoerd.

Ter ondersteuning van de adviezen doet FUGRO/IGF zelf veldonderzoek en beschikt het bedrijf over o.a. een milieu-laboratorium en een materiaallaboratorium. Daarnaast worden, veelal in samenwerking met vestigingen elders, projecten in het buitenland uitgevoerd.

Door uitbreiding van zowel de binnen- als buitenlandse milieuactiviteiten zijn er in Maastricht plaatsmogelijkheden ontstaan voor

Laboranten m/v HLO - MLO - KMLO

Voor de HLO-functies is ruime ervaring met gas- en vloeistofchromatografie noodzakelijk; voor de MLO-functies strekt dit tot aanbeveling.

Arbeidsvoorwaarden

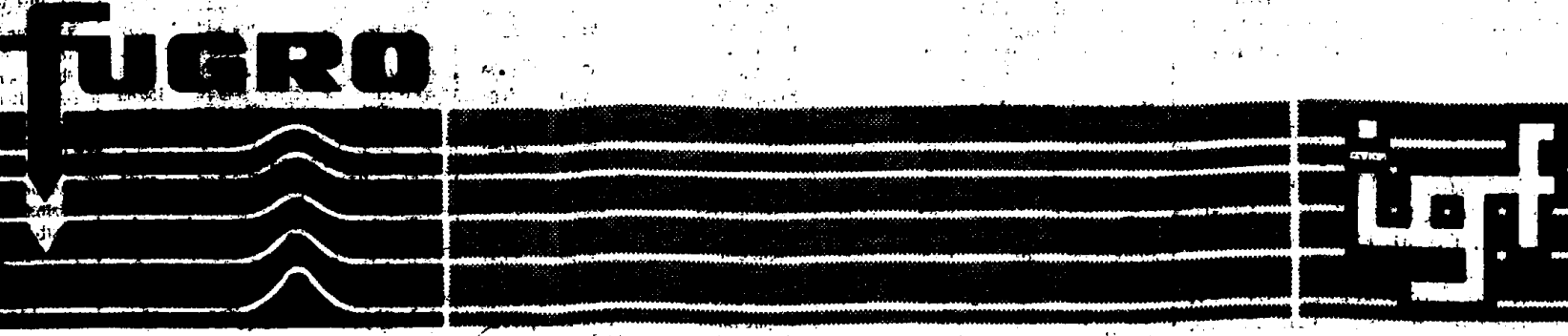
FUGRO/IGF kent behalve een goede honorering ook uitstekende arbeidsvoorwaarden, waaronder een pensioenregeling die mogelijkheden biedt voor waardeoverdracht van elders opgebouwde rechten.

Informatie

Voor nadere informatie kunt u bellen met de heer H.S. Schippers, telefoon 043 - 63 86 86.

Sollicitatie

Indien u belangstelling heeft voor een laborantenfunctie bij FUGRO BV/IGF BV, dan kunt u binnen 14 dagen na verschijnen van deze advertentie schriftelijk solliciteren bij de Directie van FUGRO BV/IGF BV, Postbus 3166, 6202 NC Maastricht.

MENSEN MET EEN BETERE SMAAK KOPEN HUN MEUBELS BIJ DE MEUBELBOULEVARD IN MAASTRICHT

MEUBELBOULEVARD RENÉ PANS b.v.

CABERGERWEG 10, 6217 SC MAASTRICHT. TEL. 043-215585

Het best bereikbaar via de Noorderbrug, richtingsborden Bosscherveld wijk 17 volgen, Noorderbrug helemaal afrijden tot aan het stoplicht, dan rechts afslaan (dus niet de slinger maar het centrum). Ook te bereiken met stadsbuslijn 10.

Breng eens een bezoek aan deze schitterende meubelboulevard waar u de grootste en mooiste collectie meubelen vindt.

Wij bieden u nl.:

1. 10.000 m2 verkoopoppervlakte (351 fabrikanten onder een dak);
2. klassieke en moderne meubelen in diverse stijlen, houtsoorten en prijsklassen;
3. scherpe prijzen voor binnen- en buitenland;
4. een schitterende en smaakvolle presentatie;
5. een prettige bediening en deskundig advies (binnenhuisarchitecten aanwezig);
6. een groot assortiment van bekende merkartikelen, o.a. Auping - Artifort - Bench - Rolf Benz - Castelijin - Harvink - Hennie de Jong - Young International - Metaform - Pastoe - Leolux;
7. een juweel van een slaapkamerafdeling;
8. exclusieve moderne en klassieke verlichting.

Tevens beschikken wij over 100 gratis PARKEERPLAATSEN (voor de zaak), een COFFEESHOP, KINDERCRCHE en LIFT.

's Maandags vanaf 13 uur geopend.
Donderdag koopavond tot 21 uur.

EDAH
Supermarkten

In ons nieuwe EDAH-filiaal aan de Kerkstraat 40 te Brunssum is nog volop werk aan de winkel. Daarom vragen wij met spoed

medewerkers m/v

leeftijd 18-20 jaar voor een vaste baan of deeltijd baan.

Voor de afdelingen:

kassa
vleeswaren
AGF
kruidenierswaren
versafdelingen (zuivel, diepvries)
vulploegmedewerkers

Tevens voor de bake-off-afdeling:

1e bakker 2e bakker

Persoonlijk melden bij:
bedrijfsleider dhr. S. Theunissen
winkelcentrum De Parel 5
Brunssum

ALGEMEEN BURGERLIJK PENSIOENFONDS

Centrale Dienst Algemene Voorzieningen

De Centrale Dienst Algemene Voorzieningen van het Abp is verantwoordelijk voor de basisvoorziening en faciliteiten die iedereen binnen het fonds nodig heeft. De afdeling Huisvesting en Technische Dienst (HTD), een onderdeel van deze dienst, verzorgt de realisatie en instand

houding van de technische infrastructuur, de huisvesting en de werkplekinrichting van ons fonds in heel Nederland. De ca. 3.500 Abp-medewerkers zijn verspreid over een dertigtal panden. Het jaarbudget bedraagt zo'n 60 miljoen gulden. Bovendien is de afdeling momenteel betrokken bij de voorbereiding van een omvangrijk herinrichtingsproject

voor ca. 1.700 werkplekken.

De eenheid HTD omvat vier dienst-onderdelen, te weten Projectleiding, Bedrijfsbureau, Installaties en Inrichting. Bij de eenheid Projectleiding (standplaats Heerlen) is momenteel een vacature voor een ervaren

PROJECTLEIDER (M/V)

U gaat in samenwerking met de opdrachtgevers plannen voor projecten en investeringen opstellen. Daarbij bent u met name verantwoordelijk voor het planmatig, dus conform specificaties en budgetten realiseren van de projecten die u behandelt.

In deze functie geeft u leiding aan een projectteam. U zorgt ervoor dat dit team efficiënt en effectief werkt en dat ook het werkklimaat binnen dit team optimaal is. Met betrekking tot algemene voorzieningen bent u bovendien het aanspreekpunt voor de districtskantoren in het hele land.

Door uw opleiding en ervaring denkt en werkt u op HBO-niveau en u hebt een aantoonbare ervaring als projectleider. U bent voorts creatief en analytisch, uw

contactuele en redactionele vaardigheden zijn goed ontwikkeld en u beschikt over een uitgesproken commerciële instelling.

Het geboden salaris bedraagt maximaal f 72.000,- per jaar, inclusief 8%

Het Algemeen burgerlijk pensioenfonds is een moderne organisatie die de pensioenbelangen en arbeidsongeschiktheidsverzekering voor alle ambtenaren behartigt. Om dit financieel mogelijk te maken, wordt op verschillende manieren op de internationale markten belegd. Ruim 3.500 medewerkers vervullen deze verantwoordelijke taken vanuit het hoofdkantoor te Heerlen, ondersteund door collega's uit tien vitale districts-kantoren in het gehele land.

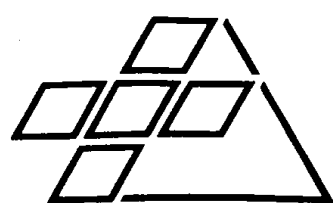
vacantie-uitkering.

Daarnaast kunt u rekenen op aantrekkelijke secundaire arbeidsvoorwaarden

Voor nadere informatie over deze functie kunt u bellen met de heer F.E. de Ruyter, interim hoofd Huisvesting en Technische Dienst, telefoon 045-79 38 46.

Uw schriftelijke sollicitatie gelieve u binnen twee weken na het verschijnen van deze advertentie te richten aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, Centrale Dienst Algemene Voorzieningen, t.a.v. de heer P.H.M.F. Boymans, Personeelsadviseur AV, Postbus 4900, 6401 JS Heerlen (telefoon 045-79 80 79).

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg

Binnen de dienst Wijkzorg ontstaat op korte termijn een vacature voor

EEN WIJKZIEKENVERZORGENDE m/v

vooral nog in een dienstverband van 50%
en met ingang van 1 oktober 1991 in een dienstverband van 75%.

.....

FUNKTIE-INFORMATIE

De functie van wijkziekenverzorgende richt zich op het verlenen van zorg aan (chronisch) zieken, gehandicapten en bejaarden in de thuiszorg. De verschillende werkzaamheden zijn zowel kuratief als preventie en betreffen voorts revalidatie, reaktivering, GVO enz.

- ervaring heeft in de wijkzorg
- zelfstandig kunt werken en openstaat voor samenwerking;
- goede contactuele vaardigheden heeft;
- in het bezit bent van rijbewijs en kunt beschikken over een auto.

STANDPLAATS

Heerlen-Meezenbroek

SALARIS

Salarisgroep B, minimaal fl. 2.270,00 en maximaal fl. 3.272,00 bruto per maand bij een full-time dienstverband. Inschaling is afhankelijk van leeftijd en ervaring.

INLICHTINGEN

Voor inlichtingen over de inhoud van deze functie kunt u contact opnemen met mevrouw B. Wijnands, hoofd wijkverpleegkundige. Zij is telefonisch bereikbaar onder nummer 045-713712.

SOLLICITATIES

Uw belangstelling voor deze functie kunt u kenbaar maken door een brief te schrijven aan de dienst Personeelszaken van de Districtsvereniging Het Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg, postbus 2690, 6401 DD Heerlen.

Uw brief, waarop u in de linker bovenhoek het nummer 02-02 vermeldt, dient uiterlijk 17 augustus 1991 in ons bezit te zijn.

Kies dus nu voor de drukwerkindustrie !!

Ze zeggen tegenwoordig dat je beter een vak kan leren, omdat je dan beter aan de bak komt, maar welk vak moet je nou kiezen?

Al aan het maken van drukwerk gedacht?! Drukwerk maken is werken met techniek. Productie draaien maar ook mooie producten maken. Met je handen en met je hoofd, met computers, met lichte of zware machines. Fijn werk, grover werk. Werken in de drukwerkindustrie is ook: een echt vak leren en een erkend en waardevol diploma behalen. Werken en leren, ja: 1 dag in de week naar school en meteen verdienen en goed verdienen. Kies dus nu voor de drukwerkindustrie en je gaat het maken. Bel 020-965729 en je krijgt alle informatie thuis.

Je gaat het maken, met het maken van drukwerk

Centraal Bureau voor de Grafische Bedrijven

Vissen, roeien, surfen en zwemmen in natuurbad Hommelheide ook voor dagjesmensen

Het KNMI heeft die dag temperaturen boven de dertig graden beloofd. Voor veel mensen reden om zich al lang voordat het kwik tot die hoogte gestegen is, te verzekeren van een plaatsje aan de waterkant. Volgens de VVV-gids biedt recreatiepark Hommelheide dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen. Er is een natuurbad annex roei- en visvijver, een speeltuin en een midget-golfbaan. Je kunt er bovendien nog waterfietsen en surfen ook.

Voor wie niet uit de Westelijke Mijnstreek komt, is het even zoeken. In Susteren wordt recreatiepark Hommelheide niet aangegeven, wel een camping met die naam. Daar normaal aangekomen blijkt het recreatiepark onderdeel te zijn van de camping.

Tegen betaling van f3,50 mag je er tussen 8 en 20 uur in. Met hun koelboxen en zwenktassen wandelen de bezoekers langs de kampeerders, van wie sommigen nog voor hun tent zitten te ontbijten. Op een zomerse vakantie-dag als deze, spreiden zo'n duizend dagjesmensen hun handdoek uit aan het strand bij de 6 ha grote recreatievijver.

Daar lijken zonzanbidders, zwemmers, mensen in rubberboten en op luchtbedden en kleine spartelaars met grote zwembanden zich uitstekend te vermaken. Doordat de vijver slechts geleidelijk aan diep wordt, is hij erg geliefd bij gezinnen met jonge kinderen. Die laatste kun-

nen zich ook uitleven in de speeltuin.

Plannen

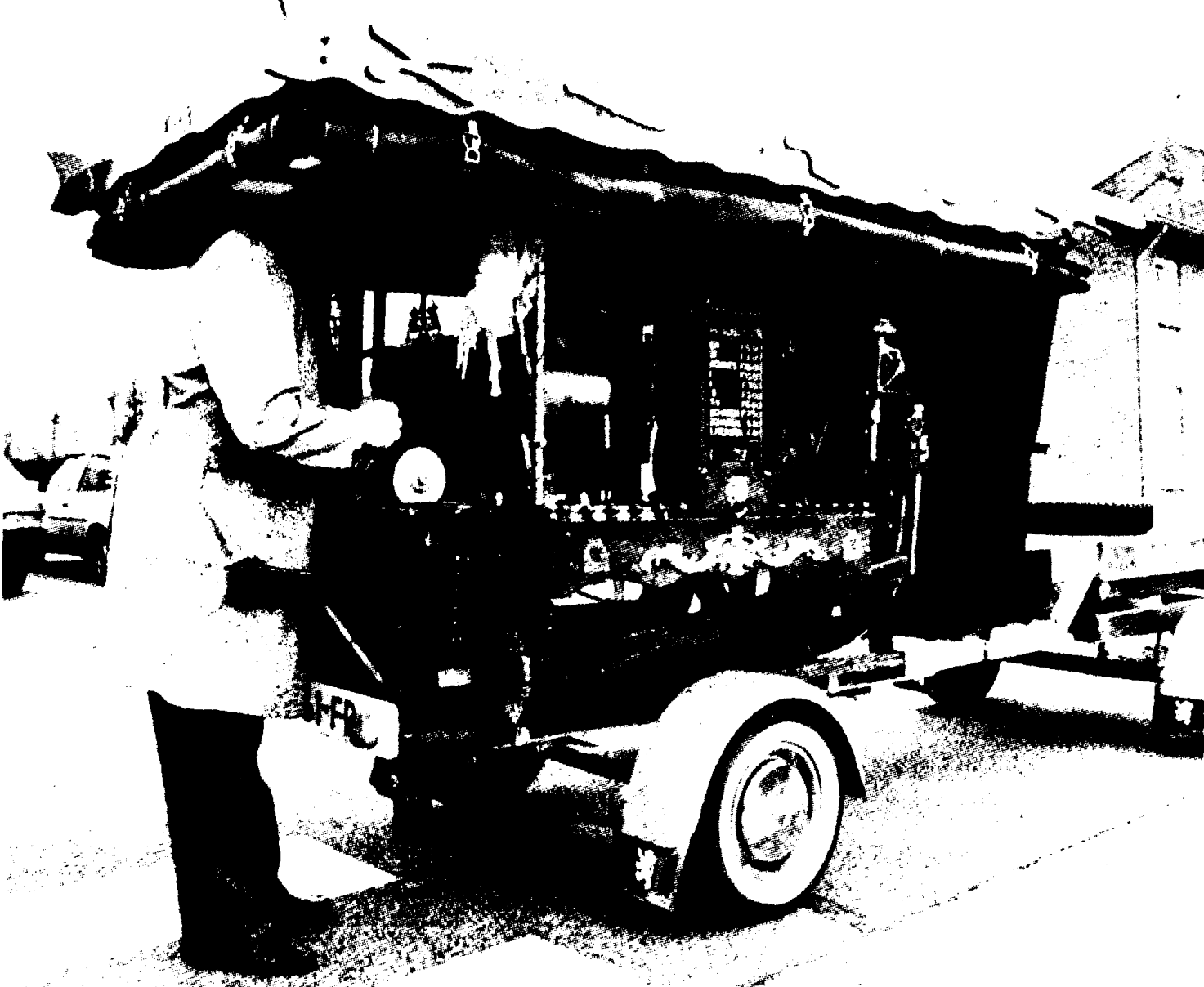
De dagjesmensen mogen verder gebruik maken van alle faciliteiten op de camping, ze mogen gratis waterfietsen, roeien en midget-golfen. Ook kunnen ze er een hengeltje uitwerpen, in dezelfde vijver waarin gezwommen, gesurfd en geroeid wordt. Overigens is het de laatste zomer dat recreatiegebied Hommelheide er zo bij zal liggen. Het park kwam dit voorjaar in handen van nieuwe eigenaren, die er grootse plannen mee hebben.

Bestaande faciliteiten krijgen een grondige opknappbeurt; de aanleg van een tennisbaan en een overdekt zwembad staat op het programma. Verder zullen er tachtig bungalows gebouwd worden. Het is de bedoeling dat ook het vernieuwde recreatiepark toegankelijk blijft voor dagjesmensen.

• Het natuurbad in Hommelheide is geschikt voor kleine kinderen. Er wordt ook geroeid en gevist.

Foto: PETER ROOZEN

• In Einighausen is zondag een oude ambachtenfestival.

Archief foto: PETER ROOZEN

ZATERDAG 3 augustus

HASSELT: Kunstmarkt op het plein achter het Oude Stadhuis, van 14 tot 18 uur.

MAASTRICHT: Antiek- en vlooiemarkt in de Stationsstraat. **VALKENBURG:** Om 20.30 begint in het openluchttheater een optreden van 'The Glenn Miller orchestra', entree 20 gulden.

ROERMOND: Beklimming van de toren van de St. Christoffelkerk, draal tussen 14 en 17 uur.

HULSBURG: In de feesttent aan de Kampstraat is vanaf 14 uur een kindermiddag, vanaf 20.30 uur dansavond.

VAALS: Nostalgische feesten met nostalgische kermis van 13 tot 21 uur, kindertheater tussen 15 en 16.30 uur en 's avonds jazznacht.

WITTEM: In Wahlwiller Luikse markt met kermis, artiesten etcetera, vanaf 10 uur. Entree 10 gulden. **VELDEN:** Vanaf 15 uur vertrekken er op de markt huifkartochten. Tussen 19 en 22 uur is er een paardenshow.

BAARLO: Demonstratie van de watermolen nabij de markt tussen 10 en 12 uur.

MAASBREE: Ossefeesten in de feesttent op het Kennedyplein, om 20 uur.

WEERT: Beklimming van de toren Sint Martinuskerk tussen 11 en 16.30 uur.

ECHE: Zomerfeest in Slek met om 14.30 uur kindertheater en om 20 uur optreden Tiroler Spatzen uit Oostenrijk.

KLIMMEN: Dorpsfeest Retersbeek met vanaf 20.30 uur Beierse avond in de Sophia-hof.

ZONDAG 4 augustus

SITTARD: Om 14 uur begint bij

het VVV-kantoor een stadswandeling met gids.

MEERSSEN: Rondleiding door de Basiliek en omgeving, bijeenkomst aan het theehuis in het Proosdijpark om 14 uur.

LUIK: Zondagsmarkt 'la Batte'.

HASSELT: Om 14 uur vertrekt bij de Dienst voor Toerisme, Lombardstraat 3 een rondleiding langs bezienswaardigheden en monumenten. Deelname gratis.

HULSBURG: In de feesttent aan de Kampstraat wordt om 18.30 een concert gegeven door diverse fanfares. Om 20.30 uur dansavond.

VAALS: Nostalgische feesten met van 13 tot 21 uur nostalgische kermis, en van 13 tot 24 uur country- en westernday.

WITTEM: In Wahlwiller Luikse markt met kermis, artiesten etcetera, vanaf 10 uur. Entree 10 gulden.

BERG EN TERBLIJT: Openlucht Country Music festival op het terrein achter café Noben, Rijksweg 132. Entree 6,50 gulden, kinderen gratis.

ENIGHAUSEN: Oude Ambachtenfestival van 13 tot 18 uur. Entree 5 gulden, kind onder begeleiding gratis.

HEERLEN: Oefenloop voor de Telericaloop, start op het Emma-plein om 10 uur, deelname twee gulden.

MAASTRICHT: Demonstraties broden en vlaaien bakken in het oude bakhuis bij hoeve Lichtenber. Lichtenbergweg/Slavante, tussen 12 en 16 uur.

Vogelschieten door handboogschutters St. Sebastiaan 1408 op de weide voor Fort St. Pieter, tussen 15 en 17.30 uur.

VALKENBURG: Poppenbeurs in Centrum Cocarde van 10.30 tot 16.30 uur. Entree 4,50 gulden, kinderen 1 gulden.

WEERT: Folkloristische paardenshow in Weert-Zuid tussen 14 en 17 uur.

ROGGELE: Tirolermarkt in het centrum, van 11 tot 18 uur. Aansluitend Tiroleravond.

OOST-MAARLAND: Tussen 11 en 18 uur Montmartre Markt, entree 2 gulden.

KLIMMEN: Dorpsfeesten Retersbeek met om 10.00 uur eucharistieviering, gevolgd door fruschoppen en fancy-fair en dansavond.

HOUTHALEN (B): Country en Westerndag op recreatiepark Moleneide met o.a. muziek, markt, paardenshow en ponytochten. Toegang 70 BF, kinderen 50 BF.

MAASBREE: Ossefeesten op het Kennedyplein met om 10 uur fruschoppen, 12 uur optreden Tsjechische orkesten, 14.30 uur os van het spit en 20 uur dansavond.

MAANDAG 5 AUGUSTUS

ST. ODILIENBERG: Tussen 16.30 uur en 19 uur start zomeravond-wandeling van 10 km bij café Smeets, Raadhuisplein.

GULPEN: Dia-avond over het Limburgs Landschap in de toeristenkerk om 20 uur.

HULSBURG: Kienavond in feesttent Kampstraat, aanvang 19.30 uur.

VAALS: Nostalgische feesten met nostalgische kermis van 13 tot 21 uur.

bioscopen

• **HEERLEN**
Royal: New Jack City, dag 19.15 en 21.30 uur, za zo ook 16.30 uur. Teenage Mutant Ninja Turtles 2, dag 14.30 uur. Rivali: King Ralph, dag 15.15 en 21 uur, za zo ook 17 uur. Maxim: The Rocketeer, dag 14.30 18.45 en 21 uur, za zo ook 16.30 uur. H5: The Naked Gun 2 1/2, dag 14.30 19 en 21.30 uur, za zo ook 16.35 uur. Return to the Blue Lagoon, dag beh. za 14 18.30 en 21 uur, za 18.30 en 21 uur, za zo ook 16 uur. Assepoester, dag 14 en 15.30 uur, za zo ook 17 uur. Hudson Hawk, dag 18.45 en 21.15 uur. Mermals, dag 18.30 uur, za zo ook 16.15 uur. De kleine zee-meermin, dag 14 uur. The Doors, dag 21 uur. FX 2, dag 14 en 18.30 uur, za zo ook 16.15 uur. Silence of the lambs, dag 21 uur.

• **SCHAESBERG**
Autokino: Rocketeer, dag 22 uur. Too hot to handle, vr za 0.15 uur.

• **MAASTRICHT**
Mabi: Return to the Blue Lagoon, dag 14.30 18.30 en 21.15 uur. Teenage Mutant Ninja Turtles 2, dag 14.30 uur. Filmzomer 1991, dag 18.30 uur, vr. Round Midnight, za: She-Devil, za: Quatre aventures de Reinette et Mirabelle, ma. La Famiglia, di. Cavaleria Rusticana, wo. Bonny and Clyde, do. Le Pont du Nord. New Jack City, dag 21.15 uur. Rocketeer, dag 14.30 uur. Hudson Hawk, dag 18.30 en 21.15 uur. King Ralph, dag 14.30 18.30 en 21.15 uur. Cine-K: Dances with wolves, dag 20 uur. Cinema-Palace: The Naked Gun 2 1/2, dag beh. za 14 16.30 19 en 21.30 uur, za 16.30 19 en 21.30 uur. Nobody is perfect, dag 16.30 19 en 21.30 uur. In bed with Madonna, dag 14 16.30 en 18.30 uur. FX 2, dag 21.15 uur. Assepoester, dag 14 uur. Lumiere: Drowning by numbers, vr zo 20.30 uur, za 22.30 uur. Der Himmel über Berlin, vr zo 22.30 uur, za ma 20.30 uur. Track 29, ma wo 22.30 uur, di do 20.30 uur. The Runner, di do 22.30 uur, wo 20.30 uur.

• **GELEEN**
Rox: The Naked Gun 2 1/2, dag 20.30 uur, za ook 15 uur. Studio Anders: Rocketeer, dag 20.30 uur, za ook 15 uur.

• **SITTARD**
Forum: Return to the Blue Lagoon, dag 20.30 uur, za ook 14 uur. Dances with wolves, dag 20.30 uur. Teenage Mutant Ninja Turtles 2, dag 14 uur.

• **ECHE**
Royal-MicroRoyal: Hudson Hawk, vr tm di en do 19.30 uur. Dances with wolves, vr tm di en do 20 uur. The Silence of the lambs, vr tm di en do 21.45 uur.

• **ROERMOND**
Royal: The Naked Gun 2 1/2, dag 20.30 uur, za ook 16.30 uur. Assepoester, za wo 16.30 uur. Royale: In bed with Madonna, dag 19 uur, za wo ook 14.30 uur. Rocketeer, dag 21.30 uur, za ook 16.30 uur.

exposities

• **HEERLEN**
Openbare Bibliotheek, Raadhuisplein 20. Expositie met schilderijen en tekeningen van Theo Lenssen. Tm 23.9, geopend ma tm do 16.20 uur, di, wo en vr 14.17 uur, za 10.13 uur. **Thermenmuseum, Coriovallumstraat 9.** Expositie 'Energie', recent werk van architect Wel Arets. Tm 18.9, geopend di tm vr van 10.17 uur en za en zo van 14.17 uur. **Bezoekerscentrum Schrieversheide, Schaapskooiweg 99.** Expositie 'Roofvogels in Nederland'. Tm 29.9, geopend van di tm zo van 11.17 uur. **Stadsgalerij Heerlen, Raadhuisplein 19.** Expositie 'Hedendaagse Pm de Siele'. Tm 1.9, open di tm vr van 11.17 uur en za en zo van 14.17 uur. **Galerie Het Weertje, Weverziekenhuis.** Oevervisschilderijen van Jan Penders. Tm 31/8.

• **HOENSBROEK**
Kasteel Hoensbroek. Werk van Jack Vreeke en Cor Weerts. als 'Emma Straattheater'. Tm 25/8. **Fotogalerie 65, Kasteel Hoensbroek.** Expositie van de fotograaf Herman Wijler. Tm 11/8, open van ma tm vr van 10.12 uur en van 13.30-17 uur, za en zo van 13.30-17 uur.

• **LANDGRAAF**
Raadhuis. De Bokkergeders in de literatuur. Van 6.9 tm 27.9, open ma tm vr 9.12 uur, ma en do ook 14.16 uur, do ook 17.19 uur.

• **BRUNSSUM**
Galerie Het Kijkraam, Akerstraat 124. Expositie van Jenny Roost en Thea en Adri Zoethout. Van 4/8 tm 1/9, open di tm zo van 14.18 uur.

• **SCHINVELD**
Galerie Wunnik, Eindstraat 58. Recent werk van Jos van Wunnik. Geopend iedere zo van 14.18 uur. Tevens lichtplaatjes van Coen Kaayk.

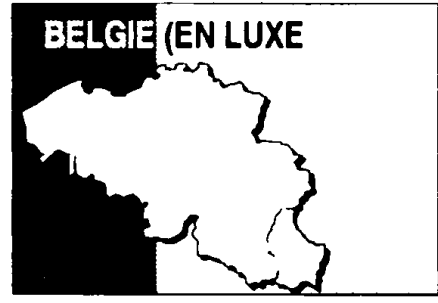
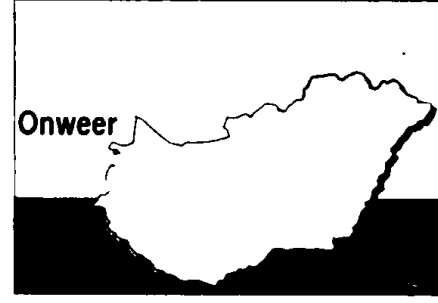
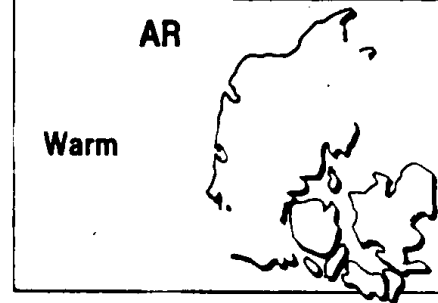
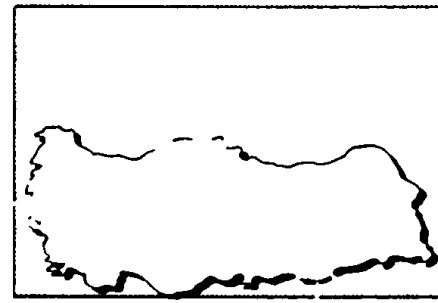
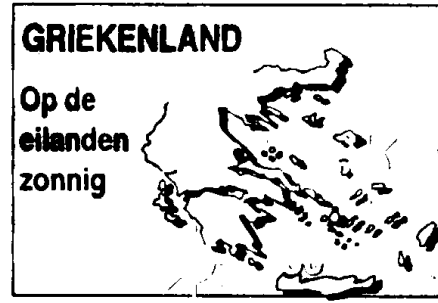
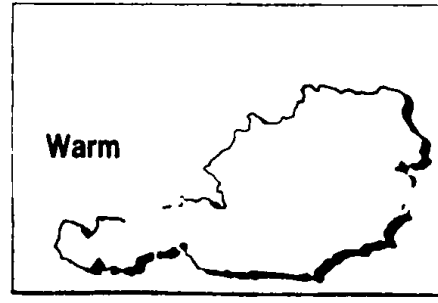
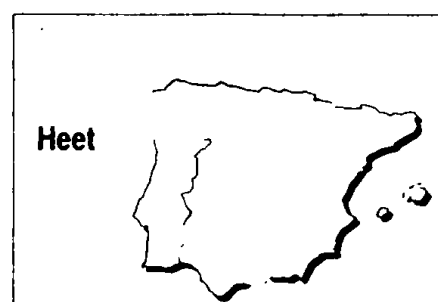
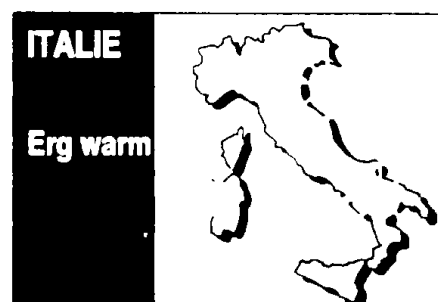
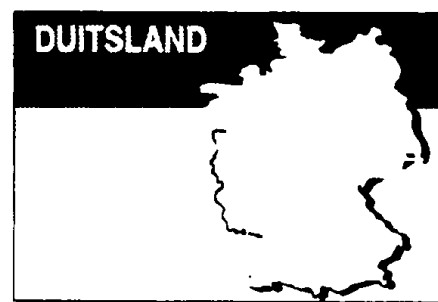
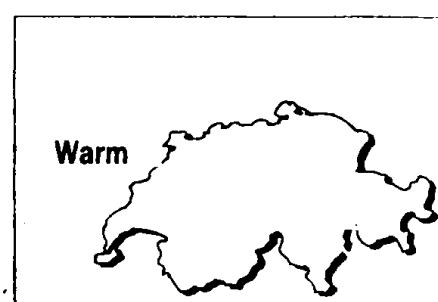
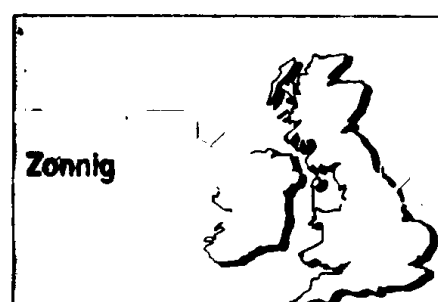
• **MAASTRICHT**
Bonnefantennuseum. Dominikanerplein 5. Expositie van Toon Teeken en Shinkichi Tajiri. Tm 1/9, open di tm vr van 10.17 uur en za en zo van 11.17 uur. **Naturhistorisch Museum, De Bosquetplein 67.** Foto-expositie door natuurfotografengilde. Open ma tm vr 10.12.30 en 13.30-17 uur, za en zo 14.17 uur. **Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a.** Expositie van Gene Egen. Tm 11/8, geopend di tm zo van 13.17.30 uur. **Dominicanerkerk, Sierpo.** De slangenwereld tentoongesteld. **Galerie Henn, St. Nicolaasstraat 26c.** Expositie met werk van Els Ceulemans, Wim Salki, Tuur Faeks, Gert-Jan Dols en Theo Lenssen. Van 10/8 tm 7/9, open 18.21 uur. **Ul Hoes met de kiekdoes.** Nieuwstraat 43. Schilderijen, objecten, poppen en attributen van Piek Dassen. Tm 31/8, open di tm zo 10.17 uur.

• **SITTARD**
Kritzaedthuis, Rosmolenstraat 2. Tentoonstelling met tekeningen van Alexandra Korsakova. Tm 24/8, geopend di tm vr 10.17 uur en za en zo van 14.17 uur. **Museum Den Tempel, Gruyterstraat 27.** Eigen Aard gheden. Vakantietentoonstelling van moais uit de eigen collectie en bruiklenen. Tm 19/8, open di tm vr 10.17 uur, za en zo 14.17 uur.

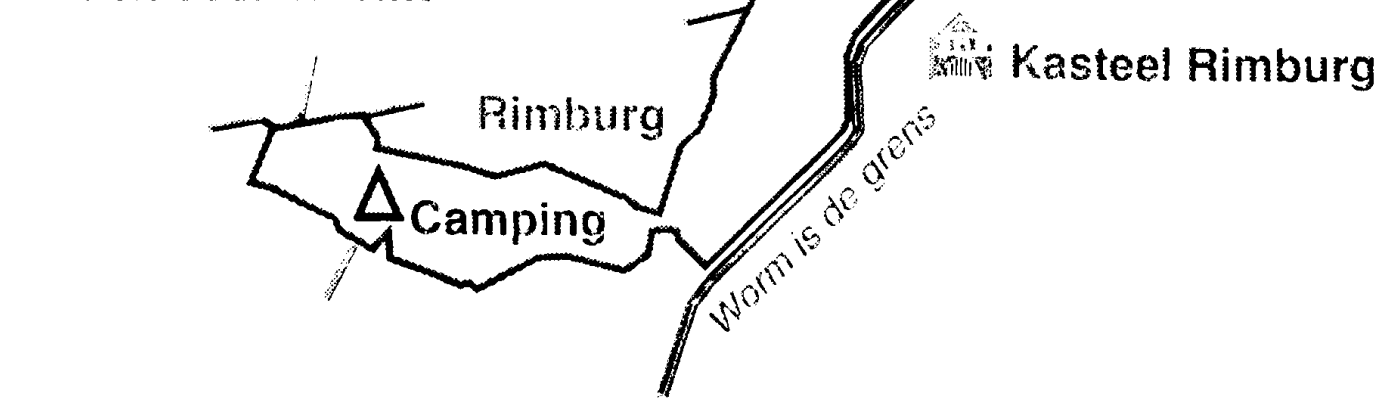
• **GELEEN**
Lias, Ensbachstraat 9. Werk van 'Het Pensetje'. Tm 15/8, open werkdagen 8.30-17 uur.

• **ELSLOO**
Maaslandcentrum, Burg, Maenenstraat 45. Zomertentoonstelling van IKP. Tm 4/8, open ma tm vr 13.18 uur, za en zo 11.18 uur.

4 augustus
anp / knmi

Ubach over Worms

Wie alleen maar om in Duitsland te tanken door de hoofdstraat van Rimburch komt moet hoog-nodig het ommetje maken dat ooit door het IVN in deze regio is uitgezet. De routebeschrijving met uitweidingen over de plaatselijke bezienswaardigheden is voor twee gulden verkrijgbaar bij de VVV in Landgraaf, en is beslist nodig omdat er geen bordjes zijn uitgezet. Ik noem het een ommetje omdat het zelfs traag slenterend in een dik uur te doen is, en dus onmogelijk de acht kilometer lengte kan hebben die het IVN opgeeft. Maar leuk is het wel.

De start is bij de wel zeer fraai gelegen Camping 'De Watertoren' in Rimburch. U loopt in de

richting van Waubach, gaat tweemaal rechts en dan naar de zwaar beschaduwde Lindengracht, die ooit een rustieke holle weg was maar nu een brede asfaltweg. Onderaan staat de boom die de naam gaf aan de Lindengracht, een oude, in 1974 grondig en met succes gerestaureerde linde.

Hier links af de hoofdstraat van Rimburch door, een beschermd dorpsgezicht dat helaas ook doorgaande weg naar Ubach-Palenberg is. Let op de vele fraaie boerderijen en huizen, met als hoogtepunt de boerderij links onderaan.

Via de Brugstraat (rechtsaf) naar

de Kapelweien (weer rechts) die langs de snelstromende Worm naar het noorden voert. Let hier op de fietssers, want het pad is geliefd bij bezitters van mountainbikes. In het voorjaar zitten hier ook veel vogels. Geregeld is het uitzicht, met name aan de Duitse kant, zeer fraai.

Aan het eind een wat minder fraai stukje Rimburch (nieuwbouw uit de jaren vijftig), de doorgaande weg over en dan de Kerkveldweg op die door een duister woud voert; iets te gauw ben je weer terug bij de camping. Misschien dat u nog wat energie over hebt om een bezoekje te brengen aan de watertoren die links in het hellingbos rustiek staat te wezen.

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37. TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5. TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE. MARKT 42. TEL. 045-455506. 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81. TEL. 045-256363.

door joos philippens

HEERLEN - Veel marmer, Romeinse pilaartjes, planten, spiegelwanden, gouden trappen in barokke stijl. Een chique restaurant waar het topgerecht *Médailles de lotte aux safran et morilles* voor 38 gulden 50 op de kaart staat, een dansvloer en een podium. Twee grote bars en een cocktailbar. Met man en macht wordt de laatste hand gelegd aan het uiterst chique interieur van Palma Palace. Vrijdag gaat in Heerlen een nachtclub open.

Striptease

Eind jaren zestig beleefde de

Palma Bar aan de Kempkensweg hoogtij. Van heinde en verre toog het publiek in de nachtelijke uren naar de 'achterkant' van het NS-station voor pittig vertier. Vergaande strip-tease was het parool.

Prostitutie en criminaliteit was de volgende stap en de Palma Bar gleed uiteindelijk af naar vijfderangs niveau. Ergens in de jaren tachtig viel het doek. Het gebouw kwam leeg te staan, werd bij tijd en wijle schuilplaats voor verslaafden.

Dit roemruchte pand werd gekocht door Jo van de Weijer. De gemeente Heerlen heeft hem nu, drie jaar na dato, een voorlopige vergunning van een half jaar ge-

Palma Palace open tot vijf uur 's ochtends

Heerlen heeft weer nachtclub

geven. Van elf uur 's avonds tot vijf uur in de ochtend mag Palma Palace, onder strikte voorwaarden, open gaan.

Voorwaarden

Nu met René Theunissen, voormalige manager van het Maas-

trichtse Maaspaviljoen, een man met de benodigde papieren is binnen gehaald, kon het college niet anders dan het groene licht geven. Aan alle voorwaarden is voldaan, ook op het gebied van geluidsisolatie.

„We zullen de eerste maanden hard moeten werken om het

imago van de oude nachtclub te doen vergeten,” zegt Theunissen: „Er zullen in het begin heus nog wel mensen op de vroegere naam afkomen. Maar wie hier niet thuis hoort, moet zich er ook niet thuis voelen.”

Drie portiers zijn ingehuurd om niet gewenste gasten buiten de deur te houden. „We willen uiteindelijk een geselecteerd publiek: zakenlui, advocaten. Voor 15 gulden krijg je een gastendagkaart, inclusief twee consumpties. Maar we hopen veel vaste leden te krijgen, die voor honderd gulden veel korting krijgen.”

Een 'mooie' striptease zal er heus nog wel eens te zien zijn.

zegt Theunissen, maar beshist niet elke nacht. „We gaan niet vaste thema's werken: bijvoorbeeld elke dinsdag een illusio-nist, op woensdag steeds strip-tease of buikdansen, donderdags orkestmuziek etcetera. Was het hier vroeger een antiecafé, nu moet het mogelijk zijn dat een groepje vrouwen na een cursus een hapje komt eten.”

De wykraad Schandelen is vorige week een klapje komen nemen. Voordvender Wagner van de omwonenden verwacht niet veel overlast. „We hebben liever een fatsoenlijke nachtclub dan een leegstaand pand. En als 's nachts af en toe iemand op straat schreeuwt? Ach, dat weet je als je in het centrum woont.”

Streekgewest wil recreatie en natuur van elkaar scheiden

Schinveldse bossen nog dit jaar autovrij

SCHINVELD - Nog dit jaar zullen de Schinveldse bossen worden afgesloten voor gemotoriseerd verkeer. Tegelijkertijd wordt begonnen met de aanleg van zogenaamde recreatieve startpunten: parkeerplaatsen met overzichts-borden, speelgelegenheden en picknickplaatsen, van waaruit een tocht door het bosgebied gemaakt kan worden. Verder is er ten zuiden van de Mallensiepweg een dagcamping annex zomerhuisencomplex gepland en worden in het bos nieuwe ruiter-, fiets- en wandelpaden aangelegd.

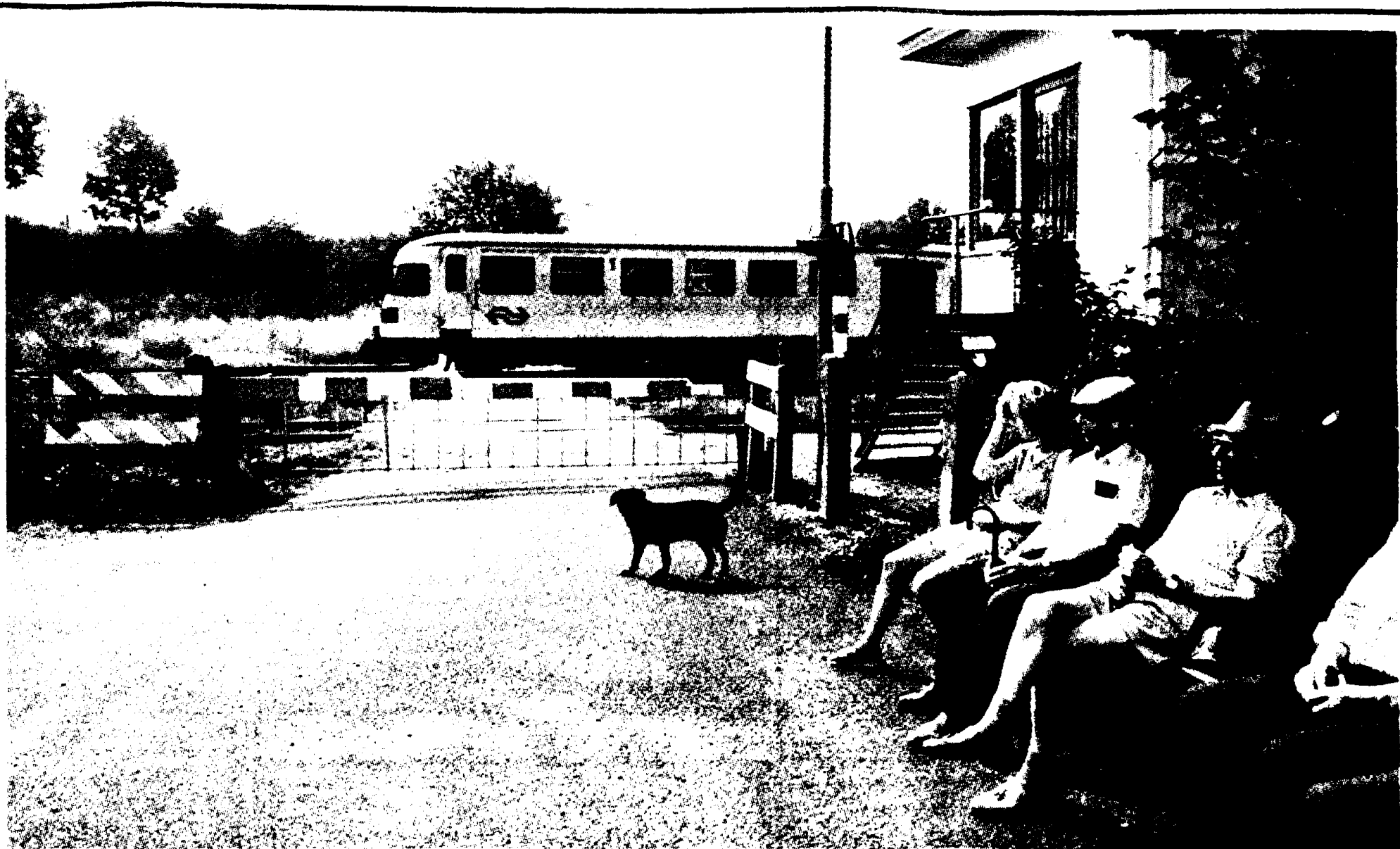
Het plan dat in opdracht van het Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg door het Simpelveldse planningsbureau Van Heukelom is opgesteld, wordt 26 september in de raad van Onderbanken besproken. Als de raad toestemt en ook het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij groen licht geeft, kan in oktober met de uitvoering begonnen worden. Hans Rijnders, medewerker van de taakopdracht Recreatie van het streekgewest, verwacht van beide instanties geen problemen. Volgens Rijnders kan het plan in twee tot drie maanden worden uitgevoerd. Om de natuur zoveel mogelijk te beschermen, wordt het gebied in drie zones verdeeld. Zone een, die direct grenst aan de bebouwde kom van Schinveld, is specifiek bedoeld voor recreatie, terwijl in zone drie het zwartepunt ligt op natuur en landschap. Zone twee geldt als overgangsgebied. De totale kosten zijn begroot op ruim acht ton. Een groot deel van de Schinveldse bossen is door het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij aangewezen als kerngebied voor natuurontwikkeling. Het ministerie draagt daarom driekwart van de totale kosten. Streekgewest en provincie nemen de resterende vijftienvint procent voor hun rekening.

In oktober zou volgens Rijnders ook gestart kunnen worden met de veranderingen bij het zweefvlieg-veld. Het betreffende plan komt in september in de raadsvergadering aan de orde. De start- en landingsbaan wordt verplaatst en er komen een nieuwe kantine en een nieuwe hangar.

Door het verplaatsen van de baan, krijgt de Rode Beek ruimte om - na dekanalisatie - op een natuurlijke manier haar weg te zoeken. Dit maakt deel uit van een grensoverschrijdend natuurplan van Schinveld en het Duitse Gangelt, waarvan de uitvoering volgend jaar moet beginnen. Daarbij is op Duits grondgebied een hotel gepland, dat aansluit op het zweefvlieg-veld. In het hotel kunnen Duitse en Nederlandse ondernemers terecht voor congressen en seminars.

Aandacht politie nekt inbreker

KERKRADE - Bij een inbraak op de Elisagracht in Kerkrade is de 22-jarige dader tegen de lamp gelopen. De politie patrouilleerde al een paar nachten wat vaker in de wijken Kaalheide en De Gracht. Die werden de laatste tijd geplaagd door inbraken. Die aanpak leidde donderdagnacht rond drie uur tot succes. Kort nadat de inbraak aan de Elisagracht was gemeld, greep de politie de uit-gemerkte afkomstige inbreker in de kraag. Zijn inbrekersgereedschap droeg hij nog bij zich. Bij verhoor op het politiebureau bleek hij verantwoordelijk voor nog eens 25 andere inbraken.

Wandelaars puffen uit op een bankje. Nog even wachten op een van de weinige treinen die het seinhuysje in Simpelveld passeren en dan verder richting Baneheide.

Foto: CHRISTA HALBESMA

Simpelveld wil geen massatoerisme Paradijs voor wandelaars

SIMPELVELD - De in Simpelveld verblijvende toerist is dik tevreden over de recreatieve mogelijkheden die de 13.000 inwoners tellende gemeente in Oostelijk Zuid-Limburg te bieden heeft. Vakantiegeangers die daar neerstrijken, hebben een bewuste keuze gemaakt. Zij weten wat Simpelveld te bieden heeft. Voor wandelaars, natuurvrienden en mensen die rust zoeken, is Simpelveld een paradijs. Liefst elf uitgestippelde routes met een totale lengte van 65 kilometer staan op de kleurrijke wandelkaart, die voor een rijksdaalder verkrijgbaar is bij het nieuwe VVV-kantoor in Simpelveld. Holle wegen, geasfalteerde straten, smalle en brede paden met karrespooren voeren de wandelaars langs fraaie plekken als Borcholtzheide, Huls, Baneheide, Bosschenhuizen, Peuskensheide, Zandberg en Waalbroek.

„Hollanders vinden Simpelveld helemaal te gek. Zeker de huizen, de streek en de ligging op een paar kilometer afstand van België en Duitsland”, zegt Erik Heyenk, bedrijfsleider van het bungalowpark Simpelveld. Na vijf eigenaarsoverdrachten in de afgelopen vijftien jaar gaat het weer bergopwaarts met het 164 bungalows tellende park. De huisjes, die vorig jaar te koop werden aangeboden voor bedragen die variëren tussen 60 en 90 mille, zijn door de nieuwe eigenaren opgeknappt en het omvangrijke terrein ondergaat momenteel een fikse onderhoudsbeurt. „Boven de Moerdijk is dit bungalowpark beter bekend dan bij de mensen uit de eigen streek.” Daarmee geeft Heyenk aan waarom slechts drie procent van alle

vakantiewoningen zijn verkocht aan Limburgers.

Zwembad

Tegenover alle positieve geluiden, is er ook kritiek. Zij het van beperkte omvang. Wiel Dackus, voorzitter van de VVV-afdeling Simpelveld-Bocholtz, maakt zich zorgen over het zwembad. „In vergelijking met de omliggende zwembaden in Gulpen en Kerkrade (Erenstein) valt Simpelveld eerlijk gezegd in het niet. Ons zwembad zou aangepast moeten worden aan de wensen van deze tijd.” Heyenk vult aan: „Baantjes trekken is niet meer. Spelen rondom een zwembad is in. En die mogelijkheden zijn er nauwelijks.” De opmerking van Jo Olfen, ambtenaar van de gemeente Simpelveld, is typerend: „Het zwembad van Simpelveld is uitgeteeld. Vroeger was er nog een roeivijver, een grote glijbaan, midgetgolf en een speeltuin. Maar wat niet meer voldeed

of opgeknappt moest worden, werd gewoon afgebroken.” Wet-houder Harrie Ewals is iets voorzigtiger in zijn commentaar: „Het exploiteren van een zwembad is geen eenvoudige zaak. De gemeente Simpelveld draagt jaarlijks 70 mille bij in de exploitatie, maar wij kunnen geen eisen stellen. Er zijn wel gesprekken geweest met de directie van het zwembad, maar daar werden zaken besproken die betrekking hadden op sanitaire voorzieningen en de hygiëne in het algemeen.”

Tevredenheid bij de toeristen, maar voor de eigen inwoners is er nauwelijks 'dagrecreatie'. Wet-houder Ewals is het daar niet helemaal mee eens: „In vergelijking met andere gemeenten doet Simpelveld het zeker niet slecht. Simpelveld en Bocholtz hebben een rijk verenigingsleven, dat volop vermaak en ontspanning biedt aan de eigen inwoners. Wandelaars, fietsers en natuur-

liehebbers komen hier volledig aan hun trekken. Bovendien ligt Simpelveld op geringe afstand van het Drielandpunt in Vaals, Valkenburg, Aken, Keulen, de Eifel en de Ardennen.”

Het is inderdaad waar je als gemeente voor kiest. De vergoeding voor de bouw van een grote camping is snel verleend. Geld uittrekken voor een faciliteit van het zwembad behoort ook nog tot de mogelijkheden. „Willen wij dat wel?”, vraagt Ewals zich af. „Nu is het lekker rustig in Simpelveld. Of moet er massatoerisme komen? Ik denk dat Simpelveld geen tweede Valkenburg wil worden.”

Hellingbos

Stilzitten doet Simpelveld echter geenszins. Achter het gemeentehuis komt een recreatiepark, dat zeker schitterend wordt als de gemeente erin slaagt het nabij gelegen hellingbos te kopen van de Zusters. Het park wordt een combinatie van aangelegde plantsoenen en ruige, natuurlijke begroeiing. Ook in het gebied De Bongerd ontstaat tegelijkertijd met het plaatsen van wateropvangbassins een mooi park, dat aansluit op bestaande wandelpaden in Bocholtz.

Voeg daarbij het project van de Zuid Limburgse Stoomtrein Maatschappij, waarin het NS-station van Simpelveld een centrale rol gaat vervullen, dan maakt de gemeente van burgemeester Fons Teheux niet eens zo'n slechte beurt in de categorie 'recreatie voor de eigen inwoners'.

hans rooijackers

Dronken fietser dreigt rijbewijs kwijt te raken

Genoeg reden voor de politie om een procedure te starten om de man voorgoed om zijn rijbewijs te ontnemen. De fietser, wiens naam niet bekend is, werd op de fiets aan de politie overgedragen. Volgens de Wegverkeerswet kan de fietser zijn rijbewijs kwijt raken.

Tennishal op Emmatterrein

Van onze verslaggever

BRUNSSUM - Het Brunssumse college heeft in principe toestemming gegeven voor de bouw van een tennishal op het Emmatterrein. De hal moet in september 1992 open gaan en onvoldoende acht tennis- en badminton- en racketballbanen. Het college heeft ook toestemming gegeven voor de bouw van een mededelingen- en clubhuis. De hal gaat vernoemd worden naar de naam van de club. Dat kan wellicht in januari bekend worden.

Op het Emmatterrein, vlak bij de Prefecturaalweg, komt ook een voetbalstadion met een tribune. Het stadion wordt gebouwd op een perceel van 32 hectare van het Emmatterrein, die al in het bezit van de gemeente zijn. De overige acht hectare zijn formeel nog eigendom van DSM, totdat de langverwachte sanering achter de rug is. Deze staat al sinds 1980, toen Brunssum het terrein onder voorwaarden aankocht, op stapel.

De tennishal en het nieuwe voetbalstadion worden gebouwd op de 32 hectare van het Emmatterrein, die al in het bezit van de gemeente zijn. De overige acht hectare zijn formeel nog eigendom van DSM, totdat de langverwachte sanering achter de rug is. Deze staat al sinds 1980, toen Brunssum het terrein onder voorwaarden aankocht, op stapel.

Milieunorm

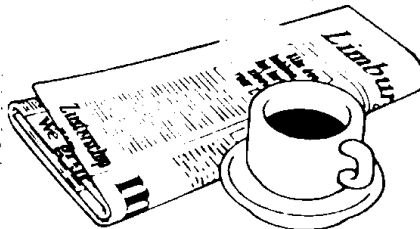
DSM wil een deel van de vervuilde grond afvoeren naar het zuiveringsstation in Geleen, dat na een reeks van bezwaren eindelijk gebruikt kan worden. Ook is verdrag ontstaan doordat de milieunormen regelmatig overschreden worden. De resterende vervuiling moet op het Emmatterrein via een proces van 'landflaming' weggevoerd worden. Volgens de week is er overleg tussen Brunssum en DSM over de laatste stand van zaken.

Basisonderzoek Brcko gelinkt op dit deel van de grond, een gebied van de voormalige cokesfabriek, terwijl een Duitse instantie er natuurvoorziening opslaat. Als de sanering achter de rug is, kan Brunssum ook de laatste acht hectare Emmatterrein in eigendom nemen en stukken grond verkopen.

Drinkgelag loopt uit op steekpartij

HEERLEN - Een 27-jarige Heerleer is gistermiddag gearresteerd op verdenking van poging tot doodslag en zware mishandeling. Tijdens een avondje doorzakken stak hij een van zijn drinkbroers om onduidelijke redenen met een bloedmes. Het slachtoffer, een eveneens uit Heerlen afkomstige 21-jarige man, werd in zotgewekende toestand opgenomen in het ziekenhuis. Hij maakt het inmiddels reukrijk.

Het uit de hand gelopen drinkgelag vond al afgelopen dinsdag plaats. Samen met een derde Heerleer naar nuttigen de drie in het huis van de verdachte het nodige bier. Toen diep in de nacht de biervoorraad op was, ging de derde man op stap om nog meer drank bij te halen. In de tussentijd stak de verdachte het slachtoffer neer. Daarbij werd diens rechter long geperford.

Ronde

• Een wielerronde is natuurlijk pas echt een wielerronde als er ook inderdaad rondjes gedraaid worden. De wielrenners gisteravond in Heerlen hadden dat perfect in de gaten. Die hebben toch wat rondjes gemaakt en wij verbazen ons er eigenlijk over dat ze niet duizelig zijn geworden. Er waren wel andere mensen die duizelig werden. Dat had minder te maken met het feit dat die wielrenners rondjes reden, maar meer met het feit dat ze wat dicht in de buurt van een tappunt stonden waar schuimend bier gristig van de hand ging. Toch leek als Heerlen zo'n rondje op een kop staat en vergisteravond was dat ook al het geval en vanavond is het er vast ook nog gezellig. 't Wordt nog eens wat, pas maar op!

Miauw

• Ja hoor, daar zijn ze weer: de in het bos achtergelaten huisdieren. De vakantie is aangebroken en prompt lopen er in bos maulende katten rond of schuwende honden, pardoes achtergelaten door het 'baasje'. Mevrouw Ksiazek uit Schinveld heeft zo'n achtergelaten katje bijdehand opgenomen. Haar kleindochters vonden het beestje enige dagen geleden in de Schinveldse bossen. Eerst kregen ze het diertje niet te pakken. Na een paar liefst drieënhalve uur durende zoektocht vonden ze het magere zwarte katje toch en brachten het trots maar oma. En daar wordt het nu 'bijgevoerd' en verzorgd. Het zijn van die trieste steeds weerkerende verhalen.

Carnaval

• Wie denkt dat het carnavalsbloed in de zomermaanden minder heftig stroomt dan in de winterse periode, heeft het mis. De Winkballe denken het hele jaar aan carnaval, dat blijkt wel uit het feit dat men nu - in het hartje van de zomer - de beooging oproept foto's in te sturen voor een wedstrijd. Het moeten dus carnavalsfoto's zijn. De wedstrijd wordt gehouden omdat de Winkballe 4x11 jaar bestaan. Theo Arets, Herman Laarhoven en Dries Lunsen vormen de jury. Zij gaan drie foto's uitkiezen die een prijs winnen. Een selectie van het ingezonden beeldmateriaal wordt in het carnavalsseizoen tentoongesteld. Dus.....mocht U opeens een dezer dagen in de fotodoois duiken, zoek dan de carnavalskiekjes uit. De foto's moeten gestuurd worden naar De Winkballe, Geleenstraat 70, 6411 HT Heerlen. En achterop moeten naam en adres staan, anders krijgt de inzender zijn foto niet terug.

Botsing

• Een wat vreemde botsing vond donderdagavond plaats op de Zuandweg in Heerlen. Een op hol geslagen paard rende daar tegen een vrachtwagen op. Het arme dier raakte dusdanig gewond dat het moest worden afgemaakt. Het 15-jarige meisje dat op het paard had gereden, liep geen verwondingen op.

Morsen

• O ja, er moet natuurlijk ook nog even gemorst worden. Mevrouw Boelema uit Hoensbroek las een aardige advertentie van een verschoerderij aan de Randweg in haar woonplaats. Het volgende werd daarin aangeboden: Geen 2, geen 4, geen 6 pond (3 kilo) kuikenbotten voor slechts.....11 gulden. Conclusie van mevrouw Boelema en volgens ons een terecht: je krijgt dus helemaal niets voor elf gulden. En dat is - naar menselijke maatstaven - best duur.

Gevaarlijk

• Rijden met het raampje open kan gevaarlijk zijn. Dat ervoer een Duitser die donderdagmiddag voor een verkeerslicht in Heerlen stond. Toen het licht op groen sprong trok de bestuurder in de auto voor hem niet op. Hij drukte op de claxon, waarop zijn 'voorganger' uitstapte en hem door het geopende raampje klap in het gezicht gaf.

Hoera! Nick heeft een broertje

Brian

Geboren: 2 augustus 1991

Zoonje van:
Math en Renate
Schoonhen-Kersten

Tuinstraat 13
6414 TG Heerlen

Dankbaar voor het vele goede dat hij ons tijdens zijn leven heeft gegeven, hebben wij vrij plotseling afscheid moeten nemen van mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, oom en neef

Jozef Jongen

echtgenoot van

Maria Routheut

Hij overleed, voorzien van de h.h. sacramenten, op de leeftijd van 83 jaar.

In dankbare herinnering:
Kerkade: Maria Jongen-Routhout
Kerkade: Pieter Jongen
Kerkade: Elly Jongen-v.d. Mullen
Kerkade: André Jongen
Bunde: Marie Jose Giesen-Jongen
Piet Giesen en Marcel
Marielle en Roland
Kerkade: Engeline Jongen
Vineent en Robert
Familie Jongen
Familie Routheut

6462 GD Kerkade, 1 augustus 1991
Schummerstraat 37

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op dinsdag 6 augustus om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Antonius van Padua te Bleijerheide, gevolgd door de begrafenis op de centrale begraafplaats Schifferheide.

Voor vervoer is gezorgd.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren.

Maandagavond om 19.00 uur wordt de overledene bijzonder herdacht in de eucharistieviering in bovengenoemde kerk.

De dierbare overledene ligt opgebaard in het streekmortuarium, St-Pieterstraat 145, gelegen op het terrein van de Lückereidkliniek te Kerkade-Chevremont. Gelegenheid tot afscheid nemen van 18.00 tot 19.30 uur.

Zij die overhoofd geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze advertentie als zodanig te beschouwen.

Heden overleed, geheel onverwacht, ten gevolge van een zeer tragisch ongeval, mijn lieve vrouw, onze lieve moeder en oma, onze zuster, schoonzuster en tante

Truus Claessens

echtgenote van

Nic Coenen

in de leeftijd van 73 jaar.

De diepbedroefde familie:
Venray: N. Coenen
De Bilt: Johan Coenen
Charlotte Griik
Daan en Eva
Nijmegen: Silvy Coenen
Wychen: Niek Coenen
Toona van Boussekom
Ramee
Zeilst: René Coenen
Familie Claessens
Familie Coenen

5901 CB Venray, 1 augustus 1991
Merseloseweg 33

Wij nodigen u uit om met ons van haar afscheid te nemen tijdens een plechtige uitvaartdienst in de dekenale kerk (grote kerk) van St-Petrus te Venray, op dinsdag 6 augustus om 10.30 uur. Aansluitend zal de begrafenis plaatsvinden op de algemene begraafplaats Boschhuizen te Venray. Bijeenkomst in de kerk.

Zondag 4 augustus zullen wij onze dierbare overledene bijzonder gedenken tijdens de zondagdienst om 11.00 uur in bovengenoemde kerk. Hierna kan men afscheid nemen tussen 11.45 en 12.15 uur in de rouwkapel van het St-Elisabethziekenhuis te Venray (toegang via de hoofdingang). Gelegenheid tot schriftelijke condolance voor de uitvaartdienst.

Zij die, door de droevige omstandigheden waarin wij ons plotseling bevinden, geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Lang en geduldig heeft zij geleiden. Toch nog onverwacht ging zij van ons heen.

Lies Henkes-Oomen

in de leeftijd van 81 jaar.

Zij was het middelpunt van ons leven
Altijd
Nu moeten wij alleen verder
Alleen met de herinnering
En vol dankbaarheid

Fans Henkes
kinderen en kleinkinderen

1 augustus 1991
Beatrixstraat 12, 6155 KV Puth-Schinnen

De crematieplechtigheid zal worden gehouden in het crematorium Nedermas, Voutershof 1 te Geleen, op maandag 5 augustus om 11.00 uur. Samenkomst in het crematorium. Indien u afscheid van Lies wilt nemen, gelieve u contact met ons op te nemen.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Dankbetuiging

Daar het mij onmogelijk is eenieder persoonlijk te bedanken voor de vele bliken van medeleven, die ik van u mocht ontvangen, na het overlijden en tijdens de crematie van mijn lieve vrouw

Tinie Kroes

wil ik langs deze weg mijn oprechte dank uitspreken. U was voor mij een grote steun en gaf mij het gevoel dat zij door velen geliefd en gerespecteerd werd.

Hans Klaas

Augustus 1991

Enige en algemene kennisgeving

Tot onze grote droefheid maar dankbaar voor het vele dat hij voor ons heeft betekend, delen wij u mede dat heden van ons is heengegaan, mijn lieve man, onze goede en zorgzame vader, schoonvader, opa, zoon, broer, zwager, oom en neef

Piet Vossenber

echtgenoot van

Mia Mertens

op de leeftijd van 54 jaar.

In dankbare herinnering:
Mia Vossenber-Mertens
kinderen en kleinkinderen
Familie Vossenber
Familie Mertens

1 augustus 1991
Prof. Kamerlingh Onnesstraat 71
6431 TM Hoensbroek

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op dinsdag 6 augustus om 11.00 uur in de H. Corneliuskerk te Heerleheide, gevolgd door de crematie te Heerleheide-Minsterade.

Bijeenkomst in de kerk. Overtuigd van uw medeleven, is er geen condoleren. Maandag a.s. om 18.45 uur rozenkransgebed, met aansluitend avondmis, in voornoemde kerk. U kunt afscheid nemen in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100 te Hoensbroek. Bezoekgelegenheid dagelijks van 14.00 tot 15.00 uur en van 19.00 tot 20.00 uur. Zondag alleen van 14.00 tot 15.00 uur.

Nog midden in zijn leven, nog vol plannen voor zijn gezin en werk, werd heden door zijn Schepper teruggeroepen, na een kortstondige ziekte, in de leeftijd van 41 jaar, mijn lieve man, onze lieve en zorgzame vader, zoon, broer, zwager, oom en neef

Leon Maassen

leraar wiskunde
Stedelijke Scholengemeenschap Roermond

echtgenoot van

Marjo Swelsen

In dankbare herinnering:
Roosteren: Marjo Maassen-Swelsen
Roosteren: Ralph
Roosteren: Leon junior
Roosteren: Lambert Maassen
Roosteren: Sjant Maassen
Roosteren: Anna Maassen-Verstappen
Familie Maassen
Familie Swelsen

1 augustus 1991
Correspond: Drs. J. Lebensstraat 5
6114 BM Roosteren

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 6 augustus om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Jacobus de Meerdere te Roosteren.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 9.45 uur. De dierbare overledene zal bijzonder worden herdacht tijdens de avondmis van maandag 5 augustus a.s. om 19.00 uur in bovengenoemde kerk. Gelegenheid tot afscheid nemen in het Maasland-mortuarium Waubers, Heinsseweg te Sittard, dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Met verslagenheid en droefheid namen wij kennis van het overlijden van de voorster van ons schoolbestuur.

Leon Maassen

In onze herinnering zal Leon blijven voortleven als een fijn, energiek en vrolijk mens, waarvoor hij alle respect verdient.

Na acht jaren heeft Leon zich volledig ingezet voor het welzijn van onze school.

Wij wensen de kinderen Gods sterkte toe.

Wilt u indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze aankondiging als zodanig te beschouwen.

Met grote verslagenheid en droefheid namen wij kennis van het overlijden van

Leon Maassen

secretaris van ons kerkbestuur

Wij hebben Leon in korte tijd leren kennen als een energiek en eerlijk mens, met grote zorg voor Kerk en parochie.

Wij zullen trachten in zijn geest voort te gaan. Moge God Marjo en de kinderen sterken.

R.K. kerkbestuur
parochie St-Jacobus de Meerdere
Roosteren

Dankbaar dat wij hem zo lang in ons midden mochten hebben, geven wij u met droefheid kennis dat heden, na een kortstondige ziekte, in zijn eigen, vertrouwde huis, in het bijzijn van zijn vrouw en kinderen, is overleden, mijn dierbare man, onze zorgzame vader, schoonvader en lieve opa

Jan Wilhelm

Hochstenbach

echtgenoot van

Josephine Keulers

Gesterkt door het h. sacrament der zieken, overleed hij op 80-jarige leeftijd.

Geleen: J. Hochstenbach-Keulers
Geleen: Elly Creemers-Hochstenbach
Geleen: Harry Creemers
Geleen: Raymond en Jacqueline
Geleen: Peter Hochstenbach
Geleen: Mia Hochstenbach-Broekhoven
Geleen: Jean-Jacques
Geleen: Familie Hochstenbach
Geleen: Familie Keulers

6166 EA Geleen, 1 augustus 1991
Meijsstraat 27

De plechtige eucharistieviering zal plaatshebben maandag 5 augustus a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H.H. Marcellinus en Petrus te Oud-Geleen, waarna de begrafenis op het parochiekerkhof aldaar.

Bijeenkomst in de kerk. Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren. Mede tot intentie van de dierbare overledene, zal een avondmis worden opgedragen zondag 4 augustus om 17.30 uur in voornoemde kerk.

De overledene is opgebaard in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis, Barbarastraat 1 te Geleen, alwaar gelegenheid tot bezoek dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Vrij plotseling overleed op 64-jarige leeftijd, voorzien van de h. sacramenten der zieken, in het ziekenhuis te Sittard, mijn dierbare man, onze zorgzame vader en schoonvader, lieve opa, broer, zwager, oom en neef

Chrit Spelthan

echtgenoot van

Gerda Schulpen

Wij vragen u voor hem te bidden.

De bedroefde familie:
Dieteren: Gerda Spelthan-Schulpen
Dieteren: Margaret Hoorens-Spelthan
Dieteren: Geert Hoorens
Dieteren: Floor, Lotte
Montfort: Jos Spelthan
Annelies Spelthan-Munsterman
Tim, Nick
Dieteren: Marly Spelthan
Dieteren: Jos Hamacher
Dieteren: Stan
Dieteren: Familie Spelthan
Dieteren: Familie Schulpen

6114 KD Dieteren, 2 augustus 1991
Echterstraat 4

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis op het parochiekerkhof, wordt gehouden op dinsdag 6 augustus om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Stephanus te Dieteren.

Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur.

Maandag 5 augustus om 19.00 uur herdenking in de avondmis in voornoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur in het mortuarium van het ziekenhuis te Sittard.

Mochten wij iemand vergeten zijn te berichten, wilt u dan deze advertentie als kennisgeving aan nemen.

Getroffen vernamen wij het overlijden van de heer

Chrit Spelthan

Hij was meer dan 50 jaar spelend lid van onze vereniging en was benoemd tot lid van bijzondere verdienste.

Ons medeleven gaat uit naar zijn echtgenote, kinderen en kleinkinderen.

In onze herinnering zal hij blijven voortleven als een toegewijd lid en een fijne vriend.

Dieteren, augustus 1991

Fanfare „Eendracht”

Na een leven dat werd getekend door goedheid, oprechtheid, eerlijkheid en eenvoud, heeft de Heer tot Zich genomen, mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Mathieu Kraussen

echtgenoot van

Iny Schifffers

Hij overleed op de leeftijd van 73 jaar, voorzien van de h. sacramenten der zieken

De familie:
M.C.L. Kraussen-Schifffers
M.C.L. Kraussen
en Dave
René Janssen
Schinveld: Isy Gorissen-Kraussen
Schinveld: Hein Gorissen
Schinveld: Tom en Rick
Schinveld: Familie Kraussen
Schinveld: Familie Schifffers

Heerlen, 29 juli 1991 - Hodgesstraat 33

Corr.adres: Onderste Molen 1, 6451 EV Schinveld

De plechtige uitvaartdienst en de begrafenis hebben in besloten kring plaatsgevonden op vrijdag 2 augustus j.l. in de parochie van St-Martinus te Kerkade-Spekholzerheide.

Gij hebt mij gegrift in de palm van Uw hand

Het heeft de Heer behaagd tot zich te roepen

zuster Maria Edmunda
Maria Ostermann

geboren 10-1-1897 overleden 2-8-1991
te Wambeln (Dld.) St-Agnetenberg Sittard

Zeventig jaar van haar leven heeft zij als religieuze doorgebracht in de Congregatie der Liefdezusters van het Koosbaar Bloed.

Wij bevelen onze dierbare medezuster aan in uw gebeden.

Familie Ostermann
Zusters van St-Agnetenberg
Plakstraat 24
6131 HT Sittard

De uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 6 augustus om 14.30 uur in de kapel van St-Agnetenberg, Plakstraat 24, 6131 HT Sittard.

De dierbare overledene ligt opgebaard in de rouwkapel van het klooster aldaar.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Dankbetuiging

De overgrote belangstelling die wij mochten ondervinden bij het plotseling overlijden van mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader en opa

Cor Jansen

maakt het ons onmogelijk om een ieder persoonlijk te bedanken. Het heeft ons ontzettend gesteund. Daarom zeggen wij aan allen hartelijk dank voor de vele bliken van medeleven, condolances en bloemen.

Mevr. T. Jansen-Linden
kinderen en kleinkinderen
Familie Jansen
Familie Linden

Op maandag 5 augustus is de eerste jaardienst van mevrouw

Greetje

Rutjens-Janssen

En wel om 19.00 uur in de kerk H. Hart van Jezus te Nieuwenhagerheide

Familie Rutjens
Familie Janssen

Nog midden in zijn leven, nog vol plannen voor zijn gezin en werk, werd door zijn Schepper geheel onverwacht teruggeroepen, mijn lieve man, onze goede en zorgzame vader en schoonvader

Tjeu van Wijk

echtgenoot van

Gaby Brouns

op de leeftijd van 56 jaar.

In dankbare herinnering:
Gaby van Wijk-Brouns
Frank en Lucienne
Paul en Jody
Roel

30 juli 1991
Wilhelminastraat 96
6431 XX Hoensbroek

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op dinsdag 6 augustus om 11.00 uur in de Chr. Koningkerk te Hoensbroek-Zuid, gevolgd door de begrafenis op de centrale begraafplaats aan de Randweg.

Bijeenkomst in de kerk. Overtuigd van uw medeleven, is er geen condoleren.

Maandag a.s. om 19.00 uur avondwake in voornoemde kerk.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Met droefheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van de heer

Tjeu van Wijk

23 jaar was hij een toegewijd docent aan onze school. Met dankbaarheid blijft hij in onze herinnering voortleven.

Wij wensen de familie Van Wijk veel sterkte bij dit verlies.

Bestuur scholengemeenschap
De Aldenhof Hoensbroek

Met droefheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van onze collega

Tjeu van Wijk

Dankbaar blijft hij in onze herinnering voortleven.

Wij wensen Gaby en de kinderen veel kracht bij het dragen van dit verlies.

Directie en personeel van de
scholengemeenschap De Aldenhof Hoensbroek

Met verslagenheid namen wij kennis van het plotselinge overlijden van ons geacht lid de heer

Tjeu van Wijk

Wij verliezen in hem niet alleen een kundig muzikant maar tevens een goede vriend en een trouw en loyaal verenigingsman. Wij wensen Gaby, Frank, Paul en Roel alle sterkte toe.

Dirigent, bestuur, leden en damescomité van de
r.-k. fanfare St-Gabriel uit Hoensbroek

Met grote verslagenheid hebben wij kennis genomen van het plotseling overlijden van onze trouwe sportvriend

Tjeu van Wijk

Je inzet en trouw aan onze vereniging, zal steeds in onze herinnering blijven voortleven.

Je sportvrienden van
volleybalclub „Kan Net” Heerlen

Dankbaar voor alles wat hij voor ons heeft betekend geven wij met droefheid kennis dat na een langdurige ziekte van ons is heengegaan mijn dierbare man, onze broer, zwager, oom en neef

Antoon Biemans

echtgenoot van

Franziska Reuling

Hij overleed thuis in zijn vertrouwde omgeving, gesterkt door de h. sacramenten in de leeftijd van 72 jaar.

Brunssum: F. Biemans-Reuling
Familie Biemans
Familie Reuling

6441 AX Brunssum, 2 augustus 1991

Willm Alexanderstraat 8

De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden op dinsdag 6 augustus om 11.00 uur in de dekenale kerk H. Gregorius de Grote in Brunssum.

Kerkstraat, waarna om 12.30 uur de crematieplechtigheid zal plaatsvinden in het crematorium Nedermas in Geleen, Voutershof 1.

Voor vervoer per bus heen en terug is gezorgd. Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

De avondwake is maandag om 19.00 uur in de kapel van eerdere genoemde kerk.

De dierbare overledene is opgebaard in de rouwkapel van het St-Gregoriusziekenhuis in Brunssum.

Gelegenheid tot afscheid nemen, dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

Wilt u indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze aankondiging als zodanig te beschouwen.

† Harry Zeekaf, 67 jaar, echtgenoot van Miets Gordi, 6217 JJ Maastricht. Dr. van Kleefstraat. De uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 5 augustus om 11.00 uur in de parochiekerk van de Anna, Via Regia Maastricht. Gelegenheid tot condoleren vanaf 10.40 uur in kerk.

† Barbara Loos, 81 jaar, echtgenote van Lambertus Bollen. 6217 AD Maastricht, Troederostraat 9. De uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 5 augustus om 14.30 uur in de parochiekerk van de Anna, Via Regia Maastricht. Schriftelijk condoleren in kerk.

† Giel Severijns, 72 jaar, 6217 BW Ulestraten. De uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 5 augustus om 11.00 uur in de parochiekerk van de Catharinakerk te Ulestraten. Er is geen condoleren.

† Leonardus F. Geelen, 67 jaar, Dorpsstraat 64, 6414 AP Heel. De plechtige eucharistieviering vindt plaats op maandag 5 augustus om 10.30 uur in de parochiekerk van St-Stephanus te Heel.

Van onze verslaggever

Politie klaagt over misbruik alarmnummer

ongelukken of schelden ons de huid vol en leggen dan neer", zegt hij.

Bij de invoering van het alarmnummer heeft de politie destijds veel aandacht besteed aan het bekendmaken van 06-11 als alarmnummer van ambulancedienst, brandweer en politie. Het 06-11 nummer is uitsluitend bedoeld voor situaties die zo be-

een taxi willen bestellen", aldus de woordvoerder van de 06-11-centrale in Maastricht.

Qua tijdstip zijn de zondagmorgen, de woensdagmiddag en de schoolvakanties de 'toppers' in het oneigenlijk gebruik. „Dan zijn het voornamelijk scholieren die bellen. Heel vervelend, want wie ons echt nodig heeft, moet wachten. Ik heb trouwens de indruk dat de aandacht die kranten en televisie aan het misbruik van 06-11 besteden, averechts werkt. Laatst was het bijvoorbeeld op Jeugdjournaal. Een dag later stond de telefoon hier roodgloeiend. Allemaal kinderen.”

Burgemeester gaat golfbaan leiden

Hotelplannen lagen al jaren op de plank

Vervolg van pagina 1

„Wij kunnen nu snel met de bouw van het hotel beginnen”, keek een tevreden IMA-directeur Camphuyzen vooruit, nadat de overdracht had plaats gevonden. „De plannen zijn bestekgereed en ik verwacht geen problemen. Alleen de funderingstechniek bezorgt ons nog wat denkwerk. We willen een gedeelte van het hotel in de vijver naast het Trefcentrum realiseren. Bouwen in een vijver vergt al een speciale aanpak; de rest van de ondergrond is ook niet super. Het bouwoverleg start zodra iedereen terug is van vakantie. Dan ook wordt de datum bepaald, waarop met de werkzaamheden begonnen kan worden.”

De diepste zucht zal ongetwijfeld Brunssumse burgemeester Lou Hoogland, voorzitter van de Raad van Bestuur van de Openbare Golf BV, hebben geslaakt op het moment dat de handtekeningen gezet werden. Bijna drie jaar geleden kwam de bouw van het hotel voor het eerst ter sprake en steeds weer kwam er op het moment dat spijkers met koppen geslagen moesten worden, iets tussen waardoor weer vertraging ontstond.

„Het heeft wat langer geduurd,” aldus Camphuyzen. „Daar zijn meerdere redenen voor aan te wijzen. Op

de eerste plaats nam de technische voorbereiding behoorlijk wat tijd in beslag. Dan waren er tegenslagen zoals de uitbreiding van de golfbaan met negen holes, die vertraagd is door allerlei procedures. Zo zijn er afgelopen jaren heel wat obstakels geweest.”

Inmiddels heeft IMA de filosofie met betrekking tot het hotel bijgesteld. „Oorspronkelijk wilden wij een golfhotel realiseren. Die gedachte heeft plaats gemaakt voor een opzet waarin congressen en vergaderingen een belangrijke rol spelen. Terwijl de nadruk op het recreatieve vlak voornamelijk in het weekende komt te liggen. Het feit dat een en ander op een golfterrein gesitueerd zal zijn, is uniek. Daarin onderscheidt het zich in Nederland van vergelijkbare hotelaccommodatie,” aldus de IMA-directeur.

Nu de ontkoppeling van Trefcentrum BV en Openbare Golfbaan BV een feit is, zullen er ook in personeel opzicht veranderingen worden doorgevoerd. Zo zal burgemeester Lou Hoogland, die per 1 september met pensioen gaat, zich in de toekomst meer in directe zin met de Openbare Golfbaan bezig gaan houden. Per 1 november zal dat gestalte krijgen. Manager van de BV Trefcentrum blijft Frans America.

Pleidooi voor meer artsen en therapeuten

Revalidatie erg vaak gebrekkig

door geert dekker

HEERLEN - De Zuidlimburgse ziekenhuizen kunnen bijna veertig procent van hun revalidatiepatiënten niet de gewenste behandeling geven. Uit een onderzoek dat is uitgevoerd door het PROL (Provinciaal Overleg Limburg) blijkt dat veelal moet worden volstaan met een adviserende rol van de revalidatie-arts, terwijl een complete behandeling door een revalidatieteam gewenst is. De wachttijd in het Academisch Ziekenhuis Maastricht (AZM) voor sommige revalidatieprogramma's loopt op tot vijf maanden.

Twee maanden lang zijn alle nieuwe patiënten geregistreerd die in de vijf ziekenhuizen en twee revalidatiecentra van Zuid-Limburg ondergaan van de revalidatie-artsen kwamen. Terwijl in de revalidatiecentra tien procent niet precies geholpen kon worden zoals gepland, ondergingen in de ziekenhuizen 184 van de 481 patiënten (38 procent) een minder intensieve behandeling dan nodig was.

Volgens drs. E. Terpstra, hoofd van de afdeling revalidatie van het AZM, zouden de ziekenhuizen twee keer zoveel specialisten en artsen-assistenten moeten hebben als nu. Daarnaast is volgens haar een verbetering van de revalidatieteams noodzakelijk: meer logopedisten, fysiotherapeuten, psychologen, technici en ergotherapeuten. Uit het onderzoek blijkt dat met name ergotherapeutische en psychologische hulp onvoldoende aanwezig is. In de helft van de gevallen was ergotherapie gewenst terwijl het niet gegeven kon worden.

Bijwonen

Het geld voor uitbreiding zou van het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur moeten komen. Terpstra: „Maar in Den Haag zal men wel zeggen dat meer plaatsen geen geld mogen kosten. In dat geval zal er dus elders iets vanaf moeten.”

Het onderzoek van het PROL is gestart met het oog op een provinciale nota, het Voorontwerpplan Revalidatievoorzieningen, die Limburg in opdracht van de staatssecretaris van WVC opstelt. In januari 1992 moet die nota verschijnen.

Dr. H. Jansen, een van de revalidatie-artsen van de ziekenhuizen in de Postlelijke Mijnstreek, hoopt dat revalidatie binnenkort niet meer beschouwd wordt als bijwonen. „Dat gebeurt nu wel,” zegt hij, „terwijl niet alleen wij, maar ook andere specialisten zoals de neurochirurgie en plastische chirurgie last hebben van de tekorten. Vooral de mogelijkheid van 'teamwork' wordt in Heerlen, Brunssum en Kerkrade niet gemist.”

(ADVERTENTIE)

Meubelgroothandel Reulen bu

TOEGANG VOOR IEDEREEN

Zeer grote collectie bankstellen, kasten, eethoeken, Lazy-Boy fauteuils en vloerbedekking etc. etc.

INRUIK MOGELIJK

5000 m² verkoopruimte

maandag 13-18 uur

donderdag koopavond

40 VERSCHILLENDE SLAAPKAMERS

Heerlenweg 251, Heerlen

Tel. (045) 216123

Langs grote weg

Heerlen-Brunssum

Het dorp van de dappere dames

KESELT - Een oude man sloft over de oprit. Een kind, zijn kleinzoon ongetwijfeld, huppelt achter hem aan. Plots stikken zijn stappen. Een vreemde voor zijn huis; dat gebeurt niet alle dagen. De grijze Kesseltenaar wordt onmiddellijk aangesproken. Je mag jezelf gelukkig prijzen op zo'n hete zomerdag een levende ziel tegen te komen.

Wie over buurtschappen, dorpen en gehuchten wil schrijven, moet kunnen wachten. Want een eigenschap die alle 'burengehuchten' gemeen lijken te hebben is rust. Oh, hoe stil het is in Kesselt. Er is geen winkel te zien, alleen een gesloten café en een kerk. De korenaren wuiven zacht. De koeien liggen stil te herkauwen. Slechts het geluid van langzame auto's op de verderop gelegen weg van Lanaken naar Vroenhoven is soms te horen.

Vierhonderdvijftig zielen telt de parochie, zegt de man, wijzend naar de kerk. Misschien moet je er een dertig aftellen, vervolg hij, want ook mensen van de aangrenzende buurtschap Kl. Lafeld (gemeente Riemst) bezoeken de parochiekerk. Maar ondanks dit rijke aantal Kesseltenaars, gebeurt er weinig. Niets bijzonders eigenlijk, weet de man die zijn hele leven in het Belgisch-Limburgse dorpje heeft gewoond.

Hij loopt de weg af. Een bankje in de schaduw lokt. Twee keer met de auto door het dorp toeren heeft niet meer opgeleverd dan een bezwarte rug en de voor de hand liggende conclusie dat Kesselt een boerengehucht is. Hier geen grote weilanden met honderden koeien, geen boerderijen met tien varkensstallen, maar kleine weides en akkers die

burengehucht

Dat is de titel van een serie zomerse verhalen in het Limburgs Dagblad. Verslaggevers van deze krant gaan op tournee langs gehuchten en dorpjes in het Belgische en Duitse grensgebied. Vijf dagen per week berichten ze over hun ervaringen.

VANDAAG: KESSELT

pittoresk de boerderijen en woonhuizen afwisselen.

Madame

De commissie vergt niet veel tijd. Na een korte sluimering - de rust werkt aanstekelijk - is 'ie er al weer. Veel praten doet de man niet. Maar zijn belofte komt hij na. Een stapeltje cahiers van de heemkring 'Wiosello' is het resultaat. Veel gegevens over het grijs en nog veel grijsere verleden van Veldwezelt, Kesselt en omstreken passeren de revue. Twee anecdotes vallen op: de redding van Kesselt door 'madame Luyen' en het verhaal van Hubertina Tell.

Er was eens - dit is geen sprookje - een vrijwilligersleger in Lanaken, dat tijdens de eerste Wereldoorlog onder de bezielende leiding van Lanakens burgemeester De Caritat, weerstand bood aan de Duitse bezetter. De troepen van De Caritat hadden in Kesselt een Duitse soldaat gevangen genomen en deze terechtgesteld. De dorpelingen vreesden dat er van Duitse zijde zware represaillemaatregelen zouden volgen en toen de eerste Duitsers in Kesselt arriveerden, maakten de bewoners zich zo snel mogelijk uit de voeten.

Maar daar was madame Luyen. Zij greep in. Deze 'kleine maar dappere

• Kesselt is een echt boerengehucht. Veel weiden en akkers midden tussen de huizen en boerderijen.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

vrouw”, zo wordt verhaald, nam het initiatief met de Duitsers te onderhandelen. Zij wilde dat het dorp met rust zou worden gelaten. De dame, in Heel en Panheel als Anna Margaretha Hubertina Vermeulen geboren en weduwe van ene Cornelius Loyens, sprak vloeiend Frans en Duits. Maar wat ze dan in rap Duits tegen de bezetters heeft gezegd, weet niemand. Het moeten krachtige argumenten zijn geweest want Kesselt werd met rust gelaten. Dank zij deze dappere dame.

Ook het tweede heldhaftige verhaal speelt zich af in Wereldoorlog I. Toen gebeurde er blijkbaar wel het een en ander in Kesselt. De hoofdpersoon van dit verhaal is ook weer een vrouw, Hubertina Tell oftewel Tien van Tillo. Deze Kesseltse zat op een mooie dag met moeder en oma onder de pruimeboom. Ma las voor uit de clandestiene krant die uit Maastricht was meegebracht. In deze krant werd de 'Pruus' (de Duitser) weinig lovend beschreven en dat las ma allemaal hardop voor.

Helaas luisterde een Duitse officier mee en betrapte hen op heterdaad. Kesseltse Tien had echter geen schrik van de Duitser en beantwoordde al zijn vragen prompt. Het beviel de officier allesbehalve dat Tien niet van hem onder de indruk was. Als ze dan geen schrik had, dan zou hij haar dat wel eens bezorgen. Tien van Tillo moest met haar rug tegen de perereboom gaan staan, zo vertelt ze in Wiosello.

De Duitse officier haalde een vuurwapen tevoorschijn en vroeg Tien of ze nog steeds geen schrik had. Nee hoor, Tien was geen angsthaas. Een schot werd afgevuurd... net boven haar hoofd. 'Hubertina Tell' hield stand. Het liep natuurlijk allemaal goed af. De Duitser was zo onder de indruk van de betoonde moed, dat de familie er met een vermaning afkwam. Dank zij deze dappere dame.

't Is stil op straat in Kesselt. Maar de Kesseltse anecdotes zijn nog net zo levendig als de dag van toen.

ans bouwman's

Vrachtwagens eerder over Duitse grens

ZOETERMEER - Het Nederlands vrachtverkeer zal vanaf 1 september minder vertraging ondervinden bij de Duitse grens. De Duitse regering heeft op verzoek van het ministerie van financiën de procedures bij grenspassages vereenvoudigd. Vrachtwagens met goederen die bestemd zijn voor EG-landen kunnen straks de grens passeren zonder gebruik te maken van de aparte rijstroken voor het goederenvervoer.

Dat blijkt uit een publicatie van de Nederlandse douane. Volgens de verladersorganisatie EVO zal de filevorming bij met name de grensovergang Venlo op de E34 door deze maatregel sterk teruglopen. De EVO had bij Financiën aangevraagd om overleg met Duitsland over de problemen waarmee het Nederlandse vrachtverkeer bij de grens te maken krijgt.

Het probleem zal volgens de organisatie echter pas volledig zijn opgelost als Rijkswaterstaat bij de grensovergangen een nieuwe bewegwijzering plaatst, zodat het vrachtverkeer dat meteen kan doorrijden van de rest gescheiden wordt. De EVO heeft het ministerie van verkeer en waterstaat gevraagd er voor te zorgen dat die borden snel worden geplaatst.

Bloedgebrek in B-Limburg

HASSELT - Traditiegetrouw heeft België tijdens de vakantieperiode te kampen met een tekort aan bloed. In België wordt bloed ingezameld door het Rode Kruis, dat daarvoor rekent om honderden vrijwilligers die zich om de vier maanden melden. Momenteel zijn er echter veel bloedgevers op vakantie, zodat er een nijpend tekort dreigt. Voor het eerst in de geschiedenis is er een tekort in Belgisch-Limburg. Andere jaren kon deze provincie steeds in haar behoeften voorzien. Om hier een einde aan te maken, worden nu door het Rode Kruis inzamelingen gehouden op drukke plaatsen zoals stations en grootwonenhuizen.

• De dode beer Cor wordt uit z'n nachtverblijf gehesen. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Op 23-jarige leeftijd is gisteren in de Maastrichtse 'Bereköl' mannetjesbeer Cor overleden. Aangenomen wordt, dat hij een natuurlijke dood is gestorven.

Om het stoffelijk overschot uit het laaggelegen nachtverblijf naar boven te takelen, werd professionele hulp ingeroepen. De brandweer arriveerde in het Aldenhofpark met twee wagens en zes manschappen. Een van hen dook naar de sterfkamer en hing de dode beer vakkundig in een singel. Vervolgens werd het kadaver met behulp van een takelwagen van Nutsbedrijven opgetild en even verder neergelegd op het gazon. In afwachting van afvoer naar een destructorbedrijf werd de beer in een grote lap plastic gewikkeld. Niet bepaald vrolijk ge-

stemd nam de secretaris van de Stichting Dierenpark Maastricht ter plaatse condolances in ontvangst.

Sinds 1920 behoren enkele bruine beren tot de levende have van de Maastrichtse stadsparken. In april van dat jaar kocht de gemeente twee 3- of 4-jarige bruine beren van circusdirecteur Wilhelm Hagenbeek. Zij kostten 650 gulden per stuk. Het mannetje kreeg de naam Max en het vrouwtje werd Poltara genoemd. Beide namen vielen later ook ten deel aan een volgend beren-echtpaar dat zich in Maastricht vestigde. Het laatste tweetal Max en Pol werd in 1981 wegens ruimtegebrek in Maastricht om niet aan de Zoo in het Belgische Zwartberg geschenken. Zij lieten drie in 1968 geboren mannelijke telgen in Maastricht achter: Jacky, Jo en Cor. Alleen Jacky en Jo zijn nu nog over.

Maasdok is niet bij Arbeidsbureau geweest

'Die Polen zijn echte vaklui'

Van onze correspondent

MAASTRICHT - „Waarom heeft de politie of de arbeidsinspectie ons niet eerst gebeld? Als ze hadden verteld dat er tewerkstellingsvergunningen ontbreken, hadden we die misschien alsnog in Polen kunnen regelen.” Dat zegt directielid De Luiker van de Belgische scheepswerf Sint-Barbara. Hij voert het woord voor het Maastrichtse dochterbedrijf Maasdok, waar deze week dertig illegale Polen in de kraag werden gevat.

Volgens De Luiker was er geen kwade opzet in het spel. „We zijn een fatsoenlijk bedrijf.” Hij is gebeld over de inval van de Maastrichtse gemeentepolitie en de arbeidsinspectie. „Denken die nou werkelijk dat we op het terrein dertig Polen verborgen wilden houden of wilden laten zwartwerken? We zijn er steeds vanuit gegaan dat de Poolse lasser hier volkomen legaal aan de slag waren.”

Zegsman J. Rouvroye van de Maastrichtse gemeentepolitie wijst de argumenten resoluut van de hand. „Wij constateren dat er dertig Polen werken ter ziele daar geen vergunning voor is. De werkgever moet van die verplichting op de hoogte zijn.”

Contract

Volgens De Luiker gaan de Polen naar huis totdat de papieren kloppen. Dan moeten ze hun contract komen afmaken. „De schade die wij nu lijden zal ik verhalen. Of op de Poolse firma

ECT of op de Nederlandse Staat.”

„De Poolse verpleegkundigen die het Amsterdamse ziekenhuis had aangevraagd hebben deze week van de Raad van State toch ook te horen gekregen dat ze mogen blijven.”

Directeur F. Rulkens van het arbeidsbureau in Maastricht is het niet eens met deze zienswijze. „De werkgever dient zijn eigen verantwoordelijkheden te kennen. Hij moet zorgen voor een tewerkstellingsvergunning en niet de Polen. Een voorwaarde om die vergunning te krijgen is dat eerst de ingeschrevenen bij het arbeidsbureau een kans krijgen. We hebben 15 lasser in de bakken en 47 mensen met een zogenaamde las-aantekening. Of die mensen voor Maasdok geschikt zijn weten we echter niet, omdat we nog nooit iets van hen vernomen hebben.”

De Luiker: „Sinds Maasdok in de kranten staat, heeft zich nog niet één lasser gemeld bij ons. We kunnen er vijftig tot zestig gebruiken want de scheepsbouw gaat uitstekend. De opdracht, waar de Polen aan werkten is goed voor 33.000 uren.” Een medewerker op het terrein van Maasdok: „We hebben hier al lasser gehaald via een uitzendbureau waarvan na een halve meter laswerk al bleek dat ze het vak niet beheersen. Nee, dan liever de Polen, want die weten wat lasser is. Dat zijn vakmensen.” De Polen hebben gisteren niet meer gewerkt. De overige tien personeelsleden van Maasdok blijven gewoon aan de slag.

(ADVERTENTIE)

Klein in meters
GROOT in
SERVICE
GROOTSTE
collectiecontactlenzen-
brillenspecialzaakKlein in meters
Groot in service
Grootste collectieP. HOPPENBROUWERS
EMMAPLEIN 11
HEERLEN, Tel. 711984Met onze bekende
garanties

EG onder voorwaarden bereid meer waarnemers te sturen

Duitsland veroordeelt houding van Serviërs

Vervolg van pagina 1

BELGRADO/ZAGREB - Inwoners van Dalj dat inmiddels in Servische handen is, gaven echter een heel andere lezing van de feiten. Zij verklaarden dat Servische guerrillastrijders het dorp binnentrokken, dorpelingen oppakten en verscheidene van hen doodschoten.

De Kroatische regering gaf gisteren een verklaring uit, waarin wordt gezegd dat tanks van het federale leger vanuit Servie de grens waren overgestoken om deel te nemen aan de aanval op Dalj. Westerse diplomaten geloven dat de strijd in Dalj bedoeld is om Kroatie tot een confrontatie met het federale leger te provoceren.

Een grote troepenmacht van de Kroatische politie slaagde er in de nacht van donderdag op vrijdag in het dorp Kostajnica op de Serviers te heroveren. De Kroaten moesten het plaatsje woensdagavond ontruimen na gevechten met Servische eenheden. Die controleerden nog zeven andere dorpen in het gebied Banija, een streek ten zuidoosten van Za-

greb, waar een grote Servische minderheid leeft.

Als gevolg van de strijd tussen Serviërs en Kroaten zijn ongeveer 50.000 mensen in het 'oorlogsgebied' hun huizen ontvlucht.

Meer waarnemers

Minister Van den Broek praat vandaag met zijn Luxemburgse en Portugese collega in Belgrado over een mogelijke uitbreiding van het aantal waarnemers. De EG-ministers hebben in het begin van de week Joegoslavië voorgesteld het huidige aantal waarnemers te vergroten van 50 tot 150 a 200, op voorwaarde dat hun veiligheid wordt gegarandeerd en het Joegoslavische federale leger en de Kroatische Nationale Garde gemengde patrouilles vormen die in nauw contact met de waarnemers optreden. Voorwaarde is ook dat de legereenheden die niet aan deze patrouilles deelnemen, naar de kazernes terugkeren en de eenheden van de Nationale Garde die geen deel uitmaken van de patrouilles, worden ontbonden.

Toelichting

Minister Van de Broek maakte gisteren duidelijk dat de EG-ministers zeker niet denken aan het zenden van een zwaar bewapende legermacht, die in Joegoslavië orde op zaken moet stellen. „Een meer militair getinte eenheid” dan het huidige korps waarnemers - burgers en ongewapende en niet-geuniformeerde militairen - kan, aldus Van den Broek, slechts een vredesmacht zijn, een soort van buffer tussen de strijdende partijen, die soms in de verleiding komen om tijdens een bestand toch weer de wapens op te nemen. „Dit is heel iets anders dan een interventiemacht die poogt vrede af te dwingen of op te leggen.”

De Duitse regering heeft zich gisteren uitgesproken voor het sturen van een interventiemacht van de EG of de CVSE (Conferentie over Veiligheid en Samenwerking in Europa), mits alle betrokken partijen het daarmee eens zijn. Het Duitse leger zal overigens niet aan zo'n operatie mogen deelnemen, omdat de grondwet dat verbiedt.

Veroordeling

Bonn is momenteel voorzitter van de CVSE en de WEU en zal beide instellingen bijeenroepen, als de partijen in Joegoslavië om een Europese vredesmacht vragen. Minister Genscher betwijfelt echter of het zover zal komen, gezien de 'weigerachtige houding' die de Servische leiding zelfs al tegenover het sturen van EG-waarnemers inneemt. Tot dusver houdt die eigenlijke vorm van Europese inmenging tegen, meent ook Van den Broek. De Duitse regeringswoordvoerder Norbert Schafer veroordeelde gisteren de houding van Servië in het conflict met Kroatie als een 'flagrante schending' van de principes van de CVSE. „De poging van Servische groepen om de binnenlandse grenzen van Joegoslavië met geweld te veranderen, kunnen op geen enkele wijze worden gerechtvaardigd,” voegde minister Genscher daaraan toe.

(ADVERTENTIE)

LUIJTEN

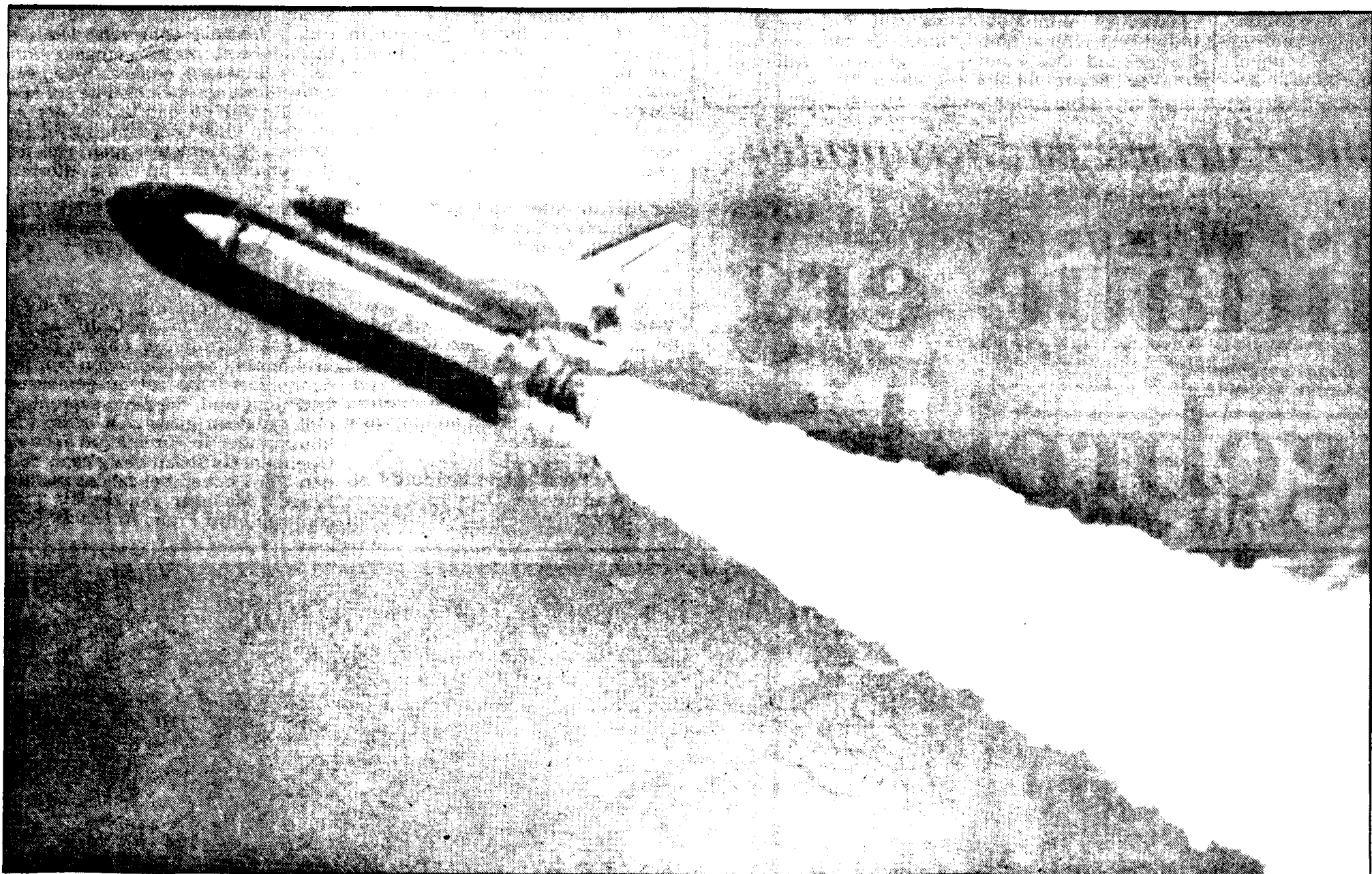
advocaten

houden voortaan elke
dinsdagmiddag
van 15.30 tot 17.00 uur

gratis spreekuur,

maar u kunt ook bellen voor een afspraak.
Ruys de Beerenbroucklaan 14-16, Heerlen.
045-713888.

Ruimteveer gelanceerd

● Het Amerikaanse ruimteveer Atlantis is gisteren na tien dagen uitstel gelanceerd vanaf het Amerikaanse ruimtevaartcentrum Cape Canaveral (Florida). Het vertrek liep vertraging op wegens technische problemen en slechte weersomstandigheden. De vijf astronauten aan boord van de shuttle blijven negen dagen in de ruimte. Hoofddoel van de vlucht is het uitzetten in de ruimte van de communicatiesatelliet TDRS. De satelliet kost 120 miljoen dollar (bijna 240 miljoen gulden). Voorts zullen de bemanningsleden (vier mannen en een vrouw) gedurende hun verblijf in de ruimte wetenschappelijk onderzoek verrichten.

Nog geen spoor van ontsnapte Zweedse gangster

HEERLEN/LEUVEN - Van de Zweedse gangster Yussi Ondin, die vorige week uit de gevangenis in Leuven (B) ontsnapte, ontbreekt nog ieder spoor. De politie sluit niet uit dat de crimineel in Nederland vertoef, maar concrete aanwijzingen daarvoor zijn er tot nog toe niet. Ondin was in België tot levenslang veroordeeld wegens moord op rijkswachter Luc Verstappen in Lana. De Zweed schoot de rijkswachter dood bij een mislukte poging een bank te overvalen. Een collega van Verstappen raakte ernstig gewond. Ondin wist te ontkomen, maar werd enkele dagen later in Enschede gearresteerd. Tegen de politie zei Ondin dat hij op weg was naar zijn vaderland.

Volgens een woordvoerder van de Rijkspolitie Limburg is het mogelijk dat Ondin ook nu probeert om via Nederland en Duitsland naar Zweden te vluchten. „Maar voor hetzelfde geld is hij naar het zuiden afgezakt”, zegt hij. Het vakantiesizoen is in volle gang en tussen al die toeristen kun je je gemakkelijk schuilhouden. Maar we blijven uiteraard alert.

Al eerder

De krant schreef niet wanneer en hoe de executies waren uitgevoerd. Al enkele dagen eerder deden er geruchten de ronde over geheime executies in het kamp van Johnson in Caldwell, een nederzetting even buiten de hoofdstad Monrovia.

Het was ook Johnson die vorig jaar augustus voor de ogen van een fotograaf van Associated Press een jonge Liberiaanse hulpverlener, die het embleem van het Rode Kruis droeg, op straat doodschoot, omdat hij zich een deel van de opbrengst uit de verkoop van rijst zou hebben toegeëigend. Hij deed dat terwijl een Franse collega van het slachtoffer hem probeerde te overtuigen

NICOSIA WASHINGTON - De tweede man van de Amerikaanse geheime dienst CIA, Richard Kerr, heeft gisteren gezegd dat de dienst de in opspraak geraakte Bank of Credit and Commerce International (BCCI) heeft gebruikt om „substantiele” financiële transacties door te voeren. Sprekend voor een groep studenten in Washington wilde hij evenwel niet kwijt wanneer de transacties plaatsvonden en welke partijen daarbij betrokken waren.

Zijn superieur, CIA-directeur William Webster, heeft in een eerder stadium een intern onderzoek gelast naar de connecties

Vice-directeur CIA bevestigt connecties met BCCI

die de dienst met BCCI „gehad zou hebben.” Kerr wist over dit onderzoek te melden dat voor zover hij wist alle contacten met de in Luxemburg gevestigde bank „volstrekt legaal” zijn geweest. De vice-directeur leek hier te refereren aan een artikel

in het weekblad Time dat stelde dat de CIA samen met BCCI-medewerkers betrokken was bij een aantal duistere zaken als kidnapping, smokkel en mogelijk zelfs moord.

De Fatah Revolutionaire Raad heeft intussen ontkend dat de leider van deze Palestijnse organisatie, de terrorist Abu Nidal, ooit van de diensten van BCCI gebruik heeft gemaakt. De „provocaties” aan het adres van 's werelds meest gezochte crimineel komen „uit kringen van de Zionistische entiteit (Israel, red.) en Europese elementen die hieraan verwant zijn”, aldus de Raad in een verklaring.

WVC introduceert magneetkaart in opvangcentra asielzoekers

DEN HAAG - Een systeem van magneetkaarten moet vanaf dit jaar zorgen voor een meer efficiënte bedrijfsvoering in acht opvangcentra voor asielzoekers. De kaart gistreert wie er op een bepaald moment „in huis” is en kan worden gebruikt om de uitgifte van kleding en zakgeld en beddengoed te controleren. Het zogenaamde „huisregistratiesysteem” maakt de uit van het ontwerp „Toelatings-Opvangmodel Asielzoekers” WVC dat vorige maand naar de Tweede Kamer is gestuurd.

Woordvoersters van Justitie en WVC hebben dit gisteravond bevestigd. Het plan zal eind augustus in de Tweede Kamer worden behandeld en moet op 1 oktober worden ingevoerd. Het is de bedoeling om in ieder geval de vier nieuwe Opvangcentra (OC) met het magneetkaart-systeem uit te rusten.

Ook vier à vijf zogenaamde Korte Verblijfscentra (KVC) zullen dit jaar met het systeem gaan werken. In totaal krijgen zo'n vierduizend asielzoekers de magneetkaart uitgereikt.

De woordvoester van WVC ontkent dat de kaart een nieuw soort identiteitsbewijs zou zijn. „Dat is pertinent niet het geval, het is ook niet de bedoeling om te kunnen controleren hoe lang een asielzoeker zich buiten het opvangcentrum heeft begeven.”

De magneetkaart heeft volgens WVC twee belangrijke voordelen. Medewerkers van Justitie die met een asielzoeker willen praten over diens aanvraag, kunnen op eenvoudige wijze zien of de client „in huis” is. Dat voorkomt vertraging in de afhandeling. Als tweede voordeel noemt het ministerie de effectievere controle op de verstrekking van kleding- en zakgeld.

Retraite in Regina Carmeli

SITTARD - Het bezinningshuis Regina Carmeli in Sittard biedt deze maand twee mogelijkheden tot retraite en bezinning. Van zondag tot en met zaterdag 10 augustus er een retraite in stilte. Het thema „Bidden met Lucas”. De retraite wordt begeleid door pater Raf Gommers en de kosten zijn 260 gulden.

Op zaterdag 17 augustus leidt ds. J. Schröder een bezinningsdag in stilte over het thema „Naar de Vader door de Zoon in de Heilige Geest”. De kosten van deze bijeenkomst zijn 12,50 gulden.

Verder heeft het bezinningshuis een folder opgesteld over de diverse activiteiten (themasdagen, retraite, bezinningsdagen) in 1992. Voor informatie kan contact worden opgenomen met zuster M. Lambert Warmenhoven, tel. 046-525380.

Toch zien velen in Prince Johnson een held

Rebellenleider Liberia doodt legercommandant

MONROVIA - De Liberiaanse rebellenleider Prince Johnson heeft zijn hoogste legercommandant, Moses Varney, geëxecuteerd, omdat deze in het geheim wapens van het rebellenleger zou hebben overgedragen aan de Westafrikaanse interventiemacht in Liberia. Ook doodde Johnson drie strijders van zijn Onafhankelijk Patriottisch Front. Dat heeft de krant van de rebellenleider donderdag gemeld.

van hun onschuld. Toch blijft hij de held van veel inwoners van Monrovia. Ze zijn hem dankbaar dat hij Charles Taylor buiten de stad weet te houden. Taylor is de andere rebellenleider, die het grootste deel van de rest van het land in handen heeft.

De Westafrikaanse interventie-

macht hielp in december een staakt-het-vuren tot stand komen in de Liberiaanse burgeroorlog, die toen een jaar aan de gang was. Eigenlijk zouden op grond van een vredesplan in oktober verkiezingen moeten worden gehouden, maar die worden geblokkeerd omdat Taylor weigert zijn troepen te ontwapenen.

Transporteur Starmans overgenomen

Van onze redactie economie

HEERLEN - Het failliete internationale transportbedrijf Starmans in Kerkrade is van de ondergang gered. Curator mr. A.J. Bisscheroux kwam gisteravond rond met het transportbedrijf Nabuurs uit Haps (N.-Br.).

Dat bedrijf is bereid om alle activa en passiva (inclusief de schulden) van Starmans over te nemen.

De bedoeling is dat bij Starmans aanstaande maandag weer wordt gewerkt. Het merendeel van het personeel kan dan weer aan de slag. Jongstleden maandag hebben ze ontslag aangezegd gekregen.

Nabuurs denkt van Starmans weer een behoorlijk renderend bedrijf te kunnen maken. De Kerkrade transporteur bezweek half juli onder een torenhoge schuld, die het bedrijf op dat moment absoluut niet kon voldoen.

HEERLEN - De DSM-divisie Kunststofverwerking, gaat haar Fardem-bedrijven (onderdeel van de DSM Packaging Group) herstructureren. De activiteiten voor flexibele kunststof verpakkingen van Charfa Provence S.A. en Cofira S.A. (Rousset, Frankrijk) worden overgenomen. Daar is een letter of intent voor getekend. De productieactiviteiten van Fardem BV in Edam (Nederland) en Fardem NV in Beersel (Belgie) worden uitgebreid. De activiteiten van Fardem Lux/Luxsack S.A. (Wiltz, Luxemburg) worden volgende jaar overgebracht naar Edam en Beersel.

Na de geplande overname van

DSM concentreert Fardem-bedrijven

Cofira en Charfa zullen de activiteiten voor flexibele kunststof verpakkingen van deze ondernemingen met die van Fardem S.A. in Quinceux (Frankrijk) worden geïntegreerd.

De produktielocatie Fardem Lux/Luxsack S.A. in Wiltz zal in fasen worden gesloten. Voor het betrokken personeel (171) wordt in overleg met de vakbonden -

een sociaal plan opgesteld. De herstructurering zal de Europese marktpositie van DSM voor flexibele kunststof verpakkingen versterken, denkt het bedrijf. Door concentratie van activiteiten en investeringen wordt o.a. de schaalgrootte van afzonderlijke bedrijven opgevoerd. Met de herstructurering is een bedrag van circa f 40 miljoen gemoed.

WIJ RUIIMEN OP!

EEN FLINK AANTAL TOONKAMERMODELLEN moet plaats maken voor onze nieuwe collectie. Daarom kunt u profiteren

10-20-30-40% KORTING op diverse bankstellen, bergmeubels, slaapkamers enz.

VEGERS MEUBELLEN

Eiken Klassiek
Honigmanstraat 47
Heerlen

Slaapkamers
Heerkerbaan 235
Heerlen

Moderne meubelen
Locht 2
Kerkrade

Konyshev laat Heerlen links liggen • Museum afwezig wegens trouwpartij

Maassen maakt halve dozijn vol

door wiel verheesen

● Frans Maassen, met in zijn spoor Henk Lubberding, op weg naar de overwinning in de Ronde van Heerlen.
Foto: DRIES LINSSEN

HEERLEN - Om half tien vanmorgen is Frans Maassen in Brussel in het vliegtuig gestapt met bestemming Engeland, waar hij morgen deelneemt aan de Wincanton Classic, een koers over 250 kilometer in het wereldbekercircuit. Gisteravond om 22.40 uur legde hij in het Criterium van Heerlen op de overwinning beslag. Het was zijn zesde succes in dit seizoen. De oudste deelnemer in het veld van eenenvijftig renners, de bijna 38-jarige Henk Lubberding, werd in de sprint door de twaalf jaar jongere Buckler-renner verslagen.

Uwe Raab, de vroegere Oostduitser, die sinds zijn profdebuut in de PDM-ploeg België als zijn nieuwe vaderland heeft gekozen, sprintte naar de derde plaats. In het centrum van Heerlen heerste toen reeds lang een fantastische sfeer, die tot ver na middernacht voortduurde. Schattingen dat er 45.000 mensen het wielerspektakel bijwoonden, waren allerminst overdreven.

Mooiste

„De Amstel Gold Race was uiteraard de mooiste van mijn zes overwinningen tot dusver,” zei Frans Maassen, „maar ook de twee tijdronden in de Vierdaagse van Duinkerken en de rit tegen het horloge in de Ronde van Valencia schonken mij veel voldoening. Na zo'n succes is het ook wel eens iets anders. Eerder won ik een criterium in Woerden. Jammer alleen, dat ik in de voorbije Tour de France geruime tijd niet kon meespelen wegens ziekte.”

Voor dat het criterium over 46 ronden oftewel 80 kilometer begon, hadden de organisatoren twee bekende namen van de deelnemerslijst moeten schrappen. Voor de afmelding van de Belg Johan Museeuw kon men nog begrip opbrengen. De 25-jarige renner stapte vanmiddag namelijk in het huwelijksbootje met zijn Veronique. Daar gebeurt in Gistel, in de buurt van Oostende. „Stel, dat ik aan de vooravond van de trouwpartij nog een zware val zou maken,” luidde de reden van Museeuw's afwezigheid. „Dat had hij in een eerder stadium ook wel kunnen bedenken,” zei Gerrie van Gerwen, de Brabantse ex-prof, die de samenstelling van het rennersveld verzorgde.

Andere affaire

„Konyshev,” aldus Van Gerwen, „is een heel andere affaire. Behalve in het Belgische Aalst, afgelopen maandag, is hij naar geen enkel criterium gekomen waarvoor hij was aangemeld. Op zo'n man stel ik geen prijs meer.”

Rogier Wassen in halve finale Horn

HORN - Rogier Wassen uit Melick heeft de halve finale van het 17e Gintmeren/Molentoernooi in Horn bereikt. Tony Bokshorst, de Limburgse favoriet die vorige week reeds het onderspit moest delven tegen Sjeng Schalken, werd met duidelijke cijfers verslagen: 6-2, 6-4.

De winnaar van vorig jaar Pascal Savelkoul bleek in het geheel niet opgewassen tegen de ranglijstaanvoerder Stefan Koch. Savelkoul wist slechts een game op zijn naam te schrijven.

Bij de dames lijkt de finale zich te gaan toespitsen op Anique Snijders en Manon Belts, die vorige week in Sittard ook al in de eindstrijd stonden. Gisteren won Belts in de kwartfinale met opvallend veel gemak van Frauke Joosten (6-3, 6-1). Snijders had niet veel meer inspanning nodig (6-1, 6-4) om Andrea Kriescher uit Kerkrade buiten de laatste vier te houden. Belts ging mee in de halve finales die vandaag vanaf twaalf uur gespeeld worden, tegen Valerie Salden spelen. Snijders ontmoet Chantal Leenen. Zondag staan alleen nog finales op het programma die rond twaalf uur beginnen.

sport kort

● **ARNHEM** - Voetballer Bart Latuheru is alsnog tot overeenstemming gekomen met Vitesse. De rechtsbuiten tekende een eenjarig contract.

● **UTRECHT** - Jerry Cooke speelt komend seizoen voor FC Utrecht. De 28-jarige aanvallende tekende een contract voor twee jaar. Cooke was overbodig geworden bij de nieuwe eredivisieclub SVV/Dordrecht '90.

Overigens, Gerrie van Gerwen toonde zich over de belangstelling voor alle Nederlandse na-Tourcriterium uiterst tevreden. „Chaaam was iets minder dan anders, maar de rest bleek als vanouds. Het publiek is ondanks het uitblijven van grote Nederlandse Tour-successen nog enthousiast.”

Het gemis van Konyshev en Museeuw was jammer; de andere afzeggingen voor Heerlen werden meteen opgevangen door een paar invallers, zodat er uiteindelijk nog een paar renners meer aan de start kwamen dan aanvankelijk gepland. In de beginfase reed een groepje met Strouken en Nelissen voor het peloton uit. Even was er daarna consternatie, toen een van de dranghekken te ver op de weg was terecht gekomen, waardoor midden in het peloton een valpartij ontstond. Het tweede deel van de groep kreeg een ronde neutralisatie, waarna het spel weer gewoon verder draaide.

Van Poppel

Bij een van de volgende uitvallen was de Italiaan Baffi betrokken. Naderhand reed het Limburgse duo Maassen-Wijnands een aantal ronden aan de leiding, waarna uitgerekend sprinter Van Poppel op weg leek naar een solozege. In de laatste tien kilometer werd hij echter achterhaald door een groepje van negen man, waarna in de voorlaatste ronde Maassen en Lubberding de beslissende demarrage plaatsten.

heerlen in cijfers

1. Maassen 80 km in 1.56.02; 2. Lubberding z.t.; 3. Raab op 3 sec; 4. Van Poppel; 5. Manders; 6. J. van der Poel; 7. Barth; 8. De Vries; 9. Schure; 10. Hopmans allen z.t. als Raab; 11. Pieters op 28 sec; 12. Vos; 13. Akkermans; 14. Tommy Post; 15. Harmeling; 16. De Wailly; 17. Beuker; 18. Zuyderwijk; 19. Hoste; 20. Hanegraaf; 21. Strouken; 22. Piva; 23. Baffi; 24. Nijboer; 25. Nelissen; 26. Zanoli; 27. Idanov; 28. Wijnands; 29. Eyk; 30. Uslamine en de rest van het peloton met o.a. Rooks, allen z.t. als Pieters. Leidersprijs: Jean-Paul van Poppel.

MSV Duisburg start met zege op Stuttgart

DUISBURG - De voorbestemde degradant heeft de sceptici de eerste waarschuwing gegeven. MSV Duisburg, na negen seizoenen weer terug in de hoogste klasse van het betaalde voetbal in Duitsland, versloeg op de openingsdag van de Bundesliga het kapitaalkrachtige VfB Stuttgart met 1-0. Leverkusen won van Borussia Mönchengladbach, VfL Bochum en FC Köln deelden de twee punten.

De eerste treffer van de Bundesliga werd gemaakt door Duisburger Tonnie, vorig jaar de scherpstutter van de tweede Bundesliga. Tonnie schoot raak van elf meter in 29ste minuut. International Buchwald had de spits onderuit gehaald.

Na de rust verhoogde Stuttgart, bij wie doelman Immel zijn 400ste Bundesliga wedstrijd speelde, de druk op het doel van de tegenstander. De 24.000 toeschouwers die de rentree van Duisburg volgden, zagen tot hun enthousiasme de gelijkmaker niet vallen.

De Braziliaan Jorginho bezorgde Leverkusen de eerste winst in het nieuwe seizoen. Hij scoorde na twee minuten de beslissende treffer maar was daarmee niet de eerste doelpuntenmaker van het seizoen. MSV Duisburg had de eerste competitiewedstrijd naar een vroeger tijdstip verschoven.

FC Köln kon in Bochum twee keer een voorsprong niet vasthouden. De gelijkmaker van VfL Bochum werd gemaakt door de voormalige Oostduitser Bonan. Fans van FC Köln braken voor de wedstrijd een omheining af en betraden het speelveld. Ze werden door de ordedienst verwijderd.

ARNHEM - MVV heeft in het Arnhemse verzekeringsbedrijf OHRA een nieuwe shirtsponsor gevonden. De Maastrichtse club zal de nieuwe geldschieter maandag tijdens een persconferentie presenteren. OHRA volgt de Koninklijke Sphinx BV op die tot en met afgelopen seizoen als shirtsponsor van MVV fungeerde.

MVV in zee met OHRA

De ziektekostenverzekeraar

VGZ heeft in het kader van een jubileumviering 4000 kaarten gekocht voor het duel MVV-Fortuna dat zaterdag 17 augustus wordt gespeeld in de Geusselt.

Het duel MVV-Cercle Brugge, vanavond om 19.00 uur in Heer, zal niet op het terrein aan de Dertstraat, maar op het sportcomplex aan de Laan in de Drink worden gespeeld.

Fortuna pover

Van onze verslaggever

DEN HELDER - Dat Fortuna Sittard de finale van het Martini-toernooi zou halen was geprogrammeerd (2-0 tegen een combinatie van Helderse amateurs). Dat het een ander met zoveel moeilijkheden gepaard ging, was niet ingecalculeerd. Via een strafschoep deed Henk Duijt dat waarin zijn voorwaartsen faalden.

De 1-0 stand werd echter enkele keren door de Helderse combinatie in gevaar gebracht. Met name na de pauze bleken de hobbyisten uit de kop van Noord-Holland over de nodige veerkracht te beschikken. Veerkracht die eerder in de week PSV noodlottig was geworden. Nu bleef de schade beperkt tot een kopbal tegen de lat.

Dat Fortuna Sittard in de problemen kwam had het puur en alleen aan zichzelf te wijten. De ploeg van Han Berger verzuimde via combinaties de weerstand en de conditie van de tegenstander te breken. Daarnaast sprongen Doufkar, Janssen en Sneekes onzorgvuldig met hun kansen om. Gelukkig voor Berger c.s. deden de amateurs wat dat betreft niet onder voor de profs uit De Baandert.

Toen Jos Mordang met een afstandschoot vlak voor tijd 2-0 aantekende was de nagenoeg gelijke strijd gestreden.

Morgen ontmoet Fortuna in de finale van het Martini-toernooi Willem II dat eerder op de avond AZ met 4-0 had verslagen.

Fortuna Sittard: Hesp, Maessen, Samuel, Duijt, Szama, Usta, Mordang, Janssen, Doufkar, Sneekes, De Jong.

Panningen

PANNINGEN - Een tam spelend RKC behaalde tegen Panningen een moeizame 2-1 zege. De hoofdklasser met slechts twee trainingsavonden achter de rug, hield na Hoekstra's vroege treffer tot de rust moeiteloos stand en creëerde via leuke acties van linkerspits Doensen mogelijkheden. Na de pauze scoorde Lühukay 2-0. Tien minuten voor het einde signaal scoorde Idrissi op aangeven van Jansen de enige treffer voor Panningen.

scorebord

BUNDESLIGA
Eerste speeldag
VfL Bochum - 1 FC Köln 2-2
Bayer Leverkusen - Borussia Mönchengladbach 1-0
MSV Duisburg - VfB Stuttgart 1-0

oefenvoetbal

Lindenheuvel OFI Kreta 0-2
Groene Ster RKONS 0-1
SV Zutphen - FC Barcelona 0-4
FC Zwolle - Galatasaray 2-0
FC Utrecht - VVV Zeeland 1-0
Vitesse - FC Utrecht 2-1
Leeuwarder Boys - Zeeland 0-3
Middenburg - FC Groningen 0-1
Swindon Town - Goes 4-1
FC Groningen - Swindon Town 0-1

VANDAAG
Schinvoort-Caesar 18.00 uur
Waubach-Roda JC 17.00 uur

MORGEN
Limburgia-EHC 14.30 uur

Tip Tour Top Tien

● Voor de start van het profercriterium in Heerlen vond de prijsuitreiking plaats van de Tip Tour Top Tien-wedstrijd van het Limburgs Dagblad. Op de foto overhandigt Frans Maassen de envelop met inhoud aan tweede-prijswinnaar J. van de Buys uit Brunssum. Derde-prijswinnaar G. Amkreutz uit Landgraaf was niet aanwezig wegens vakantie. De eerste-prijswinnaar, de heer M. Quaedvlieg uit Landgraaf, is helaas tijdens de Tip Tour Top Tien-wedstrijd overleden. De organisatie heeft na overleg met de familie in verband met deze tragische omstandigheden van een openbare uitreiking van de eerste prijs afgezien.

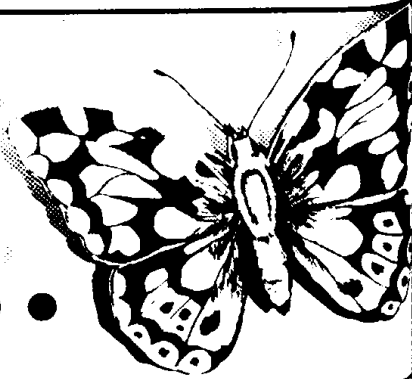
Foto: DRIES LINSSEN

Indurain mist Wincanton Classic

LONDEN - Miguel Indurain laat de Wincanton Classic, die morgen wordt gehouden, schieten. De Spaanse Tourwinnaar heeft te veel verplichtingen in eigen land. De organisatie van de Britse wereldbekerwedstrijd rekent wel op de komst van de Deen Rolf Sørensen, die in de Ronde van Frankrijk de gele trui moest afstaan na een valpartij. De nummer een in de strijd om de wereldbeker brak daarbij een sleutelbeen.

VAKANTIE & RECREATIE

Advertentiecombinatie van 41 Nederlandse Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar. tel.: 072-196314/206/292 fax: 072-113295

WADDENEILANDEN

Terschelling: direct gel. aan de rand van bos en duin
***Hotel-Café-Rest. BORNHOLM. Alle kamers v.v. eigen terras, d.t. of b.d.t., ktv. en tel. Inl. 05620-2266.
WA-61R

AMELAND/TERSCHELLING t.h. stacaravans, 2 slp.kmrs., gaskachel, str. water en wc. Vrij na 24-8 en na 14-9 f 195,- p.w.k. Inl. 05180-1206 (n.o. zondag).
WA-61R

TERSCHELLING. 'Hotel Thalassa' centraal op het eiland met faciliteiten als: verwarmd zwembad, sauna, zonnebank, zonneterras, biedt u arr. v.a. f 135 incl. ontbijtbuffet, lunchpakket, diners en fiets. Prosp. op aanv. Heereweg 5, 8891 HS Midsland. Tel. 05620-8850.
WA-61R

TEXEL. Bungalows- en appartementenverhuur 2-4-6-8 pers. Vakantiebuero Piet de Wit, tel. 02220-17398, fax 02220-17444.
WA-61R

Waarom niet even belien voor onze gratis hotel- en appartementenbrochure? 10 tegen 1 dat u dan toch nog boekt! Verrassend veelzijdig! Résort d'Ameland Kaap hotel en appartementen 05191-4646
WA-61R

TERSCHELLING. In aug./sept. nog t.h. luxe kmrs. met d.t. Sport. arrang. mog. Ruiters- en kanoweekenden in het najaar. Info: De Vaerderij, 05620-9089.
WA-61R

GRONINGEN

Camping Grunostrand

Een uitstekende manier om sportief vakantie te vieren. WATERSKI ARRANGEMENT. Vr. inl.: 050- 416371.
GR-61R

Ontdek Groningen vanuit het EEMSHOTEL in DELFT. ZIJL. Slapen en eten boven zee: uniek in Europa! Nieuwe luxe kamers, sauna, fitness. Info: 05960-12636.
GR-61R

Geniet van de landelijke rust die Groningen biedt vanuit het centraal gelegen Hotel Rest. Kegels. 'SPOOR-ZICHT' in Loppersum. Spec. hotel-arr.: (05967) 1592.
GR-61R

FRIESLAND

Zeilen in Heeg!

'ANWB-Bondszeilscholen 't Beaken', (v.a. 8 jr. en gezinnen) en 'Heegermeer' (v.a. 21 jr.). Vraag een folder, tel. (05154) 2363/2258.
FR-61R

DRENTHE

BUNGALOWPARK NUILEVELD-PESSE, ANWB-erk., bung.'s Geh. jr. luxe bung.'s t.h. Inf. en kl.folder: Heemraadshapsin. 85, Amstelveen, 020-645954/6143940.
DR-61R

OVERIJSSSEL

HOLTEN met de Holterberg, vakantieoord DE LINDENBERG, t.h. 33 vrijstaande 4-, 5-, 6-pers. bungalows in bosrijke omgeving met alle comfort, zoals, kl.tv, video, verwarmd zwembad, midgetgolf, kantine, wasserette, sportveld., speeltuin, 50+ers buiten seizoen extra korting. Nog mogelijkheden na 13-9. Vraag gratis folder: Postbus 1, 7451 TS Holten of bel (05483) 61364.
OV-61R

OMMEN. T.h. inger. stacar. 's op vak.centr. 'Bestmenerberg' in de bossen m. verw. overdekt zwemb. NA 17-8 SPECIAAL TARIEF, ook in herfstvakantie. 05274-1267.
OV-61R

GELDERLAND

Veluwe, Vaassen. Recreatiebedrijf 'De Bosrand'. NIEUW LUXE APPARTEMENTEN en stacaravans t.h. v.a. 9-8, tevens kampeerp. Overd. verw. zwembad, tennisb. en recreatiebegel. etc. Inl. (05788) 1343. GE-61R

NOORD-HOLLAND

SINT MAARTENSZEE, bungalow met gratis zwembad, dijs, attractiepark. Herfstvakantie v.a. f 725 p.w.k. Week-end/midweek september v.a. f 350. Tel. 02246-3109.
NH-61R

LINNAEUSHOF
Voor maar 7,50 ben je in EUROPA'S GROOTSTE SPEELTUIN in BIEBROEK-HEEMSTEDE zeker van een succesvolle en leuke dag. Meer dan 300 ATTRACTIES. Vraag uw VVV om onze of Toer-Ned folder.

EUROPA'S GROOTSTE SPEELTUIN

ST. MAARTENSZEE, 6-pers. luxe bung., 800 m v. zee, nabij subtop. zwembad. Midweek, weekend september f 290 all-in, 2 wk. september f 720. Inl. 02246-1596.
NH-61R

NOORD-BRABANT

RONDVAARTEN DOOR DE BIESBOSCH VANUIT DRIMMELN MET DE ZILVERMEEUW
1 juli t/m 30 augustus:
ma. t/m vrij. 11.00, 13.00 en 15.00 uur
zat. en zondagen 12.30 en 15.00 uur
Volw. f 9,-/kind. f 4,50 3 t/m 11 jr. 01626-82609.
NB-61R

Op RECR.CENTR. SOMEREN tussen Venlo en Eindhoven: 6-pers. bung. en stacar. + grote plaatsen voor eigen caravan. Zwemb. + manege + stalling en lessen, restaurant, recreatieteam aanwezig. Inl.: 04926-1216.
NB-61R

LIMBURG

HOTEL HUIZE STRABEEK. Spec. WEEKARR. f 335,- p.p.w.k. HP of f 245,- p.p.p.w. LO. Ook midwk. en weekendarr. Broekhem 134, V'burg 04406-12962. LI-61R

CAMPING MOOI BEMELN. Gel. tussen Valkenburg en Maastricht, met vele attracties. T.h. inger. caravans. Nog vrij na 10/8, v.a. 17/8 met reductie! Inl. 04407-1321.
LI-61R

STACARAVANS TE HUUR. Camp. High Chaparral. Oirsbeek, 12 km v.a. Valkenburg. Vrij na 10 aug. Spec. aanbieding 6-pers. stacar. met toilet, 2 wk. voor f 850 all-in. Eigen tent of car. na 10 aug., gezinsprijs f 16 p.n. Inl. 04492-2044.
LI-61R

STACARAVANS TE HUUR. Camp. High Chaparral. Oirsbeek, 12 km v.a. Valkenburg. Maand september 2 wk. v.a. f 495,-. Eigen tent of caravan na 10 aug., gezinsprijs f 16,- p.n. Inl. 04492-2044.
LI-61R

Valkenburg PENSION LOUSBERG, 10 min. van centrum, 1 week op basis van HP f 310. Vr. folder Broekhem 60, Valkenburg, tel. 04406-12624.
LI-61R

BELGIË/LUXEMBURG

STACARAVANS te huur in de Ardennen. Bezet tot 24/8. September v.a. f 190,- all-in. Inl. 04459-1598. BL-61R

FRANKRIJK

JONGERENCAMPING Côte d'Azur incl. busreis 10 dgn. f 325,-, 17 dgn. f 390,-. Tenthuur mogelijk EuroClub (070) 3617722.
FA-61

DUITSLAND

Eggeb. Sauerl. VAK WONINGEN 2 t/m 7-pers. in park (autovrij). Ideale omg. voor wandelen of uitstapjes. Huisdier toegest. Ned. beheer. Infodoc.: (05753) 2098.
WD-61R

Hotel Grossfeld
Droomvakantie in 't bergstadje net over de grens
Het best geoutilleerde, luxe familiehotel in Bad Bentheim met zijn heuvelachtige, bosrijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, ktv, mini-bar, telefoon. Zwembad (29°), sauna, solarium, bowling, bar, en Konditorei.
4-daagse superarrangement DM 255,- p.p.
Incl. elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner. Eveneens aantrekkelijk weekendarrangementen.
Hotel Grossfeld, Postbus 441, 4444 Bad Bentheim, Duitsland.
Bel 053-35 32 46 (NL) of 09-49 59 22 828 (BRD) voor gratis prospectus. Fax: 09-49 59 22 43 49.

HOTEL WALDHAUS. Rothaargeb./Sauerland. Klein maar fijn overdekt zwembad, sauna, kamers met do./wc, deels balkon, tv, telefoon. HP met 4 gangen-diner 46-61 DM; grote waterglijbaan, sporten, pretparken, 4 kastelen dichtbij en 's avonds gezellig zitten en praten. D5902 Netphen 1, 09-49 27381284. Wij spreken Nederlands.

BOPPARD. Gezelli. Holl. fam. ANWB-hotel dir. a.d. Rijn. Alle kmrs. m. do./wc/telef./ktv: H.P. v.a. DM 45 p.p.d. v.a. 7 nachten. Bel (wij spr. Ned.) of schrijf ons even voor een folder: HOTEL L'EUROPE***, Mainzerstr. 4, D-5407 Boppard, telef. 09-496742 (8020). Fax: 802802. Fam. A. Potharst.
DU-61R

OOSTENRIJK

KARINTIË. T.h. compl. inger. STACARAVANS op comfort. zomer-wintercamp. aan de Millstättersee (evt. met toilet) v.a. f 200,- p.w. Inl. 05120-15242, vrij na 17/8.
OS-61R

SPANJE

Betaalbare busreizen aug. hotels ** v.a. f 469,-, camp., inger. tent v.a. f 349,-, p.p., app. v.a. f 249,- p.p. BOOSTER REIZEN lid SGR. Tel. 045-227777 of 072-613856.
SP-61R

JONGERENREIS aug./sept. tent direct aan zee op CALA GOGO **** ANWB camping + busreis, ook app. en villas. Folder? Break Away 033-618600 of 618811.
SP-61R

Uitverkoop eind aug. de laatste plaatsen. Vertrek 19/8 Hotel Helios*** Salou 14 dgn f 599,-, 17 dgn f 799,-. Vertrek 23/8 hotel Calafont*** Salou 10 dgn f 399,-, 13 dgn f 499, 17 dgn f 649,-, 26/8 10 dgn f 375,-, 14 dgn f 499. Vraag gratis folder, ook voor sept. Toeslagen: Royal Class bus f 35,- retour, Garantiefonds f 10,-, adm.kst. f 5,-. SOLMAR TOURS 040-460560. SP-61R

APPARTEMENTEN PICASSO BENIDORM. Het beste met de meeste service, ook voor autovakanties. Vraag folder en prijslijst, ma. t/m vr. 9.30-17.00 uur, Lismar 'Picasso', tel. 030-328212.
SP-61R

ROSAS-ANNULLERING. Villa's - appartementen aan zee, met bus of eigen auto. Playa d'Oro. Jongerenreis. CBS-Busreizen, 04929-64555.
SP-61R

BUSRETOURS Costa Brava div. bestemmingen f 189,- EuroClub 070 - 3617722
SP-61R

JONGERENCAMPING Playa d'Aro incl. busreis 10 dgn. f 285,-, 17 dgn. f 355,-. Tenthuur mogelijk EuroClub 070-3617722.

Luxe 10/17 dgs busreizen, vertr. elke vrijdag v.a. 9/8. NASEIZOEN

Camp. incl. tent v.a. f 299
Hotels (volpens.) v.a. f 389
Appart. (4-pers.) v.a. f 308
Herfstvakantie: incl. gratis excursies: Royalclass f 50,-, BIMBO REIZEN, 080-786778, LID SGR. SP-61R

Luxe 10/17 dgs busreizen, vertr. elke vrijdag v.a. 9/8. NASEIZOEN
Camp. incl. tent v.a. f 299
Hotels (volpens.) v.a. f 389
Appart. (4-pers.) v.a. f 308
Herfstvakantie: incl. gratis excursies: Royalclass f 50,-, BIMBO REIZEN, 080-786778, LID SGR. IT-61R

FIETSVAKANTIES

DENEMARKEN

vanaf f 399,-
Op de fiets door glooiend Jutland, Esbjerg, strand, duinen en Legoland. 8 dagen; hotel of herbergen. Vraag de brochure 'Fietshotelreizen Europa 1991'.

Informeer, boek en bel: 03480-21844

FIETS VAKANTIE WINKEL

Al 12 jaar...!!!
De Specialist in fietsreizen.
Jan de Bakkerstraat 14
3441 EE Woerden
Lid Garantiefonds SGR

NOORWEGEN 499,-
9 DGS. FJORD- EN BERGPENSIONREIS HALF PENSION, INKL. OVERTOG
Bel nu voor alle informatie over de super najaarsaanbiedingen onze ARTIKELIJN 072-611580 of schrijf naar Scandinavia Postbus 20020 1800 HA Alkmaar

GR. BRITANNIË/IERLAND

LONDEN ZOMER AKTIE. Nu vlieg/hotel v.a. f 299,-, boot/trein/hotel v.a. f 199,-, 3/4-dgse verz. busr., vertr. 15 en 16/8. Bel Londen Travel Desk, tel. 072-123653.
GB-61R

TSJECHOSLOWAKIJE

12-dgse rondreis o.a. Praag en Boedapest, vertr. 14-9 f 995,-, 8-dgse busreis Praag hotel + ontb. + exc., vertr. 23-8 en 12-10 f 295,-. Verh. kmrs, app. en vak won. o.a. in Praag. MEVO REIZEN Holten 05725 - 1547.
TS-61R

PRAAG f 295,- 10-dgse busreis, hotel bij centrum, LO/vertek elke vrijdag, privé-appartement in centrum Praag v.a. f 25 p.p. per nacht. Gratis folder: INTERACTION, (043) 639230/639231.
TS-61R

TURKIJE

AKTIEVE RONDREIS: W-Turkije, 22 dgn. f 1.695,-, Oost-Turkije 22 dgn. f 1.695,- incl. vliegreis, hotels en verv. Div. vertrekdata v.a. 16-8. Folder? DJOSER (071) 126400.
TU-61R

INDONESIË

NOSTALGIE REIS naar Bogor, Ceribon, Djokja + Bali, 23 dgn. all-in + retour KLM voor maar f 2.500,-, laatste kwartaal '91. Inl. Stichting 'Het Schone Streven', Voorstreek 72b, Leeuwarden, (058) 137706.
IN-61R

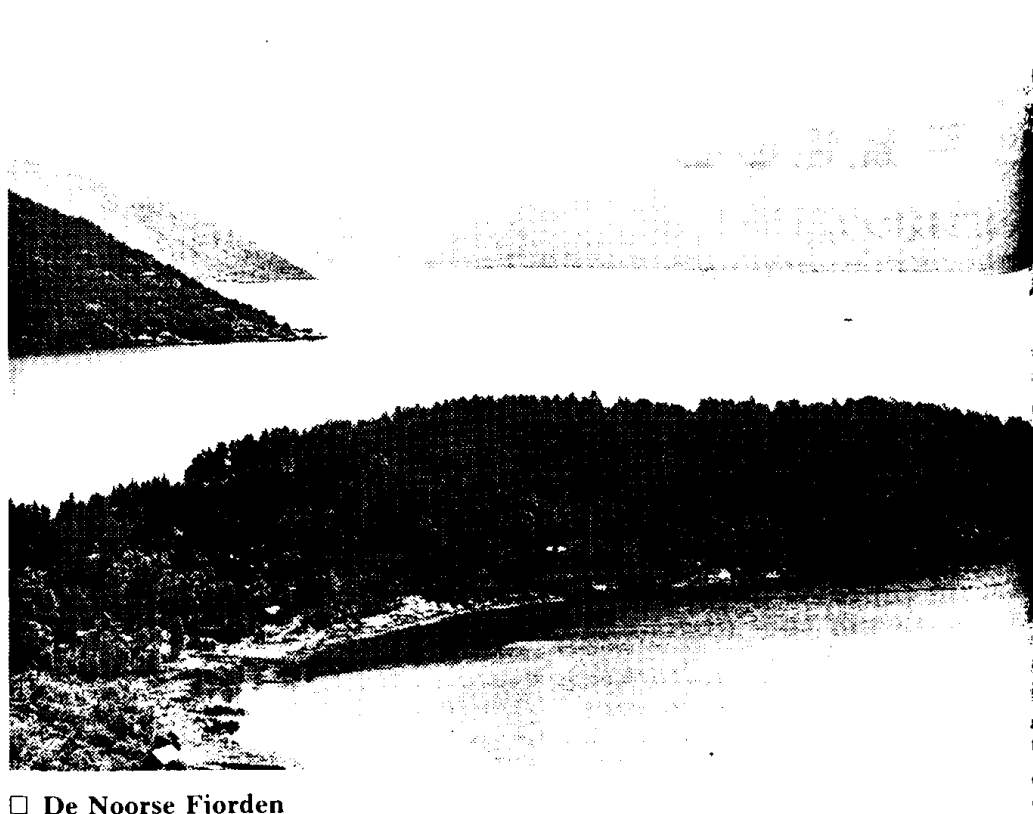
AKTIEVE RONDREIS. Sumatra-Java-Bali 34 dagen f 3495,-. Java-Bali 27 dagen f 3095,- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata. Folder? DJOSER 071-126400. LID SGR. IN-61R

AZIË

THAILAND f 1339,-; SINGAPORE f 1575,-; NEW YORK f 750,-; SRI LANKA f 1425,- incl. 20 dgn. hotel LO f 1795. Incl. rondreis 8 dgn. f 2325. Schakel Travel & Tours, tel. 085-649548.
AZ-61R

SCANDINAVIË

De Noorse Fjorden

NOORWEGEN 499,-
9 DGS. FJORD- EN BERGPENSIONREIS HALF PENSION, INKL. OVERTOG
Bel nu voor alle informatie over de super najaarsaanbiedingen onze ARTIKELIJN 072-611580 of schrijf naar Scandinavia Postbus 20020 1800 HA Alkmaar

EGYPTE

12 dgn rondreis f 1.099,-, incl. 7 dgn cruise f 1.374,-, 12 dgn. LUXOR f 879,- incl. vlucht/hotel/transfer. Bij SEAC Travel (010) 4701570 is het nog lang zomer.
EG-61R

SUPER AANBOD SRI-LANKA TIJDENS HERFSTVAKANTIE 11-daagse rondreis, incl.: lijnvlucht/hotels/VP/transfer excursies/Ned. reisb. f 1.998. THAILAND, Pattaya f 1.695,- / 17 dgn f 1.900,-, Bangkok 10 dgn f 1.875,- / 17 dgn f 2.197,-. Incl. lijnvlucht/hotel/transfer/excursies. Bij SEAC Travel 010-4701570 is het nog lang zomer.
AZ-61R

VER. STATEN/CANADA

KERSTMIS in FLORIDA, vliegreis incl. hotel + huurauto, 8 dgn. v.a. f 1.632,- p.p., 13 dgn. v.a. f 1.851,- p.p. 18 dgn. v.a. f 2.028,- p.p. op basis deeltarief 4 pers. CADUSA Vinkeveen, 02949-1635/3544.
VC-61R

DIV. BUITENLAND

16 dgn rondreis MEXICO C./TAXCO/ACAPULCO f 1.859,-, 16 dgn. CANCUN f 1.639,- Incl. vlucht/hotel/transfer. Bij SEAC Travel 010-4701570 is het nog lang zomer.
DB-61R

Caribisch gebied

Zonder gemak...
Reisroute U uw droom met ons!!!
Karibik-Info-Tel.: 09.49.7158/181473

Tussen Bodenmais en Zwiesel
Haus Tannenwald, LO va DM 17,-
HP-VP mogelijk. Sauna, sol. nog
berg 15. D-8371 Langdorf.
09-4999222640

Met Schmitz reizen... is een hele zorg minder!

Want Schmitz kiest, keurt en waardeert al haar vakantiebestemmingen zelf ter plaatse. Dat betekent voor U een hele zorg minder en garandeert U daarom een welverdiende vakantie.

8 dagen SOMMERFEN-ALLSAU van 21 t/m 28 sept. hp	740,-	10 dagen RAUNIS OOSTERRIJK van 25 sept t/m 4 okt. hp	873,-
4-daagse LOWEYCHT-FRANKRIJK van 22 t/m 25 aug. hp	514,-	8 dagen GERLOS-OOSTERRIJK van 31 t/m 10 okt. hp	695,-
10 dagen MID-OOSTERRIJK van 13 t/m 22 sept. hp	860,-	10 dagen TOSCANA-ITALIE van 11 t/m 20 okt. hp	1265,-
10 dagen REIS IN DALMATIË OOSTERRIJK van 30 aug t/m 8 sept. hp	977,-	5 dagen WINTERBERG-SAUERLAND van 21 t/m 25 okt. hp	325,-
		8 dagen KOTZING 7 t/m 14 okt. hp	695,-

Een complete vakantie van Schmitz Reizen betekent incl. verzekering, excursies, afscheidsdiner en vervoer per luxe touringcar.

Schmitz REIZEN
Handelsweg 3
6114 BR Susteren
Tel 04499-1541
Fax 04499-1663

Kampeerauto's, caravans en voortenten, kampeerautoteilen, zeiljachten, scheepsaccessoires

J. RONGEN
Telefoon 0949/2405/9081

5102 Würselen
Gewerbegebiet
Aachener Kreuz

Holiday Inn CROWNE PLAZA®

Köln
Erleben Sie Köln von seiner unterhaltsamsten Seite
Sommer-Sonder-Arrangement
bis 30. August 1991:

- 2 bernachtungen inkl. Frühstücksbuffet
- Eintrittskarte für "Phantasialand"
- bernachtung für Kinder und Jugendliche unter 19 Jahren im Zimmer der Eltern

DM 182,- pro Person im Doppelzimmer.
Einzelzimmerzuschlag DM 60,- pro Tag.

Phantasialand
das land der unbegrenzten Möglichkeiten

Superconfex is een distributie- en verkooporganisatie voor heren-, dames- en kinderkleding met 82 winkels in België, Nederland en Luxemburg met ±1500 medewerkers.

In ons hoofdkantoor te Stein is een vakature voor de functie **creatieve werktekenaar (m/v)**

Deze functie wordt vervuld binnen een klein team van jonge enthousiaste medewerkers.

De geschikte kandidaat heeft een grafische opleiding, alsmede kennis van vormgeving, toegepaste reclametechnieken en doka-werkzaamheden.

Enige werkervaring is een pré; stressbestendigheid, inventiviteit, creativiteit en affiniteit met de branche zijn vereisten voor deze uitdagende functie.

Geïnteresseerd?

Vraag meer informatie bij:
Mevr. J. Derks, Communication Manager, tel. 046-331010 of richt uw sollicitatie tot:
Superconfex B.V., t.a.v. Drs. W.A.M. van den Essen, Manager Personeel en Organisatie, Mauritsweg 134, Postbus 66, 6170 AB te Stein, Nederland.

SUPERCONFEX
Voor supercontente mensen.

HORECA GROOTHANDEL CENTRUM

In verband met toename van ons afnemersbestand vragen wij voor direct:

een visvakman
die de beste maatjes wil worden met onze afnemers.

Wij verwachten:
een algeronde beroepsopleiding;
een gedegen kennis van en liefde voor het visvak;
goede omgangsvormen en klant(horeca)gericht kunnen denken;
eventueel kennis van de Franse taal.

Wij bieden:
een goede honorering;
grote mate van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid;
een prettige en boeiende werkomgeving.

medewerkers versafdeling
vanaf 18 jaar.
Liefst met horeca-ervaring.

Als extra service voor onze klanten, zoeken wij enkele **carry-out-boys**
vanaf 16 jaar, voor 40 uur per week.

Sollicitaties na tel. afspraak met de heer J. Bertholet, tel. 04404-40642, Beekstraat 13, 6301 HV Valkenburg a/d Geul.

TUINHUIZEN
Rechtstreeks van fabrikant in het grootste showpark van Nederland

Wie ZIJN tuinhuis bij Limpak niet vindt, die vindt het nergens

Tuinhuisen, schuurjes, houten schuttingen
Topkwaliteit in meer dan duizend uitvoeringen!

LIMPAK BV • BLESSTRAAT 4
5014 CA • TITTEVOORT
(afslag autoweg -
vlak bij TV-Toren) 04756-6552
iedere dag van 9 tot 18 u.
zaterdag van 9 tot 15 u.

"Werd ik nu niet beter?"

RED 'N KEND VOOR MAAR VUF TIENTES

GIRO 50500
NEDERLANDSE STICHTING VOOR LEPRA-EN NIET-LEPRA-IZEN

LEPRA IS ONZE ZORGE

GEEF VOOR MEDISCHE HULP IN ONTWIKKELINGSLANDEN

Wat doet u als 't gaat om leven of dood?
Simavi steunt vele gezondheidsprojecten in 35 ontwikkelingslanden. Zonder uw steun kunnen wij echter niets doen. Help ons a.u.b.

Simavi
Spruitenbosstraat 6, 2012 LK Haarlem

giro 300100

'Ik heb bij FC Groningen het gevoel dat ik onafhankelijk ben'

Westerhof kent geen kapsones

Van onze sportredactie

GRONINGEN - Als voetballer lag zijn top in de eerste divisie, als trainer beklimt Hans Westerhof hogere bergen. In drie jaar tijd heeft hij met een verfrissende visie en een menselijke benadering naam gemaakt als oefenmeester van FC Groningen. Van mister nobody tot kroonprins, tegen wil en dank overigens. „Op zich is dat best leuk, maar je moet je er niks van aantrekken. Bovendien, ik kan me niet één kroonprins herinneren die ooit koning is geworden. En ehh... ik hoef ook geen koning te worden". Hans Westerhof in optima forma. De 42-jarige trainer is wars van elke opsmuk. Roem is niet de drijfveer. „Het gaat er om dat je een beetje lol hebt en gelukkig bent, dat je plezier in je werk hebt".

Wat dat betreft heeft hij geen reden tot klagen. „Ik heb bij Groningen echt het gevoel dat ik onafhankelijk ben. Kijk, als het een paar keer achter elkaar hartstikke slecht gaat, schoppen ze je er zo uit. In die zin ben je niet onafhankelijk, maar wel hoe je het invult, hoe je traint, hoe je de groep samenstelt. Ze geven mij hier ongelooflijk veel vrijheid. Op het CIOS, waar ik eerder heb gewerkt, was ik ook redelijk vrij. Maar ja, er lag toch een leerplan. Je zat in een bepaald keurslijf".

Gemakkelijk

Westerhof heeft zijn weg in het keiharde profmilieu vrij gemakkelijk weten te vinden, zo lijkt het. Hij wil echter wel bekennen, dat het met vallen en op-

staan is geweest. Elke dag deed de geboren Achterhoekse wel nieuwe ontdekkingen. „Het niveau waarop iemand het meest effectief kan zijn, heeft heel veel met druk te maken. Bij de een moet die wat hoger zijn dan bij de ander. Achteraf ervaar ik dat als het leukste en misschien ook wel als het allerbelangrijkste van het trainerschap. En zo heb ik daar in het begin absoluut niet tegenaan gekeken. Toen ik bij Groningen begon, dacht ik: van nu kun je zeven, acht keer in de week trainen, dus honderden keren die voorzet geven. Tuurlijk, dat is niet onbelangrijk, maar dat andere is veel belangrijker. Druk op een jongen is heel bepalend, maar ook voor mij. Als ik een ongeïnteresseerde indruk maak, dan voelen die jongens dat ook".

● Beeld uit het afgelopen seizoen. De sterpseler van FC Groningen, Milko Djurovski, baant zich een weg tussen Alfons Groenendijk (links) en René Trost van Roda JC door. Inzet: Hans Westerhof.

Westerhof hecht veel waarde aan de omgang met zijn spelers. Het heeft hem al vaak - overigens tot ongenoegen - het etiket van een 'softe' trainer opgeleverd. „Als het je bedoeling is iedereen beter te maken, dan moet je bijna vrienden zijn. Ik voel me als één van de groep en zo beschouwen de spelers mij ook. Veel mensen zijn daardoor bang de autoriteit te verliezen, maar daar heb ik tot nu toe niets van gemerkt. Wat dat betreft is er toch sprake van een golfbeweging in de sport. Er is een tijd geweest, waarin de harde, auto-

ritaire, afstandelijke coach, zeg maar de sfinx à la Rinus Michels, het ideaaltipe was. Maar zelfs Michels is veranderd, die is van generaal tot orkestleider geworden".

Inspiraak

Westerhof duldt inspraak en stelt zich tegenover de selectie vaak kwetsbaar op. „Je groeit op den duur naar elkaar toe". Daarbij durft hij fouten te erkennen. „Achteraf zeg ik dat ik in een heleboel dingen wel een beetje

naïef ben geweest. In het eerste seizoen dat ik bij Groningen trainer was, speelden we voor de Europa Cup tegen Stuttgart. René Eijkelkamp trapte toen een speler na. Dat had ik vanuit de dug-out niet gezien. Na de wedstrijd vroegen de journalisten mij daar naar. Ik zei: als ik het had gezien, had ik 'm er uitgehaald. Dat meende ik op dat moment nog echt ook. Nu zou ik dat niet meer doen. Niet dat ik door de bocht ben gegaan. Je moet het niet goed praten, je moet het afkeuren, maar om nu in een Europa Cupwedstrijd je

beste speler eruit te halen, dat is niet van deze wereld".

„Zo heb ik Jan van Dijk in een Europa Cupduel tegen Servette Genève buiten de ploeg gelaten. Jan was op dat moment ziedend. Tactisch gezien was het allemaal verklaarbaar. De speelwijze was heel logisch, maar ik zou Jan in zo'n wedstrijd nooit meer passen. Er zijn andere factoren, die van belang zijn. Er is meer dan de basisformatie. Jan had toch een reputatie en enorme verdiensten voor de ploeg. Ik heb daarmee een geweldig risico ge-

nomen. Het ging goed en de had je gelijk, maar ik had op dat moment zo veel kapot kunnen maken. Iets, dat je later misschien moeilijk had kunnen herstellen".

Conflicten

Westerhof probeert conflicten de kiem te smoren. Met de hulp van de spelers. Het is een soort samenspel. Zo wist hij afgelopen seizoen de sluimerende irritaties rond de Joegoslavische vedette Milko Djurovski te bezweren. Wat PSV in het geval van Romario niet voor elkaar kreeg, lukte bij Groningen wel. Westerhof besprak de kwestie vaak met de voor Groningen belangrijke spelers, Jos Roost en Jan van Dijk. „Het publiek wilde Milko, wij wilden Milko. We hebben ons afgevraagd: wat moeten we nu doen om Milko maximaal te laten functioneren zodat wij er als ploeg het meeste aan hebben".

Het betekende voor de andere spelers hard werken en iets invullen. „Ik heb op een gegeven moment tegen jongens gezegd of Milko hier geaccepteerd wordt, dat bepalen jullie en niet ik. Want als ik Milko elke keer de hand boven het hoofd houd en jullie doen het niet, dan ben ik kansloos. Zulke dingen begrijpen die jongens fantastisch. Het specifieke van Groningen afgelopen seizoen was dat we een spraakmakende vedette hadden en daarnaast tien jongens die als collectief heel sterk waren. Twee vedettes waren niet. Een is het absolute maximum bij Groningen, want de andere jongens hebben er heel veel voor moeten inleveren".

Hij aarzelt even en zegt dan: „Vedette, vedette...". Er wordt vaak gezegd je hebt één vedette en de anderen zijn dienende spelers, maar dat vind ik zo'n komder. De spitsen zijn voor mij niet zo goed dienende spelers. Die dienen namelijk een paar goals te maken om het de andere jongens gemakkelijker te maken. Het is niet zo dat een paar jongens lekker loopt te voetballen en anderen moeten lopen sappen om die twee of drie naar de zin te maken. Er moet er in het veld elf plezier hebben".

Z'n ogen flonkeren. Westerhof geniet. Het trainerschap, een moordvank? „Ik denk dat ik het bevoorrecht ben", klinkt het resoluut. Natuurlijk, zo beslist Westerhof, kleven er nadelen aan de job, maar daar moet je niet over zeuren. „Ik zeg altijd maar zo: als je graag nachtploeg wilt worden, moet je niet klagen dat je 's nachts moet werken".

'Voor versterkingen zijn we helaas afhankelijk van koopjes'

Dorjee zet Feyenoord in steigers

ROTTERDAM - Toen PSV op 11 april in eigen huis de bekerwedstrijd tegen Feyenoord verloor, had Hans Dorjee zwaar de pé in. De rechterhand van Bobby Robson had tot op dat moment de illusie gehad dat hij voor de vierde achtereenvolgende keer de KNVB-beker zou winnen en dat zou een 'uniek succes' zijn geweest. Achteraf heeft de 49-jarige Delftenaar er niet rouwig om te zijn dat PSV die avond het schip inging, want nu hij als trainer-coach bij Feyenoord in dienst is getreden, is hij voor het komende seizoen van Europees voetbal verzekerd. „En dat was een van de voorwaarden die ik mezelf bij het vinden van een nieuwe club had gesteld", lacht hij. „Op dat punt ben ik bij PSV immers verwend".

Merkwaardig genoeg is Feyenoord op dit moment de bekerwinnaar van het seizoen 1990-1991. De Rotterdamse club kreeg de cup via de rechtbank - die overspeelde onredelijk achtereenvolgende gewonnen. Een en ander is inmiddels vrij definitief, want Den Bosch zal alleen als het in cassatie gaat nog wat kunnen doen tegen de uitspraak. „Dat mag je een unieke situatie noemen", aldus Dorjee, „want het is volgens mij nog niet eerder voorgekomen dat een trainer-coach nog voor zijn eerste officiële wedstrijd al een beker heeft gewonnen".

Curieus

Mede met het oog op die curieuze start woensdag heeft Hans Dorjee het voorbereidingsprogramma van Feyenoord, dat al vast stond toen hij met technisch-directeur Wim Jansen en penningmeester Jorien van den Herik tot een akkoord kwam, zeer kritisch bekeken. Eerlijk gezegd is hij er niet erg gelukkig mee.

Tijdens het trainingskamp in Winterswijk moet Feyenoord zes oefenwedstrijden tegen amateurclubs afwerken. „Daarbij zitten enkele reises, waarbij we anderhalf uur in de bus moeten zitten", zegt Dorjee met een bedenkelijk gezicht. „Dit betekent dat we maar één keer per dag kunnen trainen en dat we enkele avonden pas om elf of twaalf uur in ons hotel arriveren. In augustus volgt

dan een trainingskamp van vijf dagen in Hongarije, waar we eveneens twee wedstrijden spelen".

Bestudering van de selectie, die hij binnen enkele weken van 25 tot 20 man wil terugbrengen, heeft Dorjee geleerd dat er een wanverhouding bestaat tussen het aantal verdedigers en het aantal aanvallers. Met Metgod, Van Gobbel, Fraser, De Wolf, Heus, Troost en straks wellicht ook weer Nortan beschikt Feyenoord over zeven verdedigers voor drie à vier plaatsen, terwijl er voornamelijk niet meer dan drie aanvallers - Taument, Kiprich, Blinker - voorradig zijn, waarbij we er maar even van uitgaan dat met de Hongaarse overstemming zal worden bereikt over verlenging van zijn contract.

Den Boer

Over de mogelijke komst van Piet den Boer zegt Hans Dorjee: „We zullen het in deze categorie spitsen moeten zoeken. Feyenoord is afhankelijk van koopjes. De financiële middelen zijn zo beperkt dat we niet aan spelers van het kaliber Kieft/Bosman hoeven te denken. Wim Jansen en ik zijn allebei gearmeerd van het type Den Boer. Een agressieve, diepgaande spits, die de fysieke kracht heeft om oorlog te maken, zouden we uitstekend kunnen gebruiken".

Direct nadat hij het met Feyenoord eens was geworden over een tweejarig contract heeft Hans

● Hans Dorjee (links) en Nol de Ruiter op bezoek bij Roda JC op Kaalheide. Dorjee hoopt de afgegleeden topclub Feyenoord weer op het juiste spoor te zetten.

Dorjee de cijfertjes van het afgelopen seizoen bekeken. „Negenendertig goals voor in 34 wedstrijden is te weinig", zegt hij. „Veertig doelpunten tegen is te veel. Voetbal mag je in zekere zin best een

optelsom noemen. Als je in de top wilt meedraaien, moet je een scorende spits in je team hebben, een man die goed is voor 20 à 25 doelpunten per seizoen. PSV heeft zo'n man in Romario. Als Kiprich

in het afgelopen seizoen zeven of acht doelpunten heeft gescoord, mag ik niet verlangen dat hij er in de komende competitie 25 maakt, maar een sprong naar pakweg 15 moet mogelijk zijn.

Het is mijn taak als trainer om aan alle spelers iets toe te voegen. Dat kunnen plusjes zijn, maar als je die bij elkaar optelt, heb je het over punten. Feyenoord heeft in het afgelopen seizoen zestien keer

gelijk gespeeld. Met een beetje toegevoegde waarde kunnen we wellicht tien punten meer verzamelen en dan zitten we aan de tweenvertig.

De kracht van een team wordt voornamelijk bepaald door de lengte-as van het elftal. De as van Feyenoord mag er zijn met spelers als De Goey, Metgod, Fraser, De Wolf, Sabau en de nieuwe man Peter Bosz. Als ik de as van Feyenoord vergelijk met die van PSV, dan ontlopen ze elkaar niet veel. Maar Romario, Vanenburg en wellicht ook Popescu geven PSV net dat beetje extra".

Hans Dorjee is verbaasd over het aantal reacties dat hij heeft ontvangen, nadat hij met Feyenoord tot een akkoord was gekomen. „Ik heb tijdens mijn vakantie op Cyprus tientallen telefoontjes, telegrammen en faxen gekregen. Dat is voor mij een bewijs dat Feyenoord nog een geweldige naam en uitstraling heeft. Dat had ik trouwens al bemerkt toen ik met PSV uit Israël terugkeerde. In het vliegtuig ontmoette ik toen veel Nederlanders, die speciaal voor de bekerfinale naar Rotterdam gingen".

Opgelucht

PSV's manager Kees Ploegsma was een van de eersten die Hans Dorjee een gelukstelegram zond. „Ik denk dat Kees een beetje opgelucht was", aldus de Delftenaar. „Feyenoord heeft namelijk al eerder geprobeerd me aan te trekken, maar PSV was toen niet bereid me te laten vertrekken".

Hans Dorjee belooft de supporters van Feyenoord geen gouden eieren. „Ons streven is weer aansluiting bij de top te krijgen, in ieder geval bij de sup-top en dan denk ik aan clubs als Groningen en Twente. Wat de speelwijze betreft zit ik met Wim Jansen op dezelfde lijn. Als je vleugelspitsen hebt moet je die gebruiken, maar er kunnen zich omstandigheden voordoen, dat je je moet aanpassen.

Ik heb me in ieder geval voorgenoemen om m'n contract tot de laatste dag uit te dienen. Feyenoord mag van mij best iets verlangen en verwachten, maar het heeft niets gemeen. Bij PSV heeft Ploegsma eens gezegd dat we gezien het spelersmateriaal eigenlijk alle wedstrijden zouden moeten winnen, maar zo zit voetbal niet in elkaar...".

Het Zuidlimburgse Federatiefeest, ook wel het 'klein OLS' genaamd, wordt dit weekeinde gehouden, georganiseerd door de Spaubeekse Schutterij Sint Laurentius. Aanvankelijk was Sint Gregorius in Brunssum daarvoor aangewezen, maar dat won zoals bekend vorig jaar het 'grote' OLS en zou dat dus dit jaar moeten organiseren. De 'kleine' versie moest daardoor elders worden ondergebracht. Sint Laurentius trok vervolgens het gelukkige lot en komende zondag 4 augustus gaat na

koortsachtige voorbereidingen het feest op het feestterrein aan de Schoolstraat van start. De Spaubeekse schutters zijn morgen voor het eerst in de geschiedenis van de schutterij de gastheren van het klein OLS.

Catharien Romijn ging naar Spaubeek en haar bevindingen staan op deze pagina.

Programma

Zaterdag 3 augustus 1991
18 uur: Ontvangst Federatiebe-stuur en andere genodigden in het schutterslokaal cafe Boszicht, Dorpsstraat 10 Spaubeek
18.45 uur: Vertrek in optocht naar kerk
19 uur : Eucharistieviering in de parochiekerk van de H. Laurentius in Spaubeek
20.30-22 uur: Afscheidsreceptie van beschermheer A. Tolk in de feesttent op het feestterrein aan de Schoolstraat

Zondag 4 augustus
10 uur: Ontvangst van het Federa-tiebestuur en de juryleden in het

Multifunctioneel Centrum, Mus-schenberg
12.30 uur: Aankomst en ontvangst eregasten op het feestterrein
13.30 uur: Openingsceremonie
13.55 uur: Vertrek eregasten naar de tribune bij defilé aan de Kerk-sstraat, voorafgegaan door fanfare Sint Caecilia
14 uur: Begin optocht, 58 schutte-rijen en aanvang van de wedstrij-den op het feestterrein
16 uur: Eregasten begeven zich naar de schietpalen voor het lossen van erschoten door de burge-meester, de pastoor, de voorzitters van de federatie en de schutterij
16.45 uur: Aanvang schietwedstrij-den
20 uur: Bekendmaking van de op dat tijdstip behaalde prijzen.

Jongste koning in de geschiedenis van Sint Laurentius

De gastheren van het 'klein OLS' van morgen. In het midden het koningspaar Erik en Tilly Hermans.

KIEK FOTOSTUDIO

Vol trots haalt Erik Hermans het koningszilver van de schut-terij Sint Laurentius in Spau-beek te voorschijn. Naar eeuwenoude traditie heeft ook hij dit jaar de collectie verrijkt met een zilveren schild. Zijn exemplaar hangt onder de zil-veren vogel en de tekst luidt 'Koning 1991 Erik Hermans zestien jaar'. Daarmee is de Spaubeekenaar de jongste ko-ning in de 372-jarige geschie-denissen van de schutterij.

moment te zijn. En dus is Erik twaalf maanden lang de koning, de 'heer der heren'.

Vanaf het moment dat pastoor Bex en Bob Mevis beschermheer van de schutterij Erik het koningszil-ver hebben omgehangen, neemt hij voor Sint Laurentius de hon-neurs waar. Dat betekent parade-ren in de optocht, gastheer spelen en handjes geven op recepties. Zijn moeder vergezelt hem op deze officiële gelegenheden want Tilly Hermans is Eriks koningin. Geen vriendinnetje, omdat de schutters-

koning het met zijn meisjes nog nooit langer dan een jaar heeft uit-gehouden.

Aan de arm van zijn moeder ont-vangt Erik morgen dus de eregas-ten op het feestterrein in Spaubeek waar na de optocht 58 schutterijen zullen strijden om de wisselbeker van het Zuidlimburgs Schutters-feest. Dit jaar is Sint Laurentius de eer te beurt gevallen om het groot-se festijn ook wel klein OLS ge-noemd te organiseren. En nog nooit eerder is een koning in Spau-beek als gastheer opgetreden.

Voor Erik, die al vanaf zijn zesde jaar lid is van de schutterij, wel wat vreemd. „Vooral als je bedenkt dat ik hiervoor alleen als bieleman, bordjesdrager en later als klaroen-speler bij de drumband met de schutterij meeliep en nu als hoog-ste eregastheer de optocht aan mij voorbij zie trekken.“ In vol ornaat zal het Spaubeekse koningspaar de eer van Sint Lau-rentius morgen hoog houden. Erik in zijn militaire gala-uniform naar model van het korps mariniers an-no 1900, zijn moeder in gala. Zij heeft daarvoor speciaal een lange

rode jurk laten maken want 'als koningin moet je er mooi uitzien'. Bovendien zorgt Tilly dat zij voor ieder 'optreden' naar de kapper gaat en een vers boekje bloemen in de hand heeft. Volgend jaar doet Erik Hermans opnieuw mee aan het vogelschieten. Hij heeft de smaak nu te pakken. mocht het koningschap aan hem voorbij gaan dan is er geen man overboord. „Als klaroenspeler in de drumband heb ik ook heel veel plezier. De repeti-ties zijn gezellig en onderling is de sfeer bijzonder goed. En daar gaat het mij eigenlijk om.“

De schutterij als broederschap

Eén ding staat voor historicus Jos Gerits als een paal boven water: de oorsprong van het Limburgse schutterswezen is de broeder-schapsgedachte. De 33-jarige ge-weerdager van de Spaubeekse schutterij Sint Laurentius is er na jarenlang wetenschappelijk onder-zoek van overtuigd dat de bescher-mingstheorie die de schutterijen in de Middeleeuwen afgeschilderd als beschermers van 'outer, heert en troon' 'grote onzin' is. „Toen ik tijdens het werk aan mijn kandi-daatscriptie het ontstaan van de schutterij in Spaubeek onderzocht, was de beschermingstheorie ook mijn uitgangspunt. Maar al snel kwam ik er achter dat de schutte-rijen in de zestiende en zeventien-de eeuw helemaal niet ter bescher-ming zijn opgericht maar stoelen op vriendschap en verbonden-heid.“

In de eeuwenoude reglementen kwam Jos Gerits het bewijs voor zijn broederschapstheorie tegen. „Daar staat letterlijk dat de schut-ters tijdens de processie geen gela-

den geweer mogen meedragen, omdat zij anders mensen of bees-ten zouden kunnen kwetsen. Blij-baar wisten de schutters uit deze periode nauwelijks met een ge-weer om te gaan. Als je huis en haard moet verdedigen, is dit een opmerkelijke tegenstrijdigheid. Je leest wel overal in de reglementen dat de schutterij ter bescherming van de kerk is opgericht, maar dat is naar mijn mening een poging van Rome om tijdens de Contrare-formatie de betrokkenheid bij het katholicisme te vergroten. Zo haal-de de pastoor de bevolking weer binnen de poorten van de kerk. Het begeleiden van de processie werd beschouwd als een eretaak. Zo 'beschermen' de schutterijen de Roomse kerk tegen verder ver-val, maar van echte aanvallen was geen sprake. Deze taak verklaart ook de sterke band tussen kerk en schutterijen.“

Gerits, die tevens redacteur is van het Limburgs Schutterstijdschrift en in 1988 de Schuttersalmanak sa-menstelde, zoekt nu in zijn promo-

tieonderzoek naar voldoende bron-nemateriaal om de ware ont-standsreden van het Limburgse schutterswezen te onderbouwen. Hij legt uit waarom zijn broeder-schapstheorie is gebaseerd. „Rond 1550 stortte het feodale stelsel, waarop de maatschappelijke ver-houdingen in de Middeleeuwen waren gebaseerd, in elkaar. De boeren konden niet meer op de be-scherming van hun heren rekenen en stonden er plotseling alleen voor. Zij zochten in deze bange da-gen morele steun bij hun lotgenoe-ten. Gelijkgesinden met wie zij een glas bier dronken en keuvelden om de dagelijkse beslommeringen even te vergeten. Zo ontstond de schutterij. De leden begeleiden de processie, hielden (ver)teer-avonden, baden gezamenlijk voor het zieleheil van een overleden schutter en creëerden voor de ge-zelligheid het vogelschieten. Hie-romheen werd een prachtig ritueel met koningen, officieren en voet-volk geschapen.“

Pas rond 1850 kwamen de unifor-

men, het prijs- of schijfschieten en later het schuttersfeest om de hoek kaken. Voor die tijd droegen de schutters gewoon een hoed, riem, handschoenen en soms een sjerp. Onder invloed van de Duitse cul-tuur kreeg de schutterij van dat moment af aan een militair tintje. Gerits: „Maar dat is slechts een spel, puur uiterlijk vertoon. De kern van de schutterij waarop alles is terug te voeren, is de broeder-schapsgedachte.“

Dat gevoel van gemeenzaamheid vindt Jos Gerits ook bij Sint Lau-rentius terug. „Die basisgevoelens uit de zestiende- en zeventiende eeuw zijn hetzelfde gebleven. De schutterij is nog steeds een plek waar je met gelijkgezinden een pilsje drinkt, grappen uithaalt en even kunt ontsnappen aan de stress van alledag. En het schut-tersfeest waar je gezamenlijk voor iets strijdt, versterkt die band al-leen maar. De schutterij is voor mij ongenueerde gezelligheid, geen moeilijke discussies maar de meest zuivere lol die je kunt beleven.“

Een schutters A B C

Voor de geroutineerde schutter is het allemaal gesneden koek; voor wie er niet zo in thuis zijn de 'bieleman' en de 'oplegpaal' onbekende begrippen. Voor die categorie volgt hier een Schut-ters ABC.

Beschermheer of -vrouwe
Heeft aantoonbare wortels in de gemeenschap. Speelt actieve rol op de achtergrond ten faveure van de schutterij.

Bieleman
Ruimt, gekleed in een flanellen broek en blauwe kiel, lederen schort, baard en beremuts en bijl, obstakels uit de weg.

Bordjesdrager
Klein menneke dat met groot bord voorop loopt.

Commandant
Voert het bevel over de groep.

Defilé
In paradepas marcheren langs van de eregasten.

Exercitie
Het oefenen van militaire handelingen.

Geweerdager
Schutter van gewone rang.

Guide, rechter en linker
Sergeanten die aan de vleugels van het peloton marcheren om de schutters de richting te wijzen.

Hoornblazer
Pas na de Tweede Wereldoorlog ingevoerd.

Keizer
Allerhoogste ereplaats binnen de schutterij, die voor het leven geldt. Valt automatisch iedere schutter te beurt die drie keer de vogel afgeschoten heeft.

Koning
Winnaar van het vogelschieten, hoogste ereplaats binnen de vereniging. Draagt bij officiële gelegenheden de zilveren ko-ningsvogel en een gedeelte van het koningszilver dat voorgan-gers aan de vereniging hebben geschonken.

Koningin
Gezellin van de koning. Meestal echtgenote of familielid.

Marketenster
Vrouw die eertijds met de legers rondtrok om de soldaten van voedsel en drank te voorzien.

Officier
Hogere rang binnen de schutterij. Geven met hun prachtige pakken extra cachet aan het geheel.

Opleggen
het plaatsen van de buks op de oplegpaal.

Oplegpaal
Paal waarop de buks rust tijdens het schieten.

Opschieten
Eerste ronde in de schietwedstrijd

Optekenaar
Persoon die noteert of de schoten raak zijn.

Optocht
Feestelijke parade van de deelnemende schutterijen. De gezel-schappen worden gedurende de optocht beoordeeld door een jury.

Schietboom
Paal waarop de hark of vogel bevestigd wordt. De boom met hark mag niet hoger zijn dan zestien meter.

Schietmeester
Leider van de schietploeg. Hij bepaalt wie in het A,B of C-zestal schieten mag, en op welke plaats.

Schietwedstrijd
tijdens de feesten schieten de verenigingen met teams van zes personen. De beste schutters zitten in het A-zestal, op de hielen gezeten door het B-zestal en tenslotte het C-zestal. Iedere schut-ter moet per ronde drie schoten lossen. Alle teams, die in de eerste ronde 18 punten geschoten hebben, mogen kavelen. De schutters vuren daarbij op vierkante houten blokjes ook wel bolkes of prisks genoemd.

Schoolsveld
Ruimte waarin de afgevuurde kogels neerkomen.

Schutspatroon
Beschermheilige van de vereniging.

Tamboer
Trommelslager.

Tamboermaitre
Leider van de drumband.

Uittreden in de ring
Het deelnemen aan een wedstrijd in een speciaal daarvoor afge-zet veld van 30x40 centimeter.

Vaandel of vaan
Vierkante vlag, symbool van trouw, eer en eenheid van het korps.

Vaandrig
Drager van het vaan.

(Bron: Schuttersalmanak 1988)

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's
 Over 1 kolom, in kleine letters met een woord in hoofdletters. Minimumhoogte 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte f 1,25.
 Afwijkende tarieven voor rubrieken: Proficiat en Vermist Gevonden f 1,10 per mm. Onroerend Goed en Bedrijven Transacties f 1,70 per mm.

Reuzepiccolo's
 Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal een woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom f 1,70.
 Advertenties onder nummer f 7,50.
 Bewijsnummers op aanvraag f 4,75.

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart af te worden toegezonden.
 Enkele rubrieken UITSLUITEND a contant en met legitimatie

Telefonisch opgeven
045-719966

Maandag t m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing

Schriftelijk opgeven
 Opgave via de 1e post daags voor plaatsing

Persoonlijk opgeven
 Via de balie van onze kantoren maandag t m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt donderdag 17.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard ook, ontstaan door niet niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door meer dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.

© Bron: Cebus, Summi, Saur

Vermist/Gevonden

Vermist sinds 23 juli
 Lapjespos, omg. Boesberglaan, Homperweg.
 Tegen beloning terug te bezorgen op Boesberglaan 7, Landgraaf. Tel. 045-321804

Verloren grijs zwarte ronde BRIL, tussen Schouder en Gulpen. Ter. te bez. Tel. 04450-1777.

Personeel aangeboden

DABOMA, leverancier voor al uw dak- en isolatiematerialen. Tijdens de bouwvakgeop. van ma. t m vr. van 8.00-17.00 uur. Edisonstr. 13, Landgraaf (ind. terrein Strythagen). 045-314763

Personeel gevraagd

Fabriek voor algemene machinebouw zoekt Constructie bankwerkers
 voor werkplaats montage

Monteurs voor CV/installatie Kotterlaars
 Goed salaris, interne opleiding etc. Sollicitaties richten aan HILTON ENGINEERING BV, Klipperweg 22, 6222 PC Maastricht. Tel. 043-622777.

Bouwvak personeel

Bouwbedrijf Neerbouw vraagt metselaars, betontimmerlieden, ijzervlechters, hulp arbeiders en lassers
 Minimaal 5 jaar ervaring, voor objecten in Nederland en Duitsland. Tel. aannemen 9.00-19.00 uur 04754-88051.

Kraanmachinist, metselaars, betontimmerlieden, ijzervlechters

gevraagd voor Duitsland. Melden bij J. Nieling. Tel. 046-338441.

Dringend gev. KLINCKER-METSELAARS ook colones. Tel. 045-427194.

Fa. WGW Bouw. Voor direct gev. voor Duitsland METSELAARS, betontimmerlieden. Ook colones. 045-231336/230477. Hommerterweg 77, Hoesbroek.

Ingenieursburo K.H. Gehlen vraagt met spoed voor langdurige grote werken in Duitsland vakbekwame METSELAARS, ijzervlechters en betontimmerlieden (ook colones), hoog loon wekelijkse betaling. Duits verzekerd. Sol. tijdens kantooruren 045-228529 Trichtterweg 125, 6446 AR Brunssum (Teebeek).

Bouw- en ingenieursburo Catena BV vraagt voor haar eigen werken in Duitsland, BETONTIMMERLIJ en metselaars (lijst coll.). Hoog loon, wekelijkse betaling. Duits verzak. Sol. na telef. afspraak 045-232100.

M. en J. Bouw vraagt vakbekwame METSELAARS en einschaller voor werk in Duitsland. Loon ca. 900,- DM per week netto. Duits verzekerd. Melden na 18.00 uur, tel. 045-726876.

Aannemersbedrijf Belo vraagt ervaren BETONTIMMERLIJ, metselaars en handlangers voor Duitsland. Hoog loon. Tel. 045-250930/250238.

Wolf Europabouw vraagt voor Duitsland METSELAARS en betontimmerlieden. Teintr. tot 13.00 uur 045-214500 na 13.00 uur 04499-4479.

DRINGEND gezocht voegers en metselaars. Tel. 046-525658.

Buntinx b.v. kan op korte termijn, METSELAARS, betontimmerlieden en ijzervlechters gebruiken. Liefst colones. Tel. 045-327499.

Chauffeurs

Gevraagd: ervaren chauffeur

Ervaring met koo-aap gewenst. Geen internationaal. Indiensttreding direct. Classen BV, Nuth, tel. 045-242900

Gevr. CHAUFFEUR bestel-, groot rijbewijs met chauffeursdiploma. BV Kepu ZB. Tel. 045-210606.

Je weet niet wat je ziet. Een SPOTJE op LD-TV. Info: 045-739296/97.

Horeca personeel

Voor aug-sept. WERKSTUDENTEN voor bediening en keukens. Het IJsbetje, Wilhelmalaan 72, 6301 GJ Valkenburg. Tel. 04406-12263.

Fam. hotel zoekt KOOKVROUW 3 dgn. p.w.k. 17.00-20.00 uur; serveerster/barba-dje 4 dgn. p.w.k. 19.00-01.00. Poetsvrouw 5-dgn. per wk. Int. 04406-12125.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

zoekt
Buffetbedienendes met ervaring Portier met ervaring
 en medewerkers voor diverse werkzaamheden. Voor discotheek, zonder ervaring onnodig te reflecteren. Persoonlijk voorstellen vrijdag en zaterdag tussen 20.00-22.00 uur. Beitel 90, Heerlen. Beitel 90, Heerlen.

Hotel-Restaurant Prinses Juliana Valkenburg aan de Geul, vraagt:

Part-time Hotelreceptioniste

(min. 2 dagen per week)

* Opleiding middelbaarberoeps-onderwijs of vergelijkbaar niveau

* Kennis der moderne talen in woord of geschrift

* Representatief voorkomen en goede omgangsvormen

* Grote mate van accuratesse en zelfstandigheid

* Kennis van WordPerfect

* Diploma machine-schrijven

* Ervaring strekt tot aanbeveling

Door interne promotie is er in onze restaurantbrigade ruimte gekomen voor een zelfstandig persoon in de functie van:

Aankomend cq Chef de Rang

(Full-time)

Functie-eisen:

* 20 à 24 jaar

* Representatief

* Goede contactuele eigenschappen

* Zelfstandig leiding kunnen geven

* Kennis der moderne talen

In onze keukenbrigade is er een betrekking vacant in de functie van:

Chef de Partie

(Full-time)

* Wij verwachten van deze persoon ruime ervaring in restaurants op gelijk niveau en een grote mate van zelfstandigheid.

In de afdeling huishouding zoeken wij een enthousiaste medewerker in de functie van:

Kamermeisje

(Full-time)

Indien een van bovenstaande vacatures U aanspreekt, richt dan Uw schriftelijke sollicitaties aan:

Hotel-Restaurant Prinses Juliana t.a.v. de directie

Postbus 812, 6300 AV Valkenburg aan de Geul.

Met bijsluiting van een recente pasfoto en C.V. onder vermelding van de functie waarna Uw sollicitatie op de linker-bovenhoek van de enveloppe.

Gevraagd Buffetdame

voor middag- en/of avonduren.

MADSON Club, Nieuwstr. 110, Kerkrade. Tel. 045-412035

Kelner of SERVEERSTER gevraagd op part-timebasis. Hotel-Café Kleuter, Haagstraat 5, Merkbeek. Tel. 04492-1448.

Gaststätte Im Panes sucht BEDIENUNG. Thekenhilfe und Disk-Jockey. Tel. nach 18 Uhr. 09-49-241.601783.

Exclusieve koffiesalon (dag-zaak) te Heerlen heeft plaats voor zelfstandige werkende en gemotiveerde SERVEERSTERS. Tevens zijn wij op zoek naar een hulp in de keuken. Ervaring is geen vereiste. Alle leef-tijden. Bel snel! 045-741010

FRITUREHULP gev. voor ca. 20 uur per week in Snackbar 't Hepke in Beek. Tel. 046-373021.

Gevr. AFWASHULP voor Hotel De Oude Geul te Gulpen. Tel. 04450-4565.

Met spoed gev. STUDENTE voor ijsverkoop of het terras. Café-restaurant Geulha, Valkenburg. Tel. 04406-14951.

SERVEERSTER gev. voor 38½ u. per week, in dienst op 1-10-91. Tel. 045-259893 na 14 uur.

Met spoed gevraagd part-time KELLNERS en serveersters, ook voor buiten het seizoen. Café-restaurant Geulha, Valkenburg. Tel. 04406-14951.

Gevr. AFWASHULP voor de avonduren, lft. boven 20 jaar Tel. 045-213305.

Huishoudelijk personeel / Oppas

HULP in de huishouding gev. voor 4 uur per week, te Bleyerheide, Vroenstr. 347, Kerkrade.

Gevr. HULP voor huish.werk 3 uur per week, omg. Eys. Tel. 04451-2238 na 20 u.

Gevraagd HULP in de huishouding voor enkele uren per week. Tel. 045-727792.

Gevraagd HULP in de huishouding 16 u. p.w.k. (geen zwart werk) Tel.045-418153

Gevr. HULP in de huish. voor de vrijdagocht. omg. Simpelveld/Eys/Ubachsberg Na 18 uur: 04451-1272.

Gevr. HULP in de huish. voor 1 ochtend per week, va sept. Event. niet tijdens schoolvak. Tel. 045-229678 (na 19 u.)

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Kantoorpersoneel

Minli Energie b.v.

zoekt

Administratieve kracht m/v

Opleiding MAVO/HAVO, leeftijd 18-20 jaar. Sollicitaties richten aan: Minli Energie B.V., Op de Heugden 43, 6371 XK Landgraaf.

Medisch personeel

Fysiotherapeut(e)

Voor full-timebaan in Ned. part. praktijk in Eschweiler (D) plm. 20 min. van Heerlen.

Soll.: Leon Diederer, Drimborschhof 3, 5180 Eschweiler.

Tel. overdag 0949-240351488 of 's avonds na 20.00 uur 0949-24563740.

Gevraagd:

2 apothekersassistenten

in een gezellige, moderne buurtapotheek.

Woonruimte is beschikbaar. Informatie: Adelheid Apotheek Alb. Thymplein 9, 2524 HS Den Haag. Tel. 07C 3960464.

Gesucht freundliche aufgeschlossene

Artzhelferin

für Augenarztpraxis (auch fachfremd) nach Aachen Laurentzberg. Zur zeit Tel. 02220-17281 Texel, von 18-19.30 Uhr.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

Techn. pers.

Wij zoeken voor z.s.p.m.

allround auto-plaatwerker

Goed op de hoogte met moderne richtapparatuur. Lemmens-Hover auto-schade, Stationsstraat 16, 6191 BD Beek. Tel. 046-371485. Soll. na tel. afspr.

EFHA b.v. Klimmen

WERKZAAM IN NIEUWBOUW EN RENOVATIE zoekt wegens uitbreiding van activiteiten met spoed:

Vakbekwame loodgieters Leerling-loodgieters

wij bieden:

- prettige werkfeer

- goede secundaire arbeidsvoorwaarden

Interesse? Bel naar 04405-1873 b.g.g. 04405-2184 of schrijf naar: EFHA b.v., Pleinstraat 13, 6343 AT Klimmen

Uitzendbureau's

Adia Keser Uitzendburo zoekt met spoed de volgende kandidaten:

Voor de administratieve sector:

Secretaresses

Met ruime werkervaring en een gerichte opleiding.

administratief/boekhoudkundig personeel

Met een opleiding MEO-A, MBA of SPD en ruime werkervaring.

Bibliothecaris/documentalist

voor een grote instelling in Heerlen.

cursisten typequick

Heb je een typedioma maar wil je de snelheid weer op-halen dan heeft Adia Keser hiervoor een uitgelezen cursus: TypeQuick.

tekstverwerksters

Met ervaring op WANG en/of WordPerfect voor een grote instelling in Heerlen.

aankomend tekstverwerksters

Wij hebben diverse opleidingsmogelijkheden in de systemen WANG en WordPerfect.

Voor de medische sector:

zieken-/bejaardenverzorgsters bejaardenhulpen

wijkverpleegkundigen

Voor verschillende instellingen in de regio.

Voor meer informatie over deze banen of de cursussen kun je contact opnemen met Marja van Kessel of Ans Snackers van onze vestiging in Heerlen.

Voor de technische sector:

constructiebankwerkers/lassers

CO2/TIG lassers

MTS-ers

Met een opleiding Energietechniek, Werktuigbouw, Motorvoertuigtechniek of Bouwkunde.

HTS-ers

Met een opleiding Weg- & Waterbouw.

LTS-ers

Met een opleiding Metaal, Mechanische Techniek of Hout.

slijpers/draaiers/frezers

Met ervaring.

Onderhouds-/CV monteurs

machinaal houtbewerkers.

Voor werk in 2- of 3 ploegendienst bij verschillende productiebedrijven in de regio.

productie-/inpakpersoneel

ervaren heftruckchauffeurs

vulcaniseurs

lijn- en prefomoperators

schoonmakers

Voor ca. 3 uur per dag.

Schoffelaars

Voor een bedrijf in Landgraaf. Er wordt gewerkt in dagdienst.

Heb je interesse in een leuke en goed betaalde baan, neem dan contact op met Lynda Lemmens, Miriam Kuiper of Maurice Lückers van onze vesting in Heerlen.

Dr. Poelstraat 16, Heerlen, tel. 045-713120

Hoofdstraat 39, Kerkrade, tel. 045-463700

Kouversstraat 81, Hoesbroek, tel. 045-231680

Streeperstraat 48, Landgraaf, tel. 045-326595

UITZENDBURO

Tempo-Team Uitzendbureau

zoekt:

Vakantiekrachten m/v

voor Durox in Landgraaf. De werkzaamheden bestaan uit het verrichten van onderhoud gedurende 1 à 2 weken. De werkdagen zijn van 7.00-15.30 uur. Wil je graag nog iets bijverdienen? Neem dan maandag contact met ons op. Informatie: 045-718366, Karin Poelman of Sigrid Nijenhuis HEERLEN, OF DE NOBEL 1/AKERSTRAAT

Winkelpersoneel

Nette VERKOOPSTER gevraagd voor onze slagerij v.a. 17 jr. Fa. slagerij Kapell, Tuderendweg 104, Sittard. Tel. 046-512197, na 20.00 uur.

VERKOPERS of verkoopsters voor groente- en fruit specialzaak in de omg. van Heerlen. Br.o.nr. B-8755, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

GRATIS. Uw verenigings-nieuws op LD-TV. Tel. 045-739296/97.

Voor fotozaak gev. OP-ROEPKRACHT v.r. 35-45 jr. voor 2 of 3 middagen p.w.k. Taak verkoop, administratie en het maken van foto's. Vakkenis niet nodig. Nieuwstr. 3, Hoesbroek. Foto Daphne de la Haye. Tel. 045-211875.

WINKELMEISJE gevraagd voor plm. 25 uur p.w.k., liefst met ervaring. Warme Bakker Emiel Curfs, Dr. Ackensplein 8, Bleyerheide-Kerkrade. Tel. 045-459393.

Diversen personeel

Wilt u snel aan de slag? Loondienst of zelfstandig? Fulltime of parttime?

Werk u graag met jonge enthousiaste leerlingen? Is autorijden uw hobby?

Wordt dan rijnschoolhouder/trice of rijnschoolhouder M/V

met erkend Kadernschooldiploma.

Een fijn beroep met goede mogelijkheden.

Binnenkort starten in Utrecht en Best nieuwe opleidingen.

Schrijf of bel voor gratis studiegids: Kadernschool, Industrieweg 71, 5683 CB Best. Tel.: 04998-99425.

Gevraagd

Broodbakker en brood- en banketbakker

Bakkerij Frits Mennens, Pr. Mauritslaan 1, Beek. Tel. 046-371461.

Jan Driessen uit Veghel mikt op Margraten

'Bevrijdingsmuseum' in de aanbidding

• Een trotse Jan Driessen in het Russisch 'paviljoen' van zijn museum. Nu nog in Veghel...

Foto: PIERRE VAN DEN MEULENHOF

Burgemeester Kaiser van Margraten ziet het helemaal zitten: het oorlogsmuseum 'Bevrijdende Vleugels', nu nog in Veghel, moet naar zijn gemeente komen. IJverig is hij op zoek naar een geschikte lokatie. Wie het ook duidelijk zit zitten is eigenaar Jan Driessen. Als het een beetje wil heeft hij een schitterende Russische afdeling bij elkaar tegen de tijd van de verhuizing naar het Zuiden. Een bevrijding komt terug...

bezettingsjaren: de bevrijding. „Aan de bevrijding moest na-
tuurlijk een oorlog voorafgaan,”
luidt zijn niet te weerleggen re-
dening.

Prins Bernhard opende op 19
september 1984 het museum dat
Driessen in één jaar tijd uit de
grond had gestampt. Met de
naam 'Bevrijdende Vleugels' wil-
de hij eer brengen aan de duizen-
den parachutisten die in het
najaar van 1944 in delen van Gel-
derland en oostelijk Noord-Brab-
ant hadden deelgenomen aan de
grote luchtlandingsactie 'Mar-
ket-Garden'. Ook Veghel beleef-
de toen heel wat benauwende en
verwoestende momenten.

Vlucht

Zelf heeft Jan Driessen de be-
vrijding niet in Veghel maar in
Zuid-Limburg meegemaakt.
Nog wel in Amerikaans legeruni-
form. Hij bevond zich in de eer-
ste geleerden van de Old Hic-
kory-divisie toen deze op 12, 13
en 14 september 1944 Noorbeek,
Mheer en Maastricht bevrijdde
en later ook Heerlen en Kerkrade.
Hoe kwam een Nederlandse
jongeman in de Amerikaanse ar-
my terecht? De aanzet daartoe
speelde zich aan het begin van
de oorlog af in Den Haag, waar
Jan Driessen toen op de middel-
bare school zat. Hij behoorde tot
een groepje jongelui dat het her-
haaldelijk aan de stok kreeg met
leertijdgenoten uit NSB-milieus.
Toen op zekere dag een NSB'er
tijdens rellen door de politie
werd doodgeschoten, gaven be-
zorgde leden Jan en zijn vrien-
den de goede raad onder te duik-
en. Driessen koos een schuil-
adres ver van huis: in Noord-
Frankrijk. Hij kende daar diver-
se families ('en pastoors') uit de
jaren dat hij in de streek tijdens
schoolvakanties had gekam-
peerd. Nu vond hij een veilig
onderkomen.

„Aan de bevrijding moest na-
tuurlijk een oorlog voorafgaan,”
luidt zijn niet te weerleggen re-
dening.

Old Hickory
Toen in juni 1944 de invasie een
feit was geworden, spoedde de
jonge Nederlander zich naar
Normandie om zijn diensten aan

de Amerikanen aan te bieden.
Het feit dat hij zich als Nederlan-
der met middelbare schooloplei-
ding kon uitdrukken in vier ta-
len, maakte hem geschikt om als
tolk op te treden. Voordat hij het
goed en wel wist, liep Jan Dries-
sen rond in Amerikaans legeruni-
form. Zijn 'waarde' nam toe
naarmate de Amerikaanse legers
verder in noordelijke richting
oprukten. Toen Zuid-Limburg
binnen hun schotveld kwam
te liggen, werd de jonge Dries-
sen aangewezen om als bood-
schapper door de linies te drin-
gen. Zijn eerste bestemming was

door

servé overhof

Maastricht. Hij herinnert zich
nog zijn ontmoeting met een po-
litieman die Erasmus heette.
Aan hem moest hij bepaalde in-
formaties afgeven. „Ik weet nog
goed hoe wantrouwend die man
was. Daar had ik natuurlijk alle
begrip voor,” zegt Driessen.
Tweemaal wist hij door de linies
te glippen en evenzovele keren
behouden op zijn basis terug te
keren. De derde keer dat hij
Maastricht bezocht, triomfeerde
hij in een jeep, gestoken in Ame-
rikaanse battledress. Met enkele
anderen reed hij linea recta naar
de Wilhelminasingel, waar de
Duitse SD al die jaren had 'huis-
gehouden'. Van de gevreesde
groep waren maar drie man ach-
tergebleven. De rest was op de
vlucht geslagen.

Driessen verplaatst het gesprek
naar een vriendelijker herinne-
ring. „Ik was het schoon zat om
in een tentje te slapen. In Maas-
tricht stapte ik dan ook als gast
het deftige Hotel Derlon aan de
Onze Lieve Vrouweplein binnen.
De volgende morgen vroeg de

hotelhouder aan wie hij de reke-
ning mocht sturen...” Ook in
Heerlen zette hij geen tentje op
maar logeerde hij in Hotel Neer-
landia in de Sarolestraat. Hij
kwam Kerkrade binnen in het
gevolg van de bevrijders en hij
verliet de oude mijnstad als be-
geleider van een inderhaast op-
gezette evacuatie. „Kijk, op deze
plaats moest ik de uittocht van
de burgers regelen,” zegt hij,
wijzend op een van de talloze fo-
to's die in zijn Veghels museum
aan de muur hangen. „Ik geloof
dat het in Spekholzerheide was.”
Even vervalt hij in gepeins en
laast hij hij een korte pauze in
zijn ononderbroken woorden-
stroom. „Vreemd toch... Als je
goed nadenkt, was je toen feite-
lijk in vreemde krijgsdienst...”

Collectie

Na de oorlog werd Jan Driessen
weer 'gewone' staatsburger, ging
in zaken, boerde niet slecht en
zette er op een bepaald moment
een punt achter. Zijn vele vrije
tijd wist hij echter goed te vul-
len, vooral toen bij hem de ge-
dachte was opgekomen een
bevrijdingsmuseum op te rich-
ten. Wat aanvankelijk een parti-
culiere verzameling zonder veel
diepgang was geweest, groeide
binnen de kortste keren uit naar
een respectabele omvang. In le-
gerdumps en bij particulieren
wist hij militaire voertuigen en
uitrustingsstukken op de kop te
tikken, hij haalde oude unifor-
men en wapens binnen en mu-
sea, fotografen en het Neder-
lands Instituut voor Oorlogsdo-
cumentatie leverden hem foto's,
affiches en ander illustratiema-
teriaal. „Wat hier is tentoongesteld,
is slechts één-vierde van alles
wat ik heb verzameld,” zegt
Driessen. „Het wordt de hoogste
tijd dat ik bredere armslag krijg.
In Limburg...”

Speciale aandacht eist Jan Dries-
sen op voor de bevrijding van
meer dan vijfhonderd voer- en
vliegtuigen in miniatuur, zowel
van geallieerde als Duitse her-
komst. „Ze zijn stuk voor stuk
gemaakt door een leraar uit Veg-
hel, Hans Siskens,” prijst Dries-
sen. „Een leraar handenarbeid
zeker.”... „Nee, Engels en ge-
schiedenis...”

Tableaus

Wat valt er zoal te zien in mu-
seum 'Bevrijdende Vleugels'? In
een grote loods maken authen-
tiek geïnformeerde etalagepop-
pen, uit de oorlog afkomstige
voertuigen en aandoenlijke de-

cors deel uit van tableaus waarin
een beeld wordt gegeven van de
mobilisatie in 1939, de krijgsver-
richtingen in 1940, de daarop
volgende Duitse bezetting en tot
slot de bevrijding. Als scharnier-
stuk fungeert over de volle
breedte van de zaal een panora-
ma dat herinnert aan de lucht-
landingen in en rond Veghel.

De bezoeker kan vervolgens op-
klimmen naar hogere lagen waar
van alles is bijeengebracht dat
betrekking heeft op specifieke
aspecten van oorlog, bezetting
en bevrijding. Daar zijn vitrines
met uniformen, wapens en an-
dere in de oorlogvoering gebruikte
voorwerpen, een uitgebreide
stand herinnert aan de Prinses
Irene Brigade die als enig Neder-
lands legeronderdeel mee heeft
bevrijd en voorts wordt herin-
nerd aan jodenvervolgving, con-
centratiekampen en andere
gruwelen. In een afzonderlijke
ruimte kan de bevrijding van
heel Nederland worden gevolgd
aan de hand van tien projectoren
en 4800 lampjes. Voor een ver-
antwoorde uitbeelding van het
land is gebruik gemaakt van 128
originele stafkaarten.

Twee volle uren praat hij aan el-
kaar zonder, bij een buitentem-
peratuur van 29 graden, om te
zien naar een flesje fris...

Rusland

Bijzonder trots is hij op zijn
nieuwste aanwinsten, recht-
streeks aangevoerd uit Russi-
sche legermagazijnen met daar-
bij de persoonlijke groeten van
een hoge militair in Moskou. Uit
de geschenkverpakking kwa-
men onder meer tevoorschijn

een T 34-tank en een meervoudi-
ge raketwerper die vanwege zijn
jankend geluid bekend staat als
'Stalinorgel'.

De manier waarop Driessen aan
deze spullen is gekomen, vormt
een verhaal op zich. Toen in het
najaar van 1989 de Berlijnse
Muur werd gesloopt, achtte
Driessen het moment aangebro-
ken om naar Moskou te gaan.
Tegenover 'hoge Russische
funktionarissen' heeft hij toen
gewezen op de rol die Berlijn
heeft gespeeld bij het beëindigen
van zowel de 'koude' als de
'koude' oorlog. De eerste eindig-
de op 8 mei 1945 met de val van
Berlijn, de tweede bijkans 45
jaar later met de sloop van de
Muur in Berlijn. Jan Driessen
moet in Moskou een goeie beurt
hebben gemaakt, getuige althans
de dure zending militair mate-
riël. Prins Bernhard is er vorige
week naar komen kijken.

„De Russen hebben me beloofd
nog méér te zullen sturen. Dat
zou geweldig zijn. Dan krijg ik
de mogelijkheid dit nationale
museum uit te bouwen en er de
bevrijding van heel Europa bij te
betrekken. Vergeet niet: de Rus-
sen hebben tijdens de oorlog te-
zelfdertijd als wij gevochten, aan
de andere kant van de Elbe. Ach-
terdocht en politieke controver-
sen hebben dat lange tijd naar de
achtergrond verdrongen, maar
dat is nu voorbij.”

Jan Driessen laat zijn Limburgse
gast niet weggaan zonder nog
eens te herhalen dat hij zo spoe-
dig mogelijk in Limburg wil
starten met de bouw van een
museum. Hij heeft het volste
vertrouwen in voorzitter Ver-
steegh van de Kamer van Koop-
handel te Maastricht, in burge-
meester Kaiser van Margraten en
een vijftiental Limburgse onder-
nemers die allen reeds adhesie
betuigd zouden hebben.

Met de deurnog al in de hand
liet Driessen ook weten: „O ja,
eind van deze maand komt ook
gouverneur Mastenbroek hier
naar toe!” Het klonk verwach-
tingvol...

Anti-lekband doorstond de postbode-test

Postbodes in Zoetermeer,
Apeldoorn en Eindhoven heb-
ben er duizenden kilometers
mee gereden. Toeristen op de
Waddeneilanden hebben ze
met hun huurfietsen over
schelpenpaden en door de bos-
sen gesleurd. Vredestein is
trots op het testresultaat, want
de anti-lekband doet precies
waarvoor hij is ontworpen:
hard blijven onder de meest
barre omstandigheden.

Volgens Vredestein, grootste
fietsbandenfabrikant in Euro-
pa, wordt hiermee de droom
van iedere fietser werkelijk-
heid. De praktijk heeft bewe-
zen dat de anti-lekband tachtig
procent minder vaak lek raakt.
Anders gezegd: in vier van de
vijf gevallen dat een normale
band lek slaat, blijft het nieu-
we type band heel.

De betekenis daarvan voor de
doorsnee-fietser is dat een lek-
ke band jaren achtereen niet
meer hoeft voor te komen.
Honderd procent lekvrij is uit-
gesloten. Tegen een venijnige
glasscherf of metaalsplinter is
zelfs een autoband niet be-
stand.

„Als bandenfabrikant zijn wij
erop uit het fietsplezier voor de
mensen te verhogen,” zegt
Vredestein-woordvoerder J.
Scholten. „Twaalf jaar hebben
wij met de nieuwe band geex-
perimenteerd. Eerst alleen op
bepaalde typen race- en sport-
banden. Toen kwam de Perfect
voor huis-, tuin- en keukenge-
bruik en nu voeren wij de
anti-lekband in voor bijna alle
typen fietsen, de ATB, de hy-
bride, de racefiets, de kinder-
fiets en zelfs invalidenwagen-
tjes.”

Het geheim van de anti-lek-
band is een brekerlaag van
rubber, een door Vredestein
zelf ontworpen mengsel. Ande-
re bandenfabrikanten kiezen
de kunststoffen kevlar als bre-
kerlaag, maar de hechting
daarvan op het rubber van de
band kan problemen geven.

De brekerlaag van rubber bete-
kent dat het veercomfort van
de band even groot is als een
gewone band en dat hij net zo
licht rijdt. De anti-lekband is
ook niet stugger dan een gewo-
ne band, dus even gemakkelijk
zelf te monteren.

Natuurlijk heeft niet meer lek
rijden zijn prijs. De meeste ty-
pen anti-lekbanden van Vrede-
stein komen voor een bedrag
van rond de veertig gulden per
stuk in de winkel te liggen. Dat
is gemiddeld tien gulden duur-
der dan een gewone band son-
der brekerlaag. Overigens zijn
alle nieuwe typen banden uit-
gerust met reflecterende strips
aan de zijkanalen, die dus bij de
prijs zijn inbegrepen. Afhanke-
lijk van het type zijn de kleu-
ren zwart, zwart/lichtbruin en
wit verkrijgbaar. Met anti-lek-
banden voor kleine 20 inch-
wielen aarzelt Vredestein. Lig-
fietsers met deze wielmaat
moeten dus nog even geduld
hebben.

Volgens Vredestein is de vraag
naar anti-lekbanden voor alle
typen fietswielen altijd heel
groot geweest. De fabriek re-
kent erop dat binnen vijf jaar
driekwart van de Nederlandse
fietsen met anti-lekbanden is
uitgerust.

theo van der kaaij

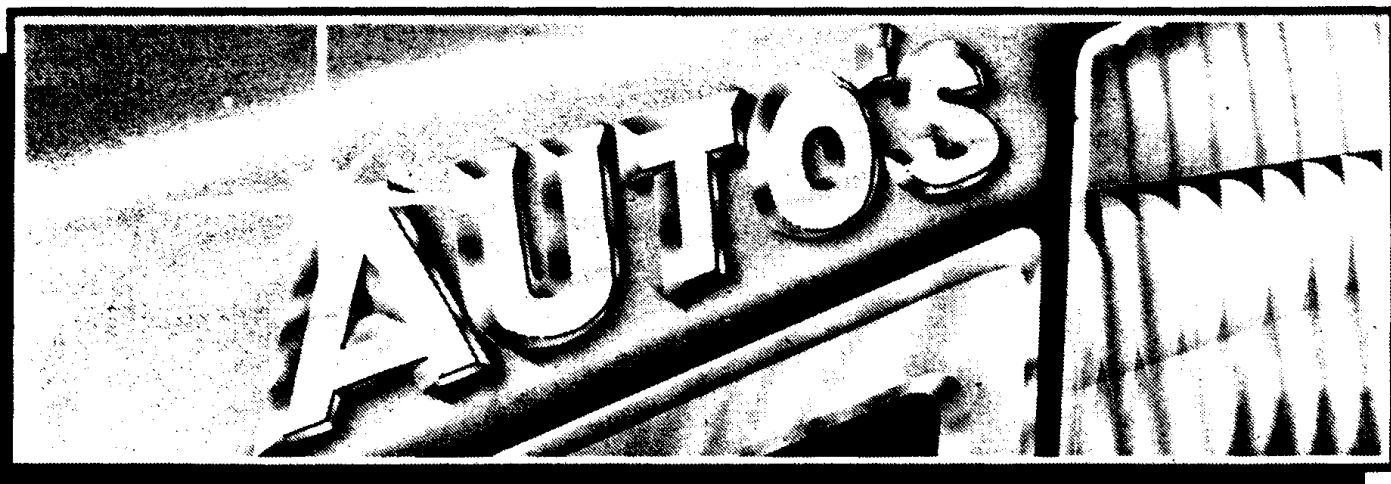

Diversen

Jos Bogman Specials

JW-Golf 1.8i Madison grijsmetallic alu. velgen	1990
Citroen 1.1 AXE, rood	1988
Opel Kadett 1.2S, Sedan, blauw	1986

Officiële Ford-dealer voor Kerkrade, Simpelveld, Wittem, Vaals e.o.

Hamstraat 70, Kerkrade, tel. 045-423030.

Jos Bogman Specials

Fiat Uno SX 1.5i, wit, 5-drs., alarm	1989
Nissan Sunny 1.3 GLX, wit, 3-drs.	1989
Ford Civic 1.5i GL Sedan stuurb. zilvermet.	1990
Ford Scorpio 2.0 CL, 5-drs., auto., blauwmet.	1987

Officiële Ford-dealer voor Kerkrade, Simpelveld, Wittem, Vaals e.o.

Hamstraat 70, Kerkrade, tel. 045-423030.

Jos Bogman Specials

Ford Accord 2.0 WX, bruinmet.	1988
Ford Orion 1.8, diesel, Mercurey Grey	1989
Ford Scorpio 2.0 GL, 5-drs., auto., blauwmet.	1987

Officiële Ford-dealer voor Kerkrade, Simpelveld, Wittem, Vaals e.o.

Hamstraat 70, Kerkrade, tel. 045-423030.

Jos Bogman Specials

Top occasions van eerste eigenaar alleen bij Jos Bogman Kerkrade. NU bij aankoop van een A1 occasion boven de f 10.000,- GRATIS een radio-cassette met boxen en antenne. Actie loopt t/m 10 augustus a.s.

Officiële Ford-dealer voor Kerkrade, Simpelveld, Wittem, Vaals e.o.

Hamstraat 70, Kerkrade, tel. 045-423030.

Kerp Lagertechniek

SKF laggers en keerringen voor uw wasmachine, auto, motor, bromfiets, etc. Lagertechniek voor alle typen auto's!!
Wielaggers voor alle typen auto's!!

In de Cramer 31, Heerlen.
Tel. 045-716951.

Combi Cars

en

Spacewagons

Mazda 626 Wagon 2.0 LX diesel	1989	f 25.000,-
Mazda 626 Wagon 1.8 GLX	1989	f 25.500,-
Mazda 323 Estate 1.5 GLX	1988	f 18.500,-
Mazda 323 Estate 1.3 GLX	1983	f 6.500,-
Ford Sierra Combi 1.8 CL	1988	f 21.750,-
Subaru 4 WD 1.8 GL	1989	f 25.900,-
Subaru Jumbo Mini Low Roof	1987	f 6.750,-
Chrysler Voyager 2.5 17-pers	1989	f 37.500,-
VW Passat Variant 1.6 turbo diesel	1989	f 37.500,-
VW Polo Fox 1.3 3-deurs	1988	f 15.750,-
VW Polo Fox 1.0 S	1988	f 14.500,-
Opel Omega Caravan 1.8 LS	1987	f 20.750,-

Combi Car Centrum

De stationcar-specialist in de regio van nieuw en gebruikt.

Langheckweg 2, 6468 EL Kerkrade, tel. 045-463344

f 1.500,- korting

of

Rij nu, betaal in 1992

Vraag naar onze voorwaarden!

BMW 316 *	1981	f 5.950,-	f 4.450,-
Citroen AX Bijou	1988	f 14.950,-	f 13.450,-
Citroen BX Montreaux	1989	f 19.950,-	f 18.450,-
Ford Civic 1.4 GL aut.	1988	f 17.950,-	f 16.450,-
Mazda 323 1.5 Envoy	1988	f 15.950,-	f 14.450,-
Mazda 626 1.6 Limited	1988	f 15.950,-	f 14.450,-
Opel Kadett 1.2 LS SD	1986	f 12.950,-	f 11.450,-
Panda 1.0 L Dance IE kat.	1989	f 10.950,-	f 9.450,-
Panda 1.0 CL IE kat.	1990	f 12.950,-	f 11.450,-
Fiat Uno 4 Fire	1986	f 9.950,-	f 8.450,-
Fiat Uno 4 Amico	1987	f 10.950,-	f 9.450,-
Fiat Uno 60 Super	1986	f 10.950,-	f 9.450,-
Fiat Uno 70 SL	1987	f 12.950,-	f 11.450,-
Fiat Uno 75 IE	1987	f 11.950,-	f 10.450,-

* Afleveringskosten f 175,-

Persoonlijke lening, financieel Lease en/of verzekering vindt geregeld!

Fiat Schobben Brunssum

Tegelstraat 3, Brunssum. Tel. 045-250675.

Europcar

Autoverhuur

ook voor

Campers

MAASTRICHT, 043-645430

HEERLEN, 045-725666

Gottgens Sittard

Haspelsestr. 20, tel. 046-516655

Corsa 87 t/m '90

Kadett 81 t/m '90

Kadett diesel '86 en '90

Kadett automaat '85 en '91

Ascona '85 t/m '89

Omega '87 t/m '89

Scorpio 2.0 GL '88

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Golf '85

Golf automaat '89

Zastava Yugo '89

Mazda 323 sedan '88

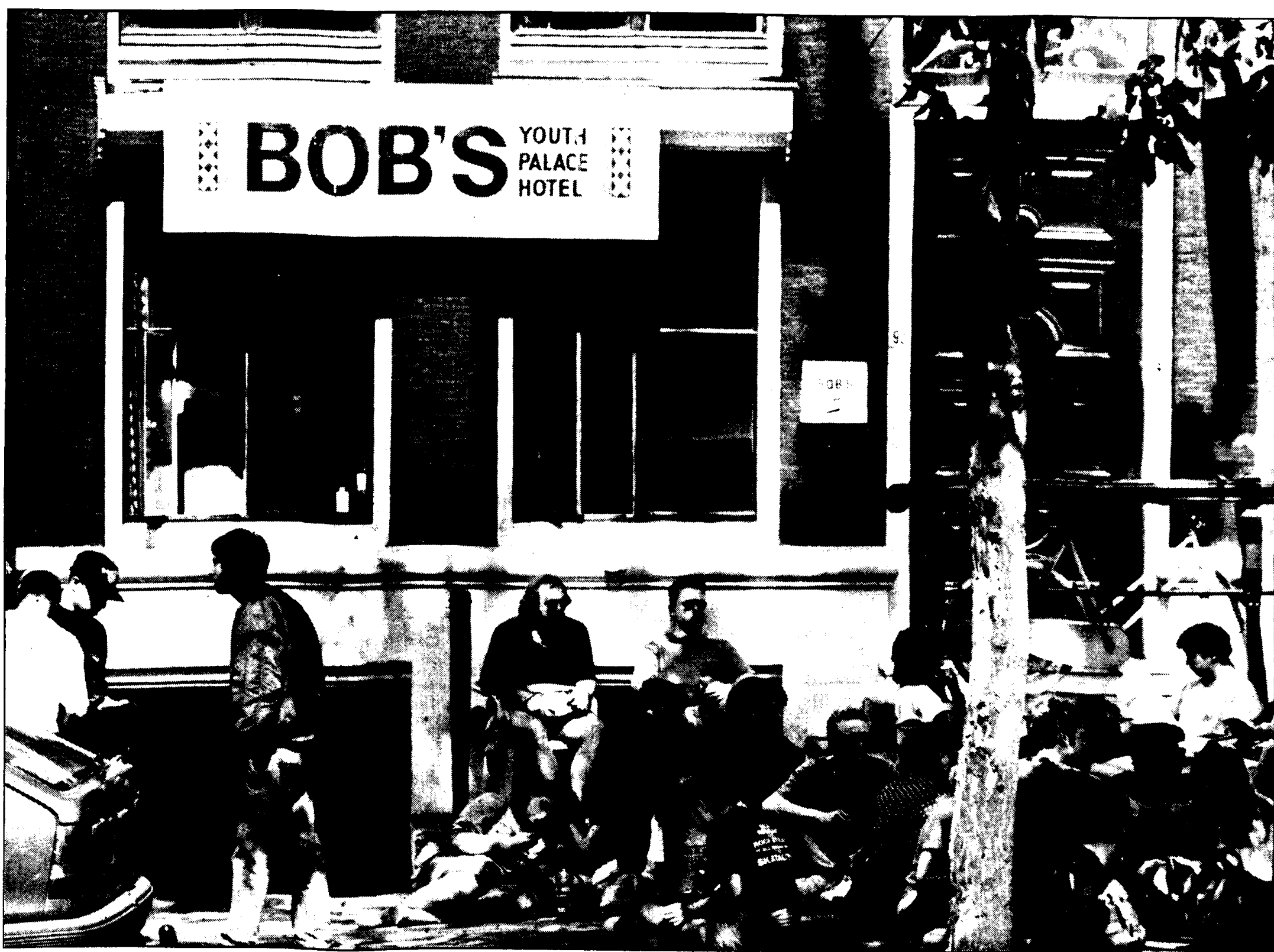
Peugeot 205 XS '89

Metro '89

Seat Ibiza '89

Amerikaanse jeugd naar Bob's voor stuff 'Wij zijn wel grappig voor jullie'

● Bob's jeugherberg, met het oog op de klandizie ongedoopt tot 'palace'.

Foto: DIJKSTRA

Voor veel Amerikaanse jongeren is het in Europa nog altijd 1970. Terwijl de echte 'Hollandse hasjkikker' nagenoeg is uitgestorven en de laatste dragers van de Afghaanse jas vallen onder de overjarige hippies of gewoon in de categorie 'daklozen' komt de Amerikaanse jeugd massaal naar Europa en vooral Amsterdam om nog eens duchtig te blowen. Stoned als een gieter brengen ze enkele dagen door, en onbetwist middelpunt is Bob's jeugherberg in Amsterdam. 'Als ik terugkom begint de harde werkweld.' Een impressie van Almar Latour.

„Bobs jeugherberg in Amsterdam is de verblijfplaats voor soft drugs gebruikers met een dromerige blik in hun ogen. Dat staat in Go Europe, de populairste reisgids voor hasjgeile Amerikaanse jongeren en anderen die hun heritage gaan verkennen.

Bob's Youth Hostel loopt bij de Amerikanen dan ook als een trein. Een stoomtrein weliswaar, want de geur van marijuana komt je bij het naderen van het hotelletje van verre tegemoet.

In hartje Amsterdam is de aroma van hasj voor een jeugherberg of bar niets bijzonders, maar bij Bob's is er sprake van overdaad. Hoewel er in de dampende herberg geen soft drugs verkocht worden, barst het van jeugd in alle kleuren, nationaliteiten en geuren, hun ervaring over zojuist gerookte shit uitwisselen. Zo niet, dan zijn ze aan het roken. Voor veel Amerikaanse jongeren die besluiten tijdens een tripje cultuur ook Amsterdam aan te doen, blijven Van Gogh en Rembrandt dan ook beperkt tot vage beelden in visioenen na het roken van Nederland.

Armoedzaaiers

Van het oude beeld van de kapitaalcrachtige Amerikaanse tourist blijft bij Bob's hippies weinig over. „De meeste Amerikanen komen hier echt alleen om drugs te gebruiken,” zegt Kirsten Westholter die achter de bouwvallige receptie van Bob's staat. „Ik geloof dat ze al hun vakantiegeld erin steken.” Een goedkope slaapplek is dan ideaal, want dan houd je meer geld voor grass over. Bij de Grasshopper, een coffeeshop tegenover

Bob's, zegt een medewerker: „Amerikanen kopen voor honderd gulden weed en dan vragen ze om een goedkope slaapplek. Het zijn armoedzaaiers.”

De armoedzaaiers worden bij Bob's met open armen ontvangen. Voor 19 gulden per dag, inclusief ontbijt.

Soft drugs zijn in Nederland ongeveer half zo duur als in de Verenigde Staten. Voor één gram marijuana betaal je in de VS bijna 20 gulden, terwijl de prijs in Amsterdam rond het tientje ligt. Hurra for Holland. „Ik vind het wel fijn dat het hier zo goedkoop is,” zegt Lee, die studeert aan de University of California in San Diego. Zijn achternaam wil hij niet prijsgeven. Amerikaanse soft-drugsweigving heeft vele yankees paranoïde gemaakt. Tegelijkertijd heeft het strikte drugsbeleid van Uncle Sam tot gevolg dat zijn onderdanen die Nederland aandoen, hier vaak overdreven veel roken. Lee's ogen liegen er niet om.

„Ik kan hier zo lekker veel roken,” zegt Lee. „Ik ben hier nu een week en er is geen dag zonder voorbij gegaan. Thuis ben ik een gelegenhedsroker en rook ik misschien één keer per maand, maar hier doet de gelegenheid zich vaker voor.”

Niet alleen de hoeveelheid, maar ook de diversiteit aan soft drugs die gerookt wordt door Amerikanen is duizelingwekkend.

„Ze willen echt alles gebruiken wat er aan soft drugs te halen valt,” zegt receptioniste Westholter van Bob's. „Hasj, wiet, pijpjes, alles wordt hier binnen gebracht. Dat vind ik wel grappig: de Amerikanen willen dat ik met hen mee rook en kijken naar op als ik dat niet wil. Ze denken dat iedereen in Nederland stuff rookt, ongeacht het tijdstip van de dag.”

Vacantie

De Amerikaanse bezoekers van Bob's hebben wel door dat de no-

velty van de soft drugs in Nederland met de laatste hippies mee naar de kapper is gegaan. „Ik denk dat we wel grappig zijn voor jullie,” zegt Anne uit Georgia. Zoals de meeste Americano's in Bob's is ze een graduate die van haar ouders een zomertje Europe mag doen. „Maar je moet je realiseren dat wij dus op vakantie zijn. Voor mij is dit alles wat ik heb tussen studie en werk. Als ik terugkom begint de harde werkweld. Nederland is een goede plaats om dat even te vergeten.”

Nederland is trouwens niet de enige plaats die de Amerikanen aandoen. Anne gaat nog naar Italië en Frankrijk, Lee nog naar Spanje. Amsterdam dient als gateway voor bezoekers die aan de andere zijde van de oceaan wonen. „Amerikanen komen hier binnen en afhankelijk van het weer blijven ze een aantal dagen, of trekken ze meteen door naar andere bestemmingen,” zegt mini soft-drugs-baron Frank van den Weide van Caffè Chocola.

ta, een coffeeshop bij Bob's om de hoek. De korte, maar intensieve vakanties die de Amerikanen in Amsterdam houden, leveren hem interessante klanten.

Spacecake

Caffè Chocolata is de enige coffeeshop in Amsterdam, zomet in de hele wereld, waar spacecake verkocht wordt die door de Keuringsdienst van Waren gekeurd wordt. Een lokaas met stars and stripes. Spacecake is dan ook zeer populair onder Amerikanen, hoewel ze wel moeite hebben met het opgeven van de bestelling van het goede. „Als ik vraag of ze wat willen eten of drinken, grinniken ze wat, maar bestellen niets. Even later komen ze één voor één flusterend vragen om een stukje spacecake. Dat is herhaaldelijk gebeurd.”

Eenmaal per jaar komt een vrouw van 80 uit New York speciaal naar Chocolata om er 100 hasjbonbons te kopen. „Mensen uit New York staan normaler tegenover al-

les wat Amsterdam biedt,” zegt Van den Weide. „Ze eten niet teveel spacecake.” Vaak willen Amerikanen hun high zo snel mogelijk. Hoe snel spacecake in werking treedt, hangt af van je spijsvertering.

Twee Amerikaanse vriendinnen die bij Bob's verbleven, aten onlangs teveel spacecake. Stiekem, want Van den Weide is voorzichtig met het verkopen van de plakjes. Toen hij de verkoop staakte lieten ze de cake door een ander halen. Veel te slim voor de Dutch dealer. De meisjes werden ziek. „In zo'n geval neem ik contact op met Bob en probeer te ontdekken waardoor ze ziek zijn. We willen problemen met Bob's klanten vermijden.”

Bob zelf, die er uitziet als één van zijn klanten, is tevreden over zijn Amerikaanse klandizie: „Ze zijn hardstikke aardig en ze komen niet alleen voor drugs, meer wil ik er niet over kwijt.”

almar latour

STANDPLAATS:

Washington
Henk Dam

Recyclen

Vroeger, ja, dat waren nog eens vrolijke en onbezorgde tijden! Als je bij McDonald's een hamburger van groot formaat kocht, dan kreeg je 'm in een mooi schuimplastic doosje. Zo bleef-ie lekker warm, en je vette dubbeldekker kon ook niet uit elkaar vallen. Dat is voorbij. Om te beginnen is de Big Mac hier grotendeels vervangen door de McLeanburger, een hamburger met vlees waaraan gedokterd is. Het is nog wel rundvlees, maar ze hebben haast al het vet eruit gehaald en vervangen door reformachtige ingrediënten als (slik) zeewierextract. Dat schijnt gezond te zijn, en het is daarom bij de Amerikanen, massaal gekweld als ze zijn door zorgen over hun lijn en fitheid, een absolute hit geworden. Kwajikter is, dat ook het plastic doosje van de baan is. Om de McLeanburger wordt nu een soort kartonnen randje gelegd, en dat geheel krijg je mee in een zakje van grauw maar verantwoord papier. Het heeft allemaal te maken met het milieubewustzijn bij vooral jonge gezinnen en tieners. Zij vormen een groot deel van de klantenkring van McDonald's, en toen zij bezwaar begonnen te maken tegen de verspilling van zoveel onafbreukbaar plastic, reageerde de hamburger-titaan direct. Er werd omgezien naar verpakingsmateriaal dat opnieuw kon worden gebruikt, of al gemaakt was van 'recycled' materiaal. Er werd meer de nadruk gelegd op wat de Bijbelvasten onder ons het rentmeesterschap van de aarde zouden noemen.

De bedoeling is duidelijk: McDonald's wil niet geassocieerd worden met begrippen als: Vet, Ongezond, en Milieuverpester. Nee, Gezond, Groen, Schoon, dat zijn de woorden die bij het hongerige publiek moeten opkomen als het de befaamde gouden bogen ziet. En daarbij gaat McDonald's erg ver. Want zelfs kinderen zijn de klos. In de lente kregen onze kleintjes, als we een 'Kids Meal' voor hen haalden, niet het gebruikelijke autootje of poppetje als verrassing. Nee, ze kregen harkjes voor in de tuin, en zakjes komkommerzaad. Onze Emma (twee jaar) heeft dat zaad nog geprobeerd, maar ze vond het niet lekker.

Aan de andere kant: een beetje ongemak dient men voor lief te nemen als het gaat om ons milieu. Vandaar ook dat wij, net als McDonald's en net als al onze burens, ijverig mee-recyclen. Kranten en tuinafval wordt los van het gewone huisvuil aan de straatkant neergezet. Plastic zakken, karton, blikjes, glas worden ook apart gehouden, en wekelijks door ons in speciale containers gekieperd. We doen ons best, en we zijn hele brave burgers.

Ook bij de supermarkt doen wij verantwoorde keuzen, met name bij de kassa, als wordt gevraagd of je je boodschappen in plastic of papieren zakken wil. Want zo gaat dat hier, de boodschappen worden voor de klant ingepakt. Eerst vroegen we altijd om papier, maar nu de plastic zakken recyclebaar zijn gemaakt, nemen we die ook geregeld.

Dat is allebei fout, blijkt nu evenwel uit een streng schrijven van de milieugroepering Environmental Defense Fund. Want al dat papier kost bomen het leven en zorgt voor zure regen, en de productie van plastic brengt gifstoffen in het milieu. Jeetje, wat nu? Gelukkig heeft een supermarkt-keten bij ons in de buurt, Giant, het antwoord gevonden. De kritische klant kan daar voor een bedrag van luttele dollars een groot soort tas van canvas met hengsels kopen die, aldus een wervende reclametekst 'steeds weer opnieuw te gebruiken is'. Inderdaad, landgenoten, Amerika heeft de boodschappentas ontdekt.

De kluisenaar stond op en schreeuwde tegen de man: „Til een been omhoog!”

De man-in-kwestie was een voorraanstaand en zeer vermogend persoon en beslist niet gewend om op die manier toegesproken te worden. Bovendien was hij niet voor gymnastiek oefeningen gekomen en hij snapte absoluut niet wat dat met zijn vraag te maken had. Niettemin deed hij, min of meer verbouwereerd, wat hem opgedragen werd. Hij tilde een been op. Maar de kluisenaar zei: „Dat is niet genoeg. Til ook het andere been op.”

De man wist niet meer hoe hij het had en werd boos. „Wat is dat voor flauwekul!” zei hij. „Ik kom hier met een serieuze vraag. U reageert er niet eens op en vraagt me om een been op te tillen. Ik ben zo stom om dat nog te doen ook en dan vraagt u me om ook mijn andere been op te tillen. Wat wilt u eigenlijk. Hoe kan ik nou mijn beide benen optillen?”

De kluisenaar zei: „Oké, gaat u maar zitten. Hebt u een antwoord op uw vraag gekregen of niet?”

Waarop de man zei: „Een antwoord op mijn vraag? Waar hebt u het over. Het enige dat u gedaan hebt is onzin verkopen.”

„Luister,” zei de kluisenaar, „toen ik zei 'til een been omhoog' had u de vrijheid ofwel uw linker ofwel uw rechter te kiezen. Het was uw eigen vrije keuze om uw rechter te kiezen. Maar toen u eenmaal uw rechter gekozen had, kon u niet ook nog eens uw linker kiezen. Kortom, het was uw vrijheid om eerst het een te kiezen maar daardoor werd u vervolgens aan het ander gebonden.”

rené diekstra

hoogleraar psychologie

De dominee spreekt tot zijn gemeente over de zwakheden van het mannelijk geslacht: „Waar is de volmaakte man?” roept hij van de kansel. „Wie er één kent, hij verheffe zijn stem.”

Een klein mannetje staat op en zegt dat hij een volmaakte man kent.

„Wie is dat?” vraagt de dominee.

„De eerste man van mijn vrouw!” antwoordt het mannetje.

Kiezen is verliezen

Er zijn talloze mannen en vrouwen die hun klachten over of wensen ten aanzien van hun partner op een indirecte manier uiten. Bijvoorbeeld door de loftrampet te steken over een andere man of vrouw.

Man na een bezoek bij een ander stel: „Goh, zij ziet er nog hardstikke goed uit, vind je niet?”

Zij: „Nou, ik vind het anders geen gezicht om op haar leeftijd nog in zulke korte rokjes te lopen. Ik zou er in ieder geval niet aan denken!”

Zij pikt haarfijn op dat hij wel zou willen dat zij ook zo iets kort aan zou trekken. En hij weet maar al te goed dat hij daarmee niet bij haar moet aankomen want dan heeft hij gelijk de poppen aan het dansen. Beiden draaien ze veiligheidshalve om de hete brei heen door het over iemand anders te hebben, terwijl het in feite om hen zelf gaat.

Op een feestje zegt een vrouw tegen haar man over een ander echtpaar dat in een hoek van de kamer heel close dans: „Moet je kijken, wat leuk. Hoe lang zijn ze nou al niet getrouwd en ze gaan nog steeds als een pas verliefd stel met elkaar om.”

Waarop de man reageert met: „Weet jij veel hoe ze met elkaar omgaan als er niemand bij is. Misschien heeft hij vanavond wel wat bij haar goed te maken.”

Wat zij tussen de regels door bedoelt te zeggen is zoiets als: „Zo zou ik ook wel willen dat wij met elkaar omgaan, dat wij nu met elkaar zouden dansen.” Maar ze zegt dat niet direct omdat ze vermoedt of de ervaring heeft dat hij daar afwijzend op reageert en die kwetsing bespaart ze zichzelf liever. Het gevolg is wel dat daardoor belangrijke zaken tussen hen onuitgesproken, onduidelijk blijven. Zoals het antwoord op de vraag waarom hij niet zo

innig met haar voor de ogen van de wereld wil omgaan.

Die onduidelijkheid is vaak een bron of een startpunt van relatieproblemen. Van de stellen die zich voor problemen tot een psycholoog wendden, heeft 90 procent van de vrouwen en 80 procent van de mannen de wens dat er als resultaat van de behandeling openlijker en directer over gevoelens en wensen tussen hen gepraat kan worden.

Enige tijd geleden vertelde een jonge vrouw in het bijzijn van haar vriend het volgende verhaal. Tijdens een tuinfeest had ze een tijdlang alleen met hem door de tuin gewandeld. Op een bepaald moment besloten ze terug te gaan naar de rest van het gezelschap en terwijl ze daar naar toe liepen, sloeg zij een arm om hem heen. Bruusk haalde hij die weg en gaf haar te verstaan dat ze haar armen thuis moest houden. Ze had zich diep gekwetst gevoeld en zich vertwijfeld afgevraagd, waarom hij in dit soort situaties iedere keer zo reageerde.

Op mijn suggestie: 'Hij wil blijkbaar niet dat anderen denken dat jij bij hem hoort', werd het even stil, waarna ze een munt kon horen doorvallen. Hij wilde inderdaad letterlijk en figuurlijk in gezelschap de handen vrij houden voor eventuele andere vrouwelijke opties. De beste manier in zijn ogen daarvoor was om zich zoveel te presenteren als een vrije jongen, iemand die eventueel nog 'zu haben' was.

Hij is natuurlijk bepaald niet de enige man die zo'n strategie gebruikt. Onze ziekenhuizen pullen uit van de artsen die maar wat blij zijn dat ze een beroepsmatig excuus hebben om geen trouwring te dragen. En er zijn heel wat café-tafeltjes waarvan de onderkant heeft gezien hoe stiekem een ring van een vinger werd afgeschoven.

Heel veel partnerrelaties worden aangeaan onder het motto: „Ik kies voor jou, maar ik wil mijn handen vrij houden voor de rest van de wereld.” Zoiets baazuin je natuurlijk niet openlijk rond, in ieder geval niet op je trouwdag. Maar tal van (indirecte) opmerkingen die mannen over andere vrouwen dan de hunne maken, hebben wel dit motto als achtergrond.

Bij vrouwen luidt het motto meestal iets anders: „Ik kies voor jou zoals je bent, als je maar anders wordt.” Tal van (indirecte) opmerkingen die vrouwen maken hebben als voedingsbodem dat hun man nog altijd niet is zoals hij zou moeten zijn. En meestal wordt hij dat ook niet, zodat er een heel relatieleven lang altijd iets te kritiseren of te klagen blijft.

Het punt waar het hier natuurlijk allemaal om draait is het inzicht dat wij vrij zijn tot onze keuze, maar gebonden zijn door onze keuze. Daar zit 'm de kneep.

We genieten meestal van onze vrijheid te kunnen kiezen, maar balen van het feit dat we gebonden zijn door onze keuze.

Probleem is alleen dat het leven die twee dingen uitsluitend samen, in een combipakket, levert. Los zijn ze niet verkrijgbaar en als we ze toch afzonderlijk proberen te krijgen (ik kies voor jou maar blijf vrij), krijgen we rotzooi, in ieder geval in relaties.

Iemand vertelde me ooit het volgende oude verhaal dat dit op een frappante manier illustreert.

Een man bezocht een oude kluisenaar die bekend stond om zijn wijsheid en vroeg hem: „Wat is uw mening? Is een mens vrij om te kiezen? Of is hij gewoon een marionet in handen van een onbekende poppenspeler, die hem iedere dans kan laten dansen die hij maar wil?”

Bedrijven/Transacties

FAFE in Heerlen, geh. gere- oeverd pand, waarin een oedlopend cafebedrijf, ooppr. pand incl. inventaris 275.000,- k.k. Horecabu- zau Frits van Dijk (beend xateur horeca) 043- 75732.

AFETARIA in Geleen met rooe 5 kamer woning, oed lopend, prachtig inger- tuurd, op goede lokatie, inv. 2.050,- p.mnd. ooppr. inv. f 95.000,- m.nd. Horecabu. Frits van Dijk (beedidig taxateur horeca) 043-475732.

FRITURE 't Heufke in Brunnsum met woning. Huur f 985,- p.mnd. Kooppr. in- ventaris slechts f 37.500,-. Horecabureau Frits van Dijk (beedidig taxateur horeca) 043-475732.

FRITURE in Valkenburg op goede lokatie. Zonder wo- ning. Direct te aanvaarden. Huur slechts f 800,- p.mnd. Kooppr. inv. f 37.500,-. Horecabureau Frits van Dijk, (beed taxateur horeca), 043-475732.

CAFE-pension in Geleen. Goed lopend bedrijf. Op gunstige voorwaarden over te nemen. Horecabureau Frits van Dijk(Beedidig taxateur Horeca) 043-475732.

CAFE-BEDRIJF ter overna- me gevraagd. Kapitaal en papieren aanwezig. Tel. 045-231550.

RITURE-Cafetaria in gem. andgraaf. Zonder woning oedlopende zaak. Lage uur. Kooppr. inv. 45.000,-. Ged financ- rog Horecabureau Frits an Dijk (beed. taxateur oreca) 043-475732.

(Huis)dieren

e k. perzische **POESJES**, eer mooi, geent en stam- oom. Tel. 046-337967.

e grootste **KENNEL** van imburg. Alle jonge ras- en pluus, gar. en tatoeage. America, Th.Watson 34, chel(B). 09-3211644489 ond. open maand. gestl.

OEGELS, eenden, fazan- en, raskippen, duiven en apeganen. Alle hoenders, oldieren. Klein America, chel(B) 09-3211644489

londe en gestroomlijnde **OUVIERPUPS**, ingeent en nt w. Tel. 045-273548.

e k. jonge **ROTTWEILER** au. Int. 045-245603.

Ani **MALTHEZERPUPS** et stambloom, ingeent en nt w. Tel. 04104-74303

Veg omst gratis af te halen **JUGERKATJE**, 3 mnd oud. el. 045-231147 na 18 u.

uwhaar **TECKEL** pups, ok dwergteckels te k. 09- 92406 3175 Herzogenrath

rachte blonde **BOU- IERPUPS**, HD-vrij en ranse Bulldogpups, prima t.amb. 04138-74936 75668.

e koop halfhangende **POESJES**, 6 wkn. oud. Tel. 045-228433

e koop **CHINCHILLAS**, 8 wkn.oud. f 75,- p.st. Tel. 045-423630.

uwhaar **TECKELTJES** en bricot dwergpoedeltjes te op. Dierspeciaalzaak Jobbenhagen, Grاسبore- erweg 42, Heerlen Tel. 045-725260

e k. **DWERGSPINCHER** jeffe, met stamb., 3 mnd. ud. f 350,-. 045-421539

e koop Engelse **FOXTER- IER** met stambloom, reu, 2 ar. goed waaks en lief ka- akter. Tel. 045-227066

e koop zeer mooie **YORK- IRE-TERRIERPUPS**. el. 045-222413

Opleidingen

Oefenschool De Kier, Maastricht organiseert zaterdag 24 augustus a.s.

Shiatsu workshop voor beginners

hiatsu is een vorm van Japanse drukpuntmassage die er- p gericht is bepaalde kwalen te verhelpen en de gezond- eid in het algemeen te bevorderen. De nadruk zal liggen p de praktische toepassingen. Kosten f 60,-. Int.aanm. **AARIO WILLEMS**. Tel. 04493-1977. De basiscursus hiatsu start op 10 september a.s.

Start cursus chauffeursdi- pma 07-09-'91, start cursus jevaarlijke stoffen 07-09- 31. Autorischool. **WISCH- IANAN & ZN** Tel. 045- 121721. Europaweg Zuid 040, Landgraaf.

Wat **VERKOPEN?** Adver- eer via: 045-719966

Rijles

ekker snel je rijbewijs. Au- ori-opleidingen in 8 tot 12 dagen of 8 tot 12 weken. Bel oor info. Bovag-rijischool 'an Bentum. tel. 045- 17487 b.g.g. 06-52822753

18 dagen Uw **RIJBEBWIJS** rogelijk op Saba (Ned. nt.), alle catey. mog., exa- men garantie! Intest mog. l. 04750-32428

Huwelijk/Kennismaking

Aids infolijn

Bel gratis

06-0.22.22.20

Maand. t.m. vrijd. van 14.00 tot 22.00 uur.

oek(t) u ijj een **VRIEND- IJD?** Word(t) lid van de Christelijke Korrespondentie Club. Voor info: Postbus 392 130 AJ Hoofddorp.

edede zaterdag en zondag jezellige dans- en contact- vond voor boven de 30 ar in de kelderbar **LA CHALET** in Treebeek. DJ Richard, zaal open 20.00 ur. Iedere donderdag al- eenstaandenbal. Chalet 'reebeek, Komeetstr. 25a. el. 045-211375.

Neduwe 60 jaar zoekt **RIENDIN** (niet lesb.) on- amen nog van alles te on- ternen. Br.o.n.r. B-8735, D, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

repr. weduwe z.s.k.m. eer- ke gezonde **WEDUW- JAAR**, goed milieu. 60 65 jr. 1.80 mtr. Br.o.n.r. B-8742, D, Postbus 2610, 6401 JC Heerlen.

societiet Heerlen voor Al- eenstaanden. Iedere zater- tag **CONTACTAVOND** in Cafe St. berb. BARASTR. 115, Palemig-Heerlen. Aan- rang 20.30 uur. Het bestuur.

Joost, een overtuigde 43-ja- rige, 1.77 m. grote landrot, nakomeling van een gere- peeterd 17e eeuwse zeero- versgeslacht, zoekt een vrouw. scheepsmaatje, event met klein ketelbinkje. Wilt u ook opnieuw van wal steken en recht door zee, va kaap de Goede Hoop, in een veilige haven voor an- ker gaan? Een uitnodiging door van een **VROUW**, voor wie zwaar weer, slagzij ma- ken, of muterij, niet meer hoeft. Voor een proefvaart kunt u aanmonsters bij een priat van stand. Tel. 045- 219392. Br.o.n.r. B-8761 n.h. adres v.w.d. blad. Tot ziens zullen we maar zeggen.

Na enk. teleurst. probeer ik opnw. om jou te vinden, die eerlijke lieve huislijke **VROUW**, 45 tot 58 jr., wedu- ve of gescheiden, slank tot volslank, als je kiest v. een nw. geluk begrip/waardering en respect v. een ander, schrijf dan een brief m. foto dan krijg je zeker antw. en de foto ret. Ik ben gesch., heb 1 kind, 1.73 l., slank, huiselijk, wandel graag in de natuur. Jou afkomst is niet belangrijk, liever arm dan rijk. Br.o.n.r. B-8763 L.D. Postb. 2610, 6401 DC Heerlen. Int.: za en zo 04754-85450.

ALLEENSTAANDEN, Werkgroep 't Gulks-Hoes, Hoke Agricolastraat-Ofho- ven 1, Sittard organiseert iedere zondag een dans- en contactavond. Bewijs verp. Int. 046-512402.

DAME 50 jaar, ex-zaken- vrouw zoekt eerlijke serieuze relatie met zaken- man, leeftijd plm. 55 jr. Ik ben ongebonden, mooi huis op goede stand. Hou van koken, gezelligheid en af en toe uitgaan, fietsen en wan- delen. Ik zoek een man waarvoor ik zakelijk en prive nog iets kan betekenen. Br.m. foto o.eraw. ret. o.n.r. B-8772 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

J. MAN 22 jr., 1.77 m. zkt. spont. meid met mid.hoger nivo uit degel. milieu, niet rokend, geen bartype, voor een opbouwende rel. Foto o.e.ret. Br. (liefst m.foto) o.n.r. B-8773 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

Wat **VERKOPEN?** Adver- teer via: 045-719966.

Erkende Huwelijksbureaus

Woont u in Limburg

en zoekt u een partner? Nederlands grootste relatieburo geeft u natuurlijk ook een grote kans van slagen.

Ruim 80% vindt binnen enkele maanden een relatie.

Wilt U meer weten? U kunt geheel vrijblijvend bellen. Maastricht o.e. mevr. Corsius 043-64017 Heerlen o.e. mevr. Willems: 045-215481 Roermond, mevr. Cremer: 04750-10554 Weert, mevr. Janssen: 04950-36337

GRATIS BROCHURE VOOR PARTNERZOEKENDEN

Naam: .....mv/v

Adres: .....

Woonplaats: .....

Telefoon: .....

St. Date, Houthemerweg 27, 6231 KS MEËRSSEN

Stichting Date

Niet zonder reden Nederlands grootste relatieburo. Erkend door de Raad van Toezicht v.h. Min. van WVC

Partnerkeuze van uitstekend maatschappelijk niveau

STICHTING MENS EN RELATIE.

Waarom aan het toeval overlaten? Bel: Heerlen o.o.: 045-726539, mevr. Luchtman Roermond o.o.: 04750-15534, mevr. Nabarro of vraag de **GRATIS BROCHURE** aan: Postbus 525, 6040 AM Roermond of Postbus 5050, 6401 GB Heerlen. **GRATIS BROCHURE VOOR PARTNERZOEKENDEN**

Naam: .....

Adres: .....

Woonplaats: .....

Telefoon: .....

STICHTING MENS EN RELATIE het bureau met het hoogste slagingspercentage vastgesteld door de Raad van Toezicht, ingesteld Min. WVC. Persoonlijke bemiddeling: zorgvuldig en effectief. Limburgs grootste bureau.

Mode Totaal

Te k. mooie **BRUIDSUIJK**, met 38 nw.pr. f 2.100,-. vr. pr. f 1.200,-. 045-450242

Te k. **TROUWUIJK**, met 38-40 met toebehoren, rek. ter inzage. Tel. 045-463278.

Te k. witte **BRUIDSUIJK**, maat 42-44. 045-321815.

Baby en Kleuter

AUTOKINDERSTOELTJE Storchennuhle, van 9 mnd. tm 4 jaar. Tel. 04498-57896

Te koop Herlag **WANDEL- WAGEN**, l.blaauw, Schaep- kens, Klimmenderstr. 106, Klimmen.

Bel de Vakman

Bestaande **PARKETVLOE- REN**: schuren, borstelen en verzegelen. Gratis prijsop- gave. Tel. 045-740335.

Heeft U **VERBOUWINGEN** binnen of buiten, lekkage van daken en goten. Belt U vrijblijvend. Tel. 043-255089 voor geheel Zuid-Limburg.

SCHOTELANTENNES v.a. f 999,- compl. geïnstalleerd Antennebouw Kochen, sinds 1968. Tel.045-441693

Hans **LIPS** voor timmer-, dak en zinkwerk met garan- tie. Vraag vrijbl. advies/ offerte. Bel. 045-453818.

NEW LOOK BV Schaeps- Grevelingrijn, uit- kappen, voegen, steigerver- huur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Let op! Uw dak is ons vak! Dakdekkersbedrijf Peters, Groenstr. 21, Ubach over Worms. Tel. 045-325793, b.g.g. 045-311334. Tevens **ZINKWERK** en **PVC-dak** ookbekleding. Gratis offerte

OPRITTEN en terrassen in klinkers of sierbestrating op tuinaanleg, vrijbl. prijsopp. Tel. 045-324249

STOELMATERIJ vrn. rieten en biezen stoelen met gar. Bel. 045-418820.

GLAZENWASSERIJ "De Jupiter" Heerlen voor scho- ne ramen. Tel. 045-715341.

DAKCENTRALE, voor alle soorten dakwerkzaamheden en reparaties. Vraag vrijbl- vend advies en prijsopgave. Gratis dakinspectie. Specia- le korting bij uitvoering 1991 door geheel Z-Limburg. Tel. 045-465285.

Voor al uw tuin- en SIER- BSTRATINGS-werkzaam- heden, tevens ontwerp aan- en onderhoud. Bel vrij- blijvend 045-726366.

Kapper/Cosm.

SCHOONHEIDS- massa- ge-ped.-stoelen, beursmnd. Tel. 04923-62939 of 66561.

Weg. beëindiging schoon- heidssalon **BEHANDEL- massagiste** Cotéa, pr. f 750,-. Verkoopproducten v. Renaud gevee verzor- gingslijn. pr.o.t.k. (ver- koopwaarde f 5.000,-). Tel. 045-244825, na 18.00 uur.

Wonen Totaal

Eiken-meubelgroothandel t.o.h. reüniegebouw Geleen

30% goedkopder dan elders

Groenseykerstraat 41B. Tel. 046-747446. Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v. 09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

Inbouw apparatuur

Turbo fornuis met keram. kookplaat, kompl. f 1.590,-. **VOSSSEN KEUKENS** Eikenderweg 77, HEERLEN

Witte design keuken

270 cm incl. apparatuur Aktie-prijs f 3.300,- **VOSSSEN KEUKENS** Glaspaleis Heerlen

Eiken hoekkeuken

met Schouw afm. 222x212 incl. app. Aktieprijs f 5.990,- **VOSSSEN KEUKENS** Eikenderweg 77, HEERLEN Tel. 045-717555

Openingstijden Bouwvak

Stijlkeuken: Eikenderweg 77, van 10. u. tot 17 u. Design-keukens, Glaspaleis Kerkplein van 13 u. tot 17 u. **VOSSSEN-KEUKENS** Heerlen. Tel. 045-717555.

De échte **LEICHT** keukens **ITALIAANSE** Design keukens Greeploze **DESIGN KEUKENS** DUITSE Kwaliteitskeukens **FRANSE** Ambachtelijke keukens in vele houtsoorten Ned. fabriekat. **BRUYNZEE** keukens INRIJL van uw oude keuken mogelijk Exclusief ontwerp en **PERSPECTIEF** tekening **SHOWROOMKEUKENS** met **HOGE KORTINGEN** Zieer grote collectie **INBOUW-APPARATUUR** Dit alles kunt u zien bij **Vossen Keukens Heerlen** Design studio: Kerkplein Glaspaleis Heerlen of Eikenderweg 77. Tel. 045-717555

Renovatie

van Uw oudere keuken: Blad. app.: etc. **VOSSSEN KEUKENS**, Eikenderweg 77 Heerlen, Glaspaleis Kerk- plein Tel. 045-717555.

TRADERS licht Hartje cen- trum Maastricht, curiosa, antiek, ijskasten, bankstel- len, lampen, schilderijen. El- ke dag nieuwe aanvoer U moet dit zien. Gigantische prijsvoordelen, leuke aan- bieding. Haast U. Heggen- str. 16 Maastricht (Zijstr. Amorsplein). Tel. 043- 210830. Bezorging mogelijk.

Te k. diverse **BEDDEN** plus huusraad en witgoed. Tel. 045-751438.

WIJSHOFF Antiques biedt u op 1.500 m2 een enorme keuze aan in antieke kasten, vitrines, buro's, eethoeken, klokken, kachels en curiosa. Amsternaderweg 9, Hoens- broek-Centrum. Tel. 045- 211976. Geopend: dond., vrijd., zaterd.

In- en verkoop 2e **HANDS** meubelen, inboedels en an- tiek. La Dilligence, Rotter- damstr. 80a, (naast video- theek) Heerlen/Schaesber- gerveld. Tel. 045-724943.

BANKSTEL, salontafel, schommelst., 3 schemer- lamp. 045-251320 na 19 u.

Te koop chique eiken **DRESSOIR**. Tel. 045- 419212.

Perz. **TAPIJT** Keschan 198x 134, 400.000 knopen per m2, f 950,-. 045-217356.

Te k. wortelnoten **EET- HOEK**, ovale tafel en 6 stoel- en als nw., pr. f 2.350,-, Pungel 2 Landgraaf.

Te k. eiken **BANKSTEL** t.e.a.b., goed onderhouden 045-320594 b.g.g. 320296.

TV/Video

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten

koelen, vriezen, wassen, hifi, stereo, kleuren-tv, video's etc.

WITTE HAL SITTARD EN MAASTRICHT

waar nieuwe, licht beschadigde of overjarige apparaten uit de Hoer-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst

60% KORTING

Elke dag nieuwe aanvoer, Elke dag superlage aanbiedingen

OP IS OP, SLECHTS ENKELE STUKS

Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

Seleco kleuren teevée

met stereo, teletekt en grote 70 cm beeldbuis Geen f 1.898,- of f 1.698,- maar

f 998,-

Philips videorecorder

met 3 videokoppen en afstandsbediening Geen f 1.398,- of f 1.198,- maar

f 798,-

Sherwood compactdiskspeler

(by Bose) met afstandsbediening Geen f 498,- of f 398,- maar

f 248,-

Philips midiset

F 240 met CD, afstandsbediening, CD-speler, digitale tuner en dubbel cassettedeck Geen f 1.198,- of f 1.098,- maar

f 798,-

WITTE HAL Sittard

Bergerweg 51-53 Industrieterrein Bergerweg. 046-518162

Maastricht

Scharnerweg 66-70 achter Horn keukensuper 043-633162 Ook uw adres voor keuken-inbouwapparatuur met grote kortingen

AFSTANDSBEDIENINGEN

voor uw TV f 95,-. E en E Electronica. 045-231340.

Te k. gev. **DEFECTE** kleu- ren TV's vanaf '83 (typen: vermelden) en def. VHS-vi- deo's. Tel. 045-723712.

Kachels/Verwarming

Te koop mooie **ALLES- BRANDER**, flinke capaciteit, pr. f 650,-. Tel. 045-443207

Hulsh. artikelen

Te k.: **MIELE** wasaut. 1000 toeren, Miele electr. droger, AEG halfaut., e.v.a., vak- kundig gereviseerde appa- raten met garantie! Bel Toebrenker 045-325819.

DIENPRIJKAST merk Ecofreeze, 2 invriesvakken 50 ct p/m bel nu T.S.L.

Te k. **BADGEISER**, merk Vaillant 5 jr. oud i.z.g.st., plaatradiator 118 cm br. 91 cm h. Pr.n.o.t.k. Tel. 045- 441481.

Muziek

HOOFDSTRAAT 32 TEL. 045-214253 HOENSBOEK (bij de markt), Donderdag koopavond!

Roland E15 Keyboard

Een grandioos nieuw toetsenwonder nu uit voorraad leverbaar f 1.960,-.

Koop bij de man die het ook bedienen kan!

HET MEEST COMPLETE PRIJSBREKENDE MUZIEKPARADIS, NERGENS GOEDKOPER!!!

Op alle afdelingen vakantie-aanbiedingen met 10%-50% korting, kom en profiteer!!!

f 30,- p.mnd. direct eigenaar van o.a. keyboards, syn- thesizers, drumstellen, orgels, gitaren, piano's, accordeons orkest-app. enz. Vraag naar onze spec. klantenkaart. Altijd aanbiedingen en occasioens. Alles van Flight-Case.

Muziekhuis Lyana

Mauritsweg 48, Stein. Tel. 046-333227. Ma. 1/m za. open, do. koopavond.

Zanger/Songwriter (gitaar) zoekt **BASSIST** gitarist en drummer, alleen met erva- ring (Rock-achtig) dominant abstrakt, gevoelvol, hard. Tel. 0949-24071384 vragen naar Hanni.

Te k. **DRUMSTEL** (nieuw) plus toebehoren. pr. f 900,-. Tel. 045-751438.

Te k. **KNOPACCORDEON**, merk Hohner, Fortuna 4, 120 Bass, 4-korig, vr.pr. f 2.500,-. Tel. 045-822898.

SONY stereo surround inst. 2x60w en 2x25w, CD, dubb. autoreverse cass., di- gitale tuner en equalizer. Tel. 045-315062

Te k. **P.A. GELUIDSIN- STALLATIE**, best. uit 2 x w. bins (4518), 2 x midkast (4512), 2 x slant plate (JBL), pr.n.o.t.k. Int. 046-334294.

AUDIO videomeubel, alles manou, i.g.st. f 600,-, elec. orgel incl. ritmebox f 300,-. 045-251320 na 19.00 uur.

PIANO'S te koop en te huur J. Somers & Zn., Akerstr. 82 Heerlen. Tel. 045-713751.

Te k. Vincent Bach **TROM- PET**, z.g.a.nw., incl. koffer. Vr.pr. f 1.475,-. Eindstr. 44, Schinveld. 045-253066.

DRUMMER zoekt aanslui- ting bij trio. Tel. 045-213129

Te koop **ROLAND RA** 50 met 2 rom cards, pr.n.o.t.k. Tel. 045-425091.

Te k. Wiener **HARMONICA** GCFB en div. stationaire motoren, waterverdamp. Tel. 04742-3298

GRATIS, Uw verenigings- nieuws op LD-TV. Tel. 045- 739296-97.

Braderieën/Markten

Enorme Vlooiemarkt

Manege De Leistert Roggel

ZONDAG 4 AUGUSTUS van 10.00-17.00 uur. 125 kramen uitsluitend 2e hands spullen. Org. van Aerie, 04920-25483.

Diversen

SLAPELOOSHEID, angst, stress? Ervaren paragnoste magnetiseert u per telefoon. Bel 06-350.300.75 (50 cpm)

Sittisje **BOSBESSEN** zijn er weer. Striksters gevraagd. Ook plaksters gevraagd. Info 046-513790.

Te koop **BARBEQUE**, koe- pelmodel, t.e.a.b. Tel. 045- 273627.

V.R. KETELS AWB Ther- mo-topper-combi 17,3 kw, 14.000 cl.nieuw, per stuk f 750,-. ex. BTW. Tel. 04923-61953.

2 **AAMBEELDEN** te koop. Tel. 045-444294.

Te k. **SCHOENMAKERS- POETSMACHINE** plm. 60 jr. en geisoi. alu aanhang. (95x90x100). 045-216429

BELASTINGBIJLET i.v.m. eigen huis deskundig inge- vuld. Adv. Br. Deccall. 045- 317053 ook T-bijlet va. f 30,-; Bev. bij u thuis.

Te koop 2 messing **SALON- TAFELS** met marmeren blad, antieke schriftmachine, ant. telmachine, herenfiets merk Batavus, partij pockets plm. 200 st., pr.n.o.t.k. 045-443701.

Wat **VERKOPEN?** Adver- teer via: 045-719966.

Te koop gev.

Voor al uw oude **METALEN**, Frans v.d. Loop Recycling/ Methaahandel, Kissel 12-14, Heerlen 045-726392

De hoogste prijs voor oude metalen **IRIK** oud papier en metaalhandel, Papperjans 36, Heerleerheide. Tel. 045- 212913 na 18.00 u. 253209

Te koop gev. **GAZON- MAAIER**, electr. of motor. Tel. 045-421376.

Gebr. **SWINKELS** zijn ver- huist naar De Beitel 74, Heerlen. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer/metalen. 045-422025.

06-lijnen

Partnerruil Direkt Dating

Direkt in kontakt met iemand die aan partnerruil doet. Bespreek je ervaringen en wensen... en maak een afspraak Wil je een andere partner... kies dan de "0". 50 cpm

06-320.340.70

Griekse Sex

NIEUW Lisa doet 't 50 cpm

06-320.325.55

Trio Sex

VOLSLANKE Linda 50 cpm

06-320.326.14

Erotel 06

Erotel dat is 't wel

320.320.20

50 ct. p. min.

Lisa

Maak je broek los en doe je ogen dicht. Lisa doet de rest 06-320.331.02 - 50 cpm

Sex, sex, sex!!

Wij bemiddelen nog steeds gratis in sex. Ook escort en prive live sexgesprekken. 06-320.330.71 - 50 ct p/m

Heb je olie bij de hand? Dan weet je precies hoe het moet

Vera

voelt 06-320.331.09 - 50 cm

Gaby's sexbelevissen 50 ct p/m bel nu T.S.L.

06-320.320.19

Waarom wachten? Zoek nu snel de vriend of

vriendin

van je dromen. Afsprekelijk Luister en reageer nu! 06-320.320.33 - 50ct p/m

De flirtbox

is altijd gezellig! 06-320.330.01 50 ct p/m

'n Sexafpraak

met 'n heet meisje. 06-320.320.44 - 50 ct p/m

Direkt snel-sexcontact live-afspreeklijn 06-320.320.55 - 50 ct p/m

Homojongen:

Zoek je 'n hete vriend? Bel 06-320.330.18 50 ct p/m Insp. 01720-22484

Hete meiden zijn op zoek

Porno Dating

06-320*321*44 - 50 ct p/m

Bisex kontakt

ook voor trio-sekscontact 06-320*325*01 - 50 ct p/m

Kachels/Verwarming

Te koop mooie **ALLES- BRANDER**, flinke capaciteit, pr. f 650,-. Tel. 045-443207

Hulsh. artikelen

Te k.: **MIELE** wasaut. 1000 toeren, Miele electr. droger, AEG halfaut., e.v.a., vak- kundig gereviseerde appa- raten met garantie! Bel Toebrenker 045-325819.

DIENPRIJKAST merk Ecofreeze, 2 invriesvakken 50 ct p/m bel nu T.S.L.

Te k. **BADGEISER**, merk Vaillant 5 jr. oud i.z.g.st., plaatradiator 118 cm br. 91 cm h. Pr.n.o.t.k. Tel. 045- 441481.

Muziek

HOOFDSTRAAT 32 TEL. 045-214253 HOENSBOEK (bij de markt), Donderdag koopavond!

Roland E15 Keyboard

Een grandioos nieuw toetsenwonder nu uit voorraad leverbaar f 1.960,-.

Koop bij de man die het ook bedienen kan!

HET MEEST COMPLETE PRIJSBREKENDE MUZIEKPARADIS, NERGENS GOEDKOPER!!!

Op alle afdelingen vakantie-aanbiedingen met 10%-50% korting, kom en profiteer!!!

f 30,- p.mnd. direct eigenaar van o.a. keyboards, syn- thesizers, drumstellen, orgels, gitaren, piano's, accordeons orkest-app. enz. Vraag naar onze spec. klantenkaart. Altijd aanbiedingen en occasioens. Alles van Flight-Case.

Muziekhuis Lyana

Mauritsweg 48, Stein. Tel. 046-333227. Ma. 1/m za. open, do. koopavond.

g-a-y p-r-i-v-e

Jij wilt voor vanavond snel en discreet een opwindend afspraakje regelen? Bel dan Gay Prive, want daar zit je direkt apart, en als je met een andere boy wilt spreken druk je op de nul. Succes!! 06-320.322.75 (50 ct p/m)

Pikant. 2 Hete meiden zijn zo hitsig.

alles gaat uit!

06-320.330.34 (50 ct. p/m)

Hoor wulpse

Loesje lekker tekeer gaan met die jongens. 06-320.330.96 (50 ct.p/m)

Monique, de eerste keer met 2 kerels,

ze trilt van genot

06-320.330.97 (50 ct. p/m)

Ondeugende Pascal op tafel

keukensex

06-320.330.98 (50 ct.p/m)

Zoek jij een

lekkere boy?

Homo/bi-sex-computer 06-320.330.95 (50 ct. p/m)

Sabrina ligt te zonnen in 'n duinpan, zelfst haar strakke

tangaslipje

trekt ze uit. 06-320.323.44 (50 ct. p/m)

Yvette gaat op sexbezoek bij Jos en wulpse Annet.

Trio

06-320.320.95 (50 ct. p/m)

Carolientje

Doorbreekt alle sextaboes! 06-320.324.01

Twee meisjes tegelijk? Bel dan Suzanne en

hete Lisa.

06-320.330.56 (50 ct. p/m)

Gluren: Linda

hitsig, knap, sexy en opgewonden! 06-320.330.67 (50 ct.p/m)

lingerie

huisvrouwje is heet en wild 06-320.329.33 (50 ct. p/m)

Zoek je een hete meid?

Bel Tippielbox

06-320.326.33 (50 ct. p/m)

In 't strakke leren rokje staat

Marietje te liften

06-320.321.20 (50 ct. p/m)

Ze is prachtig die meid in dat kleine

natte badpakje

Toch wil de man haar, liggend zonder... 06-320.340.88 (50 ct.p.m)

Hoe een blonde

Lesbische les

krijgt van een dame. Over- werken zonder slippes... 06-320.340.55 (50 ct.p.m)

Een vrouw volgt haar op het bospaadje. Tussen de bosjes is het ze ver. Omlaag dat bikini'tje.

Lesbisch

06-320.340.41 (50 ct.p.m.)

Als hij het zo lief vraagt doet

een mooie meid

zelfs dat te kleine turnpakje uit voor de man en dan... 06-320.340.25 (50 ct.p.m)

Wat 2 knullen zo al bedenken, als Pa en Ma op reis zijn. Eerst wil Jenny

Dit niet

maar als ze alles ziet... ?? 06-320.340.06 (50 ct.p.m.)

2 heren brengen Chantal heel laat thuis. Koffie? Ze willen meer voor de lift.

Lifesex

met 3 personen?? 06-320.340.01 (50 ct.p.m.)

Haar hele lijfje is goudbruin. Trots laat ze het hem zien. Alles! De man smeert after- sun. Steeds verder en... (50 ct.p.m.)

06-320.330.61

Nu mag het

Angela geeft een housepar- ty. De gasten? 2 knullen. Kom, jullie mogen alles met me doen. 06-320.333.51 (50 ct.p.m.)

Lesb. SM

Het blonde meisje weet het als ze een bord breekt. Sorry mevrouw, hier is het zweepje. 06-320.330.19 (50 ct.p.m.)

De rollen omgekeerd. Met het dubbele hulpstuk ziet Evy kans om John te laten voelen wat

Grieks

betekent. 06-320.330.17 (50 ct.p.m.)

Jan haalt de man in huis om te laten zien hoe mooi Thea is oznder kleren. Haar eerste trio wordt...

Grieks

06-320.326.72 (50 ct.p.m.)

Na een woest feest geeft Ella toe. Vind je het goed Bert als Jan me nu

Grieks

leert. Toe ik wil het zo graag! 06-320.326.71 (50 ct.p.m.)

Ruilsexbox

Snel resultaat. Geen ge- schrijf, geen gewacht. Veel plezier nog deze nacht. 06-320.326.99 (50 ct.p.m.)

Op z'n Frans!</

500 JAAR NA
COLUMBUS

DEEL 3

De inquisitie financierde de reis van Columbus

STANDPLAATS:

Brussel
Hans de Bruyn

Oud

Ik woon nu zo'n dikke zes jaar in België en tot mijn schrik lees ik dat dat van invloed kan zijn op de duur van de rest van mijn leven. De gemiddelde Belg (en ik neem aan dat dit ook geldt voor de buitenlander die hier woont) leeft immers zo'n twee jaar korter dan zijn noorderbuur. Mijn verblijf in België, dat ongeveer eentiende van mijn leven in beslag zal nemen, zal dat leven dus ruim twee maanden korter maken dan wanneer ik bij moeder thuis gebleven was. Want de gemiddelde Belgische man wordt momenteel maar 72 jaar oud, en de gemiddelde Nederlander maar liefst 74 jaar.

Ook voor vrouwen geldt dat volgens de cijfers. Belgische vrouwen hebben een levensverwachting van 79 jaar, terwijl hun Nederlandse seksegenoten al dik de tachtig halen. Onze terugkeer naar Nederland kan voor mijn geliefde, een Vlaamse, te zijner tijd dus wellicht nog een paar extra maandjes in dit leven schelen. Deze eenvoudige rekensommetjes kloppen waarschijnlijk niet, en misschien hoef ik me dan ook geen zorgen te maken, maar het is toch tekenend dat de levensverwachtingen van mensen uit twee landen die zo dicht bij elkaar liggen, zo verschillend kunnen zijn. Is het leven hier dan zoveel ongezonder? Ja, ben je geneigd te zeggen. Er vallen hier twee maal zoveel slachtoffers in het verkeer als in Nederland. Dat zijn de laatste tijd vooral jongeren en dat drukt het gemiddelde natuurlijk. Ook is de zuigelingssterfte hier hoger dan in ons land, hoger zelfs dan in de meeste Europese landen.

Maar Nederlanders zijn dan ook extreem oude mensen: in Europa halen alleen de IJslanders en Zweden hogere gemiddelden. Maar daar hebben ik noch de Belgen iets aan. De vraag is natuurlijk hoe het komt dat we hier zo duidelijk korter leven dan honderd kilometers verderop naar het noorden. „Ik word liever 70 als Belg dan 72 als Hollander,” zei eens een Belg, toen hij met deze cijfers werd geconfronteerd. De Belgen gaan er immers prat op dat zij van dat mindere aantal jaren tenminste volop genieten. Lekker eten, lekker drinken, dat hoort nu eenmaal bij het leven in België. Hart- en vaatziekten komen in België meer voor dan in Nederland. Mijn stofwisseling zit wat anders in elkaar, maar de meesten van mijn Nederlandse collega's zijn sinds hun komst naar dit land vele kilo's aangekomen. Of je het wilt of niet: je past je al snel aan aan de gewoonte van veel, stevig en vet eten.

En goed drinken natuurlijk. De Belg is niet voor niets een van de grootste bier- en wijnrinkers van de wereld. Hij giet elk jaar zo'n 120 liter bier naar binnen, en dat is een echt gemiddelde: de babys en blauwe-knopers zijn meegedeld. De echte bierdrinker slaat er dus gauw vier of vijf per dag achterover. Dat is natuurlijk lekker, maar ook slecht. De gemiddelde Belg maalt daar echter niet om. Tekenend is ook dat België naar verhouding het tweede cola-drinkende land ter wereld zou zijn. De jeugd houdt hier dus van zoet. En vet: de frieten worden vooral gebakken in botervet, en niet in bijvoorbeeld olie.

Er wordt ook steeds meer buitenshuis gegeten, vooral tussen de middag. Zakenlui en kantoomensen nemen tegenwoordig geen pakje met brood mee met hun huis. Zij lunchen – warm, naar Belgische gewoonte – in het bedrijfsrestaurant of in een restaurantje om de hoek. Een lunchpauze loopt dan al gauw uit. De Belgen betalen voor dat levensgenieten met een paar jaartjes korter leven. Maar er is hoop: in 1980 werd de Belg gemiddeld niet meer dan 70,5 jaar, nu is dat al 72. De Nederlanders inhalen zullen zij waarschijnlijk niet meer, maar een paar maandjes goedmaken zit er nog wel in.

Sedert een eeuw is daar verandering in gekomen. Rond honderd jaar geleden begonnen Catalanen er wijn te verbouwen. Die hadden ontdekt dat rondom Palos de grond een harde, alcoholrijke wijn opleverde. Die was speciaal bedoeld voor de zeilvaart naar de Nieuwe Wereld. Die wijn bleef goed tijdens lange reizen en kon er tegen als de fusten door zout water werden aangetast. Daarna werden de chemische fabrieken aan de monding van de Rio Tinto gebouwd, waardoor veel werk ontstond. Maar de aardbeien van Palos spannen de kroon. „Die worden over de hele wereld verkocht en heten de lekkerste te zijn,” zegt Julio met een blik alsof hij er trek in heeft.

Het laatste decennium van de vijftiende eeuw, en in het bijzonder het jaar 1492, is voor Spanje van ongemeen grote betekenis geweest. In nauwelijks tien jaar tijds ontworstelde het land zich aan de achterstelling in de Middeleeuwen en schiep het zich een nieuwe toekomst als wereldmacht. Dat was een uiterst pijnlijke bevalling, waarbij veel bloed is vergoten. In januari 1492 werd het laatste Moorse bolwerk, het koninkrijk Granada van koning Boabdil, dat verscheurd was door twisten over de troonopvolging, definitief op de knieën gedwongen. Boabdil moest de sleutels van de stadspoorten persoonlijk overhandigen aan koning Ferdinand. In mei van dat jaar werden de ruim tweehonderdduizend joden gedwongen zich binnen drie maanden openlijk tot het christendom te bekeren, of het land te verlaten. Wie na 2 augustus nog in Spanje werd aangetroffen zou met de dood worden bestraft, evenals degene die aan de ongelukkige onderdak zou hebben gegeven.

Joodse expeditie?

Dat was niet de eerste jodenvervolg. Een eeuw eerder, in 1391 was het al tot wrede pogroms gekomen in vrijwel alle grote steden. Door boetepredikers werden de joden aangewezen als de schuldigen voor de grote pestepidemieën die het land hadden geteisterd. Dat was de straf van God geweest voor de kruisdood van zijn zoon Jezus Christus. Het opgezweept volk greep zich aan leven en bezit van de joden. Passie, haat en hebzucht waren de drijfveren achter deze volkerenmoord.

Al meer dan duizend jaar hadden de joden vreedzaam in Spanje kunnen leven. Tegen het einde van de vijftiende eeuw vormden zij bijna de helft van de stedelijke bevolking van een miljoen mensen. Driehonderdduizend van hen waren tot het Christendom bekeerd en bekleedden hoge posities, zowel in kerk als staat. Om na te gaan of zij in het geheim niet toch het oude geloof beleden, of oude gewoonten in ere hielden, werd in 1478 ook in Spanje de kerkelijke rechtbank, de Inquisitie opgericht. Die heeft in korte tijd een waar schrikbewind uitgeoefend. In tweeduizend auto-da-fés – grote openbare manifestaties van zogenaamd geloof – werden meer dan vijftienduizend tot kettters bestempelde joden verbrand en van vijftigduizend werd al het bezit verbeurd verklaard.

In de geschiedenis van het katholieke Spanje is herhaaldelijk gebleken dat de monnikspij en de beulskap identiek zijn. Bovendien hadden de katholieke koningen geld nodig voor hun oorlog tegen het Moorse Granada. Ook de twee miljoen Maravedis die Columbus nodig had voor zijn eerste reis, zijn uit de opbrengst van de Inquisitie betaald. Het heilige doel wettigde afgrijpselijke middelen. Maar de historie heeft wraak genomen. De intellectuele en economische achterstand tengevolge van de jodenvervolg is Spanje nooit meer te boven gekomen en lag ten grondslag aan de ondergang van het wereldrijk.

Columbus vertrok met zijn drie schepen, de Santa Maria, de Niña en de Pinta op 3 augustus 1492 uit de haven van Palos, met aan boord negentig zeelieden en twintig passagiers. Er is vaak gedacht dat zijn expeditie door de joden is gefinancierd, omdat zij zich wilden onttrekken aan het ultimatum van koningin Isabella. En dat Columbus zelf een jood was. Die these wordt door de nazi-jager Simon Wiesenthal in zijn boek 'Zeilen der hoop' met verve verdedigd. Maar er zijn geen bewijzen voor. De monsterrol, die Julio Izquierdo heeft gereconstrueerd, bevat geen joodse namen.

Volgende aflevering: 'San Salvador, het vergeten eiland'.

Onder de arcaden van de Plaza Mayor in Palos de la Frontera voor het gemeentehuis spelen oude mannen domino. Dat doen oude mannen daar al eeuwen. Aan de noordkant van het plein staat in wit marmer het standbeeld van de grootste stadgenoot aller tijden, de reder Martin Alonso Pinzon, die vijfhonderd jaar geleden de eerste tocht van Columbus heeft mogelijk gemaakt. In zijn tijd was hij tussen zijn zeereizen door op dat plein te vinden, wandelend vanuit zijn thans mooi gerestaureerde huis in de hoofdstraat en een praatje makend met de spelers onder de arcaden. Een man van gezag, die zijn wil kon opleggen aan de stad. Met zijn broers bezat hij grote, snelle zeilers waarmee zij alle havens van de Middellandse Zee hadden bevaren en strooptochten hadden gemaakt over de nukkige Atlantische Oceaan, op zoek naar rijk beladen Portugese koopvaarders op thuisreis van de Afrikaanse kust. Zolang Castilië op voet van oorlog stond met Portugal werd die piraterij door de adellijke machthebbers heimelijk aangemoedigd.

Maar na de Vrede van Alcáçovas, die in 1479 door Koningin Isabella met haar oom, Alfons de Vijfde van Portugal was gesloten, moest er een einde aan komen. Die van Palos hadden daar niet zo'n booschap aan. Voor straf moesten zij twee karvelen afstaan voor de eerste reis van Columbus.

Gietijzeren scheepjes, ter grootte van een badkuip, een okergele romp en plaatijzeren zeilen met het rode kruis van Castilië markeren alle toegangswegen tot Palos. Een kleine provincieplaats als zoveel in het Zuid Spaanse land. Gebouwd op een heuvel, de kerk van San Jorge op het hoogste punt, trappenstraatjes met goed verzorgde huizen die af dalen naar de waterput waar vroeger de zeilschepen hun drinkwater insloegen voor grote reizen. Het moet erg zuiver water zijn geweest waar weinig organismen in zaten, zodat het niet brak werd en ging stinken. Eromheen is een fraai parkje aangelegd. Vroeger stroomde de Rio Tinto nog dicht langs het stadje en lag de rede op korte afstand van de waterput. Nu is de bocht in de rivier verzand en scheiden uitgestrekte akkers de stad van het water.

Er is een voorzichtig begin gemaakt met opgravingen om de oude haven te zoeken. Er zijn fundamenteën gevonden van wat waarschijnlijk de oude schippersbeurs is geweest. De Staatscommissie voor het eeuwfeest heeft achttien miljoen gulden aan Palos gegeven. Iedereen zou het wel mooi vinden als er een kunstmatige rivierarm zou kunnen worden gegraven, waardoor Palos weer aan het water zou komen te liggen.

Belangstelling

Op elke straathoek verwijzen teksten op tegeltabelaus naar wat daar vijfhonderd jaar geleden precies is gebeurd. Palos is er trots op de uitvalshaven geweest te zijn van de grote ontdekkingsreis. „Dat was vijfhonderd jaar geleden wel anders,” zegt in het gemeentehuis

Julio Izquierdo Labrado, secretaris en geschiedschrijver van de stad. „Columbus kwam hier in mei 1492 met de koninklijke ordonnanties op zak dat de stad twee schepen moest uitrusten voor zijn expeditie. Wij weten niet precies waarom, maar Palos had een straf opgelopen, waardoor de stad gedurende twee maanden twee schepen aan de koningin moest afstaan. In de kerk van San Jorge werden die ordonnanties voorgelezen. Maar niemand reageerde. In de stad woonde Vazques de la Frontera, die was meegeweest met een Portugese expeditie die met hetzelfde doel een paar jaar eerder was vertrokken en verzeild was geraakt in de verraderlijke windstilte en 'het meer' van de Sargassoze. Wat de Portugezen niet is gelukt, zal ons ook niet lukken, moeten zij gedacht hebben.”

„Kun je nagaan hoe Columbus zich gevoeld zal hebben. Zes jaar

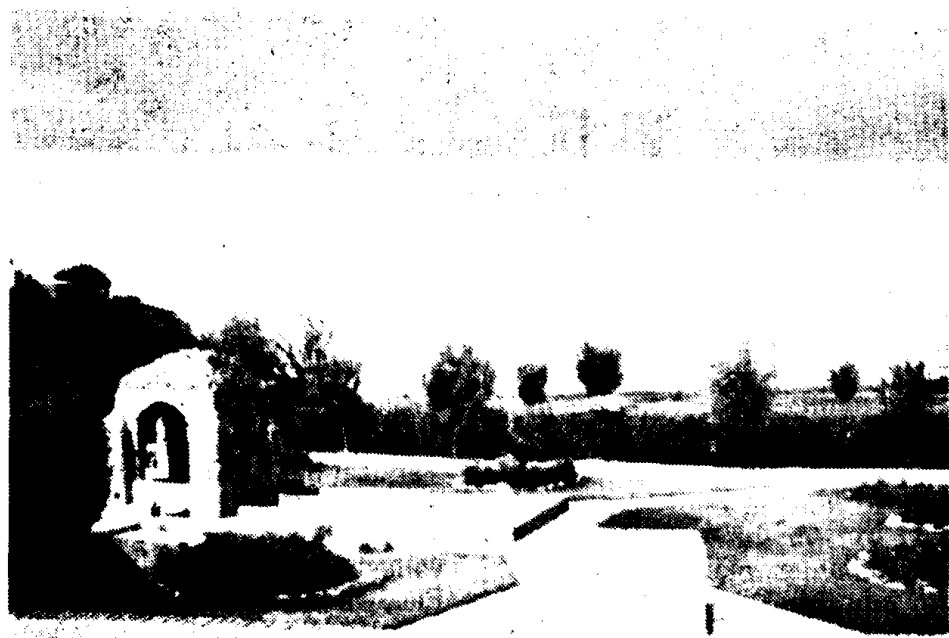

door

jan van beek

had hij gesoebat bij de koning van Portugal. Als een onbetrouwbare fantasee was hij afgewezen. Daarna had hij zes jaar lang de Spaanse koningen achterna gereisd. Ook de Spaanse koninklijke commissie van Bischof Hernando de Talavera had zijn plannen afgewezen. Hij was al bijna op weg naar Frankrijk om zijn diensten aan de Franse koning te gaan aanbieden, toen hij door koningin Isabella werd teruggeroepen. In het voorjaar van 1492 kreeg hij zijn contract, vastgelegd in de 'Capitulaciones de Santa Fe'. En toen hij zijn expeditie in Palos wilde gaan uitrusten, kreeg hij niemand mee.”

„Maar hij had invloedrijke vrienden. Hij was al eerder in Palos geweest. Na zijn vertrek uit Portugal was hij hier gekomen om in het Franciscaner klooster 'La Rabida'

De waterput van Palos de la Frontera, waar de zeevaarders hun zuivere water uit haalden.

zijn vijfjarig zoontje, Diego, achter te laten. Hij had vriendschap aangeknoopt met de abt Juan Perez, die een van de biechtvaders was van Isabella, en de astronoom vader Antonio de Marchena. Die zijn met de gebroeders Pinzon gaan praten en toen die waren overgehaald om met Columbus mee te gaan, durfden ook de andere zeeleiden uit de stad de tocht aan.”

Vrijbuiters

„De stad telde toen ongeveer 2.500 inwoners. Die bezaten vijftig zeewaardige karvelen en een ongekend aantal kleinere schepen. Dat waren de vrijbuiters van de zeilvaart. Zij voerden landingen uit op de Afrikaanse kust om slaven te roven, sedert die handel met de Canarische Eilanden verboden was. De Roomse Kerk was niet tegen de slavenhandel, mits die werd gebruikt om de zwarten tot het ware geloof te bekeren. Op de Canarische Eilanden waren missionarissen actief, zodat de inheemse bevolking al bekeerd was. Voor een zwart meisje van een jaar of vijftien werden 8.500 Maravedis betaald, toen ongeveer 150 gulden. Voor een 'groepje' slaven kreeg je rond 1485 een klein vrachtschip. Het ging de stad goed. De buit van gekaapte schepen puilden de pakhuizen uit.

Volgens Julio Izquierdo was de keuze van Palos als plaats van afvaart weloverwogen. „Columbus zocht zeelieden van het type uit Palos, onverschrokken zeeschutters, die de gevaren van de Atlantische Oceaan goed kenden. Hun karvelen waren van hetzelfde type als de Portugezen op hun ontdekkingsreizen gebruikten, klein met toch een groot laadvermogen, wendbaar, snel en stabiel in zwaar weer. Het waren geen loze vissers, zoals elders langs de kust. Zij konden kaarten lezen en kenden het gebruik van navigatiemiddelen. Er was meer dat tot de keuze van Palos bijdroeg.”

„De koningin van Castilië bezat geen enkele haven aan de Oceaan. Die waren alle in bezit van machtige adellijke families. De politiek was erop gericht zoveel mogelijk land op te kopen voor het centrale gezag en speciaal een haven als ligplaats voor een nog op te richten nationale marine. Al in 1480 kon

De beroemdste inwoner van Palos de la Frontera, Martin Alonso Pinzon.

het hof de helft kopen van Palos. Sedert 1487 werden de onderhandelingen opgevoerd om ook de rest te verkrijgen. Ik ben er zeker van dat koningin Isabella toen reeds van plan was om op de voorstellen van Columbus in te gaan en dat als thuisbasis voor de ontdekkingsvloot Palos werd aangewezen. In juni 1492 werden de onderhandelingen met de eigenaar, don Pedro de Silva, afgesloten. Isabella kocht de havenstad weg voor de begerige neus van de machtige hertog van Medina Sidonia.”

Gindse Canarias

„Als je het mij vraagt was ook die straf, die aan de schippers van Palos werd opgelegd om twee schepen af te staan, vooropgezet. De keuze was gewoon op Palos gevallen,” beweert Julio Izquierdo. Hij heeft oude monsterrollen uit die

tijd gevonden en vrij nauwkeurig alle namen van de bemanningen van de eerste drie schepen kunnen registreren. „Palos is er niet veel wijzer van geworden van die hele ontdekkingskroost. Alle goede schippers voeren weg naar de Nieuwe Wereld, die hier overigens lang 'Canarias de allende' werd genoemd. 'Gindse Canarische Eilanden'. Dat was een goeie naam, want ze wisten in Palos al na de eerste reis dat Columbus ten onrechte dacht dat hij op de Oostkust van Azië was aangeland. Omdat zovelen naar ginds gingen, waren er geen mensen meer over om de visservloot te bemannen. De eigenaars van de schepen trokken weg naar andere havens, waar nog wel mensen te vinden waren. Binnen de kortst mogelijke tijd was Palos bijna geheel ontvolkt. Op een gegeven moment waren er nog maar een paar honderd inwoners over.”

Isabella, een begeerde vrouw

Zij was in het begin van de tweede helft van de zestiende eeuw om haar bruidsschat, het centrale Koninkrijk van het Iberisch Schiereiland, de meest begeerde vrouw van Zuid-Europa; Isabella van het geslacht Trastámara, halfzuster van de zwakke koning Hendrik de Vierde van Castilië, die in de volksmond 'De Impotente' werd genoemd. De oudere weduwnaar Alfons de Vijfde van Portugal wilde haar tot een huwelijk verleiden om hun beider rijken te verenigen. Lodewijk de Elfde van Frankrijk had met soortgelijke bedoelingen een bruidsschat in gedachten voor haar en zijn zoon, de latere Karel de Achtste. Johan de Tweede van Aragón, Catalonië en Sicilië meende dat de wereldgeschiedenis en de belangen van zijn eigen rijk beter gediend zouden zijn, wanneer zij met zijn zoon Ferdinand zou trouwen. De nationale opdeling van Europa was koortsachtig in de maak en het huwelijk was het meest probaat middel om vorstendommen tot naties aaneen te smeden.

Haar huwelijkspartner koos zij zelf

uit, ofschoon mag worden aangenomen dat zij daarbij door de aartsbisschop van Toledo en haar hofkringen danig werd gestimuleerd. In het najaar van 1469 reisde in het geheim de kroonprins van Aragón, de zeventienjarige Ferdinand, met enkele getrouwen verkleed als marskramers van Zaragoza naar Valladolid; driehonderd kilometer, die zij voornamelijk 's nachts te paard aflegden. Onmiddellijk na aankomst trouwde hij de achttienjarige Isabella. Zij was zijn volle nicht en er was een pauselijke bul voor nodig om dispensatie te verlenen. Daar was geen tijd voor, zodat de aartsbisschop van Toledo dat pontificale stuk zonder scrupules eigenhandig heeft vervalst.

Het was een opwindend paar, dat met een grote karavaan voortdurend op reis was door beide koninkrijken. Zij kregen vijf kinderen, van wie de oudsten stierven voordat zij volwassen waren en hun dochter Johanna, die met Filips de Schone van Habsburg zou trouwen, als 'de waanzinnige' de geschiedenis in zou gaan. Johanna

baarde in 1500 in Gent Karel de Vijfde, die de eerste Groot-Europese vorst zou worden. Na de dood van Hendrik de Impotente in 1474 riep Isabella zich uit tot koningin van Castilië, waarna een burgeroorlog uitbrak, waarin Alfons van Portugal zich actief mengde om de belangen van Juana, La Beltrajena en van zichzelf te verdedigen. In 1479 werd de vrede met Portugal getekend bij het Verdrag van Alcáçovas. Dat regelde ook de relaties tussen beide landen op de Atlantische Oceaan. Portugal kreeg het recht de kusten van Afrika te bevelen en de heerschappij over de Azoren, Madeira en de Kaap Verdische Eilanden. Spanje behield de Canarische Eilanden, maar moest de piraterij tegen de Portugese koopvaardij staken en Castiliaanse schepen mochten niet bezuiden de 28ste breedtegraad komen. Die laatste bepaling is van grote betekenis geweest voor het bestek van de eerste reis van Columbus. Isabella had van hem geëist dat hij zich aan de letter van dat verdrag zou houden. Zij wilde geen problemen met haar Portugese familie.

Isabella, koningin van Castilië.

Het is wonderlijk om te zien hoe trots, bijna opschepperig, de Amerikaanse overheid doet over de enorme Sedan-krater, het resultaat van een atoomproef die in 1962 werd gehouden en die een explosieve kracht had van 100 kiloton.

Op bordjes aan de rand van de krater worden de vitale gegevens met smaak opgedist. Er staat op dat de ontploffing vijf keer de kracht had van de atoombom die in 1945 Nagasaki verwoestte. De explosie, zo staat te lezen, verplaatste 12 miljoen ton grond en sloeg een gat van 90 meter diep.

Pas 27 dagen na de klap was de radio-activiteit in voldoende mate uitgezinderd om inspectie mogelijk te maken. Onze gids, Derek Scammell, vertelt dat je, als je bij de Sedan-krater bent, ook nu nog 25-duizendste millirem straling per uur oploopt.

„Maar je hoeft niet bang te zijn, want dat is bijna niets,” vergoelijkt hij. „Alleen al aan de normale achtergrondstraling hier in de woestijn, die niets met atoomproeven te maken heeft, loop je een kleine 70 milirem straling per jaar op.”

„Hier moet je op gaan staan,” zegt hij vervolgens tegen de fotograaf. Hij wijst naar een houten platformpje aan de rand van de krater. „Hier sta je hoger, en dan heb je een veel beter overzicht.”

Alsof beter overzicht nodig is. Ook gewoon over de rand kijkend, ontkom je niet aan een gevoel van angst en afgrijzen over de ontzaglijke ontploffing die hier geweest moet zijn. De krater, staat er nog op het bord, heeft een diameter van een kleine 400 meter.

Het bord is voor de bezoekers van wie er, naar Scammell vertelt, jaarlijks enkele duizenden komen. Ze komen niet alleen om de Sedan-krater te zien, maar ook voor de tientallen kleinere kraters en andere overblijfsels van de atoomproeven die Amerika sinds 1951 in de Nevada Test Site, een groot stuk woestijn in de buurt van de gokstad Las Vegas, heeft gehouden.

● De banken waarop de VIP's zaten te kijken naar de explosies verweren al lichtelijk in de felle woestijnzon.

Het is niet algemeen bekend maar de Nevada Test Site is inderdaad te bezoeken. Speciale gidsen van het Amerikaanse ministerie van energie, dat er de baas is, nemen elke week wel kleine groepjes belangstellenden mee op een tocht door het 3000 vierkante kilometer grote gebied, dat een groot openluchtmuseum van de atoombom is.

Buitenlanders moeten een tijd wachten voor ze toestemming krijgen. Zij moeten hun verzoek zeker anderhalve maand vantevoren indienen, zodat een onderzoek naar hun antecedenten kan worden gedaan.

Maar als dat groene licht eenmaal is gegeven, kun je ook als niet-Amerikaan met eigen ogen het woestijngebied zien dat in het verleden – en ook nu nog – zo vaak in het nieuws is gekomen omdat er weer een atoomproef werd gehouden.

Of dat gevaarlijk is? Alle bezoekers krijgen een plastic plaatje om dat de radio-activiteit meet die ze binnenkrijgen. Wie meer dan een verantwoord lage dosis straling oploopt, wordt daarvan na enkele weken in kennis gesteld.

Scammell: „Maar ik heb dat nog nooit meegemaakt. Ik ga zelf nu al meer dan drie jaar hier naar toe, en nog nooit heb ik te horen gekregen dat ik meer had opgelopen dan de normale achtergrondstraling.”

Sinds 1951 zijn op de Nevada Test Site ruim 700 proeven met atoombommen gehouden. Tijdens het hoogtepunt van de atoomrace tegen de Sovjetunie, in 1962, waren het er 90. Maar ook nu nog schudt de grond gemiddeld 12 keer per jaar flink, omdat er weer een ondergrondse bom tot ontploffing is gebracht.

Op zeker drie plaatsen in het woestijngebied zijn de met houten beschoeiingen afgedekte plaatsen (Scammell: „Dat afdekken doen we om spionage met satellieten tegen te gaan”) te zien waar komende kernproeven zullen worden gehouden.

Want START-akkoord of niet, de kernproeven gaan door. Scammell: „Het is een kwestie van veiligheid. Kernkoppen gaan gemiddeld tien jaar mee. Je moet kunnen blijven verifiëren en moderniseren. Je kunt zeggen dat er kernproeven zullen worden gedaan zolang we atoomwapens hebben.”

Wetenschappers

Dat wil dus zeggen sinds 1945, toen Amerikaanse wetenschappers de eerste atoombom in elkaar zetten. Op 16 juli van dat jaar werd in de staat New Mexico, in de buurt van Alamogordo, de eerste proef gehouden.

De proeven, onderbroken door *the real thing* (bommen van respectievelijk 15 en 21 kiloton die begin augustus 1945 Hiroshima en Nagasaki vernietigden), volgden elkaar vanaf dat moment snel op.

De meeste proeven werden in die eerste jaren op onbewoonde eilandjes in het Stille-Zuidzegebied gehouden, maar de gewelddige logistieke problemen die dat met zich meebracht, zorgden er al gauw voor dat naar een gebied op het vasteland van de VS werd omgezien.

Dat gebied werd gevonden in Nevada, een op dat moment nog flinterdun bevolkte staat in het zuidwesten van de VS. Nevada is één grote woestijn dus daar viel, zo was de gedachte, toch niets kapot te maken. De precieze plaats die uiteinde-

lijk werd uitgekozen, was om nog een andere reden ideaal. Het uitverkoren gebied was aan drie kanten omringd door militair oefenterrein, dat dus onbewoond was en waar nieuwsgierigen, vanwege de kans getroffen te worden, zich niet gauw zouden wagen.

Op 27 januari 1951 vond de eerste kernproef op de Nevada Test Site plaats. Een bom met een explosieve kracht van één kiloton (het equivalent van 1000 ton TNT) werd toen boven Frenchman Flat, een grote vallei, door een vliegtuig afgeworpen en tot ontploffing gebracht.

Frenchman Flat bleef in die eerste jaren de uitverkoren plaats van actie. Atoombommen werden daar uit vliegtuigen geworpen, uit een kanon afgeschoten, met ballonnen op de juiste plaats gebracht, en vanaf hoge stellages tot ontploffing gebracht.

En elke keer als er weer een paddestoelwolk boven de vallei te zien was, werd die vanaf de hoger gelegen rand van Frenchman Flat gadegeslagen door hoge militairen en andere VIP's.

Speciaal voor hen werden houten bankjes getimmerd zodat ze op hun gemak de kernproeven konden zien. Die bankjes, inmiddels danig verweerd, zijn ook nu nog te zien. In de buurt van de bankjes liggen zelfs nog de verroeste colablikjes, waarmee de toeschouwers indertijd zich de dorst van het door de woestijn verhitte lijf hielden.

Monument

Frenchman Flat maakt deel uit van de route, die de bezoekers van de Nevada Test Site volgen. Het is er veilig, ondanks de tientallen bovengrondse kernproeven van de jaren vijftig. De

meest verontreinigde grond is weggehaald, en er is nu geen hogere straling meer dan normaal.

De vallei is zoiets als een monument voor die eerste, naïeve jaren van het atoomtijdperk, waarin de Amerikanen keken wat hun nieuwe speeltje allemaal wel niet kon. Want her en der in het zanderige, kurkdroge gebied zijn de resten van bouwwerken en andere constructies te zien die daar in de jaren vijftig speciaal werden neergezet om antwoord

door

henk dam

te krijgen op vragen als: maakt een atoombom dit kapot? Hoe maakt de bom dit kapot?

Wat nu nog te zien is, is maar een klein deel van wat ooit een heel dorp was, met huizen, winkels, keukens vol eten, een motel, scholen, een telefoonmaatschappij, allemaal bevolkt door etalagepoppen. Een groot deel van het dorp werd, na series explosies, ontmanteld voor verder onderzoek. Maar van het motel staan bijvoorbeeld de betonnen steunmuren nog overeind. De gemetselde voor- en achterwanden werden weggeblazen.

Vlakbij het motel bevinden zich de overblijfsels van wat de werknemers van de Nevada Test Site ooit de 'Porker Hilton' noemden. Het gaat om een stal waarin in 1957 varkens werden gehuisvest, die bij gruwelijke experimenten werden gebruikt om na te gaan

wat voor effect atoomexplosies op de huid hadden. Ook zijn, weer wat verderop, de verroeste resten van een brug te zien, inclusief dikke stalen balken, die totaal werden verbogen door de verwoestende klap van een nabij ontstoken atoombom. Uit de manier waarop de balken zijn gebogen, kun je nagaan van welke kant de explosie kwam.

Testen werden verder genomen met schuikelders. Het dak van een kelder met wanden van 15 centimeter gewapend beton stortte bij een van de kernproeven geheel ineen, maar een dak van 60 centimeter dikte bleef overeind.

Zelfs staat er in de woestijn een grote kluis te roesten. Die werd er indertijd neergezet door de firma Mosler die wilde nagaan of haar producten sterk genoeg waren om een kernexplosie te doorstaan.

Het resultaat: de kluis werd danig vernield, de verf werd weggebrand, de deur sprong open. „Maar,” aldus gids Derek Scammell, „het geld dat in de kluis was gelegd bleef intact. Mosler was daarover zeer te spreken.”

– Waarom zijn eigenlijk al deze bouwvallen blijven staan?

Scammell: „Een paar jaar geleden wilde men de hele boel hier opruimen. Maar toen maakte iemand een verstandige opmerking. Hij zei: wacht eens, als we dat doen, verwoesten we een stukje geschiedenis. Daarom blijft dit hier.”

Ruiten

Juni 1958 werd de zwaarste bovengrondse kernproef op de Frenchman Flat gehouden. Bij de proef, die de naam Priscilla droeg, werd een bom van 37 kilo-

ton tot ontploffing gebracht. De klap was zo hard, dat in het 100 kilometer verderop gelegen Las Vegas de ruiten sprongen.

Vandaar dat met de testen in dat gebied werd gestopt, en in een verder van Las Vegas gelegen vallei in het testgebied, de Yucca Flat, werd doorgeslagen. Ook daar ging het aanvankelijk om bovengrondse kernproeven.

Maar daaraan kwam vijf jaar later een definitief einde. Amerika en de Sovjetunie tekenden op 5 augustus 1963 het Limited Test Ban Verdrag, dat kernproeven in de ruimte, onder water en in de atmosfeer verbood.

Vanaf dat moment mochten alleen nog ondergrondse proeven worden gehouden, en daarop richtten de mensen van de Nevada Test Site zich dus.

Basiskamp

We praten even na in het stadje Mercury, dat in het testgebied ligt. Mercury is zoveel als een basiskamp voor de werknemers, met een kantine, een zwembad, een bioscoop zelfs, een ziekenhuisje en tientallen loodsen die als kantoren en opslagplaatsen worden gebruikt.

De meeste mensen die op de Nevada Test Site werken – en dat zijn er 4900 – wonen in Las Vegas, en laten zich elke dag per bus naar hun werk vervoeren. Maar het werk brengt met zich mee dat ze ook nogal eens in Mercury moeten overnachten.

Is het werken op een plaats waar de afgelopen 40 jaar boven of onder de grond meer dan 700 kernbommen zijn ontploft, gevaarlijk? Het antwoord van Scammell is geen verrassing. „Nee, de veiligheid staat hier zo centraal, dat niemand gevaar loopt.”

Uit literatuur die hij overhandigt, blijkt dat tussen 1974 en 1987 maar één persoon meer straling opliep dan verantwoord was. Hij was betrokken bij een ongeluk met radio-actief materiaal.

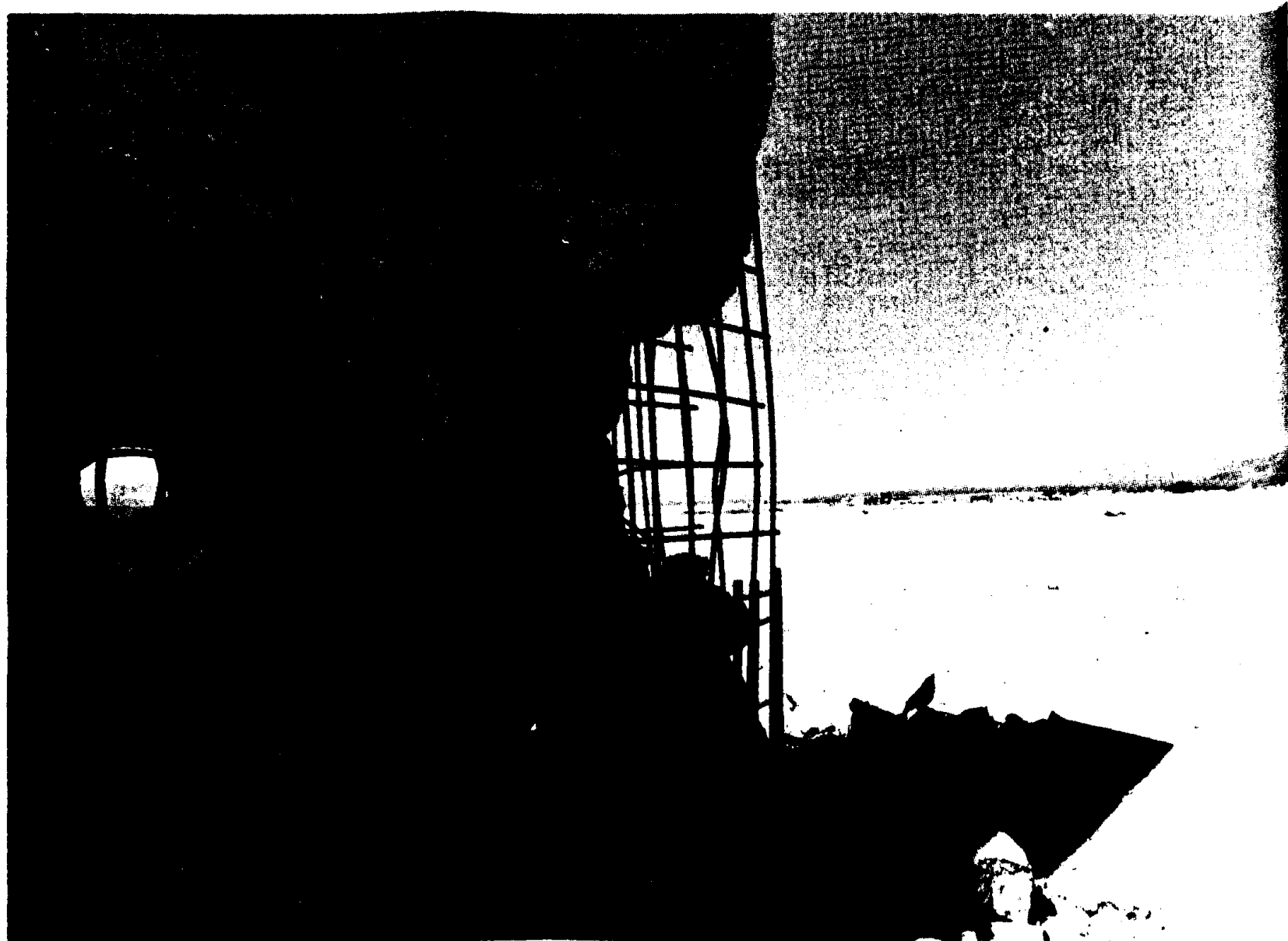
Een enkele keer, zo geeft Scammell verder toe, is het bij ondergrondse proeven wel eens vorgekomen dat radio-actieve gasen via de pijpleiding ontsnapten. De belangrijkste ontsnapping was bij een proef in 1970, toen een wolk radio-actief stof uit de grond kwam zetten, een hoogte van 3000 meter bereikte en van het testgebied wegdreef.

Maar de straling in de wolk was lager dan de maximaal toegestane dosis, en dus liepen de omwonenden van de Nevada Test Site geen gevaar. Als er nu een proef gehouden wordt, aldus Scammell, dan wordt bijna iedereen ver van het testgebied gehouden.

Maar zijn er niet eens vredesdemonstranten in de buurt van het testgebied geweest, zodat een kernproef moest worden gestopt? „Ja, er zijn wel eens incidenten geweest,” vertelt Scammell, „maar het is nooit uit de hand gelopen. Het testgebied is zo geïsoleerd, dat je er niet zo maar kunt komen. Aan de andere kant is het te groot om met een hek af te schermen, en zijn er inderdaad wel eens mensen die vanaf de weg die langs de Nevada Test Site loopt, proberen naar binnen te dringen,” zegt hij.

Maar die worden altijd gesignaliseerd, al was het maar door de sensoren die overal aanwezig zijn. Scammell lacht: „Soms laten we ze een uurtje of wat door de woestijn wandelen, voor ze worden opgepakt. Tegen die tijd zijn ze meestal blij dat ze worden gehaald.”

● De krater is 90 meter diep en 400 meter in doorsnee; hier ontplofte in 1962 een kernbom.

● Resten van het 'proefdorp' vergaan steeds meer.

Foto's ROLAND DE BRUIJN

Nu slechter dan vijftien jaar geleden Metselwerk laat vaak veel te wensen over

Het metselwerk van nieuwe huizen en gebouwen laat veel te wensen over. In een aantal gevallen is de hechting van moderne mortels volgens de tot nog toe geldende normen beneden het toelaatbare.

Dit zegt ir C. Groot in het onderzoeksmagazine Delft Integraal van de Technische Universiteit in Delft naar aanleiding van zijn onderzoek naar het transport van water in bakstenen en mortel. De hechting van metselmortel in de nieuwbouw is volgens hem dikwijls slechter dan die van vijftien jaar geleden. Daarvoor zitten oude huizen vaak beter in elkaar dan nieuwe.

Aanleiding voor het onderzoek waren de sinds 1980 regelmatig voorkomende problemen met metselwerk. Voor het onderzoek ontwikkelde de medewerker van de afdeling Utiliteitsbouw bij de faculteit Civiele Techniek samen met het Interfacultair Reactor Instituut een geheel nieuwe meetmethode. Het behulp van neutronen kon hij de vochtverdeling in de stenen en de voegen goed meten.

De oorzaak van de problemen bleek te liggen in een slechte of ontbrekende hechting tussen de stenen en de mortel en ook in vorstschade als gevolg van nieuwe soorten mortel. In de afgelopen vijftien jaar is er volgens de onderzoeker veel veranderd in de samenstelling van mortel en stenen, evenals de verwerking van beide.

Aan de specie worden middelen toegevoegd om het makkelijker te verwerken. Dat levert echter wel problemen op bij de houdbaarheid van de hechting. Spouwmuuren worden nu vaak anders gebouwd, waardoor zich hogere spanningen of hogere vochtgehalten in de constructie kunnen voordoen. Een ander probleem is dat de stenen tegenwoordig in plastic worden verpakt, waardoor ze kurkdroog op de bouwplaats aankomen en verwerkt worden. „Bovendien wordt er dikwijls in zo'n hoog tempo gewerkt, dat het er niet altijd even zorgvuldig aan toe gaat,” aldus ir Groot.

Anti-inbraakstrippen voor elk raam en deur

Inbrekers kennen diverse methoden om een toegang te forceren. Meestal proberen ze het zo eenvoudig mogelijk te houden, daarbij 'gevoel' door de bewoners zelf die geen behoorlijke preventiemaatregelen genomen hebben. Gelegenheidsdieven druppen gewoonlijk wel af wanneer ze constateren dat een huis wel beveiligd is. De 'zwaardere jongens' grijpen dan echter vaak naar grover geschut, zoals een forse koevoet. Die zetten ze tussen deur of raam en kozijn.

Ook als het zelfs dan nog niet lukt de boel open te breken, en ze de afsluiting moeten blazen, zit je als bewoner toch opgescheept met een forse schade. Niet zelden moet na zo'n gewelddadige inbraakpoging een raam, een deur en/of een kozijn vervangen worden.

Om ramen en deuren 'koevoetbestendig' te beveiligen heeft een Nederlands bedrijf een reeks anti-inbraakstrippen ontwikkeld, in een aantal uitvoeringen die aansluiten op alle types. Zowel voor naar buiten als naar binnen draaiende, en geschikt om ook aan de scharnierkant gemonteerd te worden. De strippen, 210 cm lang, zijn van staal, voorzien van gaatjes voor de schroeven, met of zonder sparing voor slot.

De strippen kunnen behalve met (ééntoers)schroeven ook met slotbouten, dus dwars door de deur heen 'doorgeboord' aangebracht worden. Ze worden in gegalvaniseerde uitvoering geleverd, maar zijn ook verkrijgbaar in kleuren (gepoexerd) verkrijgbaar. Elke strip bestaat uit twee op elkaar aansluitende profielen, die het onmogelijk maken er een koevoet tussen te krijgen.

Voor dubbele deuren is het systeem eveneens toepasbaar. Overigens omvat het programma van de fabrikant ook balkbeugels die voor naar binnen of buiten draaiende dubbele deuren geschikt zijn. Deze beveiliging is onder andere voor dubbele garagedeuren ideaal. De standaardlengten kunnen met een ijzerzaag op de vereiste lengte afgekort worden, dus ook op raamformaat.

Informatie: Ivana, Zoeterwoude, 01715-9200.

'Bit-click' voor boormachine

Hoewel het vrijwel onmogelijk is er toch weer een 'nieuw' en uiterst praktisch 'hulpstuk' voor de boormachine uitgevonden. Degene die het bedacht is een man uit de praktijk, een zelfstandig timmerman die dagelijks talloze malen moet boren om daarna in het gat een Schroef, al dan niet met plug, in te draaien.

Het 'switchen' van boor naar schroefdraaierbit is een nogal omslachtige handeling, die vooral bij seriewerk irriterend en tijdrovend is. Niet alleen de vakman-op-karwei, maar ook de doe-het-zelf-er kent dat. Timmerman H. Veltman peinsde op een pragmatische oplossing, en vond die: een universeel hulpstukje dat je simpelweg over de boorkop van de machine schuift.

Met één snelle beweging kun je dus van accessoire wisselen. En als je nu twee van die dingen aanschaft (het ene met een boor, het andere met een schroefdraaierbitje) wordt het werk nog eenvoudiger. Skil heeft de vinding 'opgekocht' en brengt het in productie. Een bijkomend aardigheidje is dat de Bit-Click ook als gewone hand-schroefdraaier gebruikt kan worden. Het hulpstukje komt binnenkort in de handel. Het past op elke boormachine.

Augustus in gebruikstuin: oogsten en hard werken

In augustus valt niet veel meer te zaaien in de gebruikstuin. Hooguit nog wat veldsla en snijbiet. Sla uitplanten gaat nog best. Verder blijven de werkzaamheden beperkt tot onkruid-vrij houden en mesten van de verschillende gewassen. En er kan nu steeds meer geoogst worden.

Blijf intussen bedacht op aantastingen zoals knolvoet bij koolsoorten en het geel worden van de bladeren van stambonen. Verwijder koolplanten met een verdachte verdikking aan de voet direct en geef ze mee met de vuilnisman. Het vroeg-tijdig geel worden van boneblad kan veroorzaakt worden door spintmijt. Die rotbesties huizen onder de bladeren. Ze zijn maar net met het blote oog zichtbaar.

Zodra de bonen geoogst zijn moeten de planten verbrand worden. Stambonen en ook stamervten hebben nog wel trek in wat extra voedsel, evenals de Chinese kool, die nu ruim gedund op rij staat. Sla de andere koolsoorten niet over bij de mestgift.

Dit geldt ook voor andere gewassen die nog in de groei staan, zoals veldsla, rode biet, spinazie, witlof, tomaat en worteltjes. Prei blijft wel stikstofarme mengmest, knolselderij kan niet tegen 'gier' in het gietwater opgeloste organische mest.

In droge perioden kan de rode spintmijt ook toeslaan op de komkommers, aurgurk en meloenplanten. Ze verraden zich door de gele vlekken op de bladeren. Ze houden niet van water, dus houd alleen de grond vochtig. Eventueel kan met zwavel gestoven worden, maar dat helpt alleen als de temperatuur boven de 20 graden ligt.

Sluipwespen
Op speurtocht naar rupsen die de gewassen belagen kan het gebeuren dat je er een of enkele vindt waar witte coconnetjes uitsteken, of waarin larfjes bewegen. Verwijder ze absoluut niet, want de cocons en larven zijn van sluipwespen. En dat zijn juist uw bondgenoten in de strijd tegen de vraatzuchtige rupsen!

Wie in de kas veel last heeft van bepaalde insecten, kan contact opnemen met de firma Koppert in Berkel en Rodenrijs. Dit bedrijf heeft voor vragen op het gebied van biologische gewasbescherming (o.a. door middel van sluipwespen) een 'groenlijst' ingesteld, nummer 01891-40456. Tussen 9 en 12 uur 's ochtends bereikbaar.

Fruittuin
In de eerste helft van augustus doet u er goed aan vruchtbomen en vruchtstruiken nog de nodige mest te geven. Vroege appels en peren kunnen al geoogst worden, maar het is geen fruit dat lang bewaard kan worden. Controleer de takken waar veel fruit aan hangt en voorzie ze, indien nodig, tijdig van steun.

In deze tijd tijd moet ook de morel echt wel in model gesnoeid zijn. Perzikbomen moeten meteen na de oogst gesnoeid worden. Bessastruiken kunnen nog uitgedund worden, dus zodanig snoeien dat er in het hart van de struik licht en lucht kan komen.

Ontdoe frambozen van de afgedragen takken. Bind de nieuwe takken, als ze groot genoeg zijn, aan draad.

Eind augustus kunnen de braamstruiken gesnoeid worden.

Bij de tomatenplanten doet u er goed aan de bladeren die vruchten beschaduen weg te nemen. Deze maand moeten ook de toppen van de planten gesnoeid worden, en de zijscheuten weggenomen.

Aardbeien
Aardbeien die u deze maand in goed van mest voorzien grond plant, kunnen u volgende zomer verrassen met een rijke oogst. U kunt daarvoor de sterke, jonge plantjes van 'eigen kweek' gebruiken, of probeer het eens nieuwe rassen uit. Er zijn vroege, latere en doordragende rassen. Goede eenmaal dragende zijn o.a. Tenira, Elvira, Tago en Senga Sengana. Een bekend doordragend ras is Ostara.

Zorg er bij het planten voor dat het hart van de jonge plant net boven de grond staat; niet hoger en niet dieper. Rotten of bevriezen is het gevolg als u het verkeerd doet. Geef het aardbeienbed een flinke laag goed verteerde stalmest. Als september warm wordt, vergeet dan niet te gieten!

Verkoop premie-A-woningen trekt aan

De verkoop van sociale koopwoningen (premie A) is in het tweede kwartaal van dit jaar aangetrokken. Het eerste half jaar werden 9.904 van deze woningen uit het bouwprogramma van 1990 verkocht. Dat is weliswaar een daling van 17 procent vergeleken met de eerste helft van vorig jaar, maar in het eerste kwartaal van dit jaar bedroeg de daling 25 procent.

De afgedelende Organen, die de gemeenten adviseren over aanvragen voor gemeentegarantie. Premie-A woningen worden vrijwel niet verkocht zonder gemeentegarantie.

Een woordvoerder van de Bemiddelende Organen constateert dat er in het tweede kwartaal 'duidelijk sprake is van een inhaaleffect' na 'de klap' van het eerste kwartaal. Ook op dit moment gaat het volgens hem goed met de verkoop van premie-A-woningen. Hij ziet geen signalen voor een terugslag op korte termijn.

meer bestaande woningen zijn verkocht vergeleken met dezelfde periode in 1990. In het eerste kwartaal bedroeg de daling slechts vijf procent. Ook de NVM noemde het einde van de Golfoorlog als een van de oorzaken.

Stagnatie
De afgelopen jaren was sprake van een stagnatie van de verkoop van premie A-woningen, die besonmerk zijn voor vastouders met een belastbaar jaarinkomen tot 43.000 gulden per jaar. Dat kwam vooral door de gestegen hypotheekrente.

De Tweede Kamer heeft diverse malen bij staat secretaris Heerma volkshuisvesting aangevraagd, op maatregelen. Dat heeft er toe geleid dat de meeste van de overneds-subsidies op deze woningen vanaf 1 januari afhankelijk wordt van de rente. In verband met de stagnatie in de verkoop heeft Heerma bovendien het bouwprogramma verlaagd. In 1989 en 1990 konden er jaarlijks ruim 20.000 premie A woningen worden gebouwd. Dit jaar zijn dat er 15.000.

'Verstommen'

Volgens de woordvoerder zijn de beëindiging van de Golfcrisis, het 'verstommen' van de discussie over de afrekening van hypotheekrente en de huurverhoging de belangrijkste oorzaken voor de toegenomen belangstelling voor premie-A-woningen.

Vooraf het optrekken van de jaarlijkse huurverhoging van 3 naar 5,5 procent doet veel huishoudens uit de lagere inkomensgroepen besluiten een dergelijke woning te kopen, zo stelt hij. Weliswaar gaat het huurwaardedoorfart, de belasting voor huiseigenaren, ook omhoog, maar 'dat dringt vaak pas tot de mensen door als ze hun belastingformulier moeten invullen'.

De cijfers van de Bemiddelende Organen sluiten aan bij die van de Nederlandse Vereniging van Makelaars (NVM). Die maakte vorige week bekend dat in het tweede kwartaal van dit jaar 29 procent

CFK-vrije 'opstanden' lichtkoepel

De meeste lichtkoepels die tegenwoordig geplaatst worden zijn van kunststof vervaardigd. De oudste zelfstandige kunststofindustrie van Nederland, Van Boven in Gennep, is er in slaags geweest met RABF in zeslagen 'opstanden' voor lichtkoepels te maken van polyurethaan, zonder gebruik te maken van het als zeer milieuschadelijk bekend staande CFK-drukgas, en de kwaliteit van het product toch op het vereiste peil te houden. De fabrikant ziet dit als een passende 'cadeautje' ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van het bedrijf. In september komt de nieuwe milieuvriendelijke lichtkoepel op stand op de markt.

Hypotheekrente 30 juli 1991

Alhoewel zich langzamerhand steeds raker berichten doen horen over een op handen zijnde discontervolgning in Duitsland, is de rente op de afgelopen week wederom geen reukloze papagen. Voor de nabije toekomst zal een afwachtende houding worden gekoppeld aan een even afwachtende blik over de grens.

Naam bank		rente vast gedur	atst. prov. in pet	opgave bank	rentepercentages	
					nwt bij fisc constant	50%
ABN	spaarhvp	5 jaar	1,00	9,80	5,99	3,96
ABN	spaarhvp	10 jaar	1,00	9,80	5,99	3,96
ABN	spaarhvp	15 jaar	1,00	10,20	6,28	4,19
ABN	ann. hyp.	variabel	1,50	9,60	6,56	5,08
ABN	ann. hyp.	5 jaar	1,50	9,60	6,56	5,08
ABP	spaarhvp	5 jaar	1,00	9,50	5,75	3,77
ABP	spaarhvp	10 jaar	1,00	9,50	5,75	3,77
ABP	spaarhvp	15 jaar	1,00	9,50	5,75	3,77
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
AEFON	spaarhvp	5 tot 10	1,25	9,70	5,94	3,92
AEFON	spaarhvp	15 tot 20	1,25	9,70	5,94	3,92
AMRO	spaarhvp	2 jaar	1,00	9,80	5,94	3,90
AMRO	spaarhvp	10 jaar	1,00	9,80	5,94	3,90
AMRO	spaarhvp	15 jaar	1,00	10,20	6,21	4,14
Bouw. Limb. Gem.	spaar vasth.	5 jaar	1,00	9,30	5,69	3,73
Bouw. Limb. Gem.	spaar vasth.	10 jaar	1,00	9,30	5,69	3,73
Bouw. Limb. Gem.	spaar vasth.	15 jaar	1,00	9,30	5,69	3,73
Bouw. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,20	6,28	4,87
Bouw. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,20	6,28	4,87
CDK-bank	spaarhvp	5 jaar	1,00	9,80	5,99	3,96
CDK-bank	spaarhvp	10 jaar	1,00	9,90	6,06	4,02
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,42	4,97
CDK-bank	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,60	6,56	5,08
Centraal Beheer	spaar gar. h.	5 tot 10	0,25	9,70	5,86	3,87
Centraal Beheer	spaar gar. h.	15 tot 20	0,25	9,70	5,86	3,87
Centrale Volksbank	spaarhvp	5 jaar	1,00	9,30	5,65	3,67
Centrale Volksbank	spaarhvp	10 jaar	1,00	9,60	5,80	3,79
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,20	6,28	4,87
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
Directbank	besp. dr. h.	5 jaar	1,00	9,80	5,90	3,86
Nationale Ned.	spaarhvp	5 tot 10	1,25	9,70	5,93	3,92
Nationale Ned.	spaarhvp	15 tot 20	1,25	9,70	5,93	3,92
NMB	spaarhvp	5 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
NMB	spaarhvp	10 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
NMB	ann. hyp.	5 jaar	1,50	9,50	6,19	5,03
NMB	ann. hyp.	10 jaar	1,50	9,60	6,56	5,08
Postbank	spaar vasth.	2 jaar	1,00	9,30	5,91	3,90
Postbank	spaarhvp	7 jaar	1,00	9,70	5,91	3,90
Postbank	spaarhvp	12 jaar	1,00	9,90	6,05	4,01
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,10	6,30	4,87
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50	6,37	4,93
RABO hypotheekbank	spaar opt. h.	3 jaar	1,00	9,80	5,97	3,94
RABO hypotheekbank	spaar opt. h.	10 jaar	1,00	9,80	5,97	3,94
RABO hypotheekbank	spaar opt. h.	stabiel	1,00	9,80	5,97	3,94
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	var. 1	1,00	9,30	6,42	4,97
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	4, 5, 6	1,00	9,60	6,56	5,08
Spaarbank Limburg	spaarhvp	5 jaar	1,00	9,50	5,72	3,73
Spaarbank Limburg	spaarhvp	7 jaar	1,00	9,60	5,80	3,79
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,10	6,21	4,82
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
Westland Utrecht	hulp last h.	7 jaar	1,00	9,50	5,74	3,76
Zwolsche Algemene	ZA hyp. plan	10 jaar	1,00	9,30	5,69	3,72
Zwolsche Algemene	ZA hyp. plan	10 jaar	1,00	9,50	5,76	3,78

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheeklen met een rentecontingentie. De netto werkelijke rente (nwt) is gebaseerd op de netto lasten van een hypotheek. De vermelde nwt percentages gelden voor een man van 30 jaar leeftijd en een hypotheek ad 150.000.

Voor vrouwen en of bij andere leeftijden kunnen andere nwt percentages gelden. Bij andere hypotheekbedragen geldt de nwt bij een aantal procentages omgerekend.

© Copyright "Vereniging Eigen Huis" te Amersfoort

Limburgs Dagblad woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel

045-719966

Voor méér resultaat

Postbus 3100, 6401 DP Heerlen, Fax 045-739364

Onroerend goed te huur gevraagd

Met SPOED woonruimte te huur gev. p.m. 10 km van Heerlen, 2-3 slaapk., max. f. 900,- p.mnd. Tel. 043-251696, van maand t/m vrijd. 10.00-13.00 uur.

Te h. gev. gemeubileerde Kamer APPARTEMENT voor p.m. 1 jaar. Gebruik hoofd in weekend. Prijs gunstig, niet roker! Tel. 0949-16129-15532 of 0949-234-290231.

Ouders zoeken woonruimte voor economie studenten in of rond MAASTRICHT, p.m. f. 350,- p.mnd. Tel. 083-402366.

Met spoed te huur gev. OPSTAPLAATS of garage 30-35 m2. Tel. 045-327825.

Jonge werkende vrouw zkt. met spoed een APPARTEMENT of kl. flat. Na 11.00 uur 045-243252.

Te huur gev. z.s.m. woning in VAALS of directe omg. huurp. tot f. 500,- per mnd. Tel. 09-49 221.619766.

Gevr. per 1 oktober woonruimte in of bij centrum MAASTRICHT door man (31). Tel. 05750-13747.

Te huur gev. EENGEZINS- WONING omg. Born, min. 3 slaapkms. max. huur f. 650,-. Tel. 045-227035.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Huizen gezocht!

Wij beloven u geen fortuinlijke winstmogelijkheden, maar verkopen sinds 1982 succesvol huizen in het gehele grensgebied tegen reële prijzen. Ons succes van meer dan 700 verkochte panden is daardoor gewaarborgd, doordat wij ons zeer actief en met veel inzet met de verkoop van elk pand bemoeien. Als u uw huis zonder enige problemen wilt verkopen dan belt u ons op.

Immobilien van Lier-Radermacher GmbH

Tel. 09-49-2407-3017 van 9.00 tot 13.00 uur.

Snel en goed Uw huis verkopen?

Jos Storms O.G. Post.Vonckenstr.44 Geleen 046-742550

Geen Verkoop! Geen kosten

*** Tweeverdieners opgelet *** Bij wie u ook koopt

Nu bijzondere hypotheekmogelijkheden ook voor 2e inkomen over langere tijd. Bel tijdens kant.uren: 045-712255 na kantooruren/weekend 045-440731. Met gemeentegarantie 9,1%, tot 15 jaar rentevast.

Stienstra Hypotheekservice

Nieuw

is deze service niet

!!! Hypotheken !!!

!!! net even beter !!!

Informatie i.v.m. aankoop van een woonhuis. Hypotheek op maatwerk. Gratis advies incl. bekijken eventueel aan te kopen pand. Ass. kantoor van Oppen bv. Lindeplein 5, Brunssum. Tel. 045-254543.

VIJGEN

ONROEREND GOED - BEDRIJFS-ONROEREND GOED
AANKOOP - VERKOOP - VERHUUR - BEMIDDELING
I.V.M. VIJGEN St. Franciscusweg 16 6417 BD Heerlen
Tel. 045-711617

Heerlen

SCHANDELBOORD 30, uitstekend onderh. halfvrijst. woonhuis, opp. 675m2, woonk. studeerk. 3/4 slpk. kunstst. ramen, onderd. garage vr.pr. f. 269.000,- k.k. KEEKSTRAAT 47, dubb. woonhuis, opp. 450m2, Woning 1 ruime woonk. gesl. eiken aanb. keuken, badk. garage. Woning 2: woonk. gesl. witte aanb. keuk. 3/4 slpk. luxe badk. Pand is geh. onderk. v. ruimte vr.pr. f. 198.000,- k.k. FOSSIELERF 436, tussengeschied. woonh. met carport in jonge woonbuurt vr.pr. f. 110.000,- k.k. LANDELIJK GELEGEN vrijst. woonhuis op 4.000 m2 grond incl. op aanvraag

Landgraaf

Vrijstaand huis/garage opp. 750m2. 5 slaapkms. vr.pr. f. 345.000,-

KERKRADE W.

KAALHEIDERSTEENWEG 262, ruim halfvrijst. woonh. met 3 slaapkms. geh. onderk. met garage nu in gebruik als bar/zithoek, woonk. ca. 44m2. vr.pr. f. 229.000,- k.k.

Voerendaal

Halfvrijst. geren. ruim woonhuis, 4 slaapkms. mooie tuin, garage, naast huis ligt nog een bedrijfsruimte van ca. 50m2. Geheel onderkelderd. vr.pr. f. 239.000,- k.k.

Valkenburg

Te koop of te huur: BROEKHEM 46. Bedrijfspand 500m2. met bovenwoning en apart appartement/verkoopruimte. Gunstige prijs op aanvraag.

Wijnandsrade

TEHEUXSTRAAT 1 en 1a: 2 nieuwbouw semi bungalows. prijs: f. 238.000,- / f. 248.000,- v.o.n. HELLEBROEKERWEG 2, excl. gerenoveerd vrijstaand woonhuis, 3 slaapkms. L-woonk. mooie aanbouw serre, ruime garage. In dit huis is alles nieuw, teveel om op te noemen. Vraagprijs: f. 248.000,- k.k.

Vaals/Vijlen:

PASTORIJWEG 41, halfvrijst. goed onderh. woonhuis op 350 m2 grond, 3 slaapkms. garage, vr.pr. f. 174.000,- k.k. MARTINUSSTRAAT 2, deegelijk goed onderh. vrijst. pand op 350 m2 grond met 4 slaapkms. ruime garage, vr.pr. f. 264.000,- k.k.

Vaals:

LEMIERSERBERG 14, ruim vrijstaand woonhuis met 7 slaapkms. grote woonk. ca. 50m2, grote tuin, tot opp. 485m2. Garage. vr.pr. f. 219.000,- k.k. KOLMONDSTRAAT 57, halfvrijst. geh. onderkelderd goed onderh. woonhuis, vr.pr. f. 259.000,- k.k. TE KOOP GEVRAAGD: Vrijstaand/halfvrijst. huis, 10/15 km. duitse grens. WIJ HEBBEN GROTE VRAAG NAAR HUIZEN. HEEFT U IETS TE K. OF TE H. BELT U ONS VRIJBLIJVEND! HUIS KOPEN OF VERKOPEN? VIJGEN VRAAGEN!!! 045 - 71 16 17.

Te k. gevraagd in Heerlen-Zuid

door particulier, een vrijstaand woonhuis met parktuinruimte of mogelijkheid daartoe. Tel. 04192-18302.

rené Joosten

ASSURANTIE

Op de Vey 67, 6165 CB Geleen, tel. 046-753125.

Woonhuis te Puth

Rustig gelegen, halfvrijst., ruime tuin met terras en grote garage. Ind. hal, met nat.stenen vloer, toilet met fonteinje, grote L-vormige woonkamer met parketvl. en mog. kachel. Luxe inbouwkeuken met app. en id.vloer, 4 slaapkamers, badkamer met 2e toilet, ligbad, 2 vaste wastafels en aansluiting wasmachine en zolder. Bouwjaar 1977. Vr.pr. f. 172.000,- k.k. Dit huis moet u gezien hebben

Open huis heden 3 en morgen 4 augustus van 14.00-16.00 uur

• Sittard, nabij Kerkstraat:

De laatste 2 halfvrijst. woningen. Woonk. ca. 32 m2, incl. open keuken. Tuinberging (evt. uit te bouwen tot gar.). 3 slaapk., badk. met douche. Zolder (bereikbaar via vloztrap). Prijs f. 136.572,- v.o.n. (excl. een max. rijksbijdrage van f. 41.000,-). Exclusieve hypotheekaanbieding 7,9%, 10 jaar vast. Netto maandlast ca. f. 530,- (rekeninghoudend met fiscaal voordeel en max. subsidie). Adres: Paulus Potterstraat 16, te Sittard. (10010440)

Int. Stienstra Makelaardij b.v.

Tel. 045-712255

Te koop in Bingelrade

Geest. 35, schitterend gelegen vrijst. woonhuis met 4 slaapkms., zolder, kelder, keuken, bijkeuken met c.v. ruimte, gar., tuin, stal met erf en weiland. Tot opp. 3.082m Perceel is ook aan de achterzijde via verharde weg bereikbaar. Pr.n.o.t.k. Int. Geest. 37, Tel. 04492-3597.

Sittard

vrijstaande nieuwbouwwoning, 4 slaapkamers en ruime woonkamer. K. van Edmondstraat 1, vr.pr. f. 187.500,-. Bezichtiging na afspraak. Inlichtingen: LOKAAL BEHEER O.G. VASTGOEDADVISEURS Parallelweg 52, Maastricht. Tel. 043-216576.

Uw huis verkopen met behulp van de

echte makelaar

Bel de onroerend goed lijn

046 - 750 000 !

Peters & Partners Geleen

Geen verkoop -

Geen kosten

Brunssum

Geheel te renoveren boerenwoning met loods, stallen, binnenplaats en tuin. Totaal 1.130m2. Ind.: beg. gr. gang, woonkamer, eetkamer, keuken, douche, toilet. Verd.: 3 slaapkms. badkamer pr. f. 105.000,- k.k.

Kerkrade

Goed gesitueerd tussengel. herenhuis met berging en grote besl. tuin. Ind.: beg. gr. hal, woonk. ruime voll. gelinst. eet. toilet, badk. slpkms. kelder. Verd.: 2 kamers, keuken, 2e verd.: badk. slaapk. berging. c.v. pr. f. 148.000,- k.k.

Livac b.v.

Akerstraat nrd. 11, Brunssum. Tel. 045-220550

Heerlen

Keurig appartement met dubbele balkon, op 3e verd. best. uit: hal, toilet, woonk. met open keuken, badk. met ligb. en toilet, 2 slaapkms. c.v. pr. f. 79.000,- k.k.

Kerkrade

Centraal gesit. woonhuis (bww. '89) met garage en tuin. Ind.: beg. gr. gang, woonk. met open keuken en toilet. Verd.: 3 slaapkms. badk. vaste trap zolder, c.v. event. overdraagbare subsidie. pr. f. 139.000,- k.k.

LIVAC B.V.

Akerstraat Nrd. 11, Brunssum. 045-220550

Noorbeek

Halfv. woonh. met gar. en zon. tuin. Ind.: prov. kelder, l-vorm. woonk. ca. 31 m2 met parketvl., ruime keuk., 3 slpk., badk. Vraagprijs f. 149.000,- k.k. Pustjens Makelaardij 04408-1423.

Te k. gev. HUIS/woonruimte 100-120 m2 of 5 kamers met tuin, bwj. va. 1975, pr. f. 100.000,-. Omg. Kerk. Geen makelaar! Tel. 0949-2404-63316 of vanaf maandag 0949-6142-563796.

KUNRADE Voerendaal: prachtige gelegen halfvrijst. woonhuis met tuin op zuiden. Ind.: begane grond: hal, woonkamer, keuken; 1e verd.: 3 slaapkms., badk. met 2e toilet, zolder en garage, vr.pr. f. 198.000,-. O.L. Vrouwplein 6, Tel. 045-752275. Bezichtiging na telef. afspraak.

Vrijst., halfvrijst. woonhuis of bouwgrond te k. gev. in NIEUWENHAGEN of Ubach over Worms. 045-315860

Halfvrijst. woonh. met garage te k. SCHAESBERG, woonk. met open keuken, 3 slpk., badk., zolder met v. trap, dubb. begl. met roll. Grens met tuin aan weiland. Vr.pr. f. 152.000,- k.k. Tel. 045-313786.

HOENSBROEK, Prins Willemstr. 58A, eengezinswoning, achterom bereikbaar, vaste trap naar zolder, f. 105.000,- k.k. Wijman & Partners 045-728671.

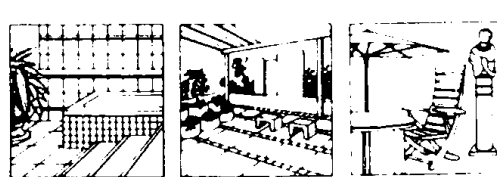
Te k. mooi gelegen halfvrijst. woning met garage, voor- en achtertuin, te SCHIN OP GEUL. Vr.pr. f. 148.000,-. 04459-2787.

Wat VERKOPEN? Adviseur via 045-719966.

In en om de tuin

Tuinmaterialen

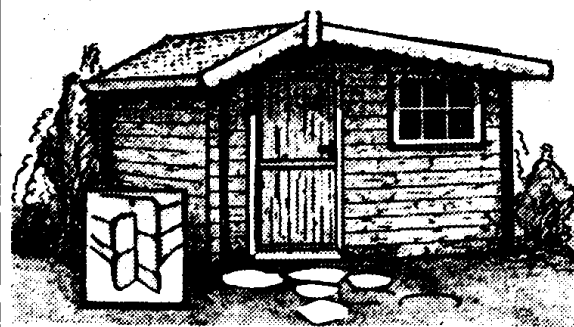
Terras- en oprittesels, cobbleistons, tuinmeubelen, exclusieve parasols enz.

Arnold Oprey

HEERLEN, HEERLERBAAN 275
MAASTRICHT, BEATRIXHAVEN
Tijdens bouwvak-vakantie open.

NERGENS GOEDKOPER PRIJSGARANTIE

Tuinhuus STOCKHOLM

• 300 x 250 cm

• 28 cm. dik

• Gratis thuis bezorgd

van f. 2825,- NU 2495,-

Wanneer u dit tuinhuis binnen 30 dagen ergens anders voordelliger kunt kopen krijgt u het prijsverschil in kontanten uitbetaald of wij nemen de goederen terug.

ZWEMBADEN, reparaties. Oprey, Kruisberg 50, Meersse. Tel. 043-643500. Open alle namiddagen.

KINDERKOPPEN, goedkoop dan in Nederl. Heymans, Zutendaal. 09-3211611290.

Te koop ant. TUINBANKEN teakhout, gesm. armleu- stoelen; bronzen beelden; gesmeed prietel; hardstenen voerbakken; etageries; Jandieries; Chin. porcelen en aardewerk. Stegen 5, Beek. 046-378260 / 043-635675.

Direct resultaat, als uw piccolo op LD-TV staat. Bel 045-739300 voor meer info.

Voor Piccolo's zie verder pagina 32

BETER WONEN BEGINT MET STIENSTRA

Stienstra heeft een uitgebreid huizenaanbod in elke prijsklasse in heel Zuid-Limburg. In deze aanbieding is slechts een beperkt aantal genoemd. Vind u het huis van uw keuze niet of zoekt u in een andere regio? Maak Uw wensen aan ons kenbaar.

BRUNSSUM H Heerlen H HOENSBROEK H
Op de Vos. Halfvrijst. woonhuis met gar. en grote tuin. Woonk. met ged. open keuken ca. 36 m2. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 4e slaapk. Geh. gesl. Ged. roll. Bwjr. 1984.

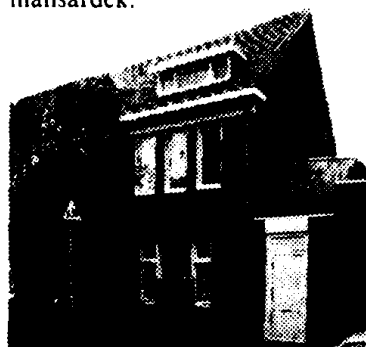
Prijs f. 139.000,- k.k. 5676

EYS/WITTEM H

Op unieke locatie gel. landhuis met schitterend panorama. Ruime hal. Hobbyruimte 27 m2. Inpand. gar. 36 m2. Carport. Living 57 m2 met ged. open keuken voorzien van compl. install. Bijkeuken 6 m2. 4 slaapk. Luxe badk. Ruime zolder 78 m2. Bwjr. 1990. Opp. 1.432 m2. Prijs f. 389.500,- k.k.

HEERLEN H

Aarveld. Op loopafstand centrum. Hoekwoning met voortuin en terras. Kelder. Woonk. Keuken met moderne app. Bijkeuken. 3 slaapk. Badk. met o.a. ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar zolder en mansardek.

Prijs f. 135.000,- k.k. 5570

MAKELAARDIJ BV

Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen
Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00 tot 21.00 uur
Zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur

HEERLEN H

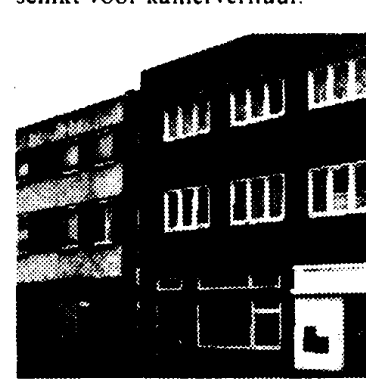
Welten. Op uitst. locatie gel. type vrijst. woonhuis met zonnige tuin. Brede gar. Royale hal. Woonk. ca. 34 m2. Gesl. keuken. 4 slaapk. Badk. Dak recentelijk vernieuwd. Prijs f. 199.500,- k.k. 5291

HEERLEN H

Centrum. Rustig gel. appartement op part. met 3 slaapk. Ruime kelderberging. Woonk. ca. 18 m2. Gesl. keuken met compl. install. Badk. met douche. Prijs f. 79.500,- k.k. 5767

HOENSBROEK H

Zuid. Ruime eengezinswoning met terras en tuin. Kelderruimte. Doorzonwoning. Gesl. keuken. Tuin. Berging. 5 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Geschikt voor kamerverhuur.

Prijs f. 98.000,- k.k. 5552

HOENSBROEK H

Nabij centrum. Royaal woonhuis met c.v., berging, kelder en zolder. Woonk. ensuite ca. 85 m2. Aparte eetkamer met install. Tuin 35 m2. diep. 3 slaapk. Badk. met ligb., v.w. Apart 2e toilet. Prijs f. 159.000,- k.k. 5735

KERKRADE H

Chevronnet. Luxe woonhuis met kelder. Woonk. 37 m2. Keuken met app. Kantoortruimte. Gar., loods en tuin. 3 slaapk. Luxe badk. Vaste trap naar zolder. Prijs f. 259.000,- k.k. 5765

KLIMMEN H

Rustig gel. uitst. onderhouden, woonhuis met zonnig gel. tuin. Ruime hal. Moderne keuken. Gezellige L-vorm. woonk. Terras. Gar. inpand. te bereiken. 3 slaapk. 2 badk. Veel bergruimte. Dakbedekking in 1989 vervangen. Prijs f. 289.500,- k.k. 5705

HOENSBROEK H

Centrum. Royaal woonhuis met tuin, tuinberging en gar. Ruime hal. Woonk. ca. 40 m2. Aparte keuken. Bijkeuken. 4 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Zolder. Grote deuren kunstst. koz. en therm. begl.

Prijs f. 199.000,- k.k. 5658

HOENSBROEK H

Dubbel woonhuis en appartement. Opp. ca. 750 m2. Ideaal voor dubb. bewoning. Onderhoudstoestand goed. Prijs f. 249.000,- k.k. 5736

KERKRADE H

Centrum. Appartement op de 3de verd. Woonk. met nivoverschil. Luxe open keuken. Slaapk. Geh. bet. badk. met douche. Berging. Prijs f. 98.000,- k.k. 5591

KERKRADE H

Chevronnet. Luxe woonhuis met kelder. Woonk. 37 m2. Keuken met app. Kantoortruimte. Gar., loods en tuin. 3 slaapk. Luxe badk. Vaste trap naar zolder. Prijs f. 259.000,- k.k. 5765

UBACH O/WORMS H

Geschakeld landhuis in landelijke omgeving gel. "Vide" living ca. 36 m2. Sep. keuken met luxe install. Bijkeuken. Gar. Schitterende tuin rondom landhuis gel. 4 slaapk. Badk. met ligb. Grote zolder. Prijs f. 295.000,- k.k. 5683

WIJNANDSRADE H

Uitst. gel. semi-bung. met tuin en grote gar. (2 auto's). 3 grote prov. ruimten. Grote slaapk. Woonk. met parketvl. Eetkeuken. Balkon. 3 slaapk. Badk. met ligb. Sep. toilet. Prijs f. 205.000,- k.k. 5580

SCHINNEN

Vraagprijs f. 210.000,- k.k.

De vrijstaande bungalow met tuin, garage en erf, gelegen op een leuke lokale. Perceelopp. 550 m2.

INDELING:

Souterrain: ruime pr. kelder. Beg. gr.: entree/hal, fraaie woonk. met parket, gang, 3 ruime slaapkamers, badkamer, luxe witte woonkeuken, serre, tuin, garage. Algemeen: courtant. pand, platte daken 4 jaar oud, gas-c.v., duurzame materialen.

SCHINNEN

Vraagprijs f. 143.000,- k.k.

worden.

INDELING:

Souterrain: gr. provisiekelder. Beg. gr.: entree, ruime woonk., keuk., bijkeuk., c.v.-ruimte, toilet, binnenl. een hoger gelegen hobbyruimte, grote tuin. 1e verd.: 3 gr. slaapkamers, badk. 2e verd.: d.m.v. een vaste trap bereikbare zeer grote geïsoleerde zolder c.g. slaapkamer 51 m2. Algemeen: goed materiaalgebruik, een pand dat beslist van binnen gezien moet worden.

HOENSBROEK

Vraagprijs f. 95.000,- k.k.

In het centrum van Hoensbroek bieden wij een voormalig cafeetand aan. Dit object dient geheel te worden gerestaureerd. Voor indeling en toestand bezichtiging na afspraak. Perceeloppervlakte 680 m2.

HOENSBROEK

HUIS VERKOPEN?

Uw NVM-makelaar bellen!

Dankzij het unieke NVM-uitwisselingsstelsel is Uw pand bekend bij 8 NVM-makelaars in de regio Heerlen. Dit verhoogt Uw verkoopkansen aanzienlijk, zonder extra kosten.

Deze 8 NVM-makelaars werken aan de verkoop van Uw huis!

1. Aquina	Heerlen	045-715566
2. ABC	Heerlen	045-712040
3. Leenaers	Heerlen	045-712737
4. Van de Pas	Heerlen	045-741616
5. De La Haye	Heerlen	045-223434
6. Walde	Heerlen	045-223434
7. Dogge	Landgraaf	045-326767
8. Pickée	Landgraaf	045-318182
9. Simons	Voerendaal	045-752142
10. Ernens	Voerendaal	045-752142

TE KOOP

Brunssum (Langeberg)
Vondelstraat 102
Vrijstaande bungalow op 1000 m² grond met 140 m² werkplaats en inbegrepen garage. Ind. o.a. gezellige living met openhaardpartij, mooie serre en keuken met eiken installatie. Prijzen n.o.t.k.

Heerlen
Singel 36
Halfvrijstaand woonhuis met tuin en mog. voor garage. Woonkamer met houten vloer, aanbouw met keuken, badkamer met ligbad, douche en v.w. Praktijkruimte. Totaal vier slaapkamers. Prijzen f 139.500,- k.k.

Heerlen
Roebroekweg 4a
Tussengelegen woonhuis met garage en tuin. Ind. woonkamer met open keuken, twee slaapkamers, badkamer met ligbad, v.w. en 2e toilet. Vaste trap naar de zolder, alwaar mansardekamer, c.v.-ruimte en zolderberging. Prijzen f 120.000,- k.k.

Heerlerbaan
Rukkerweg 77
Semi-bungalow met inbegrepen garage en berging. Ind. o.a. ruime hal met woonkamer, open haard, dichte keuken. Drie slaapkamers en badkamer met o.a. ligb., v.w. en 2e toilet. Prijzen f 275.000,- k.k.

Kerkrade-West
Drievogelstraat 181
Halfvrijstaand woonhuis met garage en tuin. Ind. o.a. woonkamer met parketvloer, dichte keuken, geheel onderkelder. Drie slaapkamers, badkamer m. ligb., v.w. en 2e toilet. Zolder via vlieztrap bereikbaar. Het pand is geheel geïsoleerd. Prijzen f 215.000,- k.k.

Kerkrade-West
Drievogelstraat 23
Halfvrijstaand woonhuis met garage. Ruime woonkamer (46 m²) met open haard. Dichte keuken en provisiekelder. 5 slaapkamers, badkamer met ligbad, v.w. en 2e toilet. Zolder via vaste trap bereikbaar. Grote tuin ca. 50 m diep met aansluitend moestuin met fruitbomen. Het pand moet van binnen gezien worden. Prijzen f 179.500,- k.k.

Nieuwenhagen
Oude Landgraaf 52
Appartement met tuin en evtl. mogelijkheid voor garage. Ind. o.a.: hal, woonkamer met open keuken, 2 slaapkamers, badkamer met ligbad en v.w. Ieder appartement beschikt tevens over een kelder. Prijzen f 135.000,- k.k.

Schinnen
Moutheuvelaan 17
Vrijstaand woonhuis met garage en tuin. Ind. o.a. L-vormige woonkamer met open haard en schuifpui. Keuken met aanbouwinstallatie, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, v.w. en 2e toilet. Hobbykamer en 2 bergzolders. Prijzen f 239.000,- k.k.

Schaesberg
(gem. Landgraaf)
Loods 625 m² met kantoorruimte 105 m² op 1100 m² grond. Voor diverse mogelijkheden geschikt. Prijzen f 425.000,- k.k.

TE HUUR GEVRAAGD

ABC Makelaardij
Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen
tel. 045-712040

Pickée, Van Huis Uit Aktief!

BRUNSSUM: Ruime geschakelde woning met gas-c.v., berging en tuin (mooi gelegen). Geheel geïsoleerd, ged. dub. begl., rolluiken. Ind. o.a. ruime woonkamer, keuken met goed uitgevoerde keukeninst. met app., 2 slpk., ruime badkamer met o.a. ligbad en douche. Prijs f 104.000,- k.k.

BRUNSSUM: Ruim halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Ind. o.a. L-vormige woonkamer met plavuizen vloer en vloerverw., keuken met apparaat. Bijk. keuken/berging 1e verd.: 3 slpk., badkamer met ligbad, douche en 2e toilet, berging, kelder. mer. 2e verd.: zolderruimte. Ged. kunststof kozijnen met dub. begl. Dak en muren zijn geïsoleerd. Uitstekend onderhouden. Prijs f 175.000,-

EYGLSHOVEN - Körversberg: In aanbouw exclusief bouwplan in de gemeente Kerkrade. Prachtig gelegen op een heuvel, omgeven door bosgebied. 8 type vrijstaande woningen. Degelijk afwerkingsniveau. Geheel geïsoleerd, hardhouten kozijnen. Ind. o.a. L-vormige woonkamer, keuken, bijk. keuken, garage, 3 slaapkamers, badkamer. Nog slechts één kavel te koop. Koopprijs f 185.800,- v.o.n.

HEERLEN - Heerenweg 326: Vrijstaand landhuis-type met gas-c.v., garage en tuin. Rustig gelegen. Grenzend aan een groot veldgebied. Goed onderhouden. Ged. dub. beglazing ind. o.a. ruime living met werkhok (ca. 46 m²), open haard. Eetkeuken, bijk. keuken, drie ruime slpk., badkamer met o.a. ligbad, douche en toilet. Zolderruimte (bereikbaar via een vaste trap). Vraagprijs f 225.000,- k.k.

HEERLEN: Tussengelegen woonhuis met c.v.-gas en tuin, gedeeltelijk gerenoveerd. Ind. o.a. kelder, woonkamer, keuken, berging. 1e en 2e verdieping: 4 kamers, goed uitgevoerde badkamer. Vraagprijs f 89.000,- k.k.

HEERLEN: Woonhuis met gas-c.v., garage, berging en tuin. Bouwjaar 1961. Ind. o.a. provisiekelder, woonkamer, 3 slpk., badkamer, zolder. Kunststof kozijnen met dub. begl. Koopprijs f 109.000,- k.k.

HOENSBROEK: Tussengelegen woonhuis met berging en tuin. Achterom bereikbaar. Achterstallig onderhoud. Ind. o.a. provisiekelder, woonkamer, keuken, badkamer. 1e verd.: 2 slpk. 2e verd.: vaste trap, zolderberging. Prijs f 79.000,- k.k.

HOENSBROEK: Halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Ged. kunststof kozijnen met dub. begl. en rolluiken. Ind. o.a. woonkamer met open haard, keuken met een moderne keukeninstall. met app., bijk. keuken, 3 slpk., ruime badkamer met modern sanitair, zolder. Prijs f 139.000,- k.k.

KERKRADE - BLEIJERHEIDE: Hoekwoning met gas-c.v., berging en tuin. Voorzien van rolluiken. Ind. o.a. provisiekelder en berging. Ruime woonkamer, keuken, bijk. keuken en serre. 1e verd.: twee slpk., badkamer. 2e verd.: vaste trap, twee slpk., zolderruimte. Prijs f 169.000,- k.k.

KERKRADE: Ouder woonhuis met gas-c.v., berging en tuin. Ind. o.a. provisiekelder, woonkamer en suite, keuken, badkamer met app., badkamer met o.a. ligbad en douche. 1e verd.: 3 slpk., 2e badkamer. Zolder. Prijs f 139.000,- k.k.

NIEUWENHAGEN - Sunplein: Appartement (2e verdieping). Ind. o.a. woonkamer, balkon, keuken, 3 slaapkamers, doucheruimte, berging. Rolluiken. Ged. kunststof ramen met dubbele beglazing. Koopprijs f 59.000,- k.k.

NIEUWENHAGEN: Hoekwoning met gas-c.v., grote garage (met op de 1e verd. 3 kamers) en kleine tuin. Ged. dub. begl., ged. rolluiken. Ind. o.a. provisiekelder, L-vormige woonkamer, keuken met compl. keukeninst. met app., badkamer met o.a. ligbad en douche. 1e verd.: 3 slpk., 2e badkamer. Zolder. Prijs f 139.000,- k.k.

Modelwoning elke zaterdag te bezichtigen

In verband met vakantie is de modelwoning gesloten. Bezichtiging na telefonische afspraak. Telefoon: 045-219898.

De huurprijzen bedragen vanaf f 692,50 per maand, excl. servicekosten.

ABC Vastgoedbeheer

045-219898, b.g.g. 045-712040

NVM Hypotheek-shop

Een onafhankelijk advies:
- wat kan en mag ik betalen;
- welke hypotheek past bij mij;
- welke bank is voor mij het voordeligste;
- extra mogelijkheden voor twee-verdieners;
Deze vragen en nog veel meer kunnen wij, dank zij de automatisering, u haastlijf beantwoorden. Waar u ook koopt, informeer eerst bij ons zonder kosten naar uw mogelijkheden. Wij regelen de zaak voor u perfect. Een 30-jarige ervaring staat borg voor deskundig en betrouwbaar advies.

NVM Hypotheek-shop

SCHAESBERG: Vrijstaand landhuis-type met c.v.-gas, garage en rondom tuin. Rustig gelegen in een bosrijke omgeving. Dubbele beglazing en rolluiken. Ind. o.a. royale hal, ruime L-vormige living (ca. 52 m²) met open haardpartij, werkkamer, hobbyruimte en keuken, 3 slpk., 2 badkamers. Vraagprijs f 375.000,- k.k.

SCHAESBERG: Nabij centrum gelegen ruim halfvrijst. woonhuis met gas-c.v., garage en kleine tuin. Ind. o.a. gang, 2 kelders, woonk., eetkeuken, bijk. keuken, berging, 2 slpk., ruime badk. via vaste trap naar zolder (mogelijk, voor 2 slpk.). Vraagprijs f 127.000,- k.k.

SCHAESBERG: Rustig en blijvend goed gelegen halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en rolluiken. Ind. o.a. Souter grote hobby-, werkruimte, wasruimte, provisieruimte. Part. en 1e verd. woonkamer met plavuizen vloer, keuken met keukeninstall. met app., 3 slpk., badkamer, zolder. Prijs f 148.000,- k.k.

SCHAESBERG: Rustig en blijvend goed gelegen halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Ged. dub. beglazing en kunststof kozijnen. Ind. o.a. L-vormige woonk., eetkeuken met app. 1e verd. drie slpk., badk. met douche en vaste wastafel. 2e verd.: vlieg. Prijs f 128.000,- k.k.

UBACH OVER WORMS: Halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., berging, garage, prachtige tuin met overdekt terras. Ind. o.a. provisiekelder. L-vormige woonkamer, keuken. 1e verd.: twee slaapkamers (voorheen 3 slaapkamers), badkamer, zolder. Prijs f 128.000,- k.k.

BOUWTEREINEN

HOENSBROEK: Heerlenweg. Nog slechts een bouwterrein te koop. Geschikt voor vrijstaande woningen - bungalows. Perceelsoppervlakte vanaf ca. 750 m². Prijs per m² f 102,- k.k.

KERKRADE-WEST: Bouwterreinen vanaf ca. 500 m² tot 650 m². Koopprijs vanaf f 60.000,- k.k.

SCHAESBERG - ONDERSTE MOLT: Bouwterreinen. Uitstekend en rustig gelegen. Goed bereikbaar. Nabij centrum. Bestemd voor vrijstaande woningen bungalows. Variërend van ca. 500 m² tot 1.450 m². Prijzen vanaf f 87.300,- v.o.n.

Taxaties, makelaardij o.g., hypotheek-adviescentrale.
Maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 17.30 uur.
Ook 's zaterdags geopend van 9.00 tot 15.00 uur.
En verder volgens afspraak.

Heerlenseweg 22, 6371 HS, postbus 31193, 6370 AD Landgraaf.

Pickée makelaardij bv
045-326767

aquina

EYS-WITTEM WITTEMERWEG 3
Rijtuig halfvrijstaand met schitterende tuin en panoramisch uitzicht ind. o.a. kelder, garderobe, hal, toilet, living m. openhaard, luxe keuken, berging, hobbyruimte, tuin ca. 50 m. 1e verd.: 3 royale slpk., 2 luxe badk., toilet. 2e verd.: royale zolder. Geheel gerenoveerd in de jaren 80. Pric. opp. ca. 1000 m². Aanv. dec. '91. Moet u beslist van binnen gezien hebben. Prijs: f. 290.000,- k.k.

HOENSBROEK PROF. EYKMANLAAN 2
[Hoek W. v. d. Maas] Rijtuig halfvrijstaand met garage en c.v.-installatie. L-vormig living met openhaard, eetkeuken met installatie, met terras en zolder. 1e verd.: overloop, 3 slaapkamers, 3 slpk. badk., m. douche, ligbad, v.w. en 2e toilet. 2e verd.: zolderberging. Bouwjaar 1974. Pric. opp. 331 m². Aanv. dec. '91. Prijs: f. 189.000,- k.k.

HEERLEN LIMBURGIASTRAAT 28
Woonhuis met c.v. en tuin. Ind. o.a. suite, 3 keukens, begl. entree, woonkamer, keuken en serre. 1e verd.: 3 slaapkamers en doucheruimte. 2e verd.: zolder. Prijs: f. 89.000,- k.k.

LANDGRAAF, HOOGSTRAAT 143
Ruim wijk woonhuis met c.v. en tuin. Ind. o.a. 2 keukens, wijk. 51 m² met 2 keukens, luxe keuken, toilet, c.v., meubels, 2e verd. woning 51 m² keuken, toilet. 2e verd.: 3 slaapkamers, luxe badkamer, bergkast. Geschikt voor al. doeleinden. Aanv. dec. '91. Prijs: f. 175.000,- k.k.

LANDGRAAF, KANTSTRAAT 2
[Hoek W. v. d. Maas] Rijtuig halfvrijstaand met garage en c.v.-installatie. L-vormig living met openhaard, eetkeuken met installatie, met terras en zolder. 1e verd.: overloop, 3 slaapkamers, 3 slpk. badk., m. douche, ligbad, v.w. en 2e toilet. 2e verd.: zolderberging. Bouwjaar 1974. Pric. opp. 331 m². Aanv. dec. '91. Prijs: f. 189.000,- k.k.

HEERLEN-WELTEN IR. DINGERLAAN 3
Bijzonder fraai gelegen halfvrijstaand herenhuis met c.v., royale garage (8,50 m lang) en trap naar rondom ind. begl. hal, L-vormige living (ca. 40 m²), aparte keuken. 1e verd.: 4 slaapk., badkamer met ligbad, v.w. toilet en berging. Pric. opp. 575 m². Bouwjaar 1971. Dak vernieuwd in '80. C.v. ketel vernieuwd in '90. Deels rolluiken. Prijs: f. 289.000,- k.k.

HOENSBROEK AKERSTRAAT NOORD 320
[Hoek W. v. d. Maas] Rijtuig halfvrijstaand met garage en c.v.-installatie. L-vormig living met openhaard, eetkeuken met installatie, met terras en zolder. 1e verd.: overloop, 3 slaapkamers, 3 slpk. badk., m. douche, ligbad, v.w. en 2e toilet. 2e verd.: zolderberging. Bouwjaar 1974. Pric. opp. 331 m². Aanv. dec. '91. Prijs: f. 189.000,- k.k.

SCHINVELD PRES. ROOSEVELTSTR. 43
Woonhuis met c.v. en gezamenlijke binnenplaats ind. provisiekelder. Begl. entree, woonkamer (voor. malje winkelm. ca. 14 m²), woonk. ca. 27 m², keuken ca. 12 m² met eenvoudige inrichting, badk., toilet en berging. 1e verd.: 3 slpk. 2e verd.: bergzolder. Bouwjaar 1974. Pric. opp. 331 m². Aanv. dec. '91. Prijs: f. 125.000,- k.k.

aquina

Makelaardij O.G., Taxaties
Hypotheek-adviescentrum
Ruys de Beerenbroucklaan 28
Heerlen
oók zaterdag: 10.00-13.00 uur
045-715566

aquina

Makelaardij O.G., Taxaties
Hypotheek-adviescentrum
Ruys de Beerenbroucklaan 28
Heerlen
oók zaterdag: 10.00-13.00 uur
045-715566

Te huur aangeboden ruimte voor snackbar of grill centrum Kerkrade
Hinderwettig, aanwezig. Geen overname. Tel. info. vrijd.-zaterdag: 20.00 uur, tel. 045-460755.

KUNSTSTOF en HARDHOUT
Willelm Schmitz GmbH
v. Siemens Str. 6
Gellenkirchen
Gewerkegebiet
Tel. 02451/8069
Ramen
Deuren
Rolluiken
Zonneschermen
Bel voor vrijblijvende prijsopgave: heer Meerten, tel. 045-322728

DECORA HOUKES PARKET B.V.
SUPERAANBIEDING
Rustiek A
massief eiken stroken, 22 mm, kant en klaar gelegd en geboord
f130,- p.m2
Voerendaal, Hoolstr. 45
tel. 045-750305
Sittard, Rijksweg-Nrd 48
tel. 046-525157

OFAS&CO
ONROEREND GOED C.V.
Rijksweg-Zuid 170B, Geleen, tel.: 046-740535

TE KOOP
Kerkrade, Mariastraat 18
Vrijstaande woning in prima woonomgeving. Bouwjaar 1990. Ind.: woonkamer m. massief parket, erker, luxe exclusieve keuken, grote hal, toilet. 1e verd.: 3 ruime slaapkamers, luxe badkamer m. ligbad. Vaste trap n. 2e verd.: 4e slpk. kamer mog., c.v. en berg. ruimte. Volledig geïsoleerd. Garage. Vraagprijs f 289.000,- k.k.

NVM HYPOTHEEK SHOP

DE BESTE HYPOTHEEK KUN JE NIET MEER MISSEN.

Met een hypotheek leent u verreweg het grootste bedrag in uw leven. Maar het kiezen van die ene, voor u juiste hypotheek wordt niet de dag moeilijker. Gelukkig krijgt u daarbij nu deskundig advies. Van de NVM Hypotheekshop. Op 280 plaatsen in ons land, dus ook bij u in de buurt. Wij weten exact de weg in hypotheekland. Uit alle hypotheeken van alle geldverstrekkers selecteren wij voor u de juiste. Tegen de best mogelijke voorwaarden. In Goede hypotheek kunt u dus niet meer missen.

DE NVM HYPOTHEEKSHOP
BETER THUIS IN ALLE HYPOTHEKEN.

Beek
HYPOTHEEKSHOP KRAMER
Eisstraat 1 - Tel. 046-373601

Gronsveld
HYPOTHEEKSHOP PUSTJENS B.V.
Rijksweg 37A - Tel. 04408-1423

Hoensbroek
HYPOTHEEKSHOP
STENS DE LA HAYE WALD DOGGE
Hoolstraat 60 - Tel. 045-223434

Landgraaf
HYPOTHEEKSHOP PICKÉE B.V.
Heerlenseweg 22 - Tel. 045-326767

• Makelaar o.g.
• Bedrijfsobjecten
• Woningen
• Taxaties
• Hypotheken
• Verzekeringen

Wie weet wat hij wil, belist om z'n eigen makelaar mee te nemen.

makelaardij ERNENS

Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel.: 045-752142
Met een NVM-makelaar koop je zonder zorgen.

OBBICT, GEMEENTE BORN

Notaris mr. Wim Nelissen te Sittard
zal op woensdag 14 augustus 1991, 's middags om 3 uur, in het gemeenschapslokaal te Born, Prins Bisdomstraat 5, ex artikel 1223 lid 2 Burgerlijk Wetboek, in het openbaar bij openbare en afslag in een zitting verkopen, overeenkomstig de Aigene Vellingvoorwaarden Onroerend Goed 1987:

HET WOONHUIS MET GARAGE

gelegen aan Langs de Veestraat 3 te Obbicht, gem. Born, kad. gem. Obbicht - Papenhoven, sectie B nr. 4333, groot 1.98 are.
Indeling: begane grond: halletje, woonkamer, keuken, toilet, eerste verdieping: 3 slaapkamers, badkamer met douche en vaste wastafel.
Het pand (b.w. 1989) is voorzien van c.v. en een zolder bereikbaar via vaste trap.
Aanvaarding: in volle bezit en genot na betaling van de koopprijs en de kosten, eventueel met behulp van de gressie van de veilingakte.
Betalings: uiterlijk 25-9-1991
Inlichtingen: notaris/kantoor Nelissen, Wilhelminastraat 53 te Sittard, tel. 046-517373

Vanaf f 89.000,- k.k.

NOG SLECHTS ENKELE VRIJSTAANDE 2e WONINGEN

- ★ Eigen grond, percelen van ± 500 m²
- ★ Compleet ingericht
- ★ Gelegen in fraai park
- ★ Goede verhuurmogelijkheden
- ★ 8 km van watersportgebied
- ★ Tevens bouwterrein te koop

Peters & Partners
Uw huismakelaar

makelaars onroerend goed en beëdigd taxateurs
stationsplein 4, 6041 CN Roermond, telefoon 04750-10040

Stienstra's PREMIE* in Heerlerheide te Heerlen: standaard met tal van variaties.

Deze halfvrijstaande woningen zijn in aanbouw in de nabijheid van het winkelcentrum Heerlerheide. De woningen zijn gelegen in een moderne woonomgeving in een plan dat zijn voltooiing nadert. Inmiddels zijn al een aantal huizen verkocht.

Deze woningen zijn speciaal ontwikkeld voor mensen met een persoonlijke visie omtrent woonruimte. Bij deze huizen kan, in overleg met ons, naar hartelust gevarieerd worden. Zo kan er bijv. een garage of een ruimere woonkamer bij. Dit is veelal mogelijk tijdens de bouw maar ook in een later stadium. Het kan allemaal. Zo ontstaat een eigen unieke woon- en leefsituatie. Woonk. ca. 29 m², incl. open keuken. Inpand. berging. Mogelijkh. voor gar. 2 slaapk. resp. groot ca. 11 en 8,5 m². Hobbyk. ca. 6 m². Badk. met douche en mogelijkh. voor 2e toilet.

Vlizotrap naar zolder.

Prijzen vanaf f 133.840,- v.o.n. (exclusief max. f 41.000,- subsidie).

Netto maandlast vanaf ca. f 529,- (rekeninghoudend met fiscaal voordeel, maximale subsidie en 100 % financiering).

STIENSTRA
MAKELAARDIJ BV

Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen
Telefoon 045-712255
Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00 tot 21.00 uur.
Zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur

BON
Gaarne vrijblijvend volledige informatie over de woningen in Heerlerheide nr. 10091012

Naam .....
Adres .....
Postcode .....
Telefoon .....
In gesloten enveloppe zonder postzegel zenden aan
Stienstra Makelaardij BV, Antwoordnummer 40,
6400 VB Heerlen

Stienstra's Premie*. Optimaal woongenot voor een minimale prijs!

Bouwmaterialen

Betonmortel

Ook tijdens bouwvakvakantie en zaterdags
Tel. 09-49-2451.67031

Bedrijfsruimte

Te koop of te huur

Bedrijfsruimte 350 m²

Magazijn 60 m², kantoor keuken toilet. Verder aparte bovenwoning met oprit, garage en 800 m² tuin.

Landgraaf - Nieuwenhagen

Int. 04743-2180.

Winkelruimte te h. nabij Cor-
neliusplein te HEERLEN-
Noord, 160 m². 045-223168
Plm. 200 m² LOODS te huur
in Sittard-Oost. Nokht.
7.50 mtr. zijkant hgt. 4.5 mtr.
1 electr. poort van 4 x 4 mtr.
Kan met normale vrachtw.
gen worden bereikt. Pr.
f 675,- p.mnd. 046-512281.

Te huur winkelpand in
winkelcentrum HOENS-
BROEK. Opp. 175m². Tel.
045-226176.

Te huur magazijn 200 m²
licht, water en verwarming.
huur f 650,-. Schanserweg
3a, Landgraaf. Tel. 045-
316116.

SCHAESBERG

Notaris mr. P.M.J.A. Muijters
te Heerlen

zal op donderdag 15 augustus 1991, om 16.00 uur n.m., in
cafe-restaurant Het Streeperkruis, Streepstraat 66 te
Schaesberg, gemeente Landgraaf, kadastraal bekend als ge-
meente Landgraaf, in het openbaar ex. art.
1223 lid 2 B.W., bij opbod en afslag verkopen:

HET WOONHUIS

met stal, ondergrond, achterplaats, tuin en verdere aanhorin-
heden, staande en gelegen aan de Meicherstraat 10 te
Schaesberg, gemeente Landgraaf, kadastraal bekend als ge-
meente Landgraaf, sectie B nummer 6511, groot 6.05 are.
Indeling: begane grond: hal, toilet, douche, keuken alsmede
twee woonkamers; 1e verdieping: 2 slaapkamers.

Aanvaarding: geheel vrij van huur en/of andere gebruiksrechten,
in eigen bezit en genot, na betaling der koopprijs en kosten,
eventueel met behulp van de gresse van de akte van veiling.

Bezichtiging: woensdag 7 en 14 augustus a.s., telkens van
16.00 tot 17.00 uur n.m.

Betaling koopprijs: uiterlijk op 27 september 1991.

Algemene voorwaarden: op deze veiling zijn van toepassing de
Algemene Veilingvoorwaarden Onroerend Goed 1987, be-
houdens de op verzoek van de opdrachtgever vermelde afwij-
kingen.

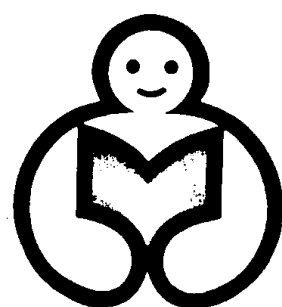
Inlichtingen: ten notariskantore, Akerstraat 71 te Heerlen (tel.
045-719777).

Hoe krijgt
een fabrikant
meer
detailisten
in de krant
met minder
moeite?

Bel Cebuco
020-6242316
en informeer
naar het
effect van
Co-adverteren

Co-adverteren

Verhoog de
werking van uw
reclamegelden

laat ze leren

ONDERWIJS GEEFT WERK

VOOR MEER INFORMATIE:

terre des hommes

TEL. 070-363 79 40

Doe ook mee!

GIRO 646900

Een woning van Ruijters, vast goed!

RUIJTERS
makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen

Te koop

BRUNSSUM, Dr. A. Kuiperstraat H
Rustig gel. woonh. met c.v. garage en tuin. Ind.:
kelder, entree, woonk., keuken, berging. 1e verd.:
3 slaapkrs., badk. met douche, v.w. 2e verd.: vaste
trap naar 4e slaapk., zolder. Aanv.: i.o.
Prijs: f. 115.000,- k.k.

BUNDE M
Met vrij uitzicht aan plantsoen gel. vrijst. roy. land-
huis; geh. onderkelderd, inpand. garage, zwembad,
grote tuin met opt. privacy, o.a. royale hal, L-
woonk. (62m²), keuken, studeerkr., 4 slaapkrs.,
badk., berging. Prijs op aanvraag.

EIJLS-WITTEM H
Aan de Lodewijk XIV straat gelegen vrijst. herenh.
met toonaangevende architectuur en tuin op zu-
den. Ind.: sout., entree, hobbykamer, berging en
grote garage. 1e verd.: woonk. met tucontact,
keuken en toilet. 2e verd.: 2 slaapkrs., badk. met
ligb. v.w. en 2e toilet. Koopprijs: f. 245.000,- v.o.n.
Vraagprijs: f. 195.000,- k.k.

GREVENBICHT, Pannesheuvel S
Uitst. gerenov. vrijst. boerenwoning met c.v., kelder
en tuin o.h. zuiden. Ind. o.a.: roy. living met mog. v.
open haard, eetk., keuken, 3 slaapkrs., badk. met
ligb., douche, dubb. v.w. en toilet, zolder. Aanv.: i.o.
Vraagprijs: f. 195.000,- k.k.

HEERLEN, Eemstraat H
Rustig gel. woonh. met c.v. garage en tuin. Ind.: en-
tree, toilet, 2 woonk., dichte keuken. 1e verd.: 3
slaapkrs., badk. met douche, v.w. en 2e toilet. 2e
verd.: vaste trap naar hobbyzolder. Aanv.: i.o.
Prijs: f. 129.000,- k.k.

HEERLEN, Valkenburgweg H
Prima gel. woonh. met c.v. en tuin (perc. opp.: 506
m²). Ind.: 2 kelders. Beg. gr.: 4 kamers, keuken, toi-
let. 1e verd.: 4 kamers, toilet. 2e verd.: 3 kamers,
bergruimte. Het geheel voor div. doeleinden ge-
schikt. Aanv.: i.o. Prijs: op aanvraag.

HEERLEN-HOENSBROEK, Slot Aldenborglaan H
Uitst. gel. modern vrijst. landhuis met c.v., garage en
tuin. Perc. opp.: ca. 1200 m². Ind.: souterrain: ga-
rage voor 2 auto's, 2 provisiekelders, 2 hobbyruim-
tes. Beg. gr.: hal, toilet, eet-woonk. met o.h. ca. 46
m², moderne luxe keuken, hobbyk. Tussenvd.: 1
slaapk., 1e verd.: 2 slaapkrs., speelruimte, badk.
met ligb., v.w. 2e toilet, c.v.-ruimte. Tussenvd.: 1
slaapk. Algemeen: het gehele pand is geïsoleerd
en verkeert in uitstekende staat van onderhoud.
Aanv.: i.o. Prijs: f. 535.000,- k.k.

HULSBURG, Raadhuisstraat H
Rustig gel. halfv. woogh. met c.v., garage en tuin.
Perc. opp.: ca. 900 m². Ind.: souterrain: garage, 3
kelders, waskelder. Beg. gr.: entree, kamer-ensuite,
keuken, eetkamer, hobbyruimte. 1e verd.: 3
slaapkrs., badk. met douche, v.w. en toilet. 2e verd.:
3 slaapkrs., toilet. Aanv.: i.o. Prijs: n.o.t.k.

KERKRADE, Kokelstraat H
Rustig gel. halfv. woonh. met c.v., garage en tuin.
Ind.: kelder, entree, toilet, woonk., eetk., keuken,
doucheruimte. 1e verd.: 4 slaapkrs. 2e verd.: vaste
trap naar zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f. 130.000,- k.k.

KERKRADE, De Locht H
Goed gel. winkel-woonh. met div. magazijnruim-
ten, c.v.-gas en tuin. Ind.: o.a. kelder, winkel, keu-
ken, garage, binnenplaats, werkplaats, bakkerij, div.
mag. ruimten, aparte entree naar bovenw. Over-
loop, toilet, woonk., open keuken met app.,
slaapk., badk. met ligb., douche en v.w. Vaste trap
naar 2 slaapkrs. en zolder. Aanv.: i.o.
Prijs: f. 220.000,- k.k.

S - Inlichtingen kantoor Sittard
H - Inlichtingen kantoor Heerlen
M - Inlichtingen kantoor Maastricht

Hypotheek-Financieringen
Taxaties - Verzekeringen

Openingstijden:
Werkdagen 9.00-18.00 uur
Zaterdagen 10.00-14.00 uur

KLIMMEN-RANSDAAL, Ransdalerstraat H
Landelijk gel. boerderij met div. stallen en binnen-
plaats. Tot. opp.: ca. 15 ha. Ind.: sout., kelder. Beg.
gr.: hal, entree, woonk., 4 slaapkrs., doucheruimte
met v.w. Div. stallen. Het object is voor div. doelein-
den geschikt. Aanv.: i.o. Prijs: f. 325.000,- k.k.

LANDGRAAF, Leenderkapelweg H
Aan de rand van Schaesberg in een bosrijke om-
geving, is de vrijst. bungalow met c.v., inpandige garage en
tuin (perc. opp.: ca. 2500 m²) te koop. Ind.: sout.:
keuken, eetk. met tucontact, hobbyruimte, c.v.-
ruimte, waskelder, prov. ruimte, slaapk., wijnkel-
der, doucheruimte, toilet, garage (alle ruimten v.
plavuizenvloer). Beg. gr.: royale hal, toilet, woonk.
met o.h., studeerkr., 4 slaapkrs. met v.w., badk. Het
geheel verkeert in goede staat van onderhoud en is
voor div. doeleinden geschikt. Aanv.: i.o.
Prijs: f. 560.000,- k.k.

PUTH, Irenestraat S
Rustig gel. goed onderh. en geisol. hoekpand met
c.v., kelder, garage en tuin. Ind. o.a.: doorzon-
woonk., keuken, 3 slaapkrs., badk., zolder. Aanv.:
i.o. Vraagprijs: f. 135.000,- k.k.

SIMPELVELD, Kloosterstraat H
In centrum gel. winkel-woonh. met c.v., garage, tuin
en dakterras. Ind.: winkel ca. 150 m², keuken met
app., magazijn/uitpakruimte, toilet. 1e verd.: ruime
overloop, woonk. met o.h. en parketvloer, dakter-
ras, 3 slaapkrs., badk. met ligb., douche, v.w. en toi-
let. 2e verd.: zolder over het gehele pand. Het pand
verkeert in uitstekende staat van onderhoud en is
voor vele doeleinden geschikt. Aanv.: i.o.
Prijs: f. 425.000,- k.k.

SITTARD (KOLLEBERG), Brounslaan S
Op uitst. stand gel. patiobungalow met c.v., berg-
ing, carport en tuin op het zuiden. Ind. o.a.: L-
vorm. living met open haard, keuken met app., 3
slaapkrs., badk. met ligbad, v.w. en 2e toilet. Aanv.:
i.o. Koopprijs: f. 230.000,- k.k.

SITTARD, Landweringsstraat S
Rustig gel. roy. halfvrijst. woonh. met c.v., kelders,
aanbouw en tuin met privacy. Ind. o.a.: woonk.,
eetk., 3 slaapkrs., badk. met ligb., douche, v.w. en
toilet. Vaste trap naar zolder. Aanv.: direct.
Koopprijs: f. 135.000,- k.k.

SITTARD, Tuderenderweg S
Geisol. woonh. met kelder, berging, tuin en achter-
om. Ind.: L-vorm. w.o. wo. wo. wo. wo. wo. wo. wo. wo.
badk. en 3 ruime slaapkrs. Aanv.: spoedig.
Vraagprijs: f. 98.000,- k.k.

SITTARD, Wilhelmijnestraat S
Nabij centrum gel. luxe uitgev. appart. (2e etage)
met c.v., berging en parketvloer. Ind. o.a.: living,
eetk., luxe keuken met app., mod. badk. met ligb.,
douche, dubb. v.w., 2 slaapkrs. Aanv.: spoedig.
Prijs op aanvraag.

UBACHSBERG, Kerkstraat H
Goed gel. woonh. met c.v., berging en tuin. Ind.:
woonk. met o.h., keuken, 1e verd.: overloop,
slaapkrs., badk. met ligb., v.w. 2e toilet. 2e verd.:
hobbyruimte, dakterras, zolder. Aanv.: i.o.
Prijs: n.o.t.k.

**Wilt u uw pand verkopen, bel dan Ma-
kelaarskantoor Ruijters voor een vrij-
blijvende afspraak. Er is veel vraag
naar panden in de prijsklasse tot
f 250.000,-**

RUIJTERS
makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen

6131 AL sittard - rijksweg 23 - tel 046 - 511611

6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 - 713746

6221 ED maastricht - wycker brugstraat 62 - tel 043 - 218941

Als u méér tuin wilt hebben en toch in het Centrum wilt wonen.

De 1e fase van dit plan in het Centrum van
Brunssum is dit jaar nog voor bewoning gereed!

In het bestemmingsplan Dorpstraat/Hofpoel te Brunssum worden door
Aannemersbedrijf Gebr. Peters B.V. uit Brunssum riant halfvrijstaande
herenhuisen met garage gerealiseerd. De huizen liggen op ruime
kavels, waarvan het merendeel van de achtertuinen zeer gunstig liggen
voor wat de bezonning betreft en zelfs tot ca. 20 m. diep zijn.

Indeling en afwerking:

Woonkamer ca. 37 m², inkl. open keuken.
Garage. 3 ruime slaapkamers. Badkamer
met ligbad, v.w. en mogelijkheid voor 2e
toilet. Hobbyzolder (bereikbaar via vaste
trap). Hardhouten kozijnen. Dubbele
beglazing. Dak-, vloer- en spouwisolatie.
Woningsscheidende muren in spouw en
ankerloos, waardoor evt. contactgeluid
tot een minimum wordt teruggebracht.

NETTO MAANDLAST ca.
f 790,- op basis van LoonVast
Hypotheek (rekeninghoudend
met fiscaal voordeel en 100%
financiering)

STIENSTRA
MAKELAARDIJ BV

Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen Telefoon 045-712255*
Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00 tot 21.00 uur
Zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur

BON
Gaarne vrijblijvend volledige informatie
over de riant herenhuisen te
Brunssum Dorpstraat/Hofpoel
10090047

Naam .....
Adres .....
Postcode/Plaats .....
Telefoon .....
In ongefrankeerde gesloten envelop zenden aan Stienstra
Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen

BEDRIJFSHAL

HOENSBROEK, Hommerterweg 32
Bedrijfsaal ca. 175 m² met buitenterrein ca. 400 m².
Geschikt voor o.a. opslag, productie en stalling.
Koopprijs f 135.000,- k.k.

KERKRADE, Tunnelweg
Op industrieterrein Dentgenbach. Moderne bedrijfs-
hal 1.000 m² met magazijn 614 m², werkplaats ca.
170 m², kantoorruimten 155 m², showroom 80 m²
en buitenterrein.
Koopprijs op aanvraag.

KANTOOR

HEERLEN, Het Overloot
Nabij 't Loon modern kantoor te huur. Royale entree,
toiletgroep en pantry. Diverse ruimten van tot 270 m².
Huurcondities op aanvraag.

HEERLEN, Putgraaf 188
Kantoorruimte ca. 225 m² op 10e verd. Uitstekend
bereikbaar. Eventueel 5 parkeerplaatsen beschikbaar.
Huurprijs f 42.500,- per jaar excl. B.T.W.

MAASTRICHT, St. Jacobstraat
Nabij Vrijthof kantoorpand, ook geschikt voor praktijk
in combinatie met wonen. Parterre 44 m², 1e verd.
41 m², 2e verd. 40 m² en 3e verd. 32 m².
Koopprijs op aanvraag.

VAALS, Tentstraat
Kantoorgebouw op toplocatie. Parterre 122 m²,
kantoorruimten 65 m², 29 m² en 28 m², verd. 121 m²,
8 kamers. Eigen parkeerplaats.
Koopprijs n.o.t.k.

WINKEL

GULPEN, Winkelcentrum (nieuwbouw)
3.000 m² winkelruimte centraal gelegen. Units vanaf
50 m².
Huurprijs f 200,- per m² excl. B.T.W.

HEERLEN, Ganzeweide 58
Winkelruimte ca. 70 m², ook geschikt voor show-
room of kantoor. Verder o.a. 2 kamers, kitchenette,
toiletgroep, berging, tot. ca. 150 m².
Koopprijs f 275.000,- k.k.

VALKENBURG, Oosterweg
Gunstig gel. winkel/woonhuis met bedrijfsruimte
Winkel 75 m², bedrijfsruimten 135 m² en 55 m².
Koopprijs f 278.000,- k.k.

DIVERSEN

MAASTRICHT, Lage Kanaaldijk
Nabij Kennedybrug magazijnruimte 310 m² met kan-
tooruimte ca. 64 m², bovenwoning en buitenterrein.
Huurprijs f 48.000,- per jaar excl. B.T.W.

STIENSTRA
BEDRIJFSMAKELAARDIJ BV

Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen
Tel. 045-712255*

TE KOOP

ECHT, St. Joosterweg

Ter plaatse worden vier van elkaar afwijkende schitterende landhuizen ge-
bouwd met een zeer ruime inpandige garage en bouwpercelen ter grootte van
650 m². De ligging is werkelijk uniek te noemen en zeker voor degene die lan-
delijk wil wonen en veel privacy eist. Indeling: begane grond, ruime hal met ap.
werkkast, meterk. en garderobe, ruim toilet, zeer grote woonkamer, ruimtelijke
keuken en aparte berging. 1e verd.: drie zeer ruime slpk., badkamer met ligbad
en aparte toilet, daarnaast een fantastische hobbyruimte of vierde slpk. Afwer-
king: pand is voorzien van isolatie en dubbele beglazing, alle kozijnen zowel
binnen als buiten zijn van een uitstekende houtsoort, mahonie-houten binnen-
deuren. Verder compleet en sublieme afwerking gegarandeerd. Koopprijs vrij
op naam vanaf f 298.500,-.

Geleen, Hofstraat

Halfvrijstaand woonhuis.

Indeling: ruime hal met toilet en mk., woonkamer, keuken, hal naar twee slpk. en
garage, badk. met douche, toilet en vaste wastafel. Grote zolderverf. over de gehe-
le woning, waarop c.v. Het pand is voorz. van hardhouten kozijnen. Vraagprijs
f 165.000,- k.k.

DE BRUIJN Assurantiën Geleen

Nachtegaalstraat 91, 6165 BK Geleen,
tel.: 046-740955.
Openingstijden ma. t/m vr. 8.30-17.30 uur, Zaterdag 10.00-13.00 uur.

"Wat ik zo graag zou willen..."

Verlanglijstje
dat mijn kinderen later op
dialect zullen zijn en ik ook
niet meer!
Daag van Anouk

Het doel van het Diabetes
Fonds Nederland is om Anouk
wens in vervulling te laten
gaan. Daarvoor is weten-
schappelijk onderzoek en de
ook geld nodig! Met uw steun
wordt de wens van Anouk en
die andere 300.000 diabetes-
eëns werkelijkheid.
Diabetes (suikerziekte) is nog
steeds niet te genezen en tot
dit ernstige complicaties leidt.

**GEEF'S VOOR
DIABETES**

GIROREKENING 5766
i.v.v. DFN, AMERSFOORT

ADVERTEER OP DE AKTUEELSTE TELEVISIEKRANT VAN LIMBURG

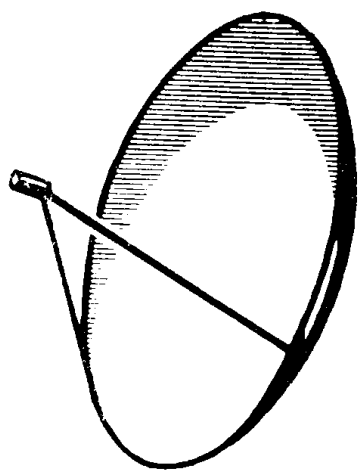
LD TV
LIMBURGS DAGBLAD

VOOR MEER INFORMATIE

BEL 045-739380

HEERLEN HOENSBROEK KANAAL 59 KERKRADE KANAAL 64

Nederland 1

VARA
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
17.01 (TT)J.J. de Bom. Kinderprogramma.
17.30 ●●Journal.
17.36 Streetwise. Engelse jeugdserie. Afl.9. Belevissen van fietskoeriers in de binnenstad van Londen met Andy Serkins e.a.
18.01 Een apeltje aan de rol. Tsjechische tekenfilmserie.
18.08 De tovenaars van Oz. Tekenfilmserie. Afl.: Het kleine blauwe steenvretende.
18.30 Hier is Aubrey. Tekenfilm.
18.36 Da's lachen. Drie Amerikaanse tekenfilms.
19.00 ●●Journal.
19.17 Lingo live. Woordspel.
19.47 Liefderjes. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Verrassing! Het lijkt een heel gewone zaterdag te worden. Tot Karin een wasbeer in het keukenkastje vindt. De kin deren zijn het er niket mee eens dat het dier wordt afgemaakt.
20.10 Rondje Europa. Een bekend VARA-gezicht gaat met een collega op stap naar een plek in Europa waar ze iets mee hebben.
20.39 (TT)Zeg 'ns AAA. Comedyserie. (herh.). Dokter Lydie heeft griep en wordt liefdier verzorgd door haar omgeving.
21.08 Achter het nieuws. Actualiteitrubriek.
21.33 Per seconde wijzer. Spelprogramma. Twee spelers in strijd met de klok o.l.v. Kees Driehuis.
22.08 Het onderste uit de kan. Engelse serie. Afl.5: Bedreigingen. Peters bedrijf Starway komt steeds meer onder druk te staan door tegenvallende resultaten.
22.58 De zaak van een vermoorde dame. Amerikaanse misdaadfilm van Ron Sattiof. Suzanne Domenico, manager, wordt in haar eigen huis vermoord en haar echtgenoot Tony wordt verdacht. Tony zegt onschuldig te zijn en weet de beroemde Perry Mason over te halen zijn zaak te verdedigen.
00.31-00.36 ●●Journal.

Nederland 2

AVRO
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
17.30 ●●Journal.
17.35 Thundercats. Tekenfilmserie. Afl.: Zwaard in de kuil. (herh.).
17.55 Wildlife international. Natuurfilmserie. Afl.: Philippines: Land of the Lapu Lapu.
18.23 The Rithme Divine + Patricia Paay. Muziekspitaal.
19.30 Growing pains. Amerikaanse comedyserie. Afl.: How the west was won (2).
20.00 (TT+●●)Journal.
20.23 Bijzondere spreken. Quiz.
20.50 Le Corniaud. Frans-Italiaanse speelfilm uit 1965 van Gérard Oury. Op weg naar zijn vakantie in Italië wordt Antoine door de zakenman Saroyan met een Cadillac aangereid. Als schadeloosstelling mag Antoine de luxe auto meenemen naar Italië, maar hij weet niet dat hij heel wat meer dan zijn bagage vervoert.
22.35 Jonge mensen op het concertpodium. Werken van Sjostakovitsj, Von Weber en Brahms, uitgevoerd door de jonge solisten Konstantin Lifschitz, piano; Radek Babarak, hoorn en Nikolai Madojan, viool. M.m.v. het Radio Symfonie Orkest o.l.v. Thomas Dausgaard. Presentatie: Cees van Drongelen.
23.30-23.35 Nieuws voor doven en slechthorenden.

● André Bourvil en Louis de Funès in 'Le Corniaud'. (Nederland 2 - 20.50 uur)

Nederland 3

NOS
09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.
19.00 ●●Journal.
19.15 Sesamstraat. De burgemeester is op bezoek in de straat. Grover is op zoek naar mensen in nood.
19.33 Studio sport.
19.54 Trekking van de lottogetallen.
20.00 A 'Duke' genaamd Ellington. Portret van Duke Ellington. Beldamde collega's als Willie the Lion Smith, Teddy Wilson, Ben Webster en Charlie Mingus halen herinneringen aan hem op. En Herbie Hancock bekenet hoezeer hij door deze begaafde musicus is beïnvloed.
22.00 ●●Journal.
22.15 Studio sport. Met voetbal en waterpolo. Zes-landen-toernooi, damstinale NK Tennis in Warmond.
23.20 De maffia-dame. Tv-film uit 1989 van John Llewellyn Moxey. Met Susan Lucci, Michael Nader, Roscoe Born, e.a. Laurel Berkus wordt, nadat haar ouders door de mafia zijn vermoord, door Victor opgevoed. Deze is de peetvader van het grootste misdadingsyndicaat van de Oostkust. Laurel slaagt erin een succesvol advocaat te worden, maar dan wordt ze verliefd op Ralph, de zoon van Victor.

RTL 4

07.00 Ochtendprogrammering.
08.00 Telekids. Kinderprogramma.
12.00 Classique.
12.40 Action in the North Atlantic.
14.50 Survival. Engelse natuurserie.
15.40 Voyagers. Amerikaanse avonturenserie.
16.30 De Flintstones. Amerikaanse tekenfilmserie.
17.00 Weerbericht.
17.05 Moeder wat is het heet. Engelse comedyserie.
17.30 A fine romance. Engelse comedyserie.
18.00 Journal.
18.10 The Bartons. Australische serie.
18.35 The Green hornet. Amerikaanse serie.
19.00 Doogie Howser M.D. Amerikaanse tragisch-comedyserie.
19.30 Journal.
19.50 Weerbericht.
20.00 Hardball. Amerikaanse detectiveserie.
20.55 De vakantieman.
22.00 Weerbericht.
22.05 For Pete's sake. Amerikaanse speelfilm uit 1974.
23.40 Journal.
23.55 The squirm. Amerikaanse horrorfilm uit 1976. Op een dag verdwijnt er een lading wormen van een vrachtwagen. Vanaf dat moment wordt een dorp geterroriseerd door wormen.
01.30 The monsters. Amerikaanse griezelserie.
01.55 Scrubbers. Engelse film uit 1982, geregisseerd door Mai Zetterling. De film Scrubbers vertelt het verhaal van een aantal meisjes in een lichte huis. Dat het daar niet altijd vrolijk is, wordt aan toe gaat, wordt al snel duidelijk. Liedesverdrict, wredeheden, lesbische liefdes en zelfmoord passeren de revue in deze film. Rolverdeling: Annetta, Chrissie Cottenil, Carol, Amanda York, Rex, Ken Shorter, Doreen, Debbie Bishop, Kathleen, Elisabeth Edmunds, Budd, Dana Gillespie e.a.
03.25 Glow. Damesworstelen.
04.10 Nachtprogramma.

België/TV 1

17.50 Nieuwskrant.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl. 15b.
18.05 Samson.
18.10 Hill's End. Australische jeugdserie. Afl.3.
18.35 Goden en helden van de Germanen. Duitse animatieserie. Afl.9. De Torenbouw en de Kruis de Gint.
18.50 De Muppets.
19.15 Joker- en lotto-trekking, paar-denken en mededelingen.
19.24 Sla je slag. Speelprogramma.
19.28 Programma-overzicht.
19.30 Nieuws en Sport.
20.00 Kwislin.
20.05 Te land, ter zee en in de lucht. Vandaag: Freewheelen vanuit Weesp.
20.55 Dodelijke vergissing. Amerikaanse tv-film van Susan Fohrer. Elizabeth heeft hard gewerkt om naar familie vanuit de binnenstad naar een middenklassebuurt te halen.
22.20 Vakantievlinder. Toeristische informatie.
23.30 Kunst-zaken.
23.35 Vandaag en Sport.
23.55 Sport op zaterdag.
23.10 Je bent zoals je bent. Amerikaanse speelfilm uit 1984 van Edouard Molinaro. Een manke meisje besluit op vakantie te gaan naar een Frans ski-oord, met haar bent in het gips. Ze wil weten hoe de mensen op haar reageren wanneer ze niets weten over haar handicap. In het dagelijks leven is Susan Benard een knappe en begaafde fluitiste. Maar met mannen loopt het nooit goed omdat na een ziekte in haar kinderjaren een stijf been overgehouden, waar door ze een prothese moet dragen.
00.40 Coda. Turnen van Eric Neels.

België/TV 2

14.00 Tennis. Belgisch kampioenschap voor vrouwen.
15.45 Autosport.
23.00 Tennis.
17.15 Autosport.
17.35 Tennis.

België/RTBF 1

14.00 Cursus Nederlands. 14.30 Cursus Duits. 15.00 Alfred Hitchcock presenteert. 15.30 Autosport. 16.20 Le masque. 17.10 Autosport. 17.40 Clip a la une (onder voorbehoud). 17.45 Noubanime. Kinderprogramma. 17.55 Genies en herbe. Internationale speelfilmprogramma. 18.20 Gourmandises. 18.40 Téléjournal. 19.30 Journal en weerbericht. 20.05 Le jardin extraordinaire. 20.40 Autosport. 20.50 Une femme disparait. Amerikaanse speelfilm. 22.25 Autosport. 22.55 La route du temps. 23.30 Weerbericht en laatste nieuws.

België/Télé 21.

13.55 Mire. 14.00 Tennis. (Eindtijd onder voorbehoud). 16.00 Tennis. 18.25 Annonces. 18.30 W Magazine. (Onder voorbehoud v.m. live tennis). 19.00 Le coeur et l'esprit. Katholiek magazine. 19.30 Journal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. 20.00 Les atelers du reve ou les grandes studios dans le monde. documentaire. 20.55 Arts magazine. kunstmagazine. 21.30 Laatste nieuws en weerbericht. 22.00 Sous l'empire de Dracula. Engelse speelfilm uit 1970 van Roy Ward Baker.

TV 5

07.00 Nieuws. 07.20 Eve raconte. 07.35 Canadees nieuws. 07.45 Corps accord. yoga. 08.00 Expedition peche. 08.35 Continents Francophones. reportages. 09.00 Nieuwsflits. 09.05 Bienvenue en France. cursus Frans. 09.30 Patchwork helvétique. programma rondom het Zwitserse nationale feest. 10.25 Racines interviews. 10.40 700eme Anniversaire de la confederation helvétique. verslag van de feestelijkheden op 1 augustus. 11.30 Nieuws. 11.35 Jeunes solistes. 12.35 La cuisine de Jacques Montandon. culinaire magazine. 13.00 Nieuws. 13.20 Trente millions d'amis. dierenmagazine. (herh.). 14.00 Francolies de Montreal. 14.30 Monsieur Abel. film van Jacques Dolson. (herh.). 16.05 Nieuws. 16.20 Maquette sports. 18.00 Genies en herbe. spelprogramma. 18.30 Bienvenue en France. cursus Frans. 19.00 Nieuws. 19.20 Clin d'oeil. 19.30 Nieuws. 20.00 Aventures et voyages. natuurdocumentaire. 21.00 Nieuws en weerbericht. 21.35 Visa pour nulle part. film van Alain Bloch. 23.00 Nieuws. 23.15 Personnalités suisses. serie portretten. 23.40 Les francolies de Montreal.

RAI UNO

07.30 Canne al vento. 08.50 I concerti delle orchestre RAI. 09.55 Il cavaliere misterioso. film. 11.30 Ciao Italia estate. 11.55 Che tempo fa. 12.00 TG1 flash. 12.05 Maratona d'estate. 12.35 Estrazioni del lotto. 13.30 Telegiornale. 13.55 TG1 tre minuti di. 14.00 I Brakleys di Broadway. film. 15.55 Artisti d'oggi. Enrico Baj di Franco Simongini. 16.15 Colonna sonora 1991. 17.20 Speciale estate. Il sabato dello Zecchino. 18.25 Estrazioni del lotto. 18.30 Profittamente. non stop. 19.25 Parola e vita. 19.50 Che tempo fa. 20.00 Telegiornale. 20.40 Splash. Estate al Massimo. 22.45 Telegiornale. 23.00 Speciale TG1. 00.08 TG1 notte. Che tempo fa. 00.30 Una camera in città. film.

BBC 1

07.40 Open university. 08.30 Pinocchio, tekenfilm. 08.50 Kissyfur. Herh.

09.15 The 8.15 from Manchester. kindermagazine. 12.00 The flying bear. tekenfilm. 12.05 Peter no tail. Zweedse jeugdfilm. 13.27 Weerbericht. 13.30 Grandstand. 18.05 Nieuws en weerbericht. 18.15 Regionala nieuws. 18.20 Stavloger. tekenfilm. 18.45 The Flying Doctors. Australische serie. 19.30 (TT)Roy's Raiders, comedyserie. 20.00 (TT)Columbo. Amerikaanse serie. 21.10 (TT)One foot in the grave. comedyserie. (slot). (herh.). 21.40 (TT)Nieuws en sport. Aansl. Weerbericht. 22.00 (TT)Casualty. serie. (herh.). 22.55 (TT)Spies, lies and naked thighs. speelfilm uit 1988. 00.20 Paramount City. serie. Slot. 01.00 The curse of the werewolf. Engelse speelfilm uit 1961.

BBC 2

07.50 Open university. 15.45 Mahabharat. feuilleton in het Hindi. 16.25 The sky at night. astronomisch magazine. 16.45 Under the Sun. documentaire. (herh.). 17.05 Raintree country. Amerikaanse avonturenfilm uit 1957. 19.45 (TT)The shadow. informatieve serie. 20.15 Nieuws en sport. Aansl. Weerbericht. 20.30 Live from the Proms. (SIMULTAAN OP BBC 3 RADIO). 22.45 Alan Clarke season. dramaserie. Afl.5 (slot). Road. 23.50 Soul by the sea. muziekprogramma.

Sportnet

07.00 Golf. 08.00 Formule 1. 09.00 Professioneel surfen. 09.30 Gillette world sport special. 10.00 Paardesport. 11.00 Autosport. 12.00 Motorsport. 13.00 Truckracer. 14.00 Golf. 17.00 Powersports international. 18.00 Motorsport. 19.00 Motorsport. 19.30 Motorsport. 20.00 Rallycross. 21.00 Formule 3000. 22.00 Golf. 00.00 Tennis voor heren. 01.00 World sport special. 01.30 Autosport. 02.30 Autosport. 03.30 Boksen. 05.00 Formule 3000. 06.00 Golf.

Eurosport

09.00 Internationale motorsport. 10.00 Paardesport. 11.00 Tennis. 13.00 Pony eorochamp. (herh.). 13.30 Story of Tour de France. 14.30 Voetbal. 16.30 Voetbal. 18.15 Fun Hawaii. 19.30 Atletiek. 22.00 Internationale motorsport. 23.00 Boksen. 00.00 Story of Tour de France.

Super Channel

06.00 The mix. 12.00 The mix special. 15.00 H. Diddle Diddle. Amerikaanse speelfilm. 16.30 Honey West. misdaadserie. 17.00 Youth quake. jongerenmagazine. 17.30 Hang loose. sportmagazine. 18.00 Moto sport. 19.00 Videofashion. 19.30 Jerusalem series. 20.00 Nieuws. 20.10 Daniel Boone. Trail blazer. Amerikaanse speelfilm uit 1956. 21.40 The mix special. 22.40 The mix all night.

MTV Europe

07.00 Paul King. 11.30 US top 20 video countdown. 13.30 XPO. 14.00 Ray Cokes. 17.00 Yo! rap. 18.00 Week in rock. 18.30 The big picture. 19.00 European top 20. 21.00 Saturday night live. 22.00 Partyzone. 00.30 Kristiane Backer. 03.00 Night videos.

CNN

met om: 07.30 Moneyline. 09.00 World business this week. 11.10 Larry King. 12.40 International correspondents. 14.10 The big story. 15.10 Health week. 15.40 Moneyweek. 16.10 Science and technology week. 16.40 Style with Elsa Klensch. 17.10 Showbiz this week. 17.30 College football preview. 18.40 Evans and Novak. 19.00 World business this week. 19.40 Newsmaker Saturday. 20.10 Healthweek. 20.40 Style with Elsa Klensch. 21.10 Your money. 21.40 International correspondents. 22.40 Futurewatch. 23.00 East meets West. 23.40 Newsmaker Saturday. 00.40 Pinnacle. 01.10 The big story. 03.10 Showbiz this week. 03.30 East meets West. 05.10 The Capital gang.

Duitsland 1

09.00 Tagesschau.
09.03 Der Kreis des Lebens. Reportage.
09.45 Wer rastet, der rostet (10). Gymnastiek.
10.00 Tagesschau.
10.03 Auslandsmagazin.
10.45 Schmerz lass nach (2).
11.00 Tagesschau.
11.03 Die schwedische Nachtigall. Westduitsche speelfilm.
12.35 Umschau.
12.35 Persoverzicht.
12.55 Tagesschau.
13.05 Europamagazin.
13.30 Gottfried Eichhorn. filmpor-tret.
14.15 Unser trautes Heim. Amerikaanse speelfilm.
15.45 Erstens.
16.00 Disney Club. Kinderprogramma.
17.55 Tagesschau.
18.00 Sportschau-Telegramm.
18.15 Sportschau.
18.58 Programmaoverzicht.
20.00 (TT)Tagesschau.
20.15 ●●Musikantenstadl.
21.45 ●●Lotto-trekking.
22.00 Tagesschau.
22.05 (TT)Das Wort zum Sonntag.
22.05 Die dunkle Seite des Bösen - Poltergeist III Amerikaanse speelfilm.
23.40 Arsene Lupin, der Millionendieb. Frans-Italiaanse speelfilm.
01.25 Tagesschau.
01.25 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.

● Sascha Hehn en Iris Berben in 'Das Traumschiff'. (Duitsland 2 - 20.15 uur)

Duitsland 2

08.30 Nachbarn in Europa.
09.00 Gezamenlijk programma ARD/ZDF.
11.03 Nachbarn in Europa.
12.35 Diese Woche. Weekoverzicht.
12.55 Persoverzicht.
13.00 Tagesschau.
13.05 Tao Tao. Afl.: Der selbstsüchtige Wetterhahn.
13.30 ●●Donaumelodie. Amusementsprogramma.
14.15 Knautschzone. Quiz.
15.00 Garfield und seine Freunde. Tekenfilmserie.
15.25 Die Charlie Brown und Snoopy Show. Compilatie.
15.35 Wyoming-Express. Amerikaanse speelfilm.
16.58 Programma-overzicht.
17.00 heute.
17.05 Die fliegenden Ärzte. Afl.: Von Feinden umgeben.
17.35 Die fliegenden Ärzte. Vervolg.
18.05 Pingu. Poppenserie.
18.10 Länderspiegel.
19.00 heute.
19.30 Die Pyramide.
20.15 Das Traumschiff. Urlaubs- geschichten auf See en in Mexico.
21.45 heute.
21.55 Das aktuelle Sport-Studio. Sportmagazine. Aansl. Lotto-trekking.
23.15 Ohara. Misdaadserie. Afl.: Das Leben verspielt.
00.05 heute.
00.10 Die Faust des Rächers. Hong-Kongse speelfilm uit 1972 van Lo Wei.

Duitsland 3 West

14.00 Rückblende. 14.15 West 3 aktuell. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Der Dene vom Mackenzie. filmpor-tret van Stephen Kakwi. 17.45 Aktuelle Minute. 17.46 Wander zwischen Wahn und Wirklichkeit. 18.30 (TT)Die Sendung mit der Maus. kinderprogramma. 18.58 Programma-overzicht. 19.00 Aktuelle Stunde. regionaal magazine. 20.00 Die Affen. natuurfilm. 20.45 Der expressionistische Tanz in Deutschland. documentaire. Deel 1: Der stumme Schrei. 21.45 In achtzig Tagen um die Welt. Reisreportages. Afl.4: In letzter Minute. 22.35 Die Insel. Duitse serie. Afl.3: Die Ausstellung. 23.35 Kölner Jazzhaus-Festival I. 00.35 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

15.00 Sport 3 extra. 17.00 Nimm's Dritte. 17.30 Wie denken die Welt bestimmt. serie. Afl.6: Tauschend echt. Die Lust zu fälschen. 18.00 Die entwürdigten Heiler. documentaire over vrouwen. 18.30 Familie Mensch. Serie. Deel 5: Toverarij-dans-rituelen. 19.00 Lindenstrasse. Duitse serie. Afl.: Tod und Leben. 19.30 Igel, dierenmagazine. Jaarlijks worden in Spanje duizenden katten en honden vergast, omdat deze dieren een hinderpaal vormen voor de toeristen. 20.15 Sommerbühnen. 'Im Herbst' ontmoeten de voormalige dansers Cyprienne en de gepensioneerd intendant Graf Dingelstadt elkaar op een bank in het park. Maar geen van beiden verradert zijn identiteit. 21.50 Nieuws. 21.55 Nachtcafé. De kijkers zijn te gast bij Wieland Backes in kasteel Favorite bij Ludwigsb. In 1918 werd de adel een aantal privileges ontnomen. Desondanks is het nog steeds iets bijzonders. Vandaag de dag bestaat er hoogconjunctuur in het kopen van titels, het adopteren van prinses of het huwen van de lagere adel. Maar hoe woont, werkt en leeft de moderne adelstand? 23.25 Prinzessinnen von Rio - Nachtclub und Samba unter dem Zuckerhut. Nachtelijke schoonheden, opwindende ritmen, dans en muziek. Op bezoek in een aantal nachtclubs in Rio de Janeiro. Schlagzeilen.

RTL Plus

06.00 Unterhaltungsserien.
08.00 Konfetti.
09.25 Klack. Kinderspelshow.
10.10 Un terhaltungsserien.
13.50 Street Hawk. Afl.: Schriftsteller leben gefährlich. (herh.).
14.35 Adam 12: Einsatz in L.A. Serie. Afl.: Der Immobilienhai.
14.55 Katts und Dog - Ein Herz und eine Schnauze. Amerikaanse serie. Afl.: Katts auf abwegen.
15.20 Dakarti. Serie. Afl.: Toto, der grosse Hauptling.
16.10 Der Engel kehrt zurück. Serie. Afl.: Liebe der Vergangenheit (1). (herh.).
17.00 Der Preis ist heiss. Spelshow.
17.45 Wunderbare Jahre. Amerikaanse serie. Afl.: Verführerische Kochkunst.
18.10 Immer wenn er Pillen nahm. Serie. Afl.: Der Ausbrecherkönig.
18.45 RTL aktuell.
19.00 Anpfiff. Voetbalshow met Uli Potofski.
20.15 Das Geheimnis des Inka-Schatzes. Italiaanse speelfilm uit 1987 van Frank Kramer. De etnoloog Bradbury en de knappe Linda zijn om zoek naar een Inca-schat. Op weg naar afgelegene dal in het Andesgebergte worden ze opgewacht door Indianen met gifpijlen, waarbepa-wende gangsters en vraatzuchtige krokodillen.
22.00 Flotte Teens und heisse Jeans. Italiaanse erotische speelfilm uit 1975. Zo heet gaat het toe op een Italiaans gymnasium. Billy uit Amerika heeft een oogje op de knappe 17-jarige Loredana. Maar hij is niet de enige.
23.30 Zwei Däninnen in Lederhosen. Duitse erotische speelfilm uit 1979 van Franz Marischka. In een Beiers dorp wordt het seksuurte aangestoken door het gebruik van stimulerend poeder.
01.10 Liebling, ich komme! Amerikaanse speelfilm uit 1987.
02.20 Zwei Däninnen in Lederhosen. (herh.).
03.50 Zwei total verrückte Typen. Italiaans-Turkse speelfilm uit 1987 van Calvin Jackson Padgett.
05.20 Captain Power. SF-serie.
05.45 Tekenfilm.

ven Seagal. Regie van Lo Wei.

RTL plus

20.15 The secret of the Inka's empire. Avonturenfilm van Frank Kramer uit 1987, met Conrad Nichols, Kelly London. Bekende ingrediënten: een geheime schat, hebzuchtige achtervolgers, indianen en krokodillen. En toch noot boeiend.

BRT 1

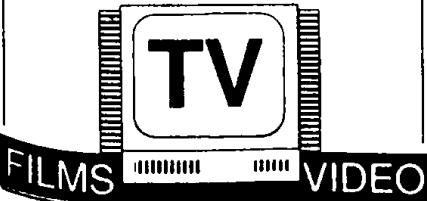
23.10 Just the way you are. Mooie Kristy McNichol is mank, maar gaat met haar been in het gips naar een ski-oord. Zo wordt ze plots heel interessant. Satirisch bedoeld, maar dat komt niet helemaal uit de verf. Regie van Edouard Molinaro, ook met Michael Ontkean. Uit 1984.

BBC 2

17.05 Raintree Country. Romance tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog tussen Montgomery Clift en Liz Taylor. De film ontleent veel van z'n status aan het feit dat Liz ook in het echt helemaal in de war was van de homoseksuele Clift. In 1957 gemaakt door Edward Dmytryk.

BBC 1

1.00 The curse of the werewolf. Stevige griezelfilm van Terence Fisher uit 1961. Oliver Reed heeft een wolf in zich en wanneer hij te-leurgesteld wordt in de liefde komt het beest in hem boven. Ook met Clifford Evans, Yvonne Romain.

Nederland 2
20.50 Le Corniaud. Parodie op het gangstergenre, in 1964 gemaakt door Gérard Oury. Louis de Funès speelt een handelsreiziger die tegen een dikke Amerikaanse sleef opbist en de wagen vervolgens mag lenen. Hij weet niet dat de buit van een diefstal in de kofferbak verborgen is. Achtervolgingen en dijkentelers. Ook met André Bourvil.
RTL 4
22.05 For Pete's sake. Barbara Streisand is de toegewijde echtgenote van een taxichauffeur die in aandelen wil handelen. Het valt niet mee om het geld bij elkaar te schrapen. Streisand is beter dan de rest van de film. In 1974 gemaakt door Peter Yates. Ook met Michael Sarrazin.
Duitsland 1
23.40 Les aventures d'Arsene Lupin. Misdaadkomedie uit 1956 van Jacques Becker leidde later tot zeer populaire televisieserie. Keizer Wilhelm wil van de diensten van de charmante meesterdief gebruik maken. Robert Lamoureux in de titelrol, ook met Liselotte Pulver.
Duitsland 2
0.10 First of fury. Hong-Kong vechtfilm uit 1972 met de meester zelf: Bruce Lee. Kijk en zie het klassieke verschil met alle nonsens van te-genwoordig rond mensen als Ste-

● Liselotte Pulver en Robert Lamoureux in 'Arsene Lupin, der Millionendieb' (Duitsland 1 - 23.40 uur)

Duitsland 1
23.40 Les aventures d'Arsene Lupin. Misdaadkomedie uit 1956 van Jacques Becker leidde later tot zeer populaire televisieserie. Keizer Wilhelm wil van de diensten van de charmante meesterdief gebruik maken. Robert Lamoureux in de titelrol, ook met Liselotte Pulver.
Duitsland 2
0.10 First of fury. Hong-Kong vechtfilm uit 1972 met de meester zelf: Bruce Lee. Kijk en zie het klassieke verschil met alle nonsens van te-genwoordig rond mensen als Ste-

Radio 1

Elk heel uur nieuws. 7.07 TROS Nieuwsshow (7.08 en 8.10 TROS Aktua 7.30 Nws) 12.05 TROS Aktua zomer (12.30 Nws 12.55 Mededelingen t.b.v. land en timboud). 14.05 TROS Aktua sport met om 17.05 TROS Aktua. 18.10 TROS Aktua. 19.04 Coullissen. 19.30 Zomerkeus. 22.04 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.02 Damokles. 1.02-7.00 Niemandsland.

Radio 2

Elk heel uur nieuws. 7.04 16.00 VARA's v.m. zaterdag, niet om 7.04 De opening. 9.04 De ronde van Hilversum. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Wie in t Nederlands wil zingen. 15.04 Typisch Hollands. 16.04 Muzitax. 17.04 Levenslied en levensleed. 18.04 KRO's country time. 19.04 Glas in ijs. 20.03 Jazz uit het historisch archief. ca.20.30 NOS Jazzschiedens. 21.00-7.00 Zie Radio 1.

Radio 3

Elk heel uur nieuws. 7.04 Drie vroege. 9.04 Gospelrock. 10.04 Popsig. 12.04 Paperclip. 14.04 Popstation. 16.04 NCRV-zaterdag-sport. 18.04 De avonds-pod. 19.04 Paperclip-radio. 21.04 Crossroads. 23.04-24.00 Late date.

Radio 4

7.00 Nws. 7.02 Wakker worden. 8.00 Nws. 8.02 Wakker worden. 9.00 Pick-up. 10.00 Caroline. 11.00 Onder uit de kast. 12.00 Nws. 13.00 Veronica klassiek. Radio Symf. Ork. Sluttig met voel. 14.20 Veronica. kamermuziek. Muz voor piano. viool. altviool en cello. 14.50 Nieuwe grammofon-compaten. 15.38 Lang leve de oper! Cendrilion. opera van Massenet. The Ambrosian Opera Chorus en Philham Orch. o.l.v. Julius Rudel met sol. 18.00 Nws. 18.02 Avondstemming. 20.00 Nws. 20.02 KRO Klassiek. Kronos Kwartet. 22.00 KRO-Literair. Camera obscura. 23.00 Het orgel. 23.20-24.00 Laudate.

Radio 5

6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 NOS Sport! 9.25 Waterstanden. 9.30 Werken aan werk. 10.00 Onder de groene inde. 10.15 Het meest gewaagd. 11.15 Tapscin thema. 12.00 Nws. 12.05 Meer dan een lied alleen! 12.45 Vrijdag naar de werk. 13.00 Nws. 13.10 Kom er es uit. 13.30 Op Doro (Open deur). 14.00 Vijftig op vijftig. 15.00 Snotneus. Afl. 17.00 Licht en uitzicht. 17.46 Postbus 51. Nederlandse Antillen en

Aruba. 17.55 Mededelingen en schippersberichten. 18.00 Nws. 18.10 ly habeller (Goed nieuws). 18.25 Kaven rassa. (Er is noch). 18.40 Hoda al-islam. 19.00 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Turks. 19.30 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Marokkaans en Berbers. 20.15 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Chines. EO. 20.30 Laat ons de rustdag wijden. 21.15 Reflector. 21.35-22.00 Zending in Europa.

Omroep Limburg

09.00 Postbus 94. 09.30 Limburg sport. 09.50 Postbus 94. 10.00 Het e. van St. Joost. 11.00 De Onderstroom. 12.00 Het evenement. 13.00 Overname landelijke zender. 17.00-18.00 Limburg. 18.00-19.00 Vrij Spel. popmuziek.

België/Radio 2

6.00 Nieuws. 6.05 Welkom week-end. 6.30. 7.00 en 7.30 Nieuws. 8.00 Nieuws. 8.10 Kuren met vakantie. 10.00 Nieuws. 10.03 De zoete inval. 11.30 Vlaamse top 30. 12.00 Radio 2 top 30. (13.00 Nieuws). 14.00. Radio Ryswick. 17.00 Nieuws. 17.10 Fie van Lelie. 17.45 Met retronieuws

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

stichting gezinszorg brunssum-hoensbroek en omstreken

Als gezinszorginstelling verlenen wij huishoudelijk-verzorgende en begeleidende hulp aan gezinnen en alleenstaanden in de gemeenten Brunssum, Heerlen-Hoensbroek, Onderbanken en Schinnen. Hierin zijn 350 gezinszorgers/verzorgers onder leiding van 19 leidinggevenden werkzaam.

Wij vragen kandidaten voor de functie van:

leidinggevende intake m/v
(28 uur per week)

Functie-informatie:

- Het betreft een tijdelijke vacature van 1 jaar. Datum indiensttreding zo spoedig mogelijk.
- Tot de functie behoort:
  - in behandeling nemen van hulpaanvragen en indiceren volgens landelijke normstellingen en interne richtlijnen;
  - verrichten van administratieve werkzaamheden welke voortvloeien uit het afhandelen van hulpaanvragen;
  - overdragen en zo nodig toelichten van indicatiegegevens in relevante overlegsituaties.

Van kandidaten wordt verwacht dat zij:

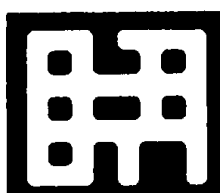
- in het bezit zijn van een diploma HBO-MW of vergelijkbaar niveau;
- beschikken over zeer goede contactuele en redactionele vaardigheden (typevaardigheid vereist);
- bij voorkeur ervaring in de Gezinszorg hebben;
- kunnen werken in teamverband;
- woonachtig zijn in Zuid-Limburg;
- beschikken over rijbewijs BE en een eigen auto.

Op de functie is de CAO Gezinsverzorging van toepassing.

Inlichtingen worden verstrekt door mevrouw R. Palmen, Hoofdleidinggevende (tel. 045-255253). Sollicitaties kunt u binnen 21 dagen richten aan de heer B. Polak, stafmedewerker Personeelszaken.

Zorginstelling voor
gezin en
alleenstaanden.
Bosstraat 1a
Postbus 185
6400 AC Brunssum
Telefoon 045-255253

Transcarbo kunststof ramen b.v.

Voor onze afdelingen kunststof en aluminium vragen wij met spoed:

ERVAREN

- **PRODUKTIE MEDEWERKERS**
- **MONTAGE MEDEWERKERS**

Gelieve bij voorkeur schriftelijk te solliciteren.

TRANSCARBO KUNSTSTOF
RAMEN BV
Handelsstraat 20 6433 KB Heerlen
Tel. 045-753700

EXPERT RASCH bv

gevestigd te Landgraaf en Kerkrade, is een sterk groeiend bedrijf, gespecialiseerd in de verkoop van KTV's, video's, hifi, huishoudelijke apparatuur en zonnepanelen, en zoekt:

- ★ **all-round**
bruingoedmonteur
en
- ★ **leerling-monteurs**
(MTS-niveau)

Wij vragen:

- ★ flexibele servicegerichte arbeidshouding;
- ★ collegialiteit en klantvriendelijk gedrag.

Wij bieden:

- ★ goed salaris;
- ★ sociale zekerheid en een prettige algehele werksfeer.

Voor nadere informatie en/of afspraak kunt u contact opnemen met dhr. Rasch, telefoon 045-316748/428444.

VIJGEN

Exclusief wonen in Eygelschoven? Vijgen vragen!

Churchillaan 15, Eygelschoven
4 ruime slaapkamers, woonkamer 80 m²

Bellen voor info

HUIS KOPEN OF VERKOPEN? VIJGEN VRAGEN
045-711617

Zuid-Limburgs Federatiefeest SPAUBEEK

4 Augustus '91

Schutterij
St. Laurentius

'De makelaar in tevredenheid'

NEDU MAKELAARDIJ

beheer/verhuur o.g. • makelaardij • taxaties • hypotheek • assurantie

HEERLEN: 'Prachtig halfvrijstaand woonhuis met garage in jonge buurt!' Ind. hal, ruime woonk. keuken, gar. (5.2x3.75). Berging, 3 slpk., flinke badk. zolder. Bwjr. 1983. Geisoleerd, ged. dubbel begl. en roll. Aanv. direkt.
Mog. subsidie f. 3.000,-
Vraagprijs f. 124.500,- k.k.

HEERLEN: 'Ruim halfvrijstaand woonhuis!' Ind. kelder, hal, kamer/ensuite, woonk. bijkeuken, berging, 5 slaapk., 2e keuk. badk. zolder. Uitst. onderh. Bwjr. Perc. opp. 218 m². Aanv. i.o.
Vraagprijs f. 144.000,-

BEKIJK DIT WEEK-END EENS ONZE ETALAGE

KERKRADE: 'Uniek gelegen ruim woonhuis met grote garage!' Ind. hal, gar. (7.52x3.60/5.70) woonk. keuken m. compl. inr., 4 slaapk. badk., 2e verd. bereikb. via vaste trap. Bwjr. 1978. Geisoleerd, ged. dubbel begl. Voorzijde groot plantsoen. Achter geen bebouwing. Perfekte staat v. onderh. Aanv. medio okt. '91.
Vraagprijs f. 169.500,- k.k.

NIEUWBOUW DE LAATS

HOENSBROEK
Op prima locatie gel. ruim, halfvrijstaand, m. gar. Uitstek. afwerking. Geisoleerd, voll. dubb. beglaasd. Anker spouwmuur. Aanv. op korte termijn. Rijksbijdrage f. 6.500,- belasting. Koopprijs f. 179.900,- v. incl. renteverl.

Kantoor op zaterdag geopend van 9.00-13.00 uur.
Emmaplein 12, 6411 JR Heerlen.
Telefoonnummer 045-711500.
Maandag t/m vrijdag van 9.00-17.30 uur.

LAAGSTE PRIJS IN NEDERLAND PERZISCHE TAPIJEN

START NEDERLANDS

**GROOTSTE
OPHEFFINGSUITVERKOOP**
van ons filiaal te Kerkrade
Galery Iran, Einderstr. 30 (zijstr. Markt)
Kerkrade, tel.: 045-463045

ALLES MOET WEG

Laagste prijs in Nederland
VERGELIJK ALLE PRIJZEN IN
DEN HAAG-NEDERLAND
ZELFS IN HEEL
PERZIË

**TOTALE OPHEFFINGS-
UITVERKOOP**
ZEER BELANGRIJK, ALS ALLES
MAAR WORDT VERKOCHT
**PROFITEER N
70%**

OFFICIAL DEALER

Jos Bogman Ford

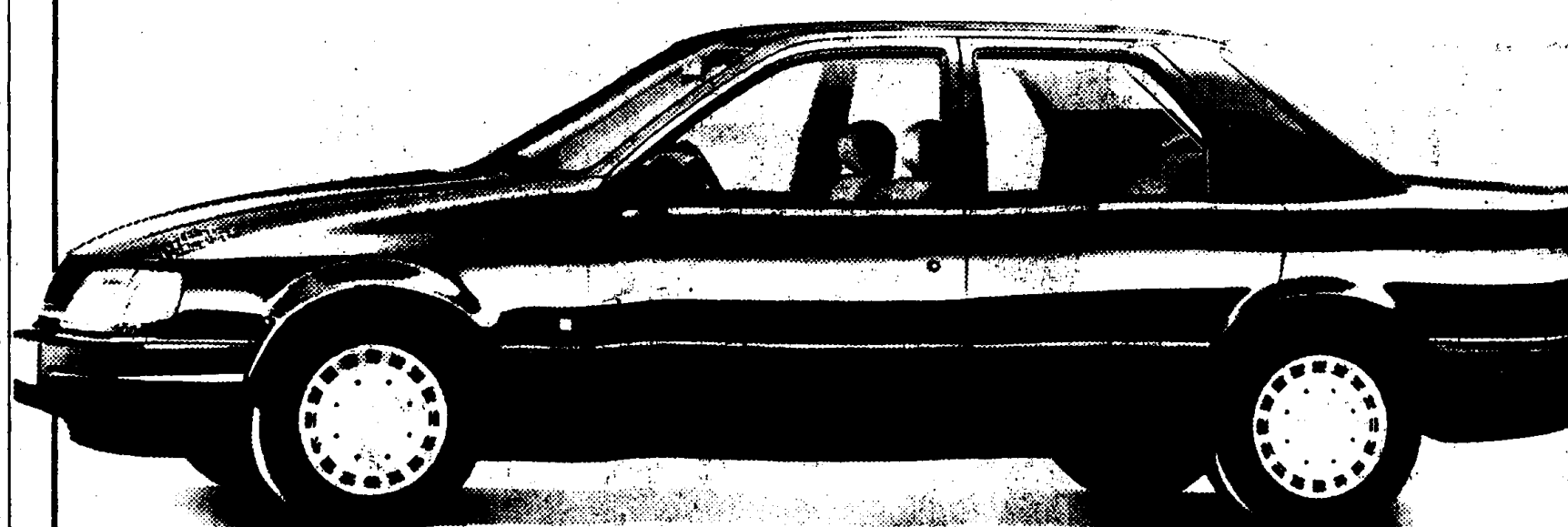
Uw Ford dealer die méér voor u doet qua service en garantie.

SPETTEREND VAKANTIE-VOORDEEL

BEL SNEL 045-423030 WANT DE KEUZE IS BEPERKT

Ford Sierra 2.0 inj. (120PK) CL Sedan voor een
DROOMPRIJS.....en heel compleet incl.

- Aflev. kosten
- Tectileren
- Matten voor en achter
- Spoiler in kleur gespoten
- Alu velgen
- Brandstof

Leverbaar in de kleuren Verona Groen, Moondust Silver, Mercury Grey, Tasman Blau, Wit, Zwart, en Magenta. Om de vakantiepret te verhogen mag u van Jos Bogman nog eens extra kiezen uit gratis:

- Metallic Lak of
- Radio cassette compleet of
- 3 jaar extra garantie of
- Trekhaak compleet of
- Schuif-kanteldak

Graag tot ziens bij Jos Bogman Kerkrade bv.
Uw adviseur Tom Baltus heet u van harte welkom.

Hamstraat 70 Tel. 045-423030
Kerkrade-West Fax 045-416868

Club 2000

voor de man die weet wat hij wil. Nieuw Jolanda uit Kerkrade. Rijksweg Nrd. 22, Geleen. Tel. 046-742315.

Club Amorosso

met nieuw: MICHELLE, tev. Nikki, Debby, Tanja, Claudia en Angela. Onze gastvrouw Louise heet u van harte welkom. Rijksweg Zuid 105, Geleen. Tel. 046-756335. (Nieuwe meisjes altijd welkom)

Héél, mooi, sexy meisjes in een

Exclusieve Club

met sauna, bubble bad. Van ma t/m vrij van 12 tot 24 uur. Huize Mergelland, Dr. Poetsplein 33, Simpelveld. Tel. 045-445120.

Club Mirabelle

Stijl, gezelligheid en bovenal topservice! Spetters van meiden.

Geopend van 22.00 tot 05.00 uur.
Na ons: kun je de rest vergeten!!!!
Burg. Fransenstraat 4, Kerkrade. Tel. 045-427120.
LUXE ESCORT-SERVICE!

Club Nirwana

Mooie meiden: topgemotiveerd!
NIET GOED! GELD TERUG GARANTIE!
7 dagen per week van 22.00 tot plusm. 05.00 uur.
Nieuwstraat 147, Kerkrade. Tel. 045-463323.
TEVENS TOPESCORT-SERVICE!

Door 1 of 2 jonge meisjes totale
ontspanningsmassage
.....045-353489.....

Love Escort

Tel. 045-320905

Diana Escort

045-320323

St. Tropezbar

"Net iets anders"
Putstraat 40, Sittard.
led. dag geop. 21-5 uur

Privé all-in

tel 045-727538

XXXXXXXXXX

Club Eros

Nu geop. van 14.00-4.00 u.
Sauna, waterb. bubbelpad.
Nieuw: Angel, Monique, Karin, Annieco. Holzstr. 103, Kerkrade. Tel. 045-462084.
Tevens meisjes gevr.

XXXXXXXXXX

Sacha's Escort

v.a. f. 100,- all in.
Tel. 06-52980255.

"La Belle"

Kerkrade, Graverstr. 13, led. dag geop. va. 22.00-04.00U
Regina, Elli, Rosi, Jutta, Petra. Tel. 045-416143.

Nieuw Escort

Pricilla en snel bij u thuis of in hotel.

☎ 045-428849

Katja's Privé

Ook Escort. 045-423608.
Dames gevraagd hoge
verdiensten 045-216496

Iris Escort

First Class
Escort

voor dames, heren, echtp.
ook trio, SM. Boys, travestie,
transsexueel. va. 14.00 tot
03.00 uur.

043-217921

Tevens nog meisjes en boys
gevr. 70/30 basis.

Privé

en Escort, onze meisjes en
heren verwennen u exclusief,
tev. meisjes gevr. intern
mogelijk. 045-480577.

Angelique

privé. Tel. 043-622450.

Escort voor genieters

dag en nacht bereikbaar.
Tel. 045-419384.
Tevens meisjes gevraagd.

Boys voor heren

Escort Day en Night
tel 045-215814
tevens dames gevraagd.

Escort

All night service v.a.
22.00-6.00 u 045-462257

Gratis sex

Bemiddeling in heel Ned.
030-886283 (24 uur p. dag)

Wij een nieuwe naam, jij een
nieuwe vriend/in?

Idemdito

Stg. Alternatieve Relatie-
vorming, Lange Geer 44,
Delft, 015-136631. Erkend
door Raad van Toezicht.

045-326191

Escortservise all-in.

Relax bij Vanessa

Tel. 045-459992.

Relax bij Monique

Tel. 09-49.241175330.

Video-sex-club

Frimousses. Ook met lieve
meisjes. Open dag van 11-
02 uur. Zond. 14.00-02.00
u. Kl. Gracht 10, Maastricht

"Nieuw"

Yvonne/Hanny. Relaxen,
Massage. Tel. 045-754285.

Paar en alleenstaanden

Villa Liberta

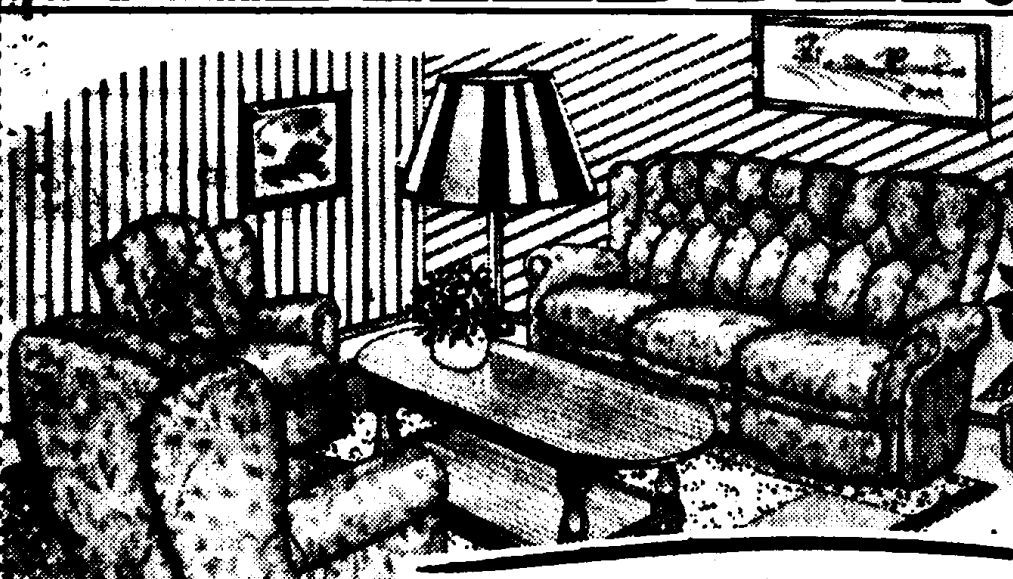
Show, woensd. en vrijdag
v.a. 21.00 uur voor paren en
alleenstaanden.
Altijd gezellig en schoon.
Veel erotische shows met
medewerking van het
publiek. V.a. 4 aug. Naturis-
tenparty. Iedere zondagmid-
dag van 15.00-22.00 u. Pa-
ren en singles. Maaseiker-
weg 24, Susteren. Tel.
04489-4928 300 mtr. van
A2 richting Susteren.

LEZEN

weten wat gebeurt

Stichting LEZEN, Keizersgracht 391, 1016 EJ Amsterdam

VOOR DE LIEFHEBBER

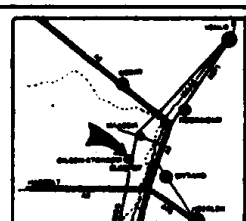
OPRUIMING
2770

Een echte klassieker in de opruiming
Dit zal U, als liefhebber, beslist bevalen. Volledig
gestoffeerd met oerdegelijke gobelin of een andere stof
naar keuze. De perfecte afwerking draagt bij aan tientallen
jaren zigenot. Kom snel kijken en bestellen. Wij brengen
het bij U thuis voor de allerlaagste prijs incl. alle grens-
formaliteiten. ZONDAG OPEN Zolang de voorraad strekt!!

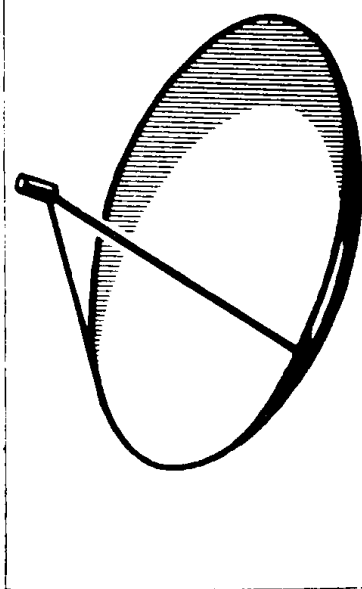

Rijksweg 951
3650 Dilsen-Elen België
Tel. 09-3211563627

Alle dagen geopend van 10-18.30 uur
Op Vrijdag, Zon- & Feestdagen
van 13 - 18.30 uur

Nederland 1

KRO
11.00 Eucharistieviering vanaf camping De Schans te Arcen (L).
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
16.05 Tsjalkovsky-cyclus. Serie concerten door het Radio Symfonie Orkest o.l.v. Vladimir Fedoseyev.
17.00 Professor Poopsnagle. Australische jeugdsérie. Afl. 7. Dr. Garcia is de nacht doorgelopen. Matt steelt een van de twee salamanders uit zijn tas. Dingle wordt gevangen genomen en achtergelaten in het drijftand. Jamie weet hem op tijd te bevrijden. M. att wordt eveneens gepakt, maar ook hij kan ontkomen.
17.30 ••Journal.
17.35 Tao-Tao. Serie animatiefilms.
18.00 Cut the crap. Gevarieerd jongerenmagazine met muziek, videoclips, interviews met popartiesten.
19.00 ••Journal.
19.05 KRO's tekenfilmfestival.
19.25 Father Dowling. Amerikaanse misdaadsérie. Afl.: De erfenis. In de biechtstoel hoort Father Dowling dat er iets uit zijn kerk gestolen is. De roof lijkt verband te houden met meerdere kunstrovers in de buurt.
20.10 Ook dat nog op herhaling. Compilatie van de leukste momenten uit het afgelopen seizoen van dit satirische samenkomstmagazine.
20.45 Joint account. Engelse comedyserie. Afl. 12. Davids nieuwe kantoor blijkt al bezet te zijn. Belinda bereidt zich voor op het werk-weekend, terwijl David een aantrekkelijke vrouw ontmoet... Maar is Belinda ook werkelijk van plan naar Brighton te gaan om te werken en wat gaat David werkelijk doen?
21.15 Brandpunt. Actualiteitenrubriek.
21.45 Inspector Morse. Engelse misdaadsérie met John Thaw in de hoofdrol. Afl.: Dodendienst. De kosten van St. Oswald is het eerste slachtoffer in een reeks gruwelijke moorden in Bray. Inspecteur Morse raakt bij de zaak betrokken, vooral door de schoomaakster van de kerk.
23.25 ••Journal.

Nederland 2

VPRO
09.00 De grote dikke beer vertelt. Tekeningen.
09.20 De scheurkalender. Tips voor diverse evenementen.
09.40 Zomerplannen. Vandaag: Eric leert hoe je drinkelingen moet red-den.
09.55 Meester Bleekbeen.
10.10 ZZZ. Afl.: Utrecht.
10.30 Fred's videohoek. Jeugdprogramma met zoektocht naar favoriete films of tv-programma's. Vandaag: Hengel Konijn, animatiefilm.
19.00 The wonder years. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Cacao en sympathie. Kevin komt tot de conclusie dat zijn moeder meer is dan de persoon die de was voor hem doet en het eten op tafel zet. Hij wil haar beter leren kennen.
19.24 The comic strip presents. Komische Engelse serie. Vandaag: Bad news tour. De onderzoekers van de The Comic Strip bezochten Bad News, de meest controversiële hardrockband van deze tijd. Na afloop zijn ze bekaft.
20.00 (TT) ••Journal.
20.10 Paul Haenen rechtstreeks. Cultureel-historisch programma vanuit het Betty Asfalt Complex in Amsterdam.
20.56 Drie liefdes. 8-delige Zweedse serie. Afl. 5. Vader Nilsson is zo blij met Gosta's huwelijk en besluit hem de boerderij te geven. Gosta weigert echter in deze val te trappen en verlaat samen met zijn aanstaande het feest...
21.45 Monty Python's Flying circus. Engelse comedyserie.
22.14 Natte mannen. Absurdistisch programma. Orakels van een dementerende man worden uitgegezet door een zorgzame buurman.
22.19 Twintigers. Drie filmporretten van jonge ondernemers. Afl. 1: Verkoppen is een vak. In deze aflevering wordt gekeken of het clichébeeld van de verkoper wel terecht is. De meeste mensen hebben een totaal verkeerd beeld van dit beroep.
22.45 Journal.

Nederland 3

NOS
09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
11.30-12.00 Omrop Fryslan Edukaty.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
13.25 Studio sport met NK tennis, finale heren te Warmond; Wielrennen: Wincanton Classic; GP motorraces van Engeland.
17.40 Nieuws voor doven en slechthorenden.
17.45 Bedevaart (2). Reportage over de terugkomst van de pelgrims uit Mekka.
18.00 Psychologie van het gezin. Les 9: Macht en Conflict.
18.30 Sesamstraat. VOF de Kunst zingt een lied over de mooiste bloemen die er bestaan. Frank is in Winterswijk. Kinderen zitten er in een karretje.
18.45 Studio sport met een samenvatting NK tennis, finale te Warmond.
20.00 ••Journal.
20.10 Kenmerk. Actualiteitenmagazine.
20.35 Een bericht van de Wilde Ganzen.
20.37 Over de grens. Engelse film over de persoonlijke confrontatie tussen een Zuid-Afrikaans zwart meisje en blanke jongen. Peilo, een zwart Zuid-Afrikaans meisje, helpt vrijheidsstrijders over de grens tussen Botswana en Zuid-Afrika. Daar ontmoet ze Adrian, een blanke jongen die is gedestereerd uit het leger.
21.05 Dorp in wording. Werken aan werk-programma over werken als leer- of lerares in het voortgezet onderwijs.
21.30 Mijn vader's dochter. Portret van de schilderes Elisabeth Eskes-Rietveld.
22.00 ••Journal.
22.05 De vrucht van uw schoot. Franse film over Colombiaanse vrouwen die uit armoede hun kind afstaan aan Westerse adoptie-ouders.
22.55-23.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL 4

07.00 Ochtendprogrammering.
07.30 The world tomorrow. Religieuze programma.
08.00 Tekelids. Kinderprogramma.
11.00 RTL4 classique.
12.45 Auf's Ganze. Duitse speelfilm uit 1989.
14.10 Match extra.
14.45 Classical concert.
15.45 Freek de Jonge. (herh.).
16.30 Colin's sandwich. Engelse comedyserie.
17.00 RTL4 weer.
17.05 All in the family. Amerikaanse comedyserie.
17.35 The Simpsons. Amerikaanse tekenfilmserie.
18.00 RTL4 zes uur nieuws.
18.15 Bios special: Jonge Hollywood helden.
18.40 Oh Madeline. Amerikaanse serie.
19.05 Free spirit. Amerikaanse comedyserie.
19.30 RTL4 avondnieuws en weer.
19.40 Yellowthread street. Engelse detectiveserie.
20.30 Oprah Winfrey show. Talkshow.
21.15 Match.
22.00 RTL4 weer.
22.05 Jan and Joy. Duitse film uit 1985, geregisseerd door Heidi Genée. Rolverdeling: Jan: Helmut Zierl. Joy: Johanna Liebeneiner. Jessica: Katharina Schütz. Jan's vriendin Jessica heeft hem verlaten. Jan is totaal van slag en begint te drinken en valt in slaap. Na enige tijd wordt hij wakker en gaat op zoek naar het telefoonnummer van een vriend bij wie Jessica verblijft, maar kan het niet vinden.
23.05 Nieuwsspecial over de situatie in Ethiopië.
23.25 RTL4 laatste nieuws.
23.40 Dallas. Amerikaanse serie.
00.30 Stingray. Amerikaanse serie.
01.20 Kojak. Amerikaanse politserie.
02.10 Oprah Winfrey show. Amerikaanse talkshow. (herh. van 20.30.).
02.55 Glow. Damesworstelen.
03.40 Nachtprogramma.

België/TV 1

09.00 Samson. Kindermagazine.
10.05-11.00 Krokant. Culinaire magazine.
17.00 Space 1999. Engelse sciencefiction-serie. Afl.: Nieuwe Adams en Eva's.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl. 156.
18.05 National Geographic. Amerikaanse documentaire serie.
19.00 Dicht bij huis. Engelse comedyserie. Afl. 10.
19.25 Mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Nieuws en Sport.
19.45 Sportweekend.
20.30 Boerenpalm. Belgische speelfilm uit 1989 van Roland Verhavert naar de roman van Felix Timmermans. Met: Jef Burm, Magda Lesage, Christel Domen e.a. Als zijn vader sterft, zal Wortel de boerenstiel voortzetten. Hij is verbonden met het land. Uit dat land komt Fien, zijn eerste vrouw. Hun eerste kind komt ter wereld tijdens een overstroming. Hun tweede wordt geboren als het eerste wordt begraven.
22.10 De drie wijzen. Een van de beste uitzendingen van het afgelopen seizoen. Pannelen: Jacques Vermeire, An Swartenbroeckx en Walter Grootaers.
22.45 Vandaag en Sport. Aansl. Kijk uit, verkeerster. Vandaag: Landbouwer in het verkeer.
23.05 Levende wildernis. 4-delige Amerikaanse documentaire serie. Afl. 2: Het diepe noorden van Australië.
23.55-00.05 Coda. Plastische kunst: Vrouw met keukennes van H. Hooch, Nationaal Museum West-Berlijn. Aflevering uit de serie 100 Meesterwerken.

België/TV 2

15.00-16.30 Sport extra. Autosport: 24 uur van Francorchamps. Rechtstreekse reportage met om 15.15 een overzicht van de nacht. Commentaar: Dirk de Weert.

België/RTBF 1

10.00 Autosport. De 24 uren van Francorchamps, samenvatting. 10.30 Le chant du cerf, natuurdocumentaire. 11.20 Mexican joyride, tekenfilm. 11.30 Autosport V vervolg van de 24 uren van Francorchamps. 12.00 Faire le point. 13.00 Nieuws. 13.20 Parole de chien, serie. Afl.: Le squatter. 13.45 Goodnight Elmer, tekenfilm. 14.35 Autosport, vervolg van 24 uren Francorchamps. 15.00 Autosport, vervolg. 15.15 Alfred Hitchcock présente, serie. Afl. De wraak. 15.45 Autosport, vervolg. 16.30 Le masque, serie. 17.25 Swamkin hawk, tekenfilm. 17.30 Noubanim, kindermagazine. 18.20 Clip à la une. 18.25 Coup de foudre, serie. 19.00 Week-end sportif, sportmagazine. 19.30 Journal en weerbericht. 20.05 Tete d'affiche, talentenjacht met o.m. sketches, imitaties, zangers enz. m. m.v. Harmon y, Rockyharry, John Chennoix, Joëlle Godefroid, José Guilaïn, Eric Genot, Jean-Pol Jee en Romagnan Sonia. 21.05 Pas si bêtes, portretten van dieren. Afl. De eendemossel. 21.15 L'amour fou, toneelstuk van André Roussin met Simone Valère en Caroline Silhol. Na 24 uur gelukkig getrouwd te zijn maakt Solange kennis met Marcel... 23.35 Weerbericht en laatste nieuws.

België/Télé 21.

15.40 Motorsport. De grote prijs van Groot-Brittannië. 18.25 Cargo de nuit: Spécial photographes Belges. 19.30 Journal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. 20.00 Ceux de Cordura, Amerikaanse western uit 1959 van Robert Rossen met Gary Cooper en Rita Hayworth. 22.00 Laatste nieuws en weerbericht. 22.30 Week-end sportif.

TV 5

07.00 Nieuws. 07.20 Eve raconte. 07.35 Canadees nieuws. 07.45 Surcree, salée, vrouwenmagazine. 09.00 Nieuws. 09.05 Bienvenue en France, cursus Frans. 09.30 Planète musique. 11.30 Nieuws. 11.35 Koningin Elisabeth Muziekconcours voor piano 1991. 12.35 La cuisine de Jacques Montandon, culinaire magazine. 13.00 Nieuws. 13.20 L'école des fans, amusementprogramma. 14.00 Comédie comédie. 16.05 Nieuws. 16.20 Sports loisirs. 17.00 Latitude sud. 18.00 Flash varcelle. 18.30 Bienvenue en France, cursus Frans. 19.00 Nieuws. 19.20 Clin d'oeil. 19.30 Belgisch nieuws. 20.00 Faut pas rever. 21.00 Nieuws en weerbericht. 01.35 Spécial cinéma. 23.00 Nieuws. 23.20 Du côté de chez Fred.

RAI UNO

07.30 Ritorno a Brideshead. 08.30 Hello Kitty. 09.00 Disney club. 10.00 Il mondo di Quark. 11.00 Santa Messa. 11.55 Parole e vita. 12.15 Linea verde estate. 13.30 Telegiornale. 14.00 Fortunissima. 14.10 Doemnica fantastica: cinema, teatro e varietà. 19.50 Che tempo fa. 20.00 Telegiornale. 20.40 I giorni dell'attualità. 22.15 Gran Gala. 23.15 La domenica sportiva. 00.00 TG1 notte - Che tempo fa. 00.30 Marlowe in Daga, film.

BBC 1

07.45 Open university. 09.55 Playdays (herh.). 10.15 Moveable feasts, religieuze documentaire. (herh.). 10.30 This is the day, religieuze documentaire. 11.00 Sword of Sherwood Forest, Engelse speelfilm uit 1961. 12.15 Peaceable kingdom, jeugdsérie. Afl.: Lonewolf.

(herh.). 13.05 Sign extra, programma met gebarentaal en ondertiteling voor doven en slechthorenden. 13.30 Country File, landbouwmagazine. 14.00 Nieuwsverhaal. 14.45 Betty Boop, tekenfilms. 15.00 (TT) EastEnders Omnibus. (herh.). 16.00 (TT) Dallas, Amerikaanse serie. Afl.: 90265. 16.45 (TT) Rio Lobo, Amerikaanse speelfilm uit 1970 van Howard Hawks met John Wayne en Jennifer O'Neill. 18.35 Two little pups, tekenfilm. 18.45 (TT) Safari UK: The living isles, natuurdocumentaire. (herh.). 19.25 Nieuws en weerbericht. 19.40 Titchmarsh's Travels, serie reisreportages. 20.15 (TT) Butterflies, comedyserie met Wendy Craig, Geoffrey Palmer e.a. (herh.). 20.45 (TT) Around the world in 80 days. Vandaag: A close shave. Van Indië naar Madras en verder naar Singapore. (herh.). 21.35 (TT) For those I loved, laatste deel van de Frans/Canadese speelfilm uit 1983 van Robert Enrico. 23.10 (TT) Nieuws en weerbericht. 23.25 (TT) Eevenryman, documentaire serie. Afl.: Thank you Jesus, thank you Lord. 00.05 The days and nights of Molly Dodd, Amerikaanse comedyserie. 00.30 When in Germany, documentaire serie over Duitsland en de Duitse taal. (herh.). 01.00 Mahabharat, feuilleton in het Hindi. (herh.). 01.40 Weerbericht.

BBC 2

07.35 Open university. 14.25 Sunday grandstand. 19.30 One man and his dog. 20.15 The natural world, documentaire. Afl. 1. (herh.). 21.10 (TT) The redemption song, serie over het Caribisch gebied. Afl.: Following Fidel. 22.00 John Sessions's Tall Tales, tooneelstuk van John Sessions. Deel 1. Herh. 22.25 Motorsport. 23.10 (TT) Manhunter, Amerikaanse speelfilm uit 1986.

Sportnet

08.00 Wielrennen. 09.00 Major league honkbal. 11.00 Voetbal. 13.00 Formule 1. 14.00 Golf. (Volgende tijden onder voorbehoud). 17.00 Go, auto- en motorsportmagazine. 18.00 Autosport. 19.00 Autosport. 19.30 Motorsport. 20.00 Autosport. 22.00 Golf. (Volgende tijden onder voorbehoud). 00.00 Bowling.

Eurosport

09.00 Transworld sport. (herh.). 10.00 Tennis. 13.00 Motorsport. 16.30 Voetbal. 18.15 Motorsport. 20.15 Tennis. 22.15 Motorsport. 00.00 Boksen. (herh.).

Super Channel

06.00 The mix. 13.00 The mix special. 15.00 It is written. 15.30 Touristic magazine. 16.00 Style magazine. 17.00 Youth quake. 18.00 The mix. 18.30 R.F. 19.00 Videofashion. 19.30 Russia 11. 20.00 The Sunday film. 21.40 Supersports. 21.50 News special extra. 22.00 The mix special. 23.00 The mix all night.

MTV Europe

08.00 Paul King. 11.30 European top 20. 13.30 XPO. 14.00 Ray Cokes. 18.30 Week in rock. 19.00 U.S. top 20 video countdown. 21.00 120 minutes. 23.00 XPO. 23.30 Headbangers ball. 01.30 Kristiane Backer. 03.00 Night videos.

CNN

07.10 Moneyweek. 07.40 Heathweek. 08.10 Showbiz this week. 08.40 Science and technology week. 09.40 The big story. 10.10 Pinnacle. 10.30 World business this week. 11.15 Larry King weekend: 12.10 Showbiz this week. 12.40 Style with Elsa Kensch. 14.40 Evans and Novak. 15.40 Your money. 16.10 On the menu. 16.40 Newsmaster Sunday. 17.10 CNN Travel guide. 17.30 NFL Preview. 18.00 World business this week. 18.40 International correspondents. 19.40 Moneyweek. 20.00 Futurewatch. 21.00 CNN World report. 00.00 Baseball '90. 00.40 Inside business. 01.10 The week in review.

Duitsland 1

08.20 Disney Club. Gevarieerd kinderspeelprogramma.
08.45 Die Kreuzzüge. Serie. Afl. 7: Jerusalem, Krone der Welt.
09.45 Geheimnisse des Meeres: Die vergessene Insel. (herh.).
11.30 (TT) Die Sendung mit der Maus. Kinderprogramma.
12.00 ••Presseclub.
12.45 Tagesschau. Met Wochenspiegel.
13.10 Weekoverzicht EINS PLUS.
13.15 ••Musiksommer in Chorin. Reportage over dit jaarlijkse concert.
14.15 Rebecca und die Jungen von nebenan. 12-delige Australische jeugdsérie.
14.15 ••Degrassi Junior High. Canadese jeugdsérie.
14.45 Schlachthof - das Magazin. Informatief jeugdmagazine.
15.00 Tagesschau.
15.05 ••Beat street. Amerikaanse speelfilm uit 1984 van Stan Lathan.
16.50 Cartoons im Ersten. Tekening.
17.00 ARD-Ratgeber: Recht. Juridisch magazine.
17.30 Bilder aus der Wissenschaft. 18.00 Tagesschau.
18.05 Wir über uns.
18.10 Sportschau.
18.40 (TT) Lindenstrasse. Duitse serie.
19.09 Die Goldene 1. Bekendmaking van de winnaars van de tv-loterij.
19.10 Weltspiegel. Reportages van buitenlandcorrespondenten.
19.50 Sportschau-Telegramm.
19.58 Programma-overzicht.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 (TT) Tatort. Duitse misdaadsérie. Afl.: Tod eines Mädchens. Met: Manfred Krug, Charles Brauer, Helmut Zierl e.a.
21.45 Kulturreport. Culturele actualiteiten.
22.15 Tagesschau.
22.20 Die Kriminalpolizei rät. Politie-tips.
23.25 CH 700 - Teil auf der Suche nach Harmonie. Documentaire.
23.25 Magnum. Amerikaanse misdaadserie.
00.10 Tagesschau.
00.15-00.20 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.

Duitsland 2

08.43 Programma-overzicht.
08.45 Engel, Teufel und Dämonen, Serie. (herh.).
09.15 Zur Zeit. Kerkelijk nieuws.
09.30 Protestanten kerkdienst vanuit Lichtenhagen bij Rostock.
10.15 Menschenskind! Thematisch magazine. (herh.).
11.00 ••ZDF-Fernsehgarten, live muziekprogramma.
12.45 Heute.
12.47 Blickpunkt!
13.15 Damals. Vor vierzig Jahren, serie oude weekjournaals.
13.30 Ferien auf der Kräheninsel. Kinderserie. Afl.: Besuch im Winter.
13.55 Jim Hensons Muppet-Babies. Tekeningserie. Afl.: Nannys freier Tag.
14.15 Bettkanten-Geschichten. Serie verhalen. Afl.: Mir träumte.
14.45 Geheimnisvolle Ruinen. Moderne Schatzsucher im alten Troja, documentaire.
15.15 Danke schön. De actie Sorgen-kind.
15.20 Heute.
15.25 Sport extra. Met: WK motorraces; Duitse kampioenschappen voor tour-wagens; Paardesport.
18.10 ML - Mona Lisa. Vrouwenmagazine.
18.50 Programma-overzicht.
19.00 Heute.
19.10 Bonn direkt. Actualiteitenprogramma.
19.30 (TT) Die Entdeckung der Erde. Documentaire over kartografie.
20.15 Die Kartenlegerin. Komedie van Wilfried Wroost.
21.45 Heute, met Sport am Sonntag.
22.00 Der Zorn des Drachen. Documentaire.
22.45 Die Faust des Paten. Italiaanse tv-film van Pino Passalacqua. Deel 1.
00.15 Bekenntnisse des Hochstaplers Felix Krull. Tv-film van Bernhard Sinkel naar de roman van Thomas Mann. Afl. 4. Met: John Moulder-Brown, Maria Colbin, Pierre François Pistorio e.a. Liftboy Felix wordt als kleinler overgeplaatst naar de eetzaal. Hij heeft bewondering van de ster van het variété, Zaza. Felix maakt ook een wereldreis onder de naam markies de Venosta.
01.15 Heute.

Duitsland 3 West

12.40 Sport im Westen extra: American football om de American Bowl '91.
13.15 Europa-Magazin. 13.40 West 3 aktuell. 13.45 Sonntagssprache. 14.00 Japan: Hollywood geht nach Hiroshima. Documentaire. (herh.). 14.30 Zim-mer mit Aussicht. Engelse speelfilm. 16.20 Daniela und Mehmet. Documentaire. 16.50 Hundert Meisterwerke. Kunstbeschouwingen. 17.00 Hollymünd. 18.00 Aktuelle Minute. 18.01 Lassie's Abenteuer. Jeugdsérie. 18.30 Funny Girls. 18.58 Programma-overzicht. 19.00 Aktuelle Stunde. 19.30-19.45 Sport im Westen. 20.00 100 Karat. Serie. 20.50 Der Herr Chef. Der Herr Hans und andere Herrschaften. Reportage. 21.35 West 3 aktuell. 21.40 •• Ein Herz und eine Seele. Duitse serie. (herh.). 22.25 Prozesse der Weltgeschichte. Reeks documentaires. 23.25 Die Abenteuer von Sherlock Holmes. Serie. (herh.). 00.16 Laatste nieuws. Aansl. Zur Nacht.

Duitsland 3 SWF

10.55 Denkanstöße: Lob der Langsamkeit. 11.00 Musik um elf. 11.25 Alla turca. 12.00 Kongressbericht: Werkzeuge Licht Laser. 14.15 Fernsehen - Wiedersehen: Menschen unter uns - Mit Blasrohr und Bulldozer, documentaire. (herh.). 15.00 •• Die Liebe und die erste Eisenbahn. Duitse speelfilm. 16.20 American Football. Samenvatting. 17.00 Die eigene Geschichte: 3Späte Heimkehr deutsche Kriegsgefangenen, documentaire. 17.45 Rätselkommode. Quiz. 18.30 Das Südwest-Journal. 19.00 Freut euch des Nordens - 3 Lieder von Binnenland und Waterkant. Serie muziekprogramma's. 19.45 Reisewege zur Kunst. Serie. 20.30 Auweia, als Smith & Jones, comedy en sketches. Afl. 6. 21.00 City Trends. Vandaag: Lissabon. 22.00 Nieuws. 22.05 Flutlicht. Sportmagazine. 23.00 Rätselaufschluß. Auf der Couch, interview. 23.05 Wortwechsel. Praatprogramma. 23.50 Weisser Fleck. 00.35 Schlagzeilen.

RTL Plus

06.00 Mr. T. Tekeningserie. Herh.
06.20 He Man. Tekeningserie. Herh.
06.45 Die Jetsons. Tekeningserie. Herh.
07.10 Yogi Bär. Tekeningserie. Herh.
07.35 Scooby Doo. Tekeningserie. Herh.
08.00 David, der Kabauter. Tekeningfilm.
09.15 Huckleberry Hound, der einsame Cowboy. Amerikaanse tekenfilm.
11.00 Die Tattingers. Serie.
11.05 Romanze ohne Ende. Serie. Afl.: Tote leben länger.
12.35 PS Giganten. Serie. Afl. 7.
13.00 Kunst und Botschaft.
13.05 Junior Zeit. Jeugdprogramma.
14.15 Es leuchten die Sterne. Interview met Renate Holm.
14.20 •• Die grosse Starparade. Duitse speelfilm uit 1954 van Paul Martin met Adrian Hoven en Renate Holm.
16.00 Die Feuerwalze. Amerikaanse speelfilm uit 1986 van J. Lee Thompson met Chuck Norris en Lou Gossett. Herh.
17.45 Mode, Models und Intrigen. Serie. Afl.: Tote Zeugen reden nicht. Aansl. Benny Hill, comedy-show.
18.45 RTL aktuell.
19.10 Kilometer 330. Duitse country-trucker muziekprogramma. Presentatie: Johnny Hill.
20.15 Lambada - Heisse Nächte, wilde Tänze. Amerikaanse speelfilm uit 1989 van Joel Silberg met Melora Hardin en Shabba Doo. Herh.
22.00 Spiegel TV. Actualiteitenprogramma.
22.25 Prime Time - Spätausgabe. Vandaag: In grosser Zeit..., muziekprogramma.
22.50 Das Model und der Schnüffler. Serie. Afl.: Aus dem Regen in die Tinte.
23.45 Tennis extra. Samenvatting van de finale dames enkel van het tennis-toernooi van San Diego.
01.00 Onbekannte Dimensionen - Twilight zone. Serie sf-verhalen. Herh.
01.50-02.15 Alfred Hitchcock zegt: Serie misdaadverhalen. Afl.: Weck mich, wenn ich tod bin. Herh.

LD TV
LIMBURGS DAGBLAD

GOED BEKEKEN
HEERLEN
HOENSBROEK
Kanal 59
KERKRADE
Kanal 64
Met muziek van SKY RADIO
Voor meer informatie
045-739300

SAT 1

07.30 Köpfchen, Köpfchen. Kinderprogramma. 07.55 Drei Mädchen und drei Jungen. Amerikaanse komedieserie. 08.20 Fort Boyard. 09.10 Drops! Zapp. 10.00 Tier + wir. 10.30 Auf und davon, reisinformatie. 10.55 So gesehen. 11.05 Junge Leute brauchen Liebe. Oostenrijkse filmkomedie uit 1961. 12.45 Bingo. 13.10 Hotel, Amerikaanse familieserie. 14.05 Kinowens. 14.30 Ist ja irre - lauter liebenswerte Lehrer, Engelse filmkomedie uit 1959. 16.00 Strandpiraten, nieuwe serie. 16.25 Drops! Quizprogramma voor groot en klein. 16.55 Peter Voss, der Millionendieb, Duitse detective uit 1958. 18.45 Sat.1 Blick. aansl. Wetter. 18.50 Sat.1 Sportclub. 19.30 Vorsicht Kamera. 20.00 en 21.40 Reise nach Indien, Engelse speelfilm uit 1984. In 1924 reist de jonge Engelse Adela met begeleiding g van Mrs. Moore naar India. 21.25 SAT.1 Bluck met Sport. 23.00 Wie schmeckt das Blut von Dracula? Engelse griezelserie uit 1969. 00.35 Vorschau en aansluitend Videotext.

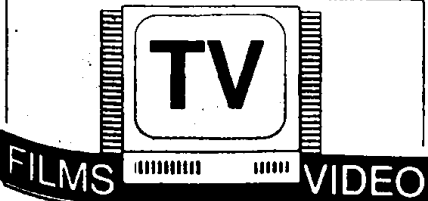
BBC 1
16.45 Rio Lobo. Laatste western van genrespecialist Howard Hawks, met zijn favoriete rusten-orde hersteller John Wayne. Gemaakt in 1970, in een niet geheel geslaagde poging de tijden van Rio Bravo te doen herleven.

BBC 2
23.10 Manhunter. Beproefd maar goed verteld verhaal over een gepensioneerde politieman die nog eenmaal in actie komt tegen een gevreesde moordenaar. Met William Petersen, Joan Allen. In 1986 gemaakt door Michael Mann.

Super Channel
21.00 The big trees. Kirk Douglas speelt een oplichter die zwendelt met de verkoop van land in Californië. Mooie rol, maar matige western, van Felix Feist. Uit 1952.

TV 5
21.35 Les fougères bleues (1975). Relatieproblemen komen ruimschoots aan de orde tijdens hele lange gesprekken in een chalet. Geregisseerd door Françoise Sagan, die zich beter bij het schrijven had kunnen houden. Met Françoise Fabian, Gilles Ségal.

BBC 1
11.00 Sword of Sherwood forest. Vervolg op Robin Hood-verhaal, in 1961 gemaakt door Terence Fisher. De graaf van Newark wil de aartsbisschop van Canterbury vermoorden. Met Richard Greene, Niall MacGinniss.

Duitsland 1
15.05 Beat street. Breakdance-film uit 1984 van Stan Lathan. Kenny is discjockey, z'n broer een geweldige danser. Het speelt in de desolate South Bronx. Met Robert Taylor, Guy Davis.

Duitsland 3, West
14.30 A room with a view. Kostuumfilm van James Ivory uit 1985, naar een boek van E.M. Forster. Zeer Brits, dat betekent degelijk, onderhoudend, maar ook een tikje saai. Lucy wordt verliefd op Charles, maar hoe maak je dat aan het zeer fatsoenlijke begin van deze eerzuidelijke? Met Maggie Smith, Denholm Elliott.

RTL plus
20.15 Lambada. Succesvolle dansfilm uit 1990 van Joel Silberg. Leraar leert jonge mensen dansen en brengt hen tegelijk respect bij. En het is nog zwel ook. Met J. Eddie Peck, Melora Hardin.

● John Wayne in 'Rio Lobo'. (BBC 1 - 16.45 uur).

BRT 1
20.30 Boerenpalm. Belgisch boerenpos uit 1989 van Roland Verhavert, met Ronny Waterschoot, Magda Lesage. Boer Wortel is met het land verbonden, maar het noodlot treft hem hard. Overstromingen, een kind dat vroeg sterft - tijd voor bekering.

radio

Radio 1

Elk heel uur nieuws. 7.05 KRO's Ontbijtshow (7.30 Nws). 7.53 Ter overweging. EO: 8.08 Groot nieuws. 9.03 De verbeelding 9.30 De andere wereld van zondagmorgen. 10.03 Wegwezer. 11.03 Ophel en vertier (12.30 Nws). 13.08 Hier en nu. 14.03 Langs de lijn. 18.08 NOS Aktueel (18.30 Nws). 19.02 Joio. 20.02 The bands. 21.02 Alzender onbekend? 22.02 New age music magazine. 23.05 Met het oog op morgen. 00.02-7.00 TROS Nachtwacht.

Radio 2

Elk heel uur nieuws. 8.02 Vroege vogels. 10.02 Tony van Verre ontmoet Josepha Mendels (2). 10.30 Cappuccino in de morgen. 12.02 Mooi Nederlands. 13.02 AVRO Radijournaal. 14.02 Mezzo. 16.02 Het Steenen Tijdperk. 17.02 Musica Tropica. 18.02 Album. 20.02 Alzender onbekend? 21.00-7.00 Zie radio 1.

Radio 3

Elk heel uur nieuws. 8.02 Goudkroon. 10.02 De wakker wereld. 12.02 KRO-mimiparade. 13.02 Het weeshuis van de hits. 15.02 KRO's hitweek. 16.02 Liedjeslijst. 18.02 De jonge honden. 22.02-24.00 Op slag van maandag.

Radio 4

8.00 Nws. 8.02 Liefde op 't eerste gehoor. 9.00 Musica religiosa et profana. 9.55 Programma-overzicht. 10.00 Occumense recreatiedienst. 11.00 Vokaal plan 1990. Matilde Santing Ensemble en Voice Lab. 13.00 Nws. 13.02 De Nederlanden. Oot genoemd, nu vergeten (1). 14.15 Concert op zondagmiddag. La fede sacrelega nella morte del precursor San Giovanni Battista van Fux. Barokorik. Il Fondamento en Voc. Ens. Currende o.l.v. Paul Dombrecht met sol. 16.30 Edison prijswinnaars klassiek 1991 (5). Instr. soloreclats. 18.00 Nws. 18.02 Muziek uit duizenden. 19.00 Continuu klassiek. 20.00 Nws. 20.02 Specialiteiten a la carte. 22.00 Kamerconcert. Orlandofestival. 1991. Kerkradio. 23.00-24.00 Finale.

Radio 5

6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. 9.55 Waterstanden. 10.00. Hoorens even. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde ganzen. 11.00 De andere wereld van zondagmorgen op vijf. 12.00 Nws. 12.05 Het zwarte gat (1

Na de lambada wordt het tijd om de wereld opnieuw te laten heupuriegen

Kaoma danst de 'Tago Mago'

Wie de naam Kaoma hoort, denkt meteen aan de Lambada. Niet lang meer echter, want de Franse feestband heeft zich voorgenomen om de wereld opnieuw te laten

heupwiegen op een zelf-ontwikkelde exotische cocktail: de Dança Tago Mago. Met deze weldoordachte poging hoopt het kleurrijke gezelschap tegelijkertijd het imago van een zeer tijdelijke marionettenformatie van zich af te schudden.

Volgens deze rappe babbelaar, die tekent voor het Noordnederlandse element binnen de uit alle windstreken afkomstige groep, is het verwerven van voldoende aanzien als 'echte' band vooral een kwestie van tijd en energie. "Want zien is geloven. Wat de critici ook beweren, niemand die er omheen kan dat we met 'n allen garant staan voor een dolle show. Wij zijn, door al het wantrouwen, misschien nog wel meer gebaard op goed presteren dan de collega's die geen last hebben van vervelende vooroordelen. Kijk maar naar onze leidzame zangeres Leodwa, die hier al na vijf minuten haar enkel verstuikte, maar geen krimp heeft gegeven."

De argwaan van buitenlandse bezoekers aan een portiere uit een hotel, die onderlingse band heeft en de band is verdwenen, verklaart de bandleiding. "We hebben niet elkaar afgesproken dat we eerst met 'n allen onze schouders onder Kaoma zullen zetten. Vergeet niet dat de band bestaat uit een groepje van drie personen, waarvan er één, Leodwa, eerst bijna tien jaar in een anonieme band 'Touche Kouda' heeft gespeeld en dus weet wat ploeteren betekent."

● Kaoma, met een zelf-ontwikkelde, mix-kale exotische cocktail, hoopt het kleurrijke gezelschap het opgeprikte imago van een tijdelijke marionettenformatie van zich af te schudden.

De roegtocht van de Lambada tracht Kaoma rechtstreeks in contact met talloze lokale cultoren die aan loten bij de enige tropische signatuur. Dientengevolge is het tweede album 'Tribal Pursuit' een bonte samenstelling van allerlei verwerkte reizen, variërend van alle continenten gevonden. Met muzikale en teksten, vindt men uit onder meer Senegal, Cuba en de Antillen valt het geluid van Kaoma thans meer dan voortaan te herkennen onder de noemer Wereldmuziek.

Bij het verlaten van de Studio du Manoir and Acoustic, waar toetsenist Jean-Claude Bonaventure

Dat negatieve stempel kreeg Kaoma twee zomers geleden toen bekend werd dat de zogenaamd Oostbraziliense lambada was bedacht en uitgewerkt door twee Parijse producers, Jean Karakos en Olivier Lorsac.

Twijfels

Hoe groot het succes ook was ('Lambada' bereikte in 55 landen de top van de hitparade), bij de uitvoerende muzikanten sloeg de juichstemming na enige maanden toch om in een sfeer beheerst door twijfels. Omdat Kaoma vrijwel nergens voor vol werd aangezien.

Tijdens een langdurige retraite is

'Pré-Historie' wordt herhaald

Van onze rtv-redactie. GENT - Vanaf 15 september wordt het zeer populaire BRTN-programma 'De Pré-Historie' weer uitgezonden. Het gaat dit keer om een herhaling van vroegere afleveringen die voortaan elke zondag op TV 1 te zien zullen zijn. Na een herhaling van de periode 1975 tot 1979 komen de jaren 1980-1984 aan bod.

Inmiddels is de BRTN bezig met de voorbereiding van een gelijkwaardige reeks over de auto, de televisie en de radio. Deze nieuwe reeks, waarvan de uitzenddatum nog niet bekend is, zal door Guy De Pré worden gepresenteerd.

Saskia en Serge leerden vak 'op de harde manier'

'Zomer in Zeeland'. Het wordt nog steeds veel gevraagd. En veel gedraaid op de radio. „Nog welkijks. Het is onvoorstelbaar, een nummer van twintig jaar geleden,” zegt Serge. „Als je dat stemmetje hoort, een kinderstem,” zegt Saskia. „Maar het is een evergreen geworden.”

Voor Saskia en Serge is het dit jaar Zomer in Waterland. Met hun recent aangeschafte boot toeren ze een maand door Nederland, doen ze allerlei haventjes aan. „Verrassend om die plaatsjes die je anders alleen vanuit de auto ziet, nu eens letterlijk van de andere kant te benaderen.” Vandaag Loosdrecht. Hier blijft de boot een paar dagen liggen. „Want we moeten optreden in Veendam en in Tilburg.”

Serge: „Het is een kwestie van plannen. Als je goed plant, kun je veel doen. Bovendien: we hebben zo veel werk. Dat is nooit anders geweest. Ik denk dat dat komt doordat wij van het begin af aan niet afhankelijk zijn geweest van hits. Sommige artiesten zijn dat wel. Je hoort dan dat

ze het werk haast niet aankunnen als ze een hit hebben en dat het daarna weer afzakt.”

Saskia: „Ik denk dat het komt door de manier waarop wij het vak hebben geleerd. Toen wij begonnen, ging je eerst optreden en als dat goed ging, dan mocht je een plaatje maken. Het was een harde manier om het vak te leren, maar je legde wel een stevige basis. Want je kreeg veel contacten.”

Serge: „Van optreden komt optreden. Daarbij zijn wij nog zo gelukkig geweest dat we in een leuk circuit terecht zijn gekomen: de verenigingen en personeelsavonden. Dat is dankbaar optreden. Je hebt een zaal met mensen die elkaar kennen en die van plan zijn er een gezellige avond van te maken. Met een zaal waar iedereen los van elkaar naar toe is gekomen, is het veel moeilijker werken. Maar je bent wel dankbaar als het lukt om het publiek mee te krijgen natuurlijk.”

Abba

Hun optreden blijkt een mooi overzicht te zijn van het repertoire zoals ze dat vanaf het begin hebben gezongen. Country, een

beetje Abba-achtig. En ook nog Nederlanders.

Serge: „Dat slamt echt uit de begintijd. Het spinnewiel. Kon het hier maar altijd zomer zijn. Zomer in Zeeland.”

Saskia over haar eerste contacten met Serge: „Ik had een rolletje bij een toneelvereniging. Op een avond speelden we ergens waar ook een bandje speelde. Les Lunettes, vier jongens, met een bril. Ik wilde zo graag een liedje zingen bij die band, maar ik durfde het niet te vragen. Een vriendje van mij heeft het toen gevraagd en het mocht. Het is veel zelfzuchtig dat de jongens van de band wilden dat ik niet heen zou optreden. Ze zijn toen naar mijn vader gegaan om hem toe te stemmen te vragen. Als het maar niet te veel optredens zijn. Zei hij: 'Nou, dat valt wel mee, zeiden de jongens. Maar binnen korte tijd krijgen we het erg druk. Een van die jongens was Serge.’”

Serge: „Saskia en ik gingen steeds meer samen zingen, duetten van Sonny en Cher bijvoorbeeld. En ze is gitaarles bij me gaan nemen. Zo is het gekomen. En we zijn ook samen bij het programma Radio 2 terecht geko-

men en bij het Cabaret der Onbekenden. Vrij snel daarna werden we gevraagd om aan het nationale songfestival mee te doen. Daar werden we tweede. We waren tot over onze verbazing in een klap bekend. We moesten eigenlijk wel snel de keus maken om van de muziek ons vak te maken. Ik studeerde voor leraar in het nu verouderde vak. Sas was reptioniste op het belastingkantoor. We hebben de knoop toen maar doorgehakt.”

Als we terugkijken kunnen we alleen maar zeggen dat we ontzettend leukke mensen hebben ontmoet. Dat kun je nu gaan. We hebben alle zomers bezongen. En ook alle herfst en de winter. En Ameland, niet te vergeten. Hoe nu verder, dachten we. De protestsongs maakten uit, in sentimentele liedjes hadden we geen zin. Nederland, latere pop was er niet meer. Samen genoeg. We zijn toen vertrokken in het Engels te gaan zingen. Zo waren we per lot van rekening ook begonnen. We hebben toen 'Baby, I'll love you until I'm dead' gemaakt en dat was het einde.

Nashville

En die tijd, land, ook het werk

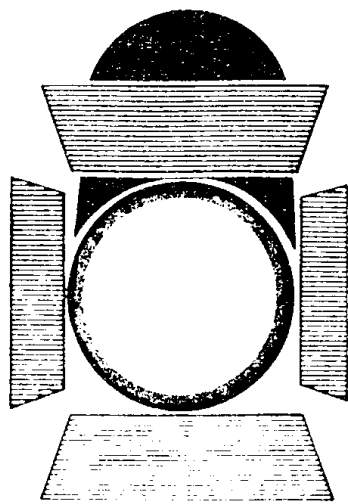
Saskia en Serge
leuke optredens in een leuk circuit...

Van het duo in Amerika. Saskia: „Mensen in Amerika hebben denos van ons gehoord, ze vroegen ons wat om een album te komen maken. We zijn veel in Nashville geweest en hebben zelfs in de top honderd gestaan.”

Serge: „Maar ze zetten ons voor het blok, al we daar wilden blijven. Het moesten we erom vragen. Na vijf betaald

besloten we dat we daar toch niet zo veel zin in hadden. Wij in Amerika echt doorbreken, kan moet een paar nummers een hits hebben en wie lukt dat? Bovendien ging het hier in Nederland zo goed, we hadden het zo druk. Als we deze markt los zouden laten, verloren we onze contacten, want zo gaat dat. En, laten we eerlijk zijn, we zijn Nederlanders. Je kijkt toch aan het eind van iedere maand wat je in

je handje hebt.”
Saskia: „Dus zijn we hier door gegaan. Begin jaren tachtig zijn ook wij met synthesizer gaan werken, een beetje Abba-achtig. 'Mamma, he's a soldier' now stamt uit die tijd. Weet je dat dat nummer in zeventienentwintig landen is uitgebracht? Dat is gek hoor, als je 't opeens in het Zweeds hoort, zo'n liedje dat thus op je slaapkamerde boven is gemaakt.”

Steen en Been

show op het matje

Het Vara radioprogramma De Steen en Been Show (Radio 3) moet bij het Commissariaat voor de Media om het matje komen omdat het commissariaat de indruk heeft dat dit radioprogramma maar liefst drie keer op een rij de Mediawet heeft overtreden. Zowel presenter Jack Spijkerman als vervanger Robert ten Brink zouden hebben toegelaten dat ontoelaatbare reclame voor bedrijven in het programma werd gemaakt. In het programma op 19 maart liet Jack Spijkerman de wens van een luisteraar in vervulling gaan: een leerling wilde de piano op zijn school gestemd zien. Tijdens het programma werd naar oordeel van het commissariaat echter te vaak en te nadrukkelijk de naam van de pianostemmer alsmede van de importeur van het muziekinstrument genoemd. Een week later was het in hetzelfde programma weer raak: invaller presenter Robert ten Brink vertelde de luisteraars toen via welk telefoonnummer de zanggroep Levende Jukebox gecontracteerd kon worden. Weer een week later, op 2 april, kreeg een limousineverhuurbedrijf in het radioprogramma ruimschoots de gelegenheid het bedrijf aan te prijzen toen de wens van een slecht ter been zijnde luisteraar werd vervuld: vervoer naar zijn grootmoeder.

Portret Duke Ellington bij NOS Zomerjazz

Jazzliefhebbers kunnen deze zomer volop genieten van de serie documentaires die de NOS uitzendt onder de noemer 'Zomerjazz'. Vandaag is het de beurt aan componist en orkestleider Duke Ellington (1899-1974). In de documentaire uit 1988, 'Een 'Duke' genaamd Ellington' worden zijn leven en werk belicht in een zeer uitvoerig portret. Met de film, die veel onbekend materiaal bevat, oogstte samensteller Terry Carter tal van onderscheidingen.

Duke Ellington is een van de belangrijkste bandleiders uit de jazzgeschiedenis geweest (zijn orkest wordt voortgezet door zoon Mercer). Via de muziek wist de jonge zwarte muzikant zich aan het begin van deze eeuw te ontplooiën aan de onderdrukking. Ellington begon zijn (vijftigjarige) loopbaan als ragtime pianist in rokerige bars. In het begin van de jaren twintig schaarde zich een groepje muzikanten om hem heen. Dat resulteerde in de oprichting van een groot orkest, toen hij in 1927 een contract kreeg in Harlems meest befaamde nachtclub 'The Cotton Club'. De naam van 'The Duke' (bijnaam vanwege zijn adellijk uiterlijk) was gevestigd.

In 1943 veroverde hij de muziektempel Carnegie Hall in New York. De internationale doorbraak kwam vooral in de jaren vijftig, die tevens een soort wedergeboorte voor zijn band betekende. Als geen ander wist Ellington, een gelovig man, improvisatie en compositie te combineren. Hij was tevens de eerste jazzmuzikant die lange orkestwerken schreef (suites) en zelfs balletmuziek. Zijn orkestwerken schreef hij mede op basis van de 'specialiteiten' die de leden van zijn orkest bezaten, zoals alt-saxofonist Johnny Hodges (beroemd om zijn lyrische, vibrato-rijke toon), trompettist Bubba Miley en Cootie Williams, de beroemde 'growl' trompettist. De laatste is trouwens een van de muzikanten die tijdens de documentaire herinneringen ophaalt aan de charismatische orkestleider.

Verder komen musici aan het woord - en in actie - als Charles Mingus, orkestleider en 'de nieuwwichter onder de bassisten', tenor saxofonist Ben Webster met het fluwele geluid, swingpianist Teddy Wilson, lid van het Benny Goodman kwartet en tenslotte pianist synthesizer specialist Herbie Hancock. 'Een Duke genaamd Ellington' toont stukken uit werken als 'Black, Brown and Beige', 'The sacred concerto' en het befaamde stuk 'Mood Indigo'. Ook zijn fragmenten te zien van zijn concertreizen door Europa.

NOS, Nederland 3: 20.00 uur - 21.58 uur